

Szerkesztőség
Városház-épület Fischel Fülöp könyv-kereskedésében.
Szerkesztővel értekezni lehet naponta délután 4-6 óra között.
Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:
Városház-épület: Fischel Fülöp könyv-kereskedésében.

ZÁLA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Egyes évre 12 korona
Félévre 6 korona
Negyedévre 3 korona
Nyitászélet 20 fillér
Külföldiek, valamint a hirdetések vonatkozásában Fischel Fülöp könyvkereskedésbe kell fordulni.
Bérmentellen levelek csak ismert kassából fogadtatnak el.
Egyes szám ára 20 fillér

Nagy-Kanizsa, 1901.

Felölös szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Csütörtök, augusztus 22.

Csatornahálózat.

Hieronimi Karoly a „Magyar Mérnök és Építész Egyletben” az osztrák csatornahálózat-tervezetről és a kiépítendő magyar csatornahálózatról tartott felolvasást.

Dacára annak, hogy a vasút az összes természeti akadályokat legyőzi, (domb nem akadály, egyszerűen átvágják, a hegyen alagutat fúrnak, a mélységen át töltés készü, a folyókon vasútdak épülnek) az óségi víziutakat még sem lehet mellőzni.

A világhalgalomban a főszerepet ma is a tenger viszi. A szárazföldön is kénytelenek az emberek csatornákat (víziutakat) készíteni, mert vannak oly árak, melyek dacára a vasút gyorsaságának, az olcsóbb de lassabb vízi közlekedéssel előnyösebben szállíthatók.

Különösen — Alföld mezőgazdaságát virágoztatják föl a tervezett csatornák, nemcsak azért, hogy a gabonát és egyéb mezőgazdasági termékeket olcsón lehet szállítani, hanem a ért is, mert a csatornák vize öntözésre is felhasználható.

Dunántul azonban nehezen kap csatornát. Nemrég hozták hírl a lapk, hogy a kereskedelemügyi miniszter a budapest-balatoni csatorna építésére előmunkálati engedélyt adott. Arról nem hal-

lottunk, hogy a csatornát a Balatonon át meghosszabbítanák a Dráváig.

Pedig a még 1848-ban Csányi László közlekedésügyi miniszter által tervezett csatorna megépítése van olyan fontos, sőt talán fontosabb is, mint akármelyik alföldi csatorna, mert nemcsak helyi, hanem országos, sőt nemzetközi érdeket képez. Ez a csatorna idővel kiépülhetne egész az Adria tengerig, s az összes olcsószállítást igénylő árak Fiuméből Budapestre víziúton szállíthatók lennének.

A csatorna erős kapcsolatot teremtene a főváros és az egyetlen magyar kikötőváros között, Nagy-Kanizsát és Székesfehérvárt Fiumével oly szoros kereskedelmi összeköttetésbe hozná, hogy közelebbi fekvésénél fogva úgy az egyik mint a másik versenyezhetne a fővárossal, mely ugy kereskedelmi, mint kulturális tekintetben kiszámíthatatlan előnyökkel járna.

A csatorna melletti-helyiségek központjai lennének azoknak a vidékeknek, hova fölünk vasut vagy országot vezet.

Városunkat igazán csak ez a csatorna virágoztatná föl. Zala s a határos megyék szez, keményítő-gyárainak forgalmát célszerűen lebonyolítaná a csatorna. A vasutaknak nem okozná kárt e csatorna, sőt inkább kiterjesztené, emelné forgalmu-

kat, mert mindama vicinálisok s egyéb vasutak, melyek a csatorna felé vezetnének, az összes áru és személyforgalmat kezükbe ragadnák, ami a csatorna s a legtávolabbi helyiségek között keletkeznék; ami legalább is háromszor akkora lenne, mint a jelenlegi helyi forgalom.

Nagy-Kanizsán megszűnnék a vízhiány s vele együtt a por is. Már pedig Kanizsa vízzel és por nélkül valószínűs paradicsom lenne.

A Balatonpart sokkal keresettebb lenne, mint eddig. Mindennap jönne Fiuméből és Budapestről egy-egy kirándulót hozó gőzhajó. Nagyon sokan vállalkoznának egy-egy vízi kirándulásra.

Fiume e csatorna által közvetlen összeköttetésbe lépne a csatorna melletti vidékekkel és a fővárossal, és városunkat is annyira emelné, hogy egy évtized alatt az ország negyedik vagy ötödik városa lenne.

Bizony nagyon jó volna megyénknek és az érdekelt köröknek a budapest-fiumei csatorna létesítéseért mozogni.

Hisz ma már nincs technikai lehetlenség!

Hogy egy ily csatorna minden tekintetben mily fejleményekkel járna: azt lehetetlen egy rövidke cikk keretében foglaln.

TÁRCA...

Kis fiam halálára.

1901. aug. 14.

Letűnt élted. Itten fekszel,
Néma csendben, jéghidegen.
Haleány arcod, még haleányabb
En szerelmes, kis gyermekem.
Fehér ágyad, ravatalod,
Mécsvilágok bus rezgése,
Edes álmanék szebb jövőnknek
Összeomlott fáty képe.

Szenvedés volt csupán élted;
Bus Golgota, mint a miénk;
Elmúlt minden, vetteszült.
Angyal vagy már őrzés ott fent.
Fehér arcod, haleány arcod,
Mécsvilágok lágy rezgése,
Egy örökké tartó boldog,
Szép álmunk kigyúlt fénye.

Te boldog vagy; mi zokogunk.
Hull a könnyünk koporsódra.
Örök öröm, s örök bánat
Összeomlnak egy jajszóba!
Megnvil a sír, hűg, hul a hant...
Egze tekint könnyelt szemünk.
Te boldog vagy; imádkozzál,
Könyörj értünk kis gyermekünk!

Stampay Miklós.

Gondolatok és séták a Balaton körül.

Irtá: Rapoch Aladár.

(Folytatás.)

Jönnek a turisták.

Az elindulás előtt nagy volt az aggodalom. Az idő is rossz volt, borús az ég, sötét felhők ereszkednek alá. A Zsaszához hasonló lebeszélések és megfélemlítések olyan hatással voltak, hogy az előidézett kedélyállapot szépen simán az időhöz illeszkedett. De mikor a vonaton voltunk, megkezdődött az időjárás, de végre is nem tudhattuk meg ki a jó időjárás, mert az idő egész nap szeszélyes volt; néhány percig esett, aztán kiderült: s így ment késő estig.

Boglárta erve azonnal a hajóállomásra mentünk. Itt már kezdtem megjelödni. A fehér hulló, fehér életfont nem hiszem, hogy úgy megbarnuljak, mint ahogy megmértek Don Dugasz hátára vetett borjújával, Clitandret zsákjával.

Mintha csak a tátott szájból ez a mondas akart volna kitolakodni, ime ezen a vidéken az a rika által, a kü turistának neveznek.

Csobáncz.

Hajón mentünk Badacsonyig, hogy ott megkezdjük sétánkat. Apró nyári hajlékok között érünk ki az országútra. Láthattuk a gulácsi hegyet. A kőla opmu töt hegyet. Tizenkét kilométernyi suta után már közeledtünk az első nap

kiemelkedő és mint utólag éreztük, meglehetősen kiemelkedő pontjához: Csobánczhoz. Már jó messziről előtűnik a várom. Igazi rom. Egy-két kőhálmaz az egész.

Előtűnik terül el a Balaton. Gyönyörű látványt nyújt a messze távolban előbukkanó Szigliget és a másik oldalán az ember a gulácsi csúcsra lát. A mint feleltünk, arcunkat hideg szelő csapja meg.

Fáradtan kimerülve, víz után ahitoztunk. Clitandre és Dugasz, mint két jó vizsla elmentek kutat szaglászni, Vigilenca és Engeline teríteni akarták. Miután pedig a hölgyeket ilyen, ember nem járta helyen sem igen szokták egyedül hagyni, Diego ott maradt és hajalmas kendőjébe burkolódzva, örködött.

Dugasz é Clitandre fáradtan, még szomjuságban érkeztek vissza, de vizet nem találtak. Engeline azonban megterített. Ez a terítés nagyon érdekes volt. Le is írom, mert hiszen 396 méter magasságban, lejtős helyen, szélben nehezebb teríteni, mint valami ó német stild ebédlöben.

Az asztalterítőt Clitandre barátunk utikenője szolgáltatta. Szép világos sárga alkotmány. Körülditük. A mint a gyomorra vonatkozó dolgok kezelő kapitányá, Engeline kiosztotta a szép kis piros kendőcskéket, általános figyelem között kezdődött meg a lakoma.

Az első fogás, melyhez a tálal egy vakondtúrás adta, tizenkét darab nyers tojás vala. Bamulatos hatást okoz es.

Mikor ittuk, majdnem sirtunk; mikor megittuk, egyszerre jó kedvünk lett.

Mindenki elfogyasztotta a maga két tojását és következett a sardinia. Ez az eledel, mint a

Szerkesztőség
Városház-épület Fischei Páló könyv-
kereskedésében.
A szerkesztővel érintkezni lehet naponta
10 óra és 4-5 óra között.
Ide jutásért a lap szellemi részére
vonzóknak minden költségeny.
Kiadóhivatal
Városház-épület: Fischei Páló könyv-
kereskedés.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenként kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona
Félévre 6 korona
Negyedévre 3 korona
Nyilatkozó példány 20 fillér
Külföldiek, valamint a hirdetések
vonzóknak Fischei Páló könyvkeres-
kedésbe intézendő.
Bérmegtelen levelek csak ismert kinek-
ből fogadtassak el.
Egyén szám ára 20 fillér

Nagy-Kanizsa. 1901.

Felölös szerkesztő: **Nizalay Sándor**
Szerkesztőtárs: **Mévész Lajos.**

Csütörtök, augusztus 1.

Munkásvédelem.

(A Honi Iparból.)

Az iparfelügyelők bejárták hazánknak csaknem valamennyi gyártelepét és merre jártak, mindenféle mulasztásokra, gondatlanságokra és szabályellenességekre akadtak. Beszámoltak hivatalosan tapasztalataikról és jelentéseik előolvasása szomorú érzelmeket kelt a munkások sorsa iránt fogékony szívvel bírók kebelében. Ki végig futotta a jelentéseket, olyan impresszióval teszi le a kereskedelmi kormány által kiadott összefoglaló könyvet, mintha fekete kerettel bíró gyászjelentéseket olvasott volna. Minden oldalon fekete betűvel nyomtatott számok összegezik, hány esetben pirosította be vér a műhelyek padlóját, hány özvegy és árva sirálja kenyérkeresőjét, vagy hány munkás vesztette el állandó időkre keresetképeségét. Mintha ballanók a szerencsétlenül jártak visszamaradottjainak jajveszékelt vadját, hogy a munkaadókat illeti érte a felelősség, kik tukarkodtak az óvintézkedések betartására szükséges költségekkel, kik nem áldoztak eleget a munkások életének biztonsága érdekében.

És az iparfelügyelők, kik minderről tapasztalatokat szereznek, kik a munkaadók gondatlanságairól meggyőződést szereztek

maguknak, rideg számokban beszámolnak tevékenységükről, melyekből mindenről meggyőződhetünk, csak arról nem, mennyivel apadt az iparfelügyelők személyzetének ázaporítása által a gyárakban előfordult balesetek száma. — Kétezerhatszáz gyárat tekintettek meg; egy gyárra a sor egy évben kétszer aligha kerülhet; ki kutatja azt, hogy míg az iparfelügyelő újra a mulasztásokkal terhelt gyárba léved, hány munkásélet van kockán, mert a munkaadó várhat az észlelt rendellenességek megszüntetésével, míg az iparfelügyelő újabb látogatása válik valószínűvé.

Jogos a panasz, mert a balesetek elhárítására annyi intézkedés és rendszabályozás történt a hatóságok részéről, hogy ha mindezek belárláltak volna, sok vér nem omlott volna, sok munkásélet lett volna megmenthető. De mint az iparfelügyelők jelentéseiből kitűnik, a munkaadók nagy részének nincs még a kellő érzéke a munkásvédelmi intézmények iránt. Van hely, hol kaszinók, könyvtárak, kaninok, türdők stb. állanak a munkásoknak rendelkezésre, hogy sorsuk irigylésre méltó, de hányszor veszélyeztetli életét, valahányszor egy lajtorján lelmén, mert korhadt a fája, vagy egy géphez közeledik, mely védőkészülék híján

működik. Olykor gyönyörű kertekkel bíró munkáslakásokban tölthetik családjukkal a pihenés óráit, de hányszor nézhetik tulajdon lakásokban tudóvésztes levegőben a nyomost gyermekeik arcán, vagy családtagjaik pusztító sorvadását.

A tízezer haladták meg az előfordult balesetek. Ha bejelentenek köteleességszerűleg valamennyit, megkétszereződnek e szám. De ha csak tízezer balesetet veszünk számításba, és hozzászámítjuk, hogy egészségtelen munkahelyiségek, túlfűtött munkás lakások, fiatal munkásoknak éjjeli órákban való alkalmazása és túlidőben való foglalkoztatás hány emberben tett kárt, az iparfelügyelők munkaságának statisztikájában foglalt számok nagyságáról képet alkothatunk.

Az iparfelügyelőket abban nem illetbeli gáncs, hogy nem veszik észre a gyári szemlék alkalmával a rendellenességet. Bevallják, hogy 16.136 rendellenességet tapasztaltak. Kétség nem tér hozzá, sok forfang és leleményesség kell hozzá, hogy az iparfelügyelők jövetelére elkészült munkaadóknak ennyi ezer rejtett mulasztását felderíthessék. De tisztázandóan tartjuk a kérdést, hány esetben szereztek maguknak meggyőződést a felderített orvoslása iránt. Azt megtudjuk a jelen-

TÁRCA.

Gergely, a paradés kocsis.

Írta: Salgó Sándor.

Az ostorhegyi gyors egymásutánban már harmadszor botlott meg. A rudának meg egészen véresre marta a száját a zablya-vas. Szita Gergely kezében nagyon lazán álltak a gyeplőszárak, ingadozott, meg-megcsuklott dereka a magas bakon. Néha-néha felriadt. Ilyenkor szép ütemben, ritmikusan paskoló lépésekben ágálgodottak a lovak. A gyeplőszárakon végigrohant azoknak az acélizmoknak visszafért ereje, akarata. De csak kevés ideig tartott ez, utána ismét megrogytak a kocsis karjai. Most a nyerges kezdett hirtelen ágaskodni. A hosszú ostor élesen pattant. Ep a szűgyét érte a rakoncátlan állatnak. Nyomban megbambolt, a mit tett, sajnálta a szép parat. Tudta, hogy nem a lovak a hibásak, egyedül csak ő. Ilyenkor feltekőhajtott felke mélyéből az elfojtott fájdalom keserűsége. Ijedten nézett körül, még a széles országúton is: nem hallotta meg valaki? Rejtegette, titkolta, hogy belül

vérezik a szive, hogy egyre nagyobbodik a sebé. — Csak az édes anyja lesekedett utána, de ő is csak rejtegetve, lopva, titokban, ne hogy megsejtse, mennyire félt őt; mennyire reszelt, aggodik miatta. Felt elárulni, hogy ő mindent tud, hogy az ő azeme, szive ott olvas lelkeben: a nagy szomorúság, a setét bánat nehézsorai között. Ez ezóta az öreg asszony egyre sir, zokog. Az ő lelke is megtelt fájdalommal. Nem bírta köny nélkül nézni vére vergődését, néma gyötrődését. Látta, hogy a baljebb, mélyebbre vonuló seb fájdalma mint teríti tele aetéséggel a fia lelkét. Ez az csak cipeli, vánszorog ve a hang nélküli, szótlanu, titkolva. A jószág legalább nyöszörög, ha valamije fáj, de ez a fiú még a sóhajtasokat is elnyeli. Ilyen csak a nagy vihart megelőző idő, télelmetesen csendes. A ltkaszó, a fojtogató forróság mozdulatlanúsága ijesztő, a mely után egyszerre, váratlanul sivil fel a ferge leg, amikor nem is gondol rá az ember. Ordítva tör ki a haragja, a setétfelhő-hullámok zavarosan kavargó mélyéből zuga csap ki a villam és vak utjában nem nézi, merre száll...

Nyolc hete van ez így. Akkor kezdődött, ahogy Bálint Ferkó, az uradalmi kovács fia, ha-

zakerült Klagenfurtból, a huszaroktól. Szalma, szép gyerek Bálint Ferkó. Szerették is a tiszt urak. Jó katona volt. Egyszer díjat is nyert a lofutattás alkalmával: kettős fedélű szép ezüst órat, meg öt aranyat egyszerre. Az óra egyik oldalán aranyból van benne a sarkányúzó Szt. György. Ehozta haza mind. Akiknek megmutatták, megcsodálták: az órat, az aranyakat, meg öt magát is.

Mikor Pap Borcsa, a majoros garda leányának tenyerére szép sorban kirakta egymásmelle Bálint Ferkó a sarga aranyakat, hirtelen mozdulattal legurult valamennyi, annyira odapadt Borcsa tekintete a legényre. A leány megjött. Bálint Ferkó gyorsan felkapta az aranyakat. Megsimogatta Borcsa kezét, aztán mosolyogva visszacsuszította azokat tenyerébe.

— Nem történt semmi baj.
Szelden mondta, tele volt melegséggel a leány hangja.

A leány megcsorgette tenyerében az aranykat. Est kérdezte:

— Miért nem maradt a katonáéknál Ferkó, mikor az olyan szép?

— Gazda, új mester kell ittben a műhelyben, fiatal, erős, mert apám kezében nehezen mozdul már a kalapács, nyikkannva, görcsösen szusszant már a nagy fujtató. Még jöttem haza. Meg hogy asszonyt keressek valamnek.

És a hogy a leány visszaadta most az aranyakat Bálint Ferkónak, a leány kezének lázas melegsége belefonódott az övébe. Megérezte, hogy az az erős kéz reszkelt, a míg az övét érintette, hogy az a kéz valamit mondott, valamit akart...

Augusztus 16-án
a 3% os osztrák földhitelsorsjegyek huzása
Főnyeremény 90.000 korona.
Ilyen sorsjegyeket 40 korona lefizetése ellenében elad és mérsékelt kamatozás mellett letétben tart
a nagykanizsai Népszociális és Iparbank.

tesből, hogy még olyan gyári üzemre is akadnak és pedig 131 esetben, hol még munkakönyvük sem volt az alkalmazotaknak, hogy 61 esetben tanoncokat alkalmaztak, hol tanoncszerződésnek nyoma sem volt, hogy törvény ellenére az előírt életkort még el nem ért gyermeket 42 esetben fogtak kemény munkára. De hol a meggyőző biztosíték arra, hogy ma, ha az iparfelügyelők ott járnak, hol ez eseteket tapasztalták, a helyzet más, mint akkor volt, hogy van-e ma már mindennél a munkásoknak munkakönyvük, hogy ma sehol már tanonc nem dolgozik szerződés nélkül és hogy ma már minden munkás elérte a megengedett életkort?

Tapasztalták, hogy jogtalan levonásokat eszközöl 23 gyáros a munkások béréből, de a megtorló intézkedésekről hallgatnak. A működési statisztika elmondja, hogy túltömött munkáslakás, 74 találatot; egészségtelen munkahelyiség 59 (ki hiszi ezt el?), rozoga épülettépcsők, hácsók és létrák 93 esetben, a leesés veszélye 232 telepen forgott fenn, gőzvezeték és gőzvezeték, hajtógép körüli szabálytalanságok 655 esetben tapasztaltattak. Így emelkednek a számok, míg az egyéb védőkészülékek hiányánál elérik a 2268-at, s rájövünk arra, hol a munkások élete ennyi módon van veszélyeztetve. 653 esetben a pár garasba kerülő kötszerek teljes hiányára is akadtak az iparfelügyelők; arra, hogy tehát a munkások sebében elvérezni kénytelen, mert nincs kéznél vatta — bekötni a vérző sebet.

Kézén, karján, lábán, combon könnyű és súlyos természetű sérülések száma fel van jegyezve, pontosan összegezve, vajjon há kezünkbe fog akadni a jövő évi működési statisztika, nem-e azzal

Szita Gergely ott állt a leány háta megett s a hogy hirtelen megfordul Borcsa, megijedt a leány sápadt, fehér arcától. Valamit akart mondani a leány, de el akadt torkán a szó. Elpirult. Pap Borcsa szaladni kezdett. Meg sem állt, míg haza nem ért. Ott is elrejtőzködött a belső szobában, úgy, hogy csak nagy keresés után akadt rá az anyja.

Szita Gergely karjai e nap óta nem bírtak többé megbirkózni a gyepőlészárakkal, akárhogy igyekezett szorosra fogni azokat, csak nem sikerült. Ingadozott, meg-megesuklott dereka a magas bakon. Szent Mihály-napján meg, mikor a kereszturi spát urat kellett hazavinni, tántorogva visszacsúszott, ahogy fel akart úlni a bakra. Szerencsére setet este volt, nem látta meg senki. Akkor már megtörtént a jegyváltás is: Borcsa felesége lesz Balint Ferkónak, az uradalmi kovács fiának.

Két héttel Pap Borcsa lakodalmá előtt, Szita Gergely egész váratlanul beállított az urasághoz és előadta, hogy ő kikíváncsi megint a pusztára, a ménes mellé. Az uraság kérdezte az okát. Ő csak ennyit felelt:

logják mentegetni a balesetek számának folytonos szaporodását, hogy most több a gyár is, több a munkás, több tehát a baleset is.

Százával vannak a tabellák a működési statisztikában, ám jó, hogy megvannak, de legyenek meg azért, hogy levonjuk belőlük a tanulságokat.

A magyar munkás a háboruban kevésbé van kitéve sérülésnek, mint békés munka idején.

Óhajjuk, hogy a legszigorubb intézkedések történjenek a munkások védelmére, a balesetek bejelentésének kötelezettsége szigoríttassék, hogy iparunk ne fejlődjek munkásaink vére árán. A balesetbiztosítást pedig tegyük általánosan kötelezővé, mipt a külföld sok államának példája azt mutatja, hogy ha munkás ha már megbénult, bennán éhen ne haljon.

Szilágyi Dezső †

A magyar nemzetnek halottja van, Szilágyi Dezső, az ország egykori igazságügy-minisztere, a képviselőház volt elnöke, jelenleg a pozsonyi I. választókerület képviselője tegnap reggel Budapesten váratlanul elhunyt s benne Magyarország elvesztette egyik legkiválóbb államférfiát.

Szilágyi Dezső meghalt. Szinte hihetetlen ez a hír, melyet a lelki szomorúság megdöbbenésével vesz tudomásul ma a nemzet egyeteme. Mert nem volt és nincs ma politikai párt ebben az országban, mely az ő nagy államférfiúi kvalitásai előtt meg ne hajolt volna. Mely el nem ismert volna nagy tudását, szónoklátának csodás erejét, melyeket egyesítve, a legbonyolultabb kérdéseket is, — ha senki nem — Szilágyi Dezső megoldotta. Egyike volt azon lángeszű férfiaknak, akikben meg volt a rettenthetetlen politikai bátorság még akkor is, mikor a nemzet javáért ki kellett mondani az igazat még a legmagasabb forum előtt is.

— Nem bírom elmondani, csak azt tudom, hogy itt nem maradhatok...

Fáradt mozdulatokkal, nehezes roskadozó járással jött ki Gergely az uraságtól. Az édes anyja ott várakozott reá a tornác aljában. Valami haragos szót vetett fel akaratlanul is az öreg asszonyban a nagy indulat. Aleányi illetve vele, Pap Borcsát.

— Ne bántsa őt édes anyam, nincs ebben a haragban igazság. Nem lehet a sziveknek se szép szóval, se haraggal parancsolni. Az övé Ferkó felé hajolt, mert őt szereti.

És másnap reggel elment Szita Gergely. Akkor jött meg először, a hogy már koporsóban feküdt az édes anyja. Csak az arca lett kissé csontosabb, szikkadtabb. A hogy a koporsó előtt maga elé meredt, a szikar ember nagy setet szemében egy feldúlt élet némán eltemetett keserűségének árnyai szaladtak össze. Nehéz viharokról, mélyseges fájdalomokról beszéltek azok a rövid, mély rancok a pillák szegletében...

(Vége következik.)

Hivatalos jelentés az elhalálozásról.

Szilágyi Dezső volt m. kir. igazságügy-miniszter v. b. t. i., országgyűlési képviselő stb. szerdára hajló éjjel hirtelen meghalt. Harmadnap-úts 8. sz. alatti lakásán. Tegnap érkezett meg bécsből a sz. utazás és a hősegtől megtörve, bezárkózott szobájába, Darvasy Sándor inasnak felült, hogy sem vacsorára nem ment el, sem többszörös kopogtatására választ nem kapott, ros-zai sejtje urának barátjához, dr. Neuhofer Janos ügyvédhez sietett, ki feltörte a lakást. A kibovott mentők a beálló halált konstatálhatták csak. A holttest a lakáson hagyott. Szilágyi Dezső 1840-ben született Nagy-Varadon.

Az ideai termés tanulságai.

„Az idő a gazda!” — ezt halljuk unos-unos gazdatársainktól, ha nem akar semmiképp sem oka lenni a gazdaság gyöngye termésének. Az ideai év azonban szemelatomást megafolta ez a közmondás. Egyazon határban láttunk elég jó termést és igen gyönkét — nem egyszer egymástól és nem is különböző talajon. A jó termés többnyire a nagy tábla vetéseken volt, a rossz azokon a keskeny kis csíkokon, melyek közt egy-egy barázda jelzi csak, hogy lépten-nyomon más és más gazda földjén járunk. Sok határban a nagy birtok megadott 8-9 mázsás termést a ugyanott a kis birtok alig ürítte meg a 3-4 mázsát, következésképpen az országos átlag alig éri el a 6 mázsát, pedig a mostoha viszonyok dacára is jóval magasabb lehetne.

Honnét ez a nagy különbség? Egyforma idő járt erre is, arra is, mégis oly eltű az eredmény. Bebizonyult, hogy nem egészen az idő a gazda.

Általánosságban akarunk e kérdéshez szólni, a mit országsszerte tapasztalni lehetett. Az általános eredménytől van eltérés, van kivétel is, től is.

Az idén nem volt oly rossz az időjárás, ami némely évben az elemi csapás erejével pusztítja a vetést és a mivel hasztalan áll szembe a gazda minden törekvése, értelme és gondosága. Oly jó időjárás is volt, ami viszont helyrehozza a gazda figyelmességét és aptóbb mulasztásait. Oszszel száraz volt a föld, soká hevert a mag, későn kelt, gyengén bokrosodott. Sokat pótolta a tél gazdag ocsapadéka. Tavaszszal ismér későn nyílt az idő, a növényzet fejlődése hátramaradt; a tavaszi esőket tartós szárazság követte és legtöbb helyen jó későn jött meg a kalászevelő eső és — a hol még lehetett — javított a termésen.

Az ilyen időjárás teszi próbára a gazda szakértelmét és gondosságát. Ha rövid is az ősz, a jó vetőmagban anyai táplálékot talál a kis csíra, hogy eléggé megerősödjön nézhet a tél elé. Ha a talaj jó méven és porhanyón van megmunkálva, az első tavaszi esőkre oly mélyen leeresztő finom gyökérszálat, hogy az általa nedve-ségből táplálhatja a növény zöld részait és a későbbi szárazságnak jobban ellentáll. Ha jó termő erőben van a talaj, a növény életműködése elég élénk arra, hogy a fejlődésnek összes feladatait jól teljesítse még akkor is, ha a vegetáció időszakát a mostoha időjárás szűkebbre szabta is. — Azért említtük most ezeket, mert még mindnyajunknak élénk emlékezetében van, milyenek láttuk a vetést a nagy és kis birtokon; és mert most kell, a tapasztalatokból okulva, a jövő termés előkészíteni.

Láttuk, hogy sok tablán még csomókban fekszik a termés és a kepek közt már feketéllik a sűrű, apró barázda. Aratás után első dolog a tarlóbuktatás, sekélyen leszántani, hogy a föld meg ne kergesedjék, a szanaszét heverő gyommagvak pedig kikeljenek, hogy őszre fordulva, jó mélyen leszántathassuk.

Különös, de a legtöbb vidéken azt tapasztaljuk, hogy csak az urasági földeken iparkodnak a tarlószántással, a kisgazdák földjét egész erdejé ellepi a vad-muharnak és egyéb gaznak, kórónak.

Fischel Fülöp könyvkötészete Nagy-Kanizsán.

Elvállal és készít

mindennemű könyvkötő-munkát

A FÜZÉSTŐL A LEGFINOMABB DISZKÖTÉSIG!

valamint

Paspapírt emlék-albumokat diszfeliratoknak, táncrendeket a legfinomabb kivitelig

Elvállalok továbbá képek, fotografiai, tervek, razokj és térképek cachirozását, úgy minden e szakba vágó munkát

Közeleg az őszi vetés ideje, munkájuk meg számára jól a földet, minden áraiságot meghálál a termés.

A jó mivélés hatása különösen feltűnt az idén a cukorgyarak környékén. A hol t. i. a nép-rázkótt a termelésre, ott a földek — nagy birtokon és kicsin egyaránt — évek óta jó mivélésben és trágyázásban részesülnek. Az így ápol és gaztól folyton tisztán tartott földeken az idén a szép zöld, sűrű vetés decolt a szárazsággal, csak a kalászatokat hajtott és kövér magga; fizetett.

Vetőmagot csak jót használjunk. A földművelésügyi miniszter minden őszzel közhírre teszi, hogy az állami birtokok terméséből folyó napi áron ad a vetőmagot — fölve a kisbirtokosoknak — vetőmagot. Csak egy kis taradsga a körül, hogy írjunk érte; költséget ugyanis nem okoz, hisz a napi áron a magunk termését is eladhatjuk és ily módon kitűnő vetőmaggal eszerélhetjük ki a magunkét.

A gazdasági egyesületek is közvetlenek tagjaik részére jó vetőmagot, de ha meggondoljuk, hogy a négy kalászos terményneimből őszi vetőmagszükségletünk 7 és fél millió, a tavaszi 3 millió métermázsa; és hogy szanófelderületünknek mintegy felérészetét bírják a kisbirtokosok, a hol o'y kiálló szükség a javítás; beláthatjuk, mily sok még ezen az egy tereen is a tennivaló és mily tágas tér áll előttünk a gazdálkodás fejlesztésében.

Erre irányul évek óta céludatos munkává a földművelésügyi miniszter tevékenysége, mikor a kisgazdák számára több és több földműves iskoláról, teli oktatásról gondoskodik, tanulságos könyveket, jó vetőmagot oszt ki közöttük szemleltető okulásukra és biztatól tanulmányi kirándulásokra rendez számukra és majd minden vármegyében népies mintagazdaságokat állít fel. E sokoldalú, tervszerű munkáság megtermi a gyümölcsöt, de a gazdaközöségnek is rajta kell lenni, hogy azt a maga javára fordítsa és kihasználja.

Előléptetések és változások. A Déli Vasút Nagy Kanizsa állomás tisztikarában előlépték ellenőrök: Páry Árpád, és Pollák Ignác forgalmi tiszték; fizetési rangfokozatban előléptet Baumgartner Miklós, forgalmi tiszt. — Az egyes hivataloknál a következő változások lesznek: Pátkai Jakab állónok — távozik körünkől — Boglárza állomásfőnöki minőségben, helyét Büchler Lipót eddigi raktárfőnök foglalja. — Raktárfőnök lesz Pollák Ignác, ellenőr ezt felváltja Páry Árpád ellenőr eddigi személypanzárnok, kinek helyét Kemény János fogja betölteni. — Pátkai Jakab állónok k. városunkból távozik szerénységével és élősékenységével mindazok tiszteleté kiérdemelte akik vele érintkezésbe jöttek és azért változását őszintén sajnálják.

Állami tisztviselők mozgalma. A nagykanizsai állami tisztviselők szombaton 1. évi aug. hó 3-án, esti 6 órakor, a városháza nagytermében a budapesti központi bizottsághoz elküldendő memorandüm jóváhagyása, valamint az orsz. kongresszusra küldendő bizalmi férfiak megválasztása véget gyűlést tartanak.

Halálozás. Részyvel vettük a következő gyászjelentést: A legmelyebb fájdalomtól megtört szívvel értesítjük az alulírott gyászoló család, hogy felejthetetlen szeretettel fia, illetve legjobb testvér- és sógora Löwe Lajos m. kir. honvédtábornagy kezelő iszl. ur tolyó hó 23-án áldásdus életének 36-ik évében rövid szenvedés után jobbélőre szenderült és annak drága földi maradványai tolyó hó 25-én délután 4 órakor Budapesten az Új-Temetőben örök nyugalomra helyezték. Pácsán, 1901. július 26-án. Legyen a hant könnyű, áldás és béke barmvai fölött! Özv. Löwe Mayerne, szül. Schvarex Erzsébet anyja. Krauszné, -sz. Löwe Józsa, Ru landné sz. Löwe Berta, Hirschlerne, sz. Löwe Mari nővérei, Löwe Adolf, Löwe Gusztó, fiverei. Löwe Etelka, Löwe Mathild, sógoróni. Ruhlant József, Hirschler Soma sógorai.

Halálos baleset. Az Újaky Hirschler és fia cég katori gőzfűrészelés július hó 27-én Jankoczi Vincze 16 éves katori Jakós olajozó munkás, hogy előbb belejezze munkáját, olyan időben olajozta a gépet, midőn ez meg működésben volt. A nyári munkarend szerint pedig az olajozás csakis a gép szüneteléskor van megengedve. A rend be nem tartásának köszönhető Jankoczi, hogy életét vesztette. A kerék ruháját megkapva, a transmissiót tartó oszlophoz s dorta s a mellkast úgy összeszorította; hogy a rögtön helyszínen termelt orvos már csak a beállott halált konstatahata.

Bünténye avagy véletlen. Julius hó 31 en reggel Németh János honvédutcai birtokos öszaperelt szomszédjával Kálcsics Jánosnal. A nagy zaj, mely a szomszédra is elhatolt, hirtelen elnémult. Néhány perc múlva azon hir terjedt el, hogy Kálcsics egy asóval agyonütötte szomszédját. Tény az, hogy Németh János birtelen meghalt mivel azonban külső sérülés a holttesten észlelhető nem volt, valószínűnek látszik Kálcsics amuz állítása, hogy ő, Németh Jánost tetitleg nem bántalmazta, hanem a véletlen játéka folytán éppen akkor erre szélhűdés, mikor vele lélelt. A rendőrség elrendelte a Németh János felboncolását és ennek megtörténése után lesz csak majd megállapítható hogy büntény által avagy természetesen hálál mult-e ki Németh János.

Festetics gróf és a keszthelyi pótdóm. Keszthelyről jelentik: Keszthely városi képviselőtestületének, szombaton délután tartott rendes őszi közgyűlésen az elnökö fővárosi bejelentette hogy Festetics Tasziló gróf a nagybátyja, néhai Festetics Tasziló gróf által föltelesen magára vállalt huszonnyolc százalékos közszék pótdóm-megterítését, a mely az akkorinak ma már hétszerezese, mint ré nézve nem kőtelező fölmondja, amennyiben az áldozatkészségével nem a közügyet szolgálja, hanem a többi adózó polgar érdekének hoz áldozatot. A képviselőtestület az átiratot az 1902-ik évi költségvetés megállapításánál figyelembe veszi, de jovi véleményadás céljából a képviselőtestület jogköréből elküldött bizottsághoz utasította.

Pósa Lajos Boglárán. A gyermekek kedves kőltője, Pósa Lajos, a napokban nagy öröme szeriz a bálatonmenti nyaralóhelyeken üdülő gyermekeknek, de főképen a bogláriknak. Pósa Lajos és a felesége ugyanis augusztus 4-én déuán mesélni fognak a gyermekeknek a boglári Balafon vendéglőben. A mesemondásra, mely felhat órákor kezdődik, meghívja Pósa bácsi az öss-es bálatonmenti gyermekeket. A belépő díj egy korona s a jóvődelmet a boglári iskolaépület fölépítésére fordítják.

Gyilkos honvédek. Veszprémben történt: Hétfőn virradóra több honvéd mulatott egy kocsimában. A szomszédos asztaloknál polgárok iddogáltak. Egyszerre őrségi fölfordulás keletkezett a kocsimában. A honvédek agyonszurkalt egy Kloo-néü szabót, aki ott nyomban meghalt. A vérés esetéről azonnal értesítették a katonaságot, melynek kirendeltsége megjelent a helyszínen és elfogta a tetteseket. A hétfő nap folyamán a hadbíróság már megindította a vizsgálatot. A szegény áldozat iránt — ki csak egy-éves házas — városzerte nagy a részvétel, amit az is tokoz, hogy a gyilkosok tulajdonképpen bosszú akarva vatakin állni, mást akartak megölni és őt csak félreismertek.

Négy évig a padló alatt. A szivtelenség és kapzsisag szörnyű tettre ragadott egy acai családot: a mostohaanyja mostohafiát négy éven át a legnagyobb piszkokban és nyomorúságban tartotta az istállóban a padló alá zárva. A mostoha kegyetlenségét tudta a gyermek atyja és nagyanyja is, sőt helyeselték, úgy velkedven hogy ha a gyermek küszködésén folytán elhal, a család meg fogja szerezni annak anyai örökségét. A szörnyűtettre a szomszédok jöttek rá s a szülőket följelentették a csendőröknek. A gyermekeket élve ugyan, de betegen bevitték a kaposvári közkórházba, ahol ápolják, a családot pedig a törvény-zék fögházban tartják.

A pincérről szabályrendelet. A lopokát bejárta az a hir, hogy Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter, rendeletet böcsátott ki, mely szerint a kávéházakban ezentúl csak 40 évet meghaladott nőszemélyek alkalmazhatók úgynevezett kasszírónoknak. Ez a hir módosításra szorult annyiban, hogy a belügyminiszter rendeleletet böcsátott ki, amelyet a törvénybátóságoknak is megküldött s melyben az foglaltatik, hogy ezentúl minden kávéházban csak egy kasszírón alkalmazható, akiknek azonban sem kasszírónia, sem a vendégekkel poharaznia nem szabad.

Egy talu pusztulása. Bakony-Tamási veszprémmegyei községe majdnem egésze föl-emesztette a tűlzseg Hatvanhárom lakóház, sok mellékepület és ház jószág pusztult el a laugokban. Noha a szomszédok talvák tűzoltósága is segített az oltásban, a véset megátólni nem lehetett a víz hiánya miatt.

A vigéc-törvény kijátszása. A Pécsi Naplóban olvasuk: Ismeretes az a törvény, mely nemrég ípett életbe s mely megtilta, hogy a vigecek házaiának városi-városi, privat emberektől rendeleteket vegyennek föl. Ennek a törvénynek van egy függeléke, mely azt mondja, hogy ha a cég meghívást kap egyektől, kik földhöz utazóját a rendelet felvetelere. Annai bizonyos, hogy ezzel a függelékkel az egész vigéc törvény agyon van csupva. A héten már megtartuk, hogy miként jatszák ki a törvenyt. Most kezünk közé került egy eredeti példánya ama leveleknek, a melyek világos formában jatszák ki a megrendeletek gyűléséről szóló törvenyt s a me yekhez hasonlókat sürdők küldöznek szét a kereskedő cégek, mióta a vigéc-törvény életbe lépett s melyből már egy érkezett Pécsre is. — Ime a levél:

Budapest, 1901. júl. 18-án.

Nagyságos asszonyom!

Ez evi július hó 1-en előbe lépett törvény szerint: megbízottunknak csak azon egyeüt szabad mintáknál meglatogatni, akitől cégünk erre meghívást kap.

Igen örülünk, ha Nagyságod, ugymint eddig, most is cégünket szívesen látja azzal hogy szükségletet nálunk szerezze be, ezen esetben kégyeskedjük hozzáunk egy levelezőlapot a következő szöveggel küldeni.

Szükségeseimet önök cégeitől önajom beuzerezni, kérem megbízottjunktól őszi és teli

HIREK.

sz.

József főherceg Nagy-Kanizsán. József kir. herceg hétfőn dében a budai gyorsvonattal Nagy-Kanizsára érkezett. Az állomáson fogadására megjelentek a többi közt Jankovich László dr. gróf főispán, Vécsey Zsigmond polgármester a városi hatóság élén; Tóth László kir. törvényészéki elnök, Viosz Ferencz főszolgabíró, és a katonaság részéről Cech honvédelezredés, a 20-ik honvédgyalagezred parancsnoka, Jankovich főispán és Vécsey polgármester üdvözlése után a kir. herceg főispánnal, ennek négyesfogatán a városba hajtatott. A Korona-szálló előtt Knortzer György főparancsnok vezetésével kivonult önkéntes tűzoltóság képezeti sorfalat. Délután a kir. herceg kísételt az új kaszárnya-hoz s megtekintette az építési és itt bemutatatta magának Harkányi Ede kereskedelmi tanácsost, a kaszárnya építkezési vállalkozóját. Másnap reggel a kir. herceg a nagy gyakorlóterén szemlét tartott a 20. honvédgyalagezred felett. Dében diszbeb volt, melyen a katonai jelentőségekön kívül hivatalosok voltak: Jankovich László gróf főispán, Csértán Károly alispán, Vécsey Zsigmond polgármester, Tóth László kir. törvényészéki elnök, Viosz Ferencz főszolgabíró és Knortzer György főszolgt főparancsnok. A kir. herceg délután öt órakor Szekesfehértárra utazott. Megbízására szalonkocsijában helyet foglalt Jankovich László gróf főispán is a ki Budapestre utazott.

kelmintáikkal szeptember hó tolyamán hozzám elküldeni.

Ha augusztus 10-ig annyi meghívást kapunk, hogy érdemes lesz odautazni, u. y. Huba Jenő ur szeptember hóban hátor leendő szép és gazdag mintagyűjteményünket bemutatni

Mély tisztelettel:
Beráts és Galamb
Budapest, V. Deák
Ferencz-ut 10.

Ehhez nem kell kommentár. Minden cég székhelyi a maga kis levelkeit, megkapja a meghívót, a vigécek eljönnek, felszedik a rendelkezéseket a a szegény kereskedőnek tetlenül kell nézni, hogy károsítják meg. A szegény pécsi kereskedő fizeti az adót, a boltiért és a a többi terheket, a budapesti kereskedő pedig b-kaszálja a hasznol. Hat akkor mire való a vigéctörvény! Minek csinálták? Hiszen ez nem a kereskedőket védi, hanem a házaló vigéceket, kik ilyen formán kényük-kedvük szerint károsítják büntetlenül a védtelen kereskedőket.

Névmegsárosítások. A belügyminiszter megengedte, hogy Tarasovics Albert nagykanizsai lakos „Tölggyi“-re Krausz Abrahám nagykanizsai lakos pedig „Kövesi“-re változtassák vezetékek nevüket.

Uj közjegyzőnk. Pihál Ferenc kir. közjegyző elbunyttával a nagykanizsai kir. közjegyzőség főnök nélkül maradt. Úgy tudjuk: több érdemes személyiség pályázott ezen hivatalra, az igazságügyminiszter azonban az összes pályázók közül a legmértébbnek, a legidevalóbbnak találta a boldogult közjegyző fiát: dr. Pihál Victor-ujpesti közjegyzőt, és áthelyezte N.-Kanizsára, hogy apja hivatali örökét átvegye. Mintegy öt év előtt őszinte sajnálattal látuk dr. Pihál Victort, a nagykanizsai társadalom ezen derek, minden tekintetben korrekt tagját, legkedvesebb munkatársaink egyikét, városunkból távozni és igaz örömeinknek adunk kifejezést, hogy most ismét a magunkénak fogjuk őt vallhatni.

Uj hástulajdonosok. A Kazincy-utcában levő két Löwinger-féle ház került tegnap a közönség megszüntetése végett árverésre. A Casius mellett házat 29000 koronáért Löwinger Mukri és sógora Pollák József Bellatineről vettek meg. Az átelleni Löwinger Lajos-féle házat Szabó Zsigmond ur vette meg 35000 koronáért.

Az állami adók behajtása. Lukács László pénzügyminiszter az állami adók behajtására vonatkozólag a pénzügyigazgatóságokhoz körrendeletet intézett, melyben az foglaltatik, hogy az aratásnak vége lévén nemokára a gazdaságot érkezteti a termését, szintugy a kereskedő és iparos is a pénzhez jut, tehát a hátralekötött állami adókat és kincstári illetékeket a pénzügyigazgatóságok biztosítsák és az adóbehajtást kellő szigorral, de egyszerűsággal a tapasztalt foganatosítsák. Egyben felhívta a törvényhatóságokat, hogy a pénzügyigazgatóságokat a munkájukban lehetőleg támogassák.

A balatonai halak vérszedelme. Akik gőzhajóval utaznak a Balaton taván, az utóbbi napokban gyakran látnak kisebb-nagyobb, néha óriási dögölt pontyot a víz felszínén. Ugyanílyenek vannak gyakran a halazatok halóiban. — Mi ez? — Hiszen a Balatonon dögölt pontyot látni ritkább számba meül és az is csak szigoronyozott szokott lenni! — Ezeket a gyönyörű példányokat: élősdiek (paraziták) öltek meg, ezeket az élő-dieket a máshonnan (pl. Vittingauból) hozott és a Balatonba feutemlített cédből boevájított fertőzött pontyivadékok hurcolták a Balatonba. A Balaton vize tehát fertőve van, pontyokra nézve dögletes élősdivel, kicsiny p-ócaszerű állattal, mely a kopolyu-ívet ellepi és kizsívja a halnak élveidveit, ami éakhamar dögletre vezet. Azokban a kis tavakban, a melyekben a balat mesterségesen tenyészik, ezek az élősdiek nem ismeretlenek, de ott csakhamar ki is irtják úgy, hogy a vizet többször egy-után többször átadják és helyete trisz vizet bocsátanak be, az inficiált halakat pedig néhány percre 3—4 százalékos só-vizbe teszik, ami a halaknak nem árt, de az élősdiek legölti eleroszlik szálak-alajukat, lehullnak és így a

halak megszabadulnak tőlük. Így a mesterséges tavakban; de tessék a Balatont lecsapolni! Ennyit még a miniszternek sem lehet kiesztőzölni. Ez ellen a Balatonban nincs orvosság, ennek, miután minden elősdiék az a természete, hogy végnélkül és biztosan elszaporodik: csak a pusztulás lesz a vége, olyan mint a szőlőke volt a filokszertől.

Tűzoltó mulatság Kotorban. A Kotori önk. tűzoltóság vasárnap tartott nyári mulatsága nem volt olyan szép mint rendszeren szokott lenni. A nagy hőseinek tulajdonítható, hogy a közeli vidékiek is tavol maradtak. Megemlékre méltó, hogy az ünnepélyen három zenekar is játszott; a tetenyci cigányok, a Kotori és az alsó-domborui tűzoltó zenekarok, mely utóbbi délután egyebütt léven elfoglaltva, késő este ujból skóbia lépett, hogy a bajársak ünnepélyet élénkítse.

Zarándoklat Lourdesba. Augusztus hó 23 an indult el Budapestről Lourdesba az ez évi őszi zarándoklat Bécsen-Tirolon és Schweizon át. Útközben Innsbruckban, Einsiedenben, Lyonban, Genében és Zürichben tart a társaság hosszabb pihenőt. Jelenkezéseket augusztus hó 5-éig látad el Schultz Károly esperes plébános ur, mint a zarándoklat lelki vezetője, Nemet-Márokon (Barany-megye).

Az ideoi termés. (Gazdasági tudósítás.) Tótszentmártonból írja levelezőnk: a mezőgazdasággal foglalkozó népünkre szomorú napok köszöntöttek be az ideoi aratással. — A mult év őszén elszaporodott mezei egerek a vetéseket teljesen tönkre tettek, s a mit meghagytak, azt pedig a hosszú teli fagyok öltek ki, ugyanevára, hogy az ősi vetések nagy részét az év tavaszau fel kellett szántani. Az egy nyert területek kukoricával lettek beültetve, melyek k zártban vermes reményekkel kecsegtettek. — de a már több mint 2 hónap óta tartó szárazság következtében — azok is teljesen tönkre mentek s így vidékünknek tavaszi termésre sincs kilátása. Községeink lakossága ezek következtében a legnagyobb nyomornak néz elő, mert nemcsak az előre felszedgetett kölcsön gabonát nem tudja visszaadni, de sem kenyere, sem vetőmagja nincs. Ily körülmények között tanácsatlannál állunk azon fontos igények kielégítésével szemben, melyek a pénzügyi hasátságos részeről támasztanak; mert kiszáradunk nemcsak az évre, de beláthatatlan időg-fizetőképelenekké váltak. A gabona és kukorica természetesen kívül a pusztított a nagy szárazság az összes inkarmányféléket is, úgy, hogy gazdánk kénytelenek a létfontartáshoz feltétlen szükséges haszon állataikat öleső áron elvesztegetni. — Ily körülmények között, hogy mit ér fogja népünk felszaporodott adótarozásait rendezni, — lelelni nem tudunk.

A fürdés szabályai. Feltűnő, hogy ugy azok, akik a Balatonban fürdőznek, valamint akik a Duna hús hullámában keresnek enyhülést, sejtellemlen se bírnak a legelőmibb fürdőzési szabályokról. Ime, tehát a tiz fürdőparancsokat, amelyeket mindekiünk eber figyelmebe ajánlunk:

I.
Ne fürdödjél, ha izgatott a kedélyállapotod

II.
Ne használj hideg fürdőt, ha hirtelen rosszu érzed magadat.

Vannak aztán fiata urak, akik az éjszaktól elvitatják az ideoi idő jellegét, tisztán a mulatság idejének tekintve, ezek korán reggel hideg fürdőben keresik főfajásuk gyógyulását. Nagyon kellemes lehet ennek a polanaiyi hatása, de roppant káros következményeket vonhat maga után. Ezeknek szót a harmadik fürdőparancsot.

III.
Ne fürdödjél aitorbézeli éjszaka után, vagy ha tested erejét kimerítetted, előbb pihenj vagy egy órát!

IV.
Ne fürdödjél, ha sokat ettél vagy ittál.

V.
A fürdőházhoz nyugodt tempóban menj és ne siess!

VI.
A fürdőházban mindezekelőtt tudakold meg, hogy milyen mély a víz és hany foka van! Vannak, akik az uszódában gyorsan levetkőznek és a körlatra támaszkodva óráhoszá

nézik a fürdőzőket, mielőtt el-zánnák magukat, hogy ők is bele ugorjanak. Ezeknek szót a hetedik fürdőparancsot.

VII.
Vetkeződjél le lassan, de aztán menj rögtön a vízbe.

Az orvosok véleménye szerint, nem kell először is mellünket és hónaljunkat megnedvesíteni, mielőtt a vízbe merülünk. Sokkal okosabb a következő tanácsnak engedelmessédni.

VIII.
Ugorj be rögtön a vízbe tejjel előre, vagy pedig, ha ezt nem tudod, merülj legalább rögtön a vízbe.

IX.
Ne maradj sokáig a vízben, legkevésbé akkor, ha nem erős és edzett a természeted.

X.
A fürdő után jól törődkezzél meg, dörzsöld testedet, hogy a verkeremést előmozdítsd, öltöködjél gyorsan és légy valami mértékletes mozgást.

Ime, a tiz fürdőparancsot és annak, amelyek engedelmeskedik, a fürdő nem csupán szórakozást, hanem testi és lelki ödületet fog nyújtani.

Gazdasági és háziipari kiállítás Maramaros Szigeten. Maramaros vármegye székvárosában Maramaros-Szigeten a gazdasági egyesület gazdasági és háziipari kiállítás rendezte. Evi augusztus 25-től szeptember 1-ig. A báró Roszner Ervinné — Forgách Klórid grófnő védnöksége alatt álló kiállítás, melyben Maramaros erőszete, bányászata s az egész vármegye lakossága szövetkezve Ugocsa vármegyével részt vesz, nemcsak erre a vármegyére lesz előnyös, de érdekelheti az ország összes vármegyét, mert egy nevezetes alkalomból közelebb hozza a határszéli, regényes megyét Magyarország összes vármegyéihez. Ki lesznek állítva a kiállítás Maramaros vármegye gazdasági, kerti, bazi és műipari termékei, melyek het tocsoportban foglalnak helyet. A egyes tocsoportokat képezik: I. Háziipar; II. Kézmű és gyárpar; III. Gazdaság; IV. Erdészet és vadászat; V. Bányászat; VI. Fürdőügy; VII. Néprajz.

A mit Maramaros taragó és bognár iparban, szövő, kosaritonó, női és kezi műiparban, fa, vas, bőr, agyag és üveg, ruházati és vegyi iparban produkálni képes, be lesz muttva, a mezeti és kerti terményekkel, gyümölcsökkel, állattenyészésével, méhészet, tejgazdaság, gazdasági szereszmái és gépekkel, melyek mellé sorakoznak: a latermolek, különféle erdei termények, vadászat, a legfestőbb helyek fenyképei, térképek. Maramaros és az ország nagy kincse: a sobányák, továbbá az érebányák, kobányák, ép ugy lesznek, mint az a-ványvizek, a fürdők és fürdőberendezések fenyképekben bemutatva. És megjelennek a kiállítás érdekének emelésére a magyar, rutén, román, nemet viseletek, hogy a kiállítást látogatók előtt egész Maramaros a maga valóságában megjelenjen. A kiállítás vonzó erején kívül kiváló alkalom az augusztus 25-től szeptember 1-ig tartó kiállítás ideje afra is, hogy azok, kik Maramaros regényes vidékeit irant érdekelnek, ide eljőjenek. A m.-szigetű turistabizottság, melynek feladata, hogy az idegeneket tájkoztassa, mindent elkövet, hogy pontosan teljesítse örömmel elvállalt tiszjét. A kiállítás és a bányászati és kohászati országos kongresszus Maramaros-Szigeten ez alkalommal való szereplése, mely szinten közrehat, hogy Lukács László, Hegedűs Sándor miniszterek, Wekerle Sándor volt miniszterelnök, gr. Teleky Géza volt belügyminiszter, Gránzenstein Bela és Nagy Ferenc államtitkarak s meg számos bíróves úr s képviselő Maramaros-Szigetre érkeznek, a rendezendő ünnepségek, melyek Maramaros társadalmának képviselői vannak hivatta összegyűjteni: mind külön-külön emelik az erde- s egy, amely megérdemli, hogy Maramaros a hazai nagy közönség nagy képviseletben folkeresse a e határszéli derek vármegyét megismerje.

Tűz Mihályné Julius hó 28-án reggel 1 órakor **Gábor** Gabrielnénál Somogy-Miháldon — eddig ismeretlen okból — tűz ütött ki, mely alkalommal 15 kereszt-buza szalma és 28 kereszt rozs kuzsának egyharmad része teljesen leégett. Hogy a tűz tovább nem terjedett, az önk-tűzoltó-ág gyors megjelenésének köszönhető, mely a tüzet 8 óra alatt teljesen localizálta. — Kár: 120 korona, mely biztosítva nem volt.

Irodalom.

— Ha a Középkorra gondolunk, mindig saját-ágos érzés száll meg. Egy nagy történelmi korszakból sem csap úgy felénk az elmulas lehellete, mint eből, Roma romjai és Görögország múzeumai emlékei között járva, a görög élet támad fel előttünk, de a Középkor a leghalotabb időszak a mely életét sokkal kevésbé tudta ránk hagyni, mint a klasszikus világ. Ha ennek a történetét olvassuk, közben gyönyörű képek, szobrok támadnak fel lelkünkben; egy fiatal, dús gazdag élettel élő nép az élet egész erejével támad előttünk. Az ő életük oly gazdagon áradt, hogy nem szállt sirba egy korszakkal sem. Itt rezg, itt vibrál köröttünk a levegőben és az élet ideáljának látjuk azt az életét, a mit az ő színes hegyeik, örökzöld faik, kék égük alatt ételek a könnyű, lebegő, tarka ruháikban. De a Középkor nem hagyott ránk mást, csak elmult intézmények emlékeit, hősök és királyok sirszobrát, lovagkor romantikus legendáit. Templom és kriptá, a mire gondolunk, ha a Középkor jut eszünkbe. Hosszu, nyurga szobrok, reliefek, letört koronájú kitalyok és esonka kezű királyok reliefjei, a mint a homályos templomhajó falába illeszkednek és márvány szemekkel nézik az örökké nyíló rozsdát az ablakon. Az oszlopokon rós pancélú leventék sisakjukra dőlve, paiz-ukra támaszkodva a századok a szobrok ébredés nélkül való álmait.

Csodálatos, vézna, nyurga szent képek az oltárok fölött. Eellen üstülők és örök-mécsék a templom felhomályában. Királyok hímesté kuznlak a sekrestyékben, kámszás barátok a refektoriumokban, a mint írják írják, festetik, a szentek életét és a zono-z pogány költők verseit.

A klastromokban, apátságokban a „hiteles helyeken” vén-iratorbetűs, nagy iniciális iratok porladonak, neme-i cimereket, hűbér-birtokokal ajándékozó pergamentek, aljukon olvaashatatlan aláírás, a középkörk furesa nagy pecsét selyem szinóron, rajta vágató lovas, kormánypálca király, pástorbo os pü-pök. A mi élet a Középkorban volt, azt mind magába szivta az Ujkor; a Középkornak csak a műmája van meg. Pedfg valaha élet bizsergelt benne, eleven, fenyes élet, de a mi benne maradandó volt, az elolvadt a mi korunkban és mi kitagadjuk az örökségből a Középkort. Erről a korról szól a Nagy Képes Világtörténet 109—110. füzeté. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marcali Henrik, egyetemi tanár. Egy-egy kötet ára díszes felborkötésben 16 korona; füzetekint is kapható 60 fillárjével. Megjelen minden heten egy füzet. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság, Budapest Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

Közgazdaság.

Gabonázlet.

Több havi mort saison után végre nálunk is megkezdődött az üzlet. Elkelt néhány vagon mercantil buza 7.60, mercantil rozs 6.50 ab Kanizsa. Urasági buza 7.85 ab Csaktornya.

Mai árak:

77 kg. buza	7.50—60	70 kg. rozs	6.40—50
78 kg. buza	7.60—70	71,72 kg. rozs	6.50—60
mercantil arpa	6.60—70	urasági arpa	7.15—25
zab	6.30—40	zab	6.40—50

repece 13. — lenmag 12.50 —
50 kilogrammonkint nagykanizsai paritással.
5482—tk.1901. 275—1

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közzirre tétetik, hogy Tóth Iktván komárvarosi lakos végrehajtatonak. — Tóth (pajor) György es neje Gulyás Magdolna, ugy Tóth (pajor) János végrehajtást szenvedő komárvarosi lakosok elleni 2452 korona 66 fill. tőke, ennek 1891 évi januar hó 1 napjától 1896 június hó 1-ig járó 6% azután pedig a kielégítési járó 5% kamatai 65 korona 80 fill. biztosítási végrehajtás kérelmi, 24 korona 90 fill. es-küféti 72 korona 80 fill. végrehajtás kérelmi 60 korona 30 fill. jelenlegi es a még felmerülő költségek iránti ügyében a tenni nevezett kir. törvényesek területéhez tartozó a csap 419 sz. ljkvben + 665 hrsz. alatt felvett 2266 koronára becsült I. öreghegyi szőlő es kaszáló, es ugyanazon ljkvben + 667 hrsz. alatt felvett 1070 kponára becsült I. öreghegyi szőlő, kaszáló es pince az ösv. Tóth Józsefné szől. Mócsi Julianna javára C. I. alatt bekebelezve lévő özvegyi haszonélvezeti szolgalmijog épségben hagyásával

1901. évi szeptember hó 21 napján d. e.

10 órakor

Csaktorny község házánál Dr. Rothschild Samu felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános arverésen eladatal fog. Kikialtási ár a feptebb kitelt becsár. Arverezni kívának tartoznak a becsár 10% at készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiteltől kezdhez letenni. Kel Nagykanizsán, a kir. tv. zék mint telekkönyvi hatóságнал, 1901 évi július hó 11-én. Dr. Eöri kir. tszéki bíró.

Laptulajdonos és kiadó:

Fischel Fülöp, Nagy-Kanizsán.

Hirdetések:

[A férfiak ingyen kapnak]

olyan új találmányu orvossgot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot es egy százoldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, akik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csodaország, mely megmentett ezeket, akik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett, férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvossgot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossgal a baj otthon gyógyítható, s mindazok akik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, ahol a megérősödés szükséges csodálatos eredményrel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki írhat érte bárholonnan magyarul, mire titoktartás mellett egy ingyen csomag orvossgot kad magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute, 95 Elektron Building, Fort Wagne, Ind. Amerika. A levelek mindig bérmentesítendők. 261

Gyomorbetegeknek,

kik meghülés, gyomortulterhelés, élvezhetlen, nehezen emészthető, túlhíg, vagy meleg elődelek avagy szabálytalan életmód által gyomorban, gyomorkatharusban, gyomorgörcsben, gyomorfejdalmakban, nehéz emésztsében, vagy nyálkásodásban szenvednek, azoknak alábbí kitéző házióssz ajkálhatók, melynek gyógyhatása már rég kipróbáltott.

Ezen emésztsési es vértisztító szer

a Hubert Ullrich-féle növénybor

Ezen növénybor kitűnő gyógyerejének talált növényekből jó borral vegyítve készül, erősíti es feleleveníti az emberi gyomorszárvakat anélkül, hogy gyomorhajtó szer volna. Ezen növénybor eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért, minden romlott betegséget előidéző anyagoktól es egészséges működés es egészséges vérképzésre.

Ezen növénybor idejekorán történő használatnál már a gyomorbojokot csatrájában elfojtja. Nem szabad tehát késlekedni es minden más erős, maró, es egészségre ártalmas szerektől ezen növénybor használatát előnyben kell részesíteni. Minden symptomák, mint *stífia, telbfűgés, gyomorfés, fel-fűzés, rosszullet,* melyek *chronikus gyomorbojoknál* a leggyakrabban fordulnak elő, már a kezdetleges használatnál megszűnnek.

Székrekedések

es ennek kellemlen következményei, mint *szorulás, kolikafjdalmak, szivérés, áll-matlanság, májbetörődés,* ezen növénybor által gyorsan es könnyen szüntetnek meg. Ez a növénybor megszüntet minden emésztetelenséget, a gyomorszerveknek felfrissülést nyújt es könnyű székbeállítás folytán minden alkalmas anyagot a gyomor es belekből eltávolít.

Halvány, aszott kinézés, verhiány, elerőtlenedés

legjobb esetben *rossz emésztsés, hiányos vérképzés es májbetegségnek* a következményei. Teljes *érelgytalanság, ideges kimerültség es kedélytelenség, ugy stífia,* mint *alvás nélküliség* lesnyil az embert. A növénybor az elgyengült életerének frisséget ad. A növénybor emelljaz étvágyat, elősegíti az emésztsét, erősíti az anyagváltást, javítja a vérképződést, megnyugtítja a felkeltott idegeket es a betegnek *aj-erő, ha-ny élet* szeres. Számos ellen-erő es *köszönő iratok* tanusítják migidat.

A növénybor ivagonkint 3 korona es 4 koronáért kapható a Nagy-Kanizsai, Ujadvári, Kis-Komáromi, Csákányi, Nemes-Vill, Tapszonyi, Bokányai, Nagy-Bajomi, Felső-Szegedi, Csurgói, Berzsenyei, Gótsi, Légrádi, Alsó-Domborai, Kotorli, Mura-Csányi, Rátkaí, Podtarni, Szalacai, Alsó-Lendvai, Pakai, Bakasi, Novai, Baki, Poloskai, Pocsai, Alsó-Bajki, Nagy-Radnai, Kapovári, Taranyi, Virjei, St-Georgeni, Kalinovacl, Novigradi, Kaproncaí, Perlaki, Csaktornyai, Varsadi, ugy az ország minden nagyobb gyógyszerüzarában.

A nagykanizsai gyógyszerüzárak három es több üveg növénybort eredeti aron bérmentve szállítanak osztrák-magyar monarchia bármily vidékére.

Utánzósoktól óvakodni kell es kizárólag **HUBERT ULLRICH-féle növénybor** kerendő.

Millenniumi kiállítás 1896. Nagy millenniumi érem.

STAHEL és LENNER Budapest,

Trieur és lemezlyukasztó gyár.

GYÁR: Katona József-utca 8. szám. Margithíd és a nyugati pályaudvar közt.

Ajánljuk az általunk gyártott legjobb minőségű

Trieurök: a konkoly és búkkönynek a bura, árpa vagy rozs közüli kiválasztására.

Trieurök: a zabnak vagy árpának a bura közüli és a gömbölyű magvak kiválasztására.

Lencseáztató és osztályozó trieurök: az árpa kiválasztására és lencse osztályozására.

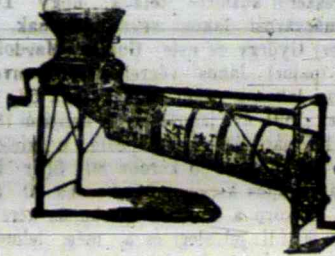
Osztályozó-Trieurök.

Szabadalmazott Trieur és osztályozógépek minden gabonafaj tisztítására és tetezés szerinti osztályozására. — Elvállalunk Guthja- és Müller, illetve Mayer rendszerű trieurök csekély költséggel és trieur bektüldése mellett ezen szabadalmazott trieurökke átalakítását.

Malom-Trieurhengerek vagy burkolatai

Lyukasztott vagy hasított lemezek tetezés szerinti nagyságban ipari vagy gazdasági célokra.

Arjegyzek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve külföldre.

ZISKA J. UTÓDA

ROSTÉLY GYORGY

szerkovács-árak, gabona-minőségű tizedes és százados hidmérleg gyára.

A gabona és értéktörzsdé szállítója.

Iroda és raktár: 288-1

BUDAPEST

VI. Eötvös-utca 51

JAVÍTÁSOK OLCSON, PONTOSAN ESZKÖZÖLTETNEK

— Arjegyzek kívánatra ingyen és bérmentve. —

Egyedüli képviselő NAGY-KANIZSÁN:

MARKBREITER L. néj

MOLNÁROK FIGYELMÉBE!

SCHLÉSINGER SÁNDOR malomkögyára PÁPA.

A 15 év óta fennálló malomkögyáram gyártmányait ezideig nagyobb-részt kereskedők és malomberendezőknek adtam, a jövőben kizárólag és egyenesen a t. molnár uraknál óhajtom értékesíteni; miáltal a molnár urak ama kényelmes helyzetbe jutnak, hogy az eddigi

magas árak helyett nálam kitűnő I. rendű eredeti

'La terté trancia malomkövet

a legmesszebb menő garancia mellett; a legjutányosabb áron szerezhető be.

Arjegyzeikkel kívánatra ingyen szolgállok.

Egy darab 21. számú Gaus féle hengerszék eladó.

Ertesítés

Van szerencsem a nagytekintetű közönséget tisztelettel értesítenem, hogy a

nyári idényre

a legújabb divat szerint mindenemű ruhákat, a legfinomabb minőségtől a legolcsóbbig figyelmes és felelősen jutányos ki- szolgálás mellett készítek.

Ez alkalommal bátorkodom a tekintetes m. kir. Állatorvos urak figyelmét felhívni egyenruha készítményeimre, melyeket a legpontosabban, előírás szerint legjutányosabban, kitűnő minőségben és izléses kivitelben szolgállok ki Vidéki megrendelések kelendő figyelemmel eszközölni.

A n. erd. közönség becses támogatását és zives megrendelését kéri mély tisztelettel:

KAUFMANN MÓR, férfitiszaké

ELEK féle haz.

Nagy választék kitűnő minőségű, divatos belsődi, angol és franciaia kelmékben

Értékesítői:
Városház-épület, Fischer Fülöp könyv-kereskedésben.

A szerkesztői, ártéskezni lehet sapon-
zint 4. a 4-b óra közt.

Idő intézkendő a lap- szellemi részére
vonatközü minden közlemény.

Kiadóhivatal:
Városház-épület, Fischer Fülöp könyv-kereskedésben.

Megjelenik NAGY-KANIZSAN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona
Félévre 6 korona
Negyedévre 3 korona

Nyitási pénztára 20 fillér

Előfizetés, valamint a hirdetésekre
vonatközü Fischer Fülöp könyvkeres-
kedésbe intézendő.

Bérmentelen levelek csak jamerit kerek-
ből fogadtatnak el.

Egyes szám ára 20 fillér

ZÁLA

Politikai lap.

Nagy-Kanizsa. 1901.

Felolós szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Vasárnap, augusztus 4.

A szabadelvűség eszméje.

(Z. Zs.) Szilágyi Dezső államférfi pá-
lyája áll előttünk. Vizsgáljuk meg ezt az
életet, ennek a nagy államférfinak szere-
pét, hogy következtetést vonhassunk az
ország közállapotára. Mert az államférfi
életéből, sikereiből, következtetni lehet
arra: minő halást gyakoroltak elvei az
ország sorsára, minő színben tűnnek fel
a közvélemény előtt.

A nagy államférfi egyéniségé és
eszméinek iránya határozzák meg azt a
pályát, a melyet befut. Ez a pálya pedig
legtöbbször hőmérője amaz elvek életreva-
lóságának, a melyeket az egyén egész
életén át hirdetett. Ez mutatja: vajjon
hasznos volt-e az országra, vagy élete
amolyan bukásos csupán, a mely
— Goethe szerint — a fejlődéssel jár.

Szilágyi pályájából azt a tanulságot sze-
rezzük, hogy ennek az országnak a poli-
tikája csakis szabadelvű lehet. Nincsen
állam Európában, a melynek helyzetét ez or-
szágéhoz hasonlíthatnók. Anglia szabadkon-
servativismusa, Franciaország homogen nem-
zetisége, Németország gazdasági egymásra-
utaltsága, Ausztria foederalizmusa, mind
előtűnnek a magyar állam politikai helyze-
tétől. De minden országban vannak

olyan intézmények, a melyekre nekünk
szükségünk van, s az államférfi műve-
szept az, a mely ezeket a berendezéseket
kisebb nagyobb változtatással az országba
átülteti.

Szilágyinak jutott e szerep a szabad-
elvűség két hatalmas bástyájának átülteté-
sére.

Az új esküdszék és az egyházpolitikai
törvények ezek. Az előbbi a jogszolgáltatást
teszi a nemzet köztulajdonává, az utóbbi
meg a lelkiismeretet szabadítja meg bilin-
cseitől. Láncszemek ezek, s következmé-
nyei annak a százados küzdelemnek, a
melyben függetlenségünk dokumentálására
politikai érettségünk tanubizonyosságát kellett
kimutatnunk.

Há Szilágyinak nem is volt közvetlen
mestere, de volt iskola, melynek tanítvá-
nyául szegődött. Ez az iskola a XIX.
század magyar elméit, politikánk legakti-
vabb harcosait teremtette. Szabadelvűséget,
haladást és felvilágosultságot hirdetett.
Tagjai bár a kiegyezés óta több közjogi
pártba szakadtak, de a magyar állam
független fennmaradásának alapjában nem
ismernek különbséget.

Az ország, a melynek történelmi ha-
gyományai vannak, hatalmas dinasztiaja,
különböző nemzetiségei, a melynek múlt-

ját egyrészt idegen inváziók százados
harca, másrészt vallási küzdelmek szóhar-
cai és polgárháborúi sem kímélték meg,
mutatják az utat a közérdek előmozdítá-
sára. Ez az út pedig a szabadelvűség
eszméje.

Századok óta minden veszedelem ellen,
a mely az országot fenyegette, egy sza-
vunk volt: a jog és folytonos hangozta-
tása elvitázhatatlan és megdönthetetlen
jogunknak volt támasza az alkotmány
védőinek mindenike. Jogunk mellett való
elkeseredett és szilárd, vigasztaló és erőt
adó küzdelem jellemzi közéletünket Verbő-
czytől napjainkig. Ez domborodik ki minden
politikai kérdésnél: függetlenségünk meg-
óvásánál, az elnyomatás passzív resistenciá-
jában egyaránt. A jog! a jogfolytonos-
sággal életbentartott függetlenségünk volt
századokon át alkotmányunk legfőbb
kincse. A ki valaha a magyar politikával
foglalkozott, s ha szívén viselte a magyar
állam eszméjét, annak ezt be kellett látnia,
s őriznie kellett féltett kincsünket. A vár
pedig, a melyben őriztük: a jog volt.
Innen magyarázhatni meg, hogy a magyar
államférfiak nagy többsége jogászokból
állott, jobban mondva jogászszá lett az,
a ki a magyar politikával foglalkozott.

Nemzetgazdasági érdekeinknek korán

TÁRCA.

Gergely, a parádés kocsis.

Irtá: Salgó Sándor.

Folytatás.

Két nappal a szőlősi vásár előtt tizenhat, két
esztendő csikót szaktöltött ki a méneből. Kora
hajnalban ült nyeregbe Szita Gergely s csak késő
délután ért be velük a majorba. Bekötötte a lo-
vakat az istállóba s míg elengedő szénát nem
raktak eléjük, el sem mozdult addig a jászol
melől. Csak aztán ült ki a lócára. Valamikor
régén, tizenhat esztendő előtt is ezen a helyen
almogozott. Bolond almok. Minden másként lett.
Most már ezüstös szálak csillannak meg fűrtel
között. Az arcán is egyre mélyebbre fektűsnek
a ráncok. Mogorva, szótlan ember. — Nagy
gomolyokban száll körülfötté pipája füstja.
Rongyokba szakadnak a hullámos karikák. Az
élet képe — gondolta, — ez is így leszlik:
hullámos szép füstkarikák, de belemarkol hirtel-
len a haragos sors és a szépségével minden el-

tűnik. A mi megmarad a tűz után, csak hamu,
szürke hamu. De most nem fájtak már úgy az
emékek.

A granárium előtt Mihály, a vén hajcsár
legény játszott régi cimbalmán. A fiatalok
vihogva hajrugasztak, táncoltak a muzsikára. A
kasznárék ajtajában, a lépcsőn egy még java-
korabeli menyecske ült. Formás, kerek a csipője,
gömbölyűek a vállai. Fekete viganó, ugyanily
pruslik volt rajta. A fejkendője is fekete. Hat-
nyolc esztendő kis fia guggolt előtte. A feje
ott pihent az asszony öleiben, ki olykor-olykor
lehajolt és megcsókolta a gyereket.

Szita Gergely olykor hátra fordult s ráfordult
a jászolhoz köztűt vihogó csikókra. A bolond
jóság egymást rugdosta, marta bent az istá-
lóban.

Az az asszony ott, a kasznárék ajtaja előtt,
egyre csókolta annak a kis gyermeknek az arcát.
Ezt figyelte egyre Gergely vagy a felhők nyugalmas
lassu uszálát nézte, a tiszta, fehér felhőket.
Szigorú arca, setét nézése egészen ellágyult
ebben a figyelemben. Annnyira elmélyedt, hogy
észre sem vette mikor az uraság néhány
vendégével laléle jött a torráról. Pedig, hangosan

beszelgettek. Csak mikor már ott haladtak el
egészen előtte, riadt fel. Fürgén ugrott föl a
lócáról. Kikapta szájából a pipát. Közönl az
urasnak, meg az asszonyságoknak.

Mikor az uraság meglátta őt, ezzel fordult
vendégeihez:

— No, ha igazi esárdásban akartok gyönyör-
ködni, úgy kérjétek meg Gergelyt. Valamikor
hét határban nem akadt párja.

Zavartan vedekezett ellene.

— Öregem már csoutjaim.

A kiváncsi városi vendégek valósággal meg-
ostromolták kérdésükkel. Különösen egy kis száke
leány rimankodott nagyon.

Gergely egerutat keresett, menekülni szerez-
ett volna.

— Párt sem találnék már magamhoz, régen
táncoltam utóljára...

— Hat a Pap Borcsa? — kérdezte hirtelen
az uraság.

Szita Gergelynek nagyot dobbant a szíve,
mintha egy láthatatlan husáng repült volna
váratlan, nagy üdöppéssel a mellének. Mormogott
is valamit a bajusza alatt, de az uraság már
akkor odaszóliotta a menyecskeket, ki ott ült a
kasznárék ajtaja előtt. Sietve jött az asszony,
utközben a ruháját verdeste, rázogatta, hogy ne
lássék rajta a por. Az uraság előtt állt meg:

— Szolgálajára, nagyságos uram!

— Arra kérnélek, csak Borcsa fiam, járnád
el egyszer Gergelyvel a palotát.

A menyecske lesütötte pillantását csak egy
halkan mondta:

— Ha ő is úgy akarja, készséggel.
A granárium előtt elhallgatott a cimbalom

Augusztus 16-án

a 3%, os osztrak földhitelsorsjegyek huzása

Főnyeremény 90.000 korona.

Ilyen sorsjegyeket 40 korona lefizetése ellenében elad és mérsékelt kama-
tozás mellett letétben tart

a nagykanizsai Kereskedelmi és Iparbank.

síncenek olyan szószóloí, mint jogunknak. Széchenyi tragikumája volt épen az, hogy ő ha nem is eléje, de egyenrangúvá akarta tenni nemzetgazdasági érdekeinket a jog érdekével. Ez volt oka népszerűsége egy időre való hanyatlásának, s helyet kellett adni azoknak, a kik elkeseredetten folytatták küdelmüket a jogért, s talán egyedül azért.

Szilágyi Dezso is jogász-politikus volt, legnagyobb érdemeit, mint igazságügyminiszter szerezte.

Eleitől fogva szabadelvű eszmékért küzdött és Deák politikájának a híve volt. Azé a szabadelvű politikáé, a melynek körén belül nem voltak elhatárolt körök, a mely nem foglal magában agrarizmust, sem merkantilizmust, sem egyéb érdeket. Ami jellemezte, ami összetartotta, a mely alaphól minden kérdést megoldott, az: a szabadelvűség eszméje volt.

Az újságok írják, hogy Szilágyi halála előtt néhány nappal Karlsbadban pár politikusunk társaságában töltvén idejét, beszédet mondott. A szabadelvű eszméről beszélt. A jelenlevők állítása szerint soha ilyen hatással nem szónokolt. Mire gondolt ő, aki az utóbbi időkben hallgatót, pedig szavára a veszélyben levő szabadelvűségnek olyan szüksége volt?! Mire célzott emez utolsó beszédében, az a kinek szavaiban a mélység meghaladta az emberi érzéseket és gondolatokat? — Rejtvény marad! Mi, epigonok törekedhetünk e rejtvény megfejtésére.

A vármegye házából.

Rendkívüli megyei közgyűlés.

Zalavármegye törvényhatósági bizottsága augusztus hó 13-án délelőtt fél 10 órákor a vármegyeház gyűléstermében

rendkívüli közgyűlést tart, melynek kizárólagos tárgyát dr. Gyömrői Vince biz. tag urnak a központi hivatalok megvizsgálására kiküldött bizottsági elnökségről történt lemondása folytán új elnök megválasztása fogja képezni.

Az állandó választmány ülései.

A folyó évi szeptember hó 9-én tartandó törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlésre az 1901. évi megyei költségvetés megállapítása tárgyában leendő véleményes jelentés elkészítése végett az állandó választmány ülése az 1896. évi XXI. t. c. 17. §. értelmében folyó évi aug. hó 24-én — ugyan a fent kitelt közgyűlésen felveendő egyéb törvényhatósági ügyek közgyűlési tárgyalásának elkészítése végett pedig az állandó választmányi ülés f. e. szeptember hó 2-án mindenkor d. e. 9 órákor Zalaegerszegen a vármegyeház gyűléstermében fog megtartatni.

Tollfuttában

Hétről — hétre.

Írta: Vajdai Szabó István.

Elült a vig zaj, s jött helyébe
Unott, szürke egyhanguság,
A szezon most ijesztő képe
Igazán csak most vigyorg ránk.
A mi nemrég még felvillanyzott,
Nincs már a hovád zenekar,
A sé atér olyan elhagyott,
Nem zeng a dal, az édes dal...

Es keressük — épvedve, vágyva
Mi viditná bizart kedvünk,
S gyógybalzsamot hintvén reája
Feledtet sok mindent velünk.
Ahol élünk manor s örömben,
Nem szállna meg spleu — unalom,
Nem ejtene rabul egy könnyen
Se éjjele, se nappalon!

Mi sorberek felfedestük már
E keresett, vágyott helyet;

érezhetőek ezekben a táncokban, a melyeket lágygyá gyurt az idő, a kultúra. Abogy Gergely elfogta az asszony karosú derekát, könnyen megemelte őt és hol jobbra, hol balra tette le maga mellett. Mire a gyors tempóba szaladt a dal, ott álltak szorosán egymás előtt. A férfi szeméi csillogtak, forrott a vére, szive ott dobogott annak a sapadt árva szép menyecskének a keblén... Mint valamikor régen... Ami azóta lerohant az idő kerekén, azt elfeledte, csak a mult szép emlékei ébredtek fel benne egymás után. Csak azok jöttek feléje... Az asszony kerülte a tekintetét. Ő is küzdött sokáig, de csak megszólalt mégis:

— Borcsa fiam!

Még mindig nem nézett reá az asszony, de a bizodalmas megszólításra elmozdított a félcime.

— Hallom!

— Nehéz sorban vagy, ugye?

— Bizony, jobban is lehetne.

— Asszonyák, szép vagy.

— Mit érek veled?

— Menj lérbhez.

— Bajos dolog.

— Mán miért volt a az?

— Mi lenne a fiammal?

— Ott maradna nálad.

— Nagy száka más szemében az ilyen árva kis cseléd. Aztán meg...

— No, mondd csak.

— Ugy is tudja kend...

— Az apjára gondoltál?

— Arra! Haragos, vad volt a természeté.

— Ugy mondják, nem becsült meg?

Hol bu, baj, gond reánk nem talát,
A bujdosó pohár mellett...
Hol mosolyg, csábos szyrén van,
Es feledve a holnap, s ma...
Rád gondolok... — szívem megdobban —
Ah Bodega, te Bodega!

...A letűnt hét legrosszabb vőce

Oh régi Friss zokon ne vedd!

Képtelen képes „Tréfás Újság”,

Amely karöltve jár veled!

Irodalmi erőszak című

Emelek ellene vádat,

No ez már mégis nagy boldogság,

Ezt nevezem — becsapásnak...!

Egy pár év még, s minden embernek

A sublatt lesz a sirbőljő,

A drága, jó, a megkönyezett

Fergek közé nem száll porba...

Lobogó tűz és lényözűben,

Mareknyi por lesz a tetem,

Költő nem dall nyugalmas sirról,

Nefelej caról, mely rajt terem...

Ki elveszti szive bálványát,

Es él tépő kinek között

A kedvesnek drága, holt hamvát

Viselheti a szív fölött...

Csinálunk majd a kor szava az —

Pesten pár hullu egyedt,

S nem sokára talán törvény is

Törj el a bus temető...

E héten volt kicsinynek, nagyok

Egy jó, örömeteljes napja,

Megkönyörült rajtunk ten az Ur,

Hullott az egnek harmatja.

Pár óráig nem fuldokoltunk,

Es testünkét nem ette por,

S miként máskor — a promenádon

Nem üszszentelt annyit sok orr!

Oh jó tanács, s te mindenható

Főszöpreő Adám bácsi;

Ha szívetek még nem kökemény,

Kernek e város pogári;

S prók, hada a nap hajnalán —

Pórozon és ne reggelén,

Főkép a Kisfaludy-u cau,

Hol már vakul gazdag, szegény!

A hancurozók odahúzódtak szépen a fal mellé. Az úrgek ésdólközva figyeltek Szita Gergelyt ott az asszony mellett s kíváncsian lesték, mi lesz most ebből. Gergely, a máskor mogorva, hideg ember most tetővázón, kissé szegyenkezve állt egy helyben. A földet turta egyre tekintetével. Tépázta bajuszát de nem merete levetni a szeméit sem az asszonyra ott maga mellett, sem azokra a kíváncsiakra, kik möhön le-ték minden mozdulatát. Kárász Mihály, a vén bozvár-legény egyszerre csak belecsapott a cimbalom hurjaiba. Régi nóta, sok évvel ezelőtt verte már ezt Szita Gergelynek. Akkor még sor alatt sem volt Balint Ferkó, az uradalmi kovács fia és Gergő már akkor is Pap Borcsát hajlatta az ő muzsikájára. A régi nóta, a régi hangok egyszerre bele kaptak Szita Gergely lelkébe. Ugy érezte, hogy valami forró melegség, valami jóleső könnyedség járja át testét. Az elmaradt időkben csak az szállt feléje, a mi egykor kedves volt, szép. Derekon kapta hirtelen az asszonyt, aztán a régi tűzzel, a régi szilajsággal odapenderült vele a cimbalom elé.

— Csak szívesen, Mihály bá, ha mindjárt el is kopik a verő pálcá!

Először csak úgy lassan, típegve járták a táncot, illegették a derekakat, incselkedtek egymással. Valami lágy érzékesség volt ezekben a gyors hajlásokban, rövid mozdulatokban, a melyek fokozódó hévvel csapnak át a szilajságba. Néha egy-egy hirtelen ugrással ott állt az asszony előtt, de a hogy dereka után nyúlt, ügyesen merészen elsiklott karjai alatt. A csatangoló keleti nép vadságának nyomai

— Ha egyszer a bort jobban szeretted nálam. Nem én voltam a hibás.

Ehhalgattak. Alig tartott a némaság egy-két percig. Szita Gergely kezdte megint:

— Hallad-e Borcsa?...

— Hallom!

— E hiszed-e, hogy mióta utóljára táncoltam veled, az én karom nem ölelt meg asszonyt?

— El! Megérdemltem a kend haragját. Kinozta a bánat, hallottam, de kend nagyívű, nem hányja a szememre.

Szita Gergely, elbocsájtotta magától az asszonyt és a muzsika hangjaira czizmája szárán tenyereivel verte ki a nóta ritmusát. Közbe-közbe egyet kurjanlott.

A második fordulónál megint megszólalt:

— Igaz-e te Borcsa?

— Micsoda?

— Asszonyák, Mindenazentek napján ott voltál az édesanyám sírjánál?

— Ott.

— Koszorut is vittél?

— Vittem.

— Gyertyát is gyújtottál?

— Gyújtottam.

— Aldjon meg érte az Isten.

— Igaz lelkéből kívánja?

— Hát már mért ne kívánom?...

— Véget járta a nóta. Szita Gergely forgott,

akárcsak a szélmalom kereké. Az asszony arca odaszorult a nyakához. Simogatására úgy érezte, mint a régi fiatal, vidám legény volna. Abogy magához ölelte az asszonyt, ez átengedte magát neki teljesen, szorosán, melegséggel, mintha csak menedéket keresne az ő

Kies fűrdők — *Potyli-Fürden.*
A fő szezon vég és zajos,
S kelés színű langyos vízében
Passz-passz hátán tapos...
Hegedű szó és vig danától
Zajos a boldvilágos éj,
Sok a vendég, mert a belépő
Csak potom négy, mondd négy fillér!

... Mely gyász öltött az egész ország.
Kialudt egy fényes elme,
Kárpátoktól le Adriáig,
Könnybe borult milliók szeme...
Hazánk egeről mert leballott
Egy láng meteor hirtelen,
Mely szerle szórta liszta fenyeit,
A-lelkekén, a sziveken...

... Elhangzott bár a gyászharangnak
Az öt sirató bus szava,
Es nagy lelke ott van, hol ragyog
Örök élet fényes napja.
Szállási él örök időkhig
Klító névet féltra már
S ott lesz minden magyar szívében,
A míg e hon virágzik, áll...

HIREK.

— **Halálozás.** *Schmall János*, ny. tanító, elhunyt Keszthelyen. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki: „Alulírottak a maguk valamint az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik a legjobb atya, testvér illetve rokonnak *Schmall Jánosnak* élete 59-ik évében hirtelen halálal történt gyászos elhunytát. st. *Székely (Schmall) Ernő*, *Schmall György Zoltán*, *Schmall Erzsike* gyermekei. *Schmall Helén* téri *Takács Ferencné* testvére, *Székely Ernőné* szül. *Szabó Ilona* menyé, *Székely Peti* unokája.

— **Öngyilkos praxisk** *Jahn Ernő*, a keszthelyi gazdasági intézet másodéves hallgatója, agyonlőtte magát. Öngyilkosságának valószínű az az oka, hogy több tárgyából megbukott. Most kellett volna hazatérnie Budapestre, de közvetlenül e utazása előtt szíven lötte magát. Hült tetemeit pénteken hazaszállították Budapestre.

— **Városi ügyek.** A laktanya építésemár javában folyamatban, sőt-mint annak idején megirtuk, — József főherceg tüzetesen meg is tekintette azt és az alkalommal ő fensége

karjai között, az ő szíve felett. Forgott ele, forgott, aztán egy hirtelen „hoppal!” megállt. Kiverte homlokát az izadás, de mielőtt elbőszült volna az asszony kezét, még egyszer befenéztet felét szemébe.

A vendégek lapos tak, éljenektek.
— Derekasan jerted Gergő, — mondta uraság és megveregette vállát. De ugy-e megszomjuhoztál? Mindjárt hoz bort a kulcsárné. Hajnalban aztán jókor induljatok a csikókkal. Magam is átmegek Szőlőre.
— Jgen is nagyságos uram, reudben lesz minden.
Pap Borecs kis fia ezalatt valahogy oda-került melléje és megsókolta az ő barna kezét. Szita Gergelynek nedvesek lettek a szeméi. Kapta a kis fiut és vele együtt sietett az uraság után.

— Nagyságos uram, szeretnek még valamit mondani.
— Csak ki vele.
— Azt mondanám csak, hogy visszajönnék megint parádés-kocsiának.
Szólni akart az uraság, kérdeni valamit, de ahogy észre vette, milyen hosszan, milyen meleg szeretettel nézi Szita Gergely maga mellett azt a kis gyereket, ki egyszerre olyan bizodalommal közelédt feléje, megértett mindent...

legelső kérdése az volt, hogy a laktanya a kellő időre elkészül-e? Ha kiskanizsai polgártársainktól függne ezen kérdés, a vállalkozó nem lett volna abban a szerencsés helyzetben, hogy a főherceg kérdésére határozott igentő választ adhasson, mert biz a kiskanizsaiak csoportja harmadfokulag is megfelebbtette a városi képviselőtestület abbeli határozatát, melylyel a honvédlaktanya építését kimondta. A belügyminiszter bizonyára hamarosan meg fogja adni a választ ezen felelőzésre és hogy a miniszter döntése milyen lesz, az előzmények után immár senki előtt kétséges nem lehet. Felelőzések sokkal hamarabb elkészülnek természetesen, mint egy elsőosztályu laktanya, az is bizonyos. — *A járványkórház* ügye szintén foglalkoztatta a miniszteriumot, mely dr. *Békány György* közegészségügyi felügyelő által megejtette a helyszíni szemlét. A járványkórházat a városi képviselőtestület a sörgyártól megfelelő távolságban ugyan, de mindamellett annak környékén kívánta felépíteni. A sörgyár attól tartva, hogy a konkurrenczia ezen körülményt ellene kihasználná, felfolyamodással élt és értesülésünk szerint a belügyminiszter megváltoztatta a város határozatát és utasította a várost, hogy a járványkórház felépítésére új helyet jelöljön ki.

— **Jules Verne megvakult.** Aki annyi gyönyörű, színdus képet festett regényes elbeszéléseiben az illuszás számára: „Jules Verne”, a fehérhaju regényíró megvakult. Nem látja többé a tengereket, amelyek mélységeiből annyi szép kincset hozott fel, nem látja a tropikus virágokat és őserdőt, amelyekben hőseit álszivezte, nem látja az eg csillagait, amelyeket oly közel hozott a földhöz. Szegény öreg Verne, szomorun s világalanál ül Amiensben...

— **Szilágyi Dezső gyermekkor.** A nagyváradi Apáca-udvarban még egy esztendővel ezelőtt épységben állott a Szilágyi-baz, amelyben Szilágyi Dezső született és nevelkedett. A ház hatalmas kertjében játszott gyermekkorában a későbbi államférfiu. A házat és telket a város vásárolta meg és m. st. kisdudodát építtet rajta.

Innen járt Sül gyi Dezső iskolába. Edes-atyja, aki jeles ügyvéd olt, nagy összegeket költött fiára, de megkívánta tőle, hogy pontosan elszámoljon midőnnel és hogy jó bizonyítványa legyen. Szilágyi megfélelt mindádat kívánágnak. Elszámolt minden pénzzel, és csak egyszer történi meg, hogy atya egyik tételet kifogásolta. A tétel szerint két forint kellett a fiatal diáknak egy hónapban. — tintára... A bizonyítványai azonban mindig tiszta künövek voltak, azonkívül, hogy vivásban, testgyakorlatban is mindig első volt. Egyetlenegy kollegája akad csak, akit nem tudott legyőzni és aki mellette első eminens volt: a ragyogó tehetségű Reviczky Széver, akithez Szilágyi Dezsőt meleg baráti szeretettel tüzte. Reviczky Szévert később tudvalevőleg Elek Gusztáv párbajban agyonlőtte. Szilágyi, amikor a párbaj szerencsétlen végét megtudta, valósággal fogva kellett tartania családjának, hogy valami bándot ne legyen.

Féltelen, de generózus nagy lelke gyermekkorában is megnyilatkozott már. A gimnázium alsó osztályait az akkor még fennállott nagyváradi evangélikus algimnáziumban végezte. Tanulótársainak nagy része szegény fiu volt és bizony nagyon sokan meztelb jártak iskolába. Egy napon Szilágyi Dezsőt is meztelb jelent meg, ami aztán napról-napra ismétlődött. A dolog atyjának is a fülébe jutott, a ki nagyon elcsodákozott és utána járt a dolognak. Kiderült, hogy Szilágyi, mihelyt eltávozik házuk közeléből, leveit és eldugja cipőit és harisnyáit. —

Atya megkérdezte tőle, mért jár meztelb. A fiu így válaszolt:

— Ha legtöbb tanultársam kénytelen meztelb járni, nem való, hogy én drága cipőt és harisnyát hordjak...

— **Vihar és jégen.** Pénteken déiben sűrű fekete felhők csoportosultak a láthatáron. Csakhamar kitört a vihar és megnyitott az ég

csatornái, néhány perc alatt pedig városunk utcái oly annyira el voltak borítva vízzel, mintha valamely hatalmas folyó ömlött volna ki. A fő-uton ládákat, koscskat vitt magával az ár és olyan hatalmas tisztítást végzett, mint emberi kezektől hiába várók. A Rákóczy és Kincsey utcákban egyes házak pincéjébe, sőt, lakostályaiba is behatót a víz; nagyon alkalmas állapotba jutott; a fürdő-utca, melyet most kanalizálnak; az utcat egész szélében elterítették a kiasott agyagos földet, melyből feneketlen sártenger lett, ugy, hogy ezen utca a közlekedés lehetetlenné vált. — Városunk azonban még elég szerencsésen menekült a bajból. Sokkal rosszabbul jártak a szomszédos szőlőhegyek, főleg a szentgyörgyvári hegy, hol iszonyu jégverés volt, mely majdnem teljesen tönkretette a szőlőket. — Somogy-Sz. Miklóson oly erővel dühöngött a vihar, hogy őtöfákat kidőltött és a hazakban is jelentékeny kárt tett.

— **Csáktornyai önk. tűzoltó egylet** működő tagjai m. hó 29-én *Szeiwerth Antal* főparancsnok elnökele alatt értekezletet tartottak. Az ülésnek egyedüli tárgyat képviselte a perlaki önk. tűzoltó egyletnek I. évi augusztus hó 15-én tartandó zászlós/entelelési ünnepélyre vonatkozó meghívása. A csáktornyaiak a perlaki tűzoltók szíves meghívását lelkesült örömmel fogadták a határozatilag kimondták, hogy az ünnepélyen a csáktornyai önk. tűzoltó egylet 24 taggal, zászlóval s zenekarával képviselteti magát. A zászlószei beverésével *Szeiwerth Antal* főparancsnok bizatot meg az egylet nevében, kit akadályoztatása esetén *Polcsionszky Emil* ökl. tűzoltófiast, parancsnok helyettesit.

— **Altami tiszviselők megalma.** A perlaki állami tiszviselők folyó évi július hó 27-én tartott értekezleten kimondották, hogy a komáromi állandó bizottság I. IV. pontjaiban foglalt nyilatkozathoz csatlakoznak továbbá indítványozták, hogy a Budapesten megtartandó kongresszuson minden állandó bizottság egy egy szavazattal birjon, hogy a tárgyalás anyagául telvétessek, miszerint a nemzetiségi vidékeken működő állami tiszviselők pótlékban részesüljenek.

— **Lopás.** *Mikulics Mária* károveczi illetőségű cseledőn m. hó 29-én *Pintárics Róza* dráva-vásárhelyi lakos záratlan ládájából 12.60 kor. készpénzt ellopott és azzal ismeretlen irányban elmenekült. A csáktornyai esendőrség a nyomozást mindenirányban megejtette, de még eddig nem sikerült a tolvajját kézrekeríteni.

— **A menetelés.** A katonák így hívják, ebben az időben azonban talalóbb volna ez az elnevezés: — gyilkosság. Annal is inkább, mert sűrűn megesik az, hogy kidől a sorból egy-egy olyan legény, aki a teljes cakkumpakkal a testén nem bírja el azt a meletet, amit mi ingre vetkőzve sem bírnk el és a copt miat!, amit Khinában sokkal hamarabb toznak leynirni, mint Ausztria-Magyarország hadvezetőségében. Egészséges, derek katonafiak pusztigának el minden valamire való ok nélkül. Ez ellen teani kell valamit, mert az ember erkölcsi egyensúlyát fölláttja az a cinizmus, amivel katonának napnap után bejelentik a civil bagassnak, hogy ennyi és ennyi ember halt meg rögtönösen a napszúrás következtében és tízszerannyit vittek a kórházba. Hogy azokkal azután mi történik, arról már számot se adnak. Elkönnyelik őket, mint a boltban a gyapjúköteget. Ennyi volt, ennyi maradt. — Mi is megértünk annyit a katonai tudományokból, hogy a legénységnek meg kell tanulni azt, hogy hideget, meletet törjön s hogy a katoná nem is katoná, ha nincs hozzáadva a hiyatásához, hanem tessék ember-ségesen elvégeznit ezt a munkát s ha majd ölni kell a legénységet, hát tessék azt az ellenségre bízni. És hol van a haditudományok okosága ha veltelenül a legközelebbi háborunk, amiben különben ez a legénység nem igen vesz részt, télen ut ki? A nyári — dás ilyenformán még kárára van annak a nagy testnek, amelyet ma ok nélkül kionznak meg és ok nélkül tizedelnek meg. Annal is inkább ok nélkül, mert az idei nyár kivétel, ilyen réges régen nem volt s talán egyhamar nem is lesz. Minek akarják hát hozzászoktatni a legénységet a specialitáshoz... Szóval: — a katonának sok szabad, a katoná

állam az államban s minden olyan szó, amely kiról érkezik akarja befolyásolni a katonarendet, már eo ipso hibaválto. Ebben az esetben azonban mégis remélünk egy kis józan kapitalációt. A halállal járszani nem szabad. A gyakorlati ördin őrös költénynek lőnek. Ha a nap melegeit még lehetné hámitálni, akkor semmi kifogásunk nem volna az ellen az emberkezés ellen. A nap azonban egész komolyan öl. Tessék tehát a bahnagyi az emberlést.

A Fővárosi Tudósító című könyvomatoss jelentő: Ödvös és humanus rendeletet bocsátott ki báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter. Tökéllettel a országban fellépet nagy bőségekre, érendelte, hogy a csapatok gyakorlatait addig, míg a meleg a normans fokra csökken, az ejjeli órákban tarták meg.

Gyilkos méhek. Oreg Poszovecz József hágykánissal lakos téghap Sárszegre ment. Utközben megállította lovait és míg ő néhány pillanatra elhagyta kocsiját, egy mehraj megtámadta lovait és annyira összezecsipte ezeket, hogy az egyik lo ott a helyszínen megdögölt. A másik lovat gazdaja megmenteni igyekezvén, sietett be vele a városba, de mielőtt meg eljuthatott volna idáig, a lo összeesett és kilehelteparájá. Poszovecz ki lovat meg akarja védeni a gyilkos méhektől — a védekezés közben majdnem saját maga is áldozatul esett, mert a méhek őt is annyira összezecsipték, hogy most nagy beteges fekszik.

Tüz Morgánban. Steva J. Mór és Fia nagykanizsai Jéggyárosok Morgán pusztán esztörtökön ejjeli tűz volt. A tűz elhamvasztott egy nagyobb is állót teljesen, a padlásán lévő nagyobb mennyiségű szénával együtt és részben egy második istálló is, melynél azonban a család már lokalizálta a tüzet. Az istállóban lévő állatokat még idejekorán sikerült biztonságba hozni, de a kar így is néhány ezer korona.

A cigányok. József főherceg székessfejérvári látogatásának több érdekes epizódja is volt, a melyek közül a kegyelt cigány nép köréből kerültek ki. Lesték a cigányok a feuzages lovajára — mert c-ak így hívják — jövelelet. A rendőrség százszor elkérgette őket a kijelölt utvonaról, de százegyházszor is vissza mentek. Mikor aztán a főherceg fényes megerkezett, kocsija előtt Reé főkapitány és Simon kapitány hajtaták, látták, hogy a cigányok silyakjai után ugyancsak bujkálnak am elő a cigányok kapu alól, hid alól, még a föld alól is. Reájuk kiabálni már nem igen lehetett, rendőrnem állhatott majdnem, hát Simon kapitány csak egy a kezével mutogatta nekik azt a bizonyos fogást, a mit a cigányok igen helyesen így értelmeztek.

Kit-kerem a nyakatokat, ha a kocsi mellé furakodtok.

A cigányok iszonyuan hajlongtak s intogettek a kezükkel, hogy már dehogya is mennének ok oda. Természetesen, mire a kocsi jöva, most s megerkezett a főherceg fogata, a cigányok mind ott furettak a kocsi körül. Némelyik szandékosan elakarta magát tipra néi egy kis fadjalom díj reményében. A főherceg azt szál kocsiuss úgy látta, már tudja mit kell tenni, mert néhányszor kibontotta a sühögöt s végig vágott. Parzó ivadékain, a kik közül azután igen sokat bevitték a rendőrök a városokba. Este taggatja aztán őket a kapitány?

Melyik volt az az öt, a melyik az Apáca-utcában volt?

Természetesen egyik se látta még a szinet se az Apáca-utcának. Folyon ki a két szemük tüstőt, ha csak arra jártak is. Azt mondja erre nekik Simon:

No hát ez az öt derék, tisztességes magviseletű ember, a melyik az Apáca-utcában volt, az elmehet. A többit meg be kell csukni.

Erre, a hányan a szobában voltak, mind azt ordították, hogy épen ok voltak az Apáca-utcában. Hanem az egyik családó elől a reatamadt a többiekre, most már öszinten beszéljen:

Nem segíteltek hazudni? Mi voltunk ott nagybagos kapitány urunk, még teiszett is a kezével, csokolom a kezeit úgy integeni, hogy a nyakunkat...

Ugy úgy, Miksa jól beszélés, azért a kapitány. Hát csak ezt akartam, a többiek el-mehetnek, ti pedig itt maradtok. Így derült ki a valóság.

Ebtulajdonosok figyelmebe. A városi tanácsnak f. é. 12945—1901. sz. végzése

folytán a rendőrkapitány felelője a város felelője l-ko 5-szes ebtulajdonosokra, hogy a rendőrség által észlelt bűneljárásokat illető kitételek folyó augusztus 16-ig a v. tanácssterembe adják be az ebadó pedig minden ebtulajdonos által 1. augusztus 31-ig a v. szárn. vevőjelzők betételező.

Elvezett pénz. Folyó hó 1-én 8. óra tájban a C-eugeri úton esetleg a kurzós egy upság papírban csomagolta 60 forint készpénz elvezett. Fekereük a becsületes megtaláló, hogy azt a karos félnek leendő kézbesíthetése végett a rendőrkapitányi hivatalnál adja át hol a tulajdonos által illő jutalomban részesül.

Tanügy.

Hivatalos.

A Zala megyei Ált. Tanítótestület elnökléje.
200—1901. sz.

A „Z. A. T.” járási körűi Tekintetes Elnökeinek.
A f. 6. jul. 4-én, Perlakon tartott megyei közgyűlés jegyzőkönyvéi tisz elettek megküldöm. Nagykanizsán, 1901. aug. 1.

Szalaj Sándor
tan. elnök.

Jegyzőkönyv.

Felvetelt a Zala megyei Általános Tanítótestületnek 1901. július hó 4-én tartott évi rendes közgyűléséről.

Jelen vannak: dr. Ruzsicska Kálmán, kir. tanácsos, tanfelügyelő, Peczek György tükcszentgyörgyisp. plebános, egyházm. tanfelügyelő, Varga Boldisár perlaki és Lisziák Lajos kotori plebánosok, Horváth Csongor János, kir. járásbíró, gondnokszáji elnök, Kovács Rezső, főszolgabíró, Grész Árpád ügyvéd, Glavina András, kir. bíró, Sipos Károly, gyógyszerész, Zala József, v. jegyző, dr. Szabó Zsigmond, kórhóros, Lange Kelemen, állatorvos, Ilavko Henrik Veszpreme egyházm. áldozópap, nkanizsai ált. hitokató, Zrínyi Miklós, Zágrab egyházm. s lelkész, Horváth Pál kir. telekkönyvezető, Lisziák Jenő és a tanítótestület tagjai közül mintegy 120-an.

I. Szalaj Sándor, tant.ületi elnök egy magas szárnyalású, tartalmas szép beszédben hasonlítván össze a hetvenes évek tanügyi állapotait a maiakkal, a mikor a magyar nemzet közveleménye minden vonalon egyre erőteljesebben halat be és egyre örvendetesebben hódít az a tudat, hogy a tanításügy nagyfűntossága érdeke nem csupán a tanítóké, nem csupán a szülőké, vagy iskolafelntartóké, hanem a nagy nemzetfarsadalm egyetemé is: e helyes köztudat eredményeké tudják be, hogy ma már a sajtó-organumok is élénk érdeklődéssel kísérik a tanításügy minden mozgását, a legmélgebb érdeklődésével csüngenek annak fejlődési hullámszásán és kritikái komolysággal igyekeznek megfigyelni belő életének, verkerülésének, irklétének történetét s habár tagadhatatlan, hogy e kiváló érdeklődésnek buzgama a sajtó-organumok egyikét másikát néha túszába ragadja és megértőnk hogy mikor a tanügy belső életébe, szervezetebe friss vért akarnak vinni, e vért a tanítókól veszik s e célból nem egyszer épen a tanítók telkesedésének erét vágják meg: ezt még sem tartja oly nagy bajnak, mintha újra bekövetkezőnek az a 25 év előtti állapot, a mikor — kivéve a szaklupokat — a sajtó-organumok csak elvéve foglalkoztak a tanügygel és tanítókkal. Mert, habár a roszul, vagy ok nekül alkalmasított érvágás, sajtó sebet hagy is maga után, a magyar tanítók telkesedésének ere annyira durvad ma már az egészséges, friss vértől, hogy az efelé irányú érvágások ne okozhatják annak elsovadását.

Beszéde további folyamán rámutat, hogy a magyar tanító kar már a hetvenes évek zászbombása után olymagas színvonalra emelkedett, hivatásérzete, kötelességtudása olyan termékenyítő erővel nyomatult be a népoktatásügy munka-talajába, hogy egy magasabb helyről jövő méltatásnak és a nemzet közveleményéből sugárzó érdeklődésnek némi kis melegeitől, a fejlődésnek a föllendülésnek eredményei már akkor bizonyony ki-sarjadzottak volna. Ennek igazolására fölhozza, hogy a Zala megyei Ált. Tanítótestület már akkor, tehát 25 évvel ezelőtt foglalkozott évi

közgyűléseiről a nemzeti szellemű iskola, a rajz- oktatás infenzívebb tétele, — a gyermeki lelek megfigyelése, — a rajzoktatás tömörítés, — az iskola és szülő ház közötti kapcsolat, — a gazdasági és háziipari oktatás, — sőt minden azon pnedagógiai és didaktikai kérdéseket, miket szak- és nem szaklajainkban most mint új dolgokat tárgyainak fiatal pnedagógus írónak; az állávédelem kérdését pedig, a melyek nagy fontosságú a magyarság körök színtén csak most, — eztizedek múlva — látták be, már ugyanakkor pályaválasztású tüzte ki a központi választmány.

A nemzeti szellemű népoktatásnak elege nem méltányolható eredményei, melyek különösen a nemzetiségünk szemp. Muraközben t pasztalhatók, s általában az a teljes melegeggeddel és dic-éttel méltatott eredmény, mely a magyar népoktatás más vonalain is oly örvendetesen észlelhető, nem hólmi várakozatos eredmények, melyek mintegy bűvészirintés természetűek elő a tanügy munkatalajából, mert ezek magvait már három évtizeden át hintgette, sarjadzó szálait pedig lelke odaadásának, hivallásszeretetének gondos melegegvel ápotta, védte a magyar tanítás, hogy majd egy felülülő jövő kedvező légkörben megismosító, föllendítő hatása, gyors fejlődésre alkalmas hajtáskajaláljon.

Ez az új korakozó lesemítő meleg áramlat melyre 3 évtizeden át várt a magyar tanító kar, végül megjött, mikor a magyar nemzet első tanítójává, oktatásügyünk langylelkű apostlává dr. Wessier Ötölje megválasztott ki. Halálátlan emlékt nagy Eötvösünk után ő lett a második, aki igazán belélt a magyar tanító kar lelkébe, aki a magyar tanításnak örökéletében megerzett, fohsmerie a telkesedés tüze és belátta, hogy ezt a nemes turel apódi és egy hatalmas tanító közszelleme melegeggedésével fölháználai jutott megasztos föladatnak, mikor ki a magyar népoktatásügy vezérévé küldett. És a megasztos miszióját megerző vezér nem ereszkedett le, hanem a tanító kar nagy munkájának, szent hivatásának némes teljesedésével méltatásával magához korolt, szívéhez ölelte azt az odaadással küzdő szerzet, hogy bannatása a nemzet közveleményének, mint eredményeké biztosít, ha a vezér önkényesen telkesedésének laugja ölelkeszik a nemzet legfontosabb, legszeleübb ügyének oltáránál.

Langlelkű vezérünk és ennek nemes példája nyomán a nemzet közveleménye fölmele a tanításügyet a legszeleübb közérdekek pnedeslájára s ezzel megviradt a magyar népoktatásügy nagy eredményeket érő pnedeslő aranykorára. Hogy azonban szent ügyünk e pnedeslőn megöriztések és az aranykorszak teljes fényével kibontakozhassék, ehhez egyetlen erőnk telkesedés tüzevel tapintni és fejlesztett tanító közszellem, amelynek a közös munka az egyetlen élet talajából kell erősse, hatalmassá fejlődnie.

A tanító közszellem megismosítását ösztöma közös mulikánkra a jó isteni leleltermékenyítő alkalmas kérve, a közgyűlést dr. Ruzsicska Kálmán, kir. tanácsos, tanfelügyelő ur és a jelenlévő vendégek melegeggedésével nyitja meg.

Az általános telkesedésével és öljönzésével fogadott elnöki megnyitót után dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő, a fő megköszön, elragadó szóknál, hűvél tartott szép beszédében tett visszajelzéseket azon tizenhét év előtti időre, amikor, mint e megye unjonna kinevezett tanfelügyelője elfoglalván állását, még alig tette meg irodájában az első tollvonást, midőn már a vármegye akkori alispánjának ívirata Perlakra szölitotta, hogy a főmérnökkel egyetemben erőpróbat tegyen az állami iskolának s Filanda épületből kialakított harmadik tanterme hordképességéről. Keserves kezdet volt ez, mint monda, mert a tantermeket majdnem úgy kellett kivajni a régi, mohos Filanda kotomegéből, a szivekből pedig csak nehezen lehetett kikeltetni a muraköz népoktatásügy fejlődés iránti hitet és bizalmat. De végre öszszelagott a közoktatásügyi kormány, a vármegyei hatóság, tarsadalom és tanítóság buzgalma és áldozatkésztsége s az elvetett mag kihajított egy szép lombos fáva.

A régi, korhadt ház helyébe egy, derék palota épült, a harminckétfec növendékkel megnyitott állami elemi iskola tíz tantervél működő fiú- és leányiskolává fejlődött, melyen kívül még gazda-

sági tanítóiskolája, iparos tanítóiskolája és három kiadónodája is van a községnek — több mint ezer növendékkel.

Mindenről pedig e percben, a midőn a Zalamegyei Alt. Tanítótestület először tartja közgyűlését Párhuzam, azért említi föl, hogy reá utalva a virágoknak azon a helyén, a mint — esős időközönkre, miszerint a perlati iskolás történetében symbolizálva van a muraközi népek atyádjai sora.

Mintha az is előfordulhat, ha az eddigi munkánk hordképessége föl, hogy elbírja-e a magyar művelődés és erdő-szent céljainak fontos templomát?

Szeptembergyűlése szíri, ha Zalamegyei tanítótestületének buzgalma és pályaszeretete összekötő kapcsa lesz a közoktatási kormány és tartsa a mai állózatokhoz képest, akkor a perlati, ezer növendékkel, legelődjái ismétlődő fog a muraközi növendékek nemzeteinek szíriében minden községben és minden szíriében lesz oltára a közös edesanya: — a magyar haza imadott képenek.

Elkes eljenzessel és tapsal fogadott, gyönyörű szép beszédét azon hó órájával fejező be, Egy magyar állami és nemzeti egységnek neimes nevével, mely adata és boldogsága felforrának, a jóra tovább is e szent lángot szíriében, hogy mint Zala- vagy Szala győzött es bódór jelentett már a vezérek korában, akként koszorúzza dísz győzelem a zalamegyei tanítók szírielmű munkáját.

2. A számi nem akaróellenes csillapultával Pordus Antal, tant. főjegyző, fölolvassa dr. gróf Jankovich László főispán ur. Omelóságának a tanítótestületi elnökhöz intézett hangzó levelet, melyben mint egyrésztől őszinte köszönetet mond a szíri meghívásért, másrészt sajátjának adván kifejezt, hogy győgyfűrdő használatá miatt a közgyűlésen ez alkalommal jelen nem lehet, meleg üdvözlét küldi a közgyűlésnek. — A közgyűlés sajátjának adott kifejezés, hogy Omelóságára jelenlétét a mai közgyűlésen nélkülözni kéne, és a küldött meleg üdvözlét nagy lelkesedéssel veszi tudomásul.

3. A múlt közgyűlés jegyzőkönyvének hi elolvasása után főjegyző fölolvassa Waligurszky Antal tanítótestületi elnöknek nagy lendülettel megírt évi jelentését.

Bóry Imre kezé helyi tagtárs, az évi jelentésnek a kezé helyi jaráskör részéről a népsokkban alkalmazásban lévő perselygyűlésre vonatkozó észr vételeire utal, jegyzi hogy a jaráskörnek emez eljárás, mely a nélkül, hogy a tanító tekintelynek csak a legkevésbébbet artott volna is, mar igen szép öszszeggel gyarapította az Eötvös és a jarásköri segélyalapot, nemcsak nem tartja kifogásolhatónak, hanem mint üdvös és követésre méltó dolog, meleg ajánlaja a fülbi jaráskörök figyelmébe is.

A közgyűlés, miután Einős megnyugtatta Bóry Imre az iránt, hogy az évi jelentésnek a perselygyűlésre vonatkozólag tett megjegyzése csak a tanítótestületnek egyenlő véleménye, a nagy gondallal írt évi jelentést egyhangúlag tudomásul veszi s annak megszerkesztéséért Waligurszky Antal, elnöknek jegyzőkönyvvel fejezi ki köszönetét.

4. Nagy Ferenc, dráskoveci tanító, a házi és iskolai nevelés tárgyában című megírt s mely tanulmányról tanuskodó értekezését olvassa föl, melyben különösen a szülőknek a leányaik nevelése körül követelt káros eljárására és föl fogására mutat rá.

A közgyűlés fölolvásának a szép és mindvégig nagy figyelemmel hallgatott értekezéséért jegyzőkönyvi köszönetet mond.

5. Hajtató Sándor, nagykanizsai polg. leányiskolai tanító és jarásköri elnöknek, az állat védelemről című ezélt 25 évvel írt, s pályadíjat nyert tartalmas szép értekezését Farkas Vilma, nagykanizsai áll. el. tanító föl olvassa föl.

A közgyűlés a mindvégig nagy érdeklődéssel és általános tetszéssel fogadott szép felolvasásért, melynek kapcsán Bekes Elek, zala-köppányi igazgató-tanító, föl hívja a tanítótestület figyelmét Hermann Ottónak az állatvédelem érdekében a földmívelésügyi miniszterium támogatásával kiadott művere, melyet minden hozzáférhető lelkész és tanító ingyen kap meg, — Farkas Vilmauk jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

6. Kaan Irma, nagykanizsai áll. el. tanító, „A növényvédelemről” című tanulmányt igen szép és érdekes felolvasással, melyben mutat rá a növények, különösen a virágok szíri és kedély-nemesítő hatására, a növényvédelemnek hazánkban

leendő meghonosítása és minél szélesebb körben leendő terjesztése céljából a külföldi államok példáját követve végzett öszszefoglaló virágpiacok kiállítását ajánlja az iskolás gyermekek között, melyek a vizsga alkalmával, esetleg öszszel vissza volna állítandók, és a jól ap. a virágok gondozói jaralomban vagy díszes-reben részesítetvén, mi által míg egyrésztől növendékeinket már kis korukban hozzászoktatnók a növényvédelemhez, s vetük azt megkedvelteknők, másrésztől elérnők a kívánt célt is, mert a növények, nemcsak magukat, hanem más ismét is visszatartják azok rongálásától.

A közgyűlés, miután Petery József, zala-egyszerű gazdasági iskolai tanító, az elhangzott lel fölolvás benyomása alatt az állat- és növényvédelem a gazdasági vándortanítók különös figyelmébe ajánlja, a nagy érdeklődéssel és tetszéssel fogadott szép fölolvásért Kaan Irmanak jegyzőkönyvvel fejezi ki benns köszönetét.

7. Banekovich Janos, nagykanizsai áll. el. tanító „A testi fenyték az iskolában” címmel, Kömendi Pal, langvizi tanítók, „A szeretet és hód c mű értekezését pedig Kertész József, izn. polg. isk. tanító olvassa föl. Mindkét értekező, míg a kellő tapasztalat és helyen alkalmazott testi fenyték, mint vesző fejelet-ez közt, nemcsak megengedhetőnek, hanem föltétlenül szükségesnek is tartja, addig a mind-n pedagógiai körültekintés és cél nélkül alkalmazott testi fenyték határozottan elítéli.

A lel fölolvás kapcsán megindult s helyes mederben folyó vita folytatán Boldizsár Bela, parlati állami el. tanító, miután elismeréssel adózik értekezőknek a testi fenyték mellett használt ferias és atör hangért, föl hívja, hogy attantudomány van az új gondnoksági utasítás abban a többek között a testi fenyték alkalmazhatósáit sem találja kellően precízrova, miből igen sok kellemetlenség származhatik a tanítótestület, miért is indítványozza: „Kértessek meg a magas miniszterium az iránt, hogy a testi fenyték, mint és mi módon leendő a alkalmazhatósáit precízebb meghatározással pótlólag vételesek föl az új gondnoksági utasításban.”

Kertész József meg a tanulmányi okokból származó testi fenyték egyenesen elítéli, addig a gyermekek rossz magaviseletéből eredő vétségek elkövetésénél azt megengedhetőnek tartja, de — kor is csak úgy, ha az kellő szeretettel alkalmazatik.

A közgyűlés értekezőknek jegyzőkönyvi köszönetet szavazván, Boldizsár Belának a gondnokságok részére kiadott utasítás módosítása iránt tett indítványát oly értelemben fogadja el, hogy azt majd az új utasításnak a jövő közgyűlésen leendő ismertetésével kapcsolatosan fogja érdemleges tárgyalás a a venni.

8. Az Eötvös-alap elnöksége az iránt keresi meg a Zalamegyei Alt. Tanítótestületet, hogy az Eötvös-alappal kapcsolatosan fölállított arva-alphöz, melynek célja lesz a azon tanító arvákról gondoskodni, kik korukra való tekintetből az arva házakból kikerülvén, akár az ipari teren, vagy vidéki képzőkben, középiskolákban, vagy bpesti és kolozsvári fő- és szakiskolákban ohajtják magukat az eleire előkészíteni — hozzájárulni szíriekedjék.

A közgyűlés tárgyalás és határozati javaslat előterjesztése céljából kiadja a központi választmányának.

9. Kaan Irma az előterjesztet által kiküldött pénztárvizsgáló bizottság eladója jeleni, hogy a központi pénztár vizsgálat megjelvén, a haromszázkilencvennégy korona nyolc filér bevétel szíriében a kiadás haromszáz korona hatvannyolc filér volt, s így a múlt évi negyszáznyolc korona fizetési filér pénztári maradvánnyal együtt a központi pénzbeli vagyona: 578 K. 51 filér azaz ötszázhetvenhárom korona ötvenegy filér. Midőn ennek szíri tudomásul vételét kéri, indítványozza, hogy a közgyűlés Kertész József közp. pénztárosnak, a pénztár vezetése körül kifejtett buzgó és odaadó fáradozásáért a felmentvény megadás mellett jegyzőkönyvvel fejeze ki köszönetét.

A közgyűlés a pénztárvizsgáló bizottság jelentését tudomásul vévén, Kertész József, közp. pénztárosnak a felmentvény megadás mellett a pénztár kezelése körül kifejtett szíri és odaadó fáradozásáért jegyzőkönyvi köszönetet mond, egyben föl hívja a jarási elnököket, hogy a beszoigálatandó pénztári harmadot a jövőben ne a

központi elnök, hanem egyenesen Kertész József (lakása Kanizsa-utca) címére küldjék be.

10. Az indítványok során dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő, indítványozta, hogy a megyei tanítótestület Margitai József csaktornyai tanítóképzőintézet igazgató, abból az állományból, hogy július hó 2-án értesítje, — ki a Zalamegyei Alt. Tanítótestületnek szírietelebeli tagja, — aranylakodalmát, s maga és nővére ezüst lakodalmit, s egyik leánya pedig esküvőjét tartója, átirában üdvözlője.

A közgyűlés az indítvány általános lelkességgel teszi magáévá, s megbízza az elnököt, hogy Margitai József, tanítóképzőintézet igazgató, ezen ritka szép családi ünnepepy alkalmából a megyei tanítótestület nevében melegen üdvözlője.

11. Péczek György (úskeszentygyörgyi alesp. plebánus, egyszáz megyei tanfelügyelő, az elnök úján azon indítványt terjeszti a közgyűlés elé, miszerint keresse meg a Zalamegyei Alt. Tanítótestület a mai közgyűléséből kifolyólag a földmívelésügyi miniszter urat az iránt, hogy a gazdasági vándortanítókat mielőbb kiküldeni szíriekedjék.

Az indítvány egyhangúlag elfogadatulva, a közgyűlés elhatározza, hogy a gazdasági vándortanítók mielőbbi kiküldése tárgyában a kir. tanfelügyelő ú úján fogja megkeresni a földmívelésügyi miniszteriumot.

12. Waligurszky Antal tanítótestületi elnök az évi jelentés megszerkesztése közben a jaráskörök jegyzőkönyveiből arról győződve meg, hogy egyik-másik jaráskör az alapszabályok ellenére évenként csak egy gyűlést tart, a hiányzó tagok feljegyzését és fölük az alapszabályok 16. §-a értelmében a 2 forint bírságpénz behajtását elmulasztják; vegre, hogy a gyakorlati tanítás nem melájk kellő figyelemmel amennyiben míg a múlt év folyamán fölolvás 16 tartatott, addig gyakorlati tanítás ö-szesen csak négy volt — indítványozza: „Mondja ki a közgyűlés, hogy a jarásköri ülések az alapszabályok értelmében évenként kétszer megtartandók, s azok mind-egyiken legalább egy gyakorlati tanítás legyen. — Gyakorlati tanítás tartani köteles minden tag, s ha valaki saját maga nem vállalkoznak, a választmány tűződj ki részére tárgyat.”

Továbbá a gyakorlati tanítást ne csak a fiatalabb tanterök tartassék mindig, hanem az idősebbek is, kiknek már több évi gyakorlaton alapuló módszere utmutásul szolgálhat a fiatalabb nemzedeknek.

Mencsey Károly a „Muraközi Tanítótestület” elnök a indítványhoz nem járul hozzá, s az alapszabályok erre vonatkozó pontjának módosítását indítványozza.

A közgyűlés Udvardy Ignácnak és Bekes Eleknek a Waligurszky Antal indítványa mellett teit, s általános he yesléssel fogadott föl szólalással után nagy többséggel hozzájárul Waligurszky Antal indítványához s az alapszabályok további tenarítását határozza e.

13. Mencsey Károly a „Muraközi Tanítótestület” elnök a következő interpellációt intézi az elnökhoz: „A Zalamegyei Alt. Tanítótestületnek az 1899. évben Tapolcán tartott közgyűlése határozatából a testület elnöksége 4000 K. alapítványt tett le a Ferenc József Tanítótestület Házána, hogy joga legyen az ezzel kapcsolatos internatusban egy a főiskolákra járó tanító hnt elhelyezni a Zalamegyei Általános Tanítótestületnek.

Tiszteletteljesen kérdézem tehát, ki élvezte ezen alapítványt már két év óta és ki jelölte ki az illetőt?

Mint hogy pedig ezen alapítványban benne foglaltatik a jaráskörök gyűlése is, kérem a testület vezetőseket, hogy jövőre a kijelölés jogába a jaráskörök is bevonassanak — Végül tisztelettel kérdézem, miután ekkora töké után joga van a Zalamegyei Alt. Tanítótestületnek a Tanítótestület internatusban egy szobát is elnevezni s e vármegyeinek anyai kiváló fia volt a multban, pl. Zrany Miklos, Fasztyich György, Deak Ferenc stb. a jelenben Vaszary Kolozs, Wlassics Gyus; miért nem él ezzel a jogaival?

Szalay Sándor, tant. elnök, az első kérdésre válaszolja, hogy Lakits Vendellől nyert értesítése szerint az alapítvány kamatait, mivel eddig jelentkezés hiányában ajánlat nem történt, a Tanítótestület háza lakók közösen élvezték. Jövőben pedig aként szándékozik intézkedni, hogy jelent-

kezés esetén az ajánlás mindig a járáskörök döntő véleménye útján történjek.

A Tanitók Háza egy szobájának elnevezése iránt szintén a járásköröktől kér javaslatot a annak alapján fogja a jövő évi közgyűlés elé terjeszteni a központi választmány határozati javaslatát.

A választ egy az interpelláló Mencey Károly, mint a közgyűlés egyhangulag tudomául veszi.

14. Mencey Károly, a „Muraközi Tanító Kör” elnöke miután rámutat egy olyan előregedett, esetleg el is nyomorodott, magára maradt családtalan ember nyomasztó, nehéz helyzetére, kinek életfeltételeit különben akár némi vagyon, akár nyugdíj alakjában meg is vannak; s hogy a minden iránt sokkal fogékonyabb gyengéd nő szívek a női elhagyottak sorsán a „Művelt nők otthona”, női kollégáink pedig a „Mária Dorottya” egylettal kapcsolatban felállított „Tanító Otthona”-val már is segíteni iparkodtak, csak mi férfiak nem tettünk meg eddig semmit, pedig egy magára maradt, előregedett, esetleg elnyomorodott férfi sokkal gyámoltalanabb, mint a hasonló sorsra jutott nő, a „Muraközi Tanító Kör” nevében indítványozza: „Keresztesek meg sürögősen a Magyarországi Tanitók Országos Bizottsága, hogy eszközölje ki a miniszternél, miszerint az általuk ültetett budapesti és a felépítendő kolozvári Tanitók Háza legyen menhelyül kapcsolatos, a hol a Mária Dorottya tanitónők otthona mintájára a családtalan elhagyott, esetleg elnyomorodott férfi tanitók nyugdíjuktól fizetendő méltányos díjazásért szükséges elhatározásban és gondozásban részesüljenek.

A közgyűlés a fent indítványt egyhangulag elfogadja s megbizja a központi elnökséget, hogy az indítvány mielőbbi megvalósítása céljából sürgősen keresse meg a Magyarországi Tanitók Országos Bizottságát.

15. A közgyűlés főjegyzőnek kiutalja az évi 4 óri [10 koronás] arany díszleletdíjat, egyben előtervezetelt indítványára kimondja, hogy ezen főjegyzői díszleletdíjat mielőbb megállapítottak nyilvánítja, míg a közgyűlés erre vonatkozólag másként nem határoz.

16. A jövő évi közgyűlés helyéül Szentgrót város elöljáróságának meleghangú meghívására a közgyűlés Zala-Szentgrótot jelöli.

17. A közgyűlés elnök indítványára Perik város elöljáróságának és a közönségnek a tapasztalt szíves vendégszeretetért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

18. Vegül miután a Zalamegyei Általános Tanítótestület perlaki közgyűléséről dr. Wlassics Gyula, vallás és közoktatásügyi miniszter ur Öngyógyintézetét; dr. Ruzsicska Kálmán, kir. tanácsos, tanfelügyelő indítványára táviratban üdvözli: Elnök, megköszönvén a tagok és vendégek szíves megjelenését és meleg érdeklődését, a közgyűlést bezárja.

Kml.

Poredus Antal s. k. tantestületi főjegyző.

Szalay Sándor s. k. tantestületi elnök.

NYILTTÉR

Mindenütt kapható

Sarg's Kalodont

nélkülözhetetlen fog-paszta

fogakat tisztán, fehéren és egészségesen fenntartja.

Arverés.

F. hó augusztus hó 12-én a következő napokon Letenyén egy nagyobb urasági birtokon levő élő és holt fundus — instructus elárvereztetik.

276-1

Holgyek részére nélkülözhetetlen.

Legjobb szépítő szer

A női szépség

előlétesre, tökéletesítésre és fenntartására legkiválóbb és legbiztosabb a

FÖLDES-féle Margit-Kreme,

mely vegytiszta, sem higányt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan és szírmentes.

Ezen világhírű arcafenőcs pár nap alatt eltávolít azejt, májtöltet, pattanást, bőrártást (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kiemelja a ráncokat, redőket, himlőhelyeket és az arcot fehéríti, simítja és üdvé várszolja.

Legkiválóbb övszer a nap és szél befolyása ellen.

Ára: kis tégely 50 kr., nagy tégely 1 frt. Margit hölgyor 60 kr., Margit szappan 35 kr., Margit fogpép (Zahn pasta) 50 kr., Margit arcvíz 50 kr.

Számtalan elismerő és köszönő levél!

Postán utánvételre vagy a pénz előzetes bakulása után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN
gyógyszerész ARAD

Kapható minden gyógyszerárban, drogáriában és illatszerekkereskedésben.

Főraktár Nagy-Kanizsán: Helyi Lajos és Prager Béla gyógyszerárban.

Hamisítók bíróság üldözöttek

Csodás, gyors hatása.

Kwizda-féle Restitutionsfluid

Ára 1 üveg 2 korona 80 fillér.

60 év óta udvari istállóokban, e nagyobb katonai és polgári istállóokban használják, nagyobb farsodás előtt és után erősbíter-rángatódnál az idegek merevségénél stb. e lovakat az idomításnál kiváló tevékenységű képesíti. Va ódi csak a fenti védjeggyel kapható Ausztria-Magyarország összes gyógyszerárban és drogueriáiban.

Franz Joh. Kwizda cs. és kir. osztr.-magyar és román kir. udvari szállító gyógyszerésznél Korneuburgban Bécs mellett

ZISKA J. UTÓDA

ROSTÉLY GYORGY

szerkovács-árak, gabona-minőségű tizedes és százados hidmérleg gyára.

A gabona és értéktözsde szállítója.

Iroda és raktár: 228-1

BUDAPEST

VI, Eötvös-utca 51

JAVÍTÁSOK OLCSON, PONTOSAN ESZKÖZÖLTETNEK. — Árjegyzék kívánatra legyen és bérmentve. — Egyedüli képviselő NAGY-KANIZSÁN: MARKBREITER L. néj

M.K. EGYETEM VECYTANI INTÉZETE: A **KRISTÁLY** SZT. LUKÁCSFURDOI

HEGYIFORRÁS

IGENTISZTA

BIGARBONAT

ASVANYVIZ

KAPHATÓ: FÜSZERKERESKEDESEKBEKEM VENDEGLOKBEKEM ES MINDEN VASUTI ÉTKEZO KOCSIBAN.

Több száz kiváló orvos által ajánlva a legzöltebb és legolcsóbb asvanyvíz kapható minden jobb fűszerkereskedésben vendéglőben.

Hirdetések

felvételnek

6 lap kiadóhivatalában

Nagy-Kanizsán.

Balaton-Berényi

élénk forgalmu, előnyösen ismert, közkedveltségnek örvendő

vendéglő-étterem és kávéházi

helyiségeimet más vállalat miatt, kedvező feltételek mellett azonnal bére adom.

Grünwald Mór
Balaton-Berényi.

Szezon: május 1-től szeptember végéig.

Gyógyhatányok: alkali-muriatikus források, savó, steril-tej (észak ételmeze), kefir, kenyér- és gyógyszer-inhalációk, lapporlasztás egyes kabinokban, pneumatikus kamarák, szénasavas acél és pezsgő fürdők, hidegvízgyógyintézet.

GLEICHENBERG
GYÖGYHELY.

Javallatok: a légző és emésztő szervek hurutos bajai, vérzékenység stb. — Ellenjavallat: aszkór. — Felvilágosítás és prospektus ingyen. Lakás és kocsirendelések s

Fürdőigazgatóságnál Gleichenberg.

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalainak Üzletigazgatósága.

3858/P.

Pályázat.

A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalainak üzletigazgatósága az 1903-ik évben szükséges

10000 darab

2,40 vagy 2,70 méter hosszú I. rangú vasútfelépítési talpfára, melyek 1902. évi július hó 1-től 1903. évi április hó végéig szállítandók, pályázatot hirdet és megjegyzi, hogy kedvező árak mellett az 1904. és 1905. évekre is elfogad ajánlatokat.

A szállításra vonatkozó részletes módokat magában foglaló, „általános és különleges feltételek” valamennyi lapjai és kereskedelmi iparkamaránál, az országos iparégyesületnél, a kereskedelmi muzeum igazgatóságánál, valamint alulírott üzletigazgatóság építés- és pályafentartási osztályánál és annak magyar és horvát vonalain levő mérnökosztályánál díjmentesen kaphatók.

A szabályszerűen kiállított, évenként 1 korona m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve és a borítékon ezen felirattal „Ajánlat talpfaszállításra 3858 P számhoz” legkésőbb f. évi augusztus hó 31-ének déli 12 órájáig a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalainak üzletigazgatóságához Budapesten, I. kerület, Mészáros-utca-17 sz. (iktató hivatal) küldendők.

Budapesten, 1901. augusztus hó 1-én.

A üzletigazgatóság.

Hirdetések a lap kiadóhivatalában Nagy-Kanizsán.

8 éves
badacsonyi palackozott bor
0-100 literenkint szabadkézből N.-Kanizsán
Jutányosan eladó.
Cím a lap kiadóhivatalában.

Weiser J. C.
gazdasági gépgyára Nagy-Kanizsán
ajánlja
Magyarország legújabb és legjobb vetőgépét

szab. kapcsolóklydával ellátott, sík és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas
ZALA-DRILL sorvetőgépét.
Továbbá
szab. „PERFECTA” olcsó és igen jó, könnyű vetőgépét;
legjobb szerkezettel, több kiállításán első díjjal kitüntetett
SACK-RENDSZERŰ ACZÉLEKÉIT,
boronát, járgányait, szénagyújtót, rostát, tricureit, darálót,
szecska- és répvágót, kukorica-morzsolót és mindenféle
gardasági gépeit.
Elvállal malom- és vízvezeték-berendezéseket
„Planet jr.” raz. kézitoló répakapa és töltőgétő
ára 20 korona.

TARCSA GYÓGYFÜRDŐ

VASVÁRMEGYÉBEN.

Glaubersó tartalmú szénsavdús vasforrások.

A legújabb módszerek szerint berendezett p-zsó és ásványvíz, valamint vasláp-fürdők. Kellemes, hűvös égh. a kényelem minden igényeinek megfelelő olcsó lakások; villamos világítás, 2 jó vendéglő, gyórtyszerny, naponta 2-zer zene; szép kirán. ulások. A női szerven bántalmat, sápkór, vérszegénység, továbbá a légzési és emésztési szerven bajjait ellen kiáló orvosi tekintélyek ajánlják.

Évad május 26-tól szeptember 20-ig.

Az évad kezdettől június 15-ig és augusztus 15-től szeptember 20-ig telemen olcsóbb árak. Felvilágosítással szolgál és kívánatra pro-pektust küld a fürdőigazgatóság. Allandó járdőrös Dr. Rhorer Aladár t. m. orvos. Tarcsai Károly-forrás különösen mint óvszer. járvány-és-tőz ivóvízül ajánlható. Megrendelések oly városból, hol külföldi rakatár nem létezik, a fürdőigazgatósághoz Tarcsára és Budapesten Edösküly L. es. es kir. udvari szállítóhoz (V. ker., Erzsébet-ter 8.) intézendők. Posta-és távirtd. állomás helyben. Vasúti állomás Felső-Eőr, a Szombathely-Pinkafői vonalon, honnan a 30 percre (5-6 klm.) fekvő fürdőbe a ködekedést kényelmes bér- és társaskocsik (omnibusz) tartják fenn; egy negyülése bérkocsi ára 4 korona 50 fillér, társaskocsin egy hely 80 fillér. Jegyek válthatók a vasúti kálauznál Szombathely és Felső-Eőr között.

Értesítés

Van szerencsém a nagytekintetű közönséget tisztelettel értesítenem, hogy a nyári idényre

a legújabb divat szerint mindennemű ruhákat, a legfinomabb minőségtől a legolcsóbbig figyelmes és felette jutányos kiszolgálás mellett készítek.

Ez alkalommal bátorodom a tekintetes m. kir. Altatyorvos urak fig. elmét felhívni egyenruha készítményekre, melyeket a legfontosabb, előírás szerint legutányosabban, kiáló minőségben és izléses kivitelben szolgálak ki Vidéki megrendelések Kellő figyelemmel eszközöltenek

A n. erd. közönség becses támogatását és szives megrendelését ker. mély tisztelettel:

KAUFMANN MÓR fépfiszabó

ELEB. féle ház.

Nagy választék kitáló minőségű, divatos belföldi, angol és francia kelmékben

Pontos és a közönség érdekeit szolgáló ügyintézési szolgálata.

Készítők mindennemű ruha és egyéb-ruha készítésére.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

Nagy-Kanizsán a Deák Ferencz-téren

fűszer- és gyarmatáru

üzletet nyitottam.

Üzletem teljesen újból van felszerelve és állandóan nagy raktárt tartok *fűszer és gyarmat-
árukból*, valamint *bel- és külföldi csemegékből*.

Bevásárlásaimat a legjobbnak elismert forrásokból eszközölöm, miért is mindenkor a
legjobb minőségű árukkal szolgálhatok.

Nagy raktárt tartok

— **hazai borokból** —

legjobb szőlősgazdák pinczéiből.

Midőn a n. é. közönséget pontos és megbízható kiszolgálás és a legjutányosabb árákról
biztosítom, ajánlom üzletemet pártfogó figyelmébe.

— Nagy-Kanizsán, 1901. május hó.

Haas Vilmos.

Bodega megnyitás.

Tisztelettel értesítem Nagy-Kanizsa város és vidékének közönségét, hogy Nagy-
Kanizsán — Főut — LITKE-féle palotában fővárosi mintára készült

◀ **elegáns berendezésű** ▶

BODEGÁT

nyitottam, ahol kora reggeltől késő estig mindennemű

hideg étkek, bel- és külföldi borok, pezsgők, cognacok, likőrök és friss sör

— az italok palackokban és poharaként — állandóan a legjobb minőségben kaphatók.

Ozsonnák és vacsorák

izlése és gyors s. ervirozása megrendelés szerint és házhoz küldve.

A nagyérdemű közönség szives látogatását és megrendeléseit bizalommal kéri

teljes tisztelettel

Stern Bernat.

Szerkesztőség

Városház-épület, Fischei Fülöp könyvkereskedésében

A szerkesztővel értekezni lehet szombati d. n. 4—5 óra közt.

Idő intézkedő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischei Fülöp könyvkereskedés.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egyenlőre 12 korona
Félre 6 korona
Negyedre 3 korona

Nyitászó postára 30 fillér

Előfizetők, valamint a hirdetőink vonatkozásában Fischei Fülöp könyvkereskedésbe íratandó.

Bármentetlen levelek csak ismert küldőből fogadhatók el.

Egyenlőre száma ára 20 fillér

Nagy-Kanizsa. 1901.

Feloldó szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőfőúr: Névész Lajos.

Csütörtök, augusztus 8.

A rendőrség helyzete.

Kolozsvárott történt legutóbb, hogy két brutális, részeg rendőr egy honvédtörzsrörmestert halálra kaszabol. E miatt a kolozsvári nép valóságos zúdulásban tört ki.

A rendőri brutalitásokkal — úgy látszik — forkig volt már a közönség intelligensebb része is, mert most hamarosan nagy népgyűlést tartottak az ottani torna-intézet udvarán s abból a népgyűlésből felterjesztést intéztek a kormányhoz, hogy a kolozsvári rendőrséget haladéktalanul államosítsa.

A népgyűlésen elhangzott beszédek még inkább fokozták a hangulat hevét s végre az izgalom kitört; amiből azután valóságos ostrom állapot keletkezett. Most azután a rendőrség helyzete Kolozsvárott majdnem teljesen tarthatatlanná vált. A rendőrök nem mernek szolgálatot teljesíteni; mert egy pillanatra sem biztosak, hogy nem esnek-e a nép dühének vagy valamely váratlan merényletnek áldozatán. Bizonyára hosszabb idő kell a rend és nyugalom helyreállításához.

Nálunk a rendőrség magatartása még sohasem szolgáltatót ugyan alkalmat arra, hogy a kolozsváriakhoz hasonlóan nép-

gyűlésből kellett volna kérni és sürgetni a rendőrség államosítását; mindamellett mi is azt hangoztatjuk, hogy mindaddig, míg a rendőrség államosítva nem lesz, a közrendészet organizmusától egészséges életműködést nem igen várhatunk. Ahogy ez idő szerint van a rendőrségi intézmény beillesztve a közigazgatás és a bűnügyi nyomozat keretébe: még a legjobban szervezett rendőrség is csak nehezen felelhet meg feladatának; mert működésében, eljárásában nem kíséri a szükséges tekintély, melyet csak a teljes függetlenség biztosíthatna.

Nálunk és mindenütt megvan még az a patriarkális felfogás, hogy mindenki, akinek csak egy kis szerep jutott a város közéletében, a rendőröket aféle közegeknek tekinti, kiknek nagy melegben oda lehet dobni a felöltőt, hogy tartsák vagy vigyék a lakásra. Es a néptömeg sem sokra becsüli a rendőröket, sőt keresi az alkalmat, hogy azokat megcsúfolhassa. Ez mind megszűnik egyszerre az államosítással; tehát államosítani kell.

Belátjuk, hogy ez egyszerre csak amugy incidentális nem történik, nem történhetik meg; de hisszük, hogy a kormánnytól a keresztülvitel nem fog majd évekig tartó fejlődést, tanulmányozást kívánni, mert ott

van készen a budapesti állami rendőrség, az mintául szolgál a kisebb rendőrségi keretek szervezéséhez is.

Addig is azonban, míg az államosítás elkövetkezik, a közönségnek, magának is érdeke az, hogy a rendőrséget hivatalos működésében legalább némi tekintély támogassa; erre nézve tehát a közönségnek is van némi kötelessége. Ez pedig: a rendőri tekintély respektálása.

Jól tudjuk ugyan, hogy mi magyarok már véralkatunk miatt sem emelkedhetünk arra az ideális angolországi színvonalra, hogy valamely erősebb forgalmu helyen bennünket egy szál rendőr egy ember-arasznyi palcikának mozgásával kommandírozzon; de annyit mindenesetre megtehetünk, hogy a szolgálatában hűségesen eljáró rendőrt megkíméljük az inzultusoktól.

Bizonyára minden tisztességes ember rosszalja, hogy némelyek folyton a rendőrséget kisebbiteni, tekintélyét alááni törekszenek minden ok nélkül. Ennek a rendőrgyalásának legfőlegb csak azok örülnek, kiket a rendőrség kötelességszerűleg üldöz, mint a társadalmi rend és közbiztonság veszélyeztetőit.

A rendőrség helyzete addig is, míg az államosítással teljesen rendeztetik, nagyon

TÁRCA.

Elvesztettek.

*Kerestelek a nagy, sötét mindenségben
Migmen élelem jött egy szende alak...
Es megtaláltalak, édes drágagyöngyöm,
Megtaláltalak.....*

*Isten rendelése, angyalok munkája
Rejtőzött az édes valóság alatt...
Es én áldtam érte az Istenemet, hogy
Megtaláltalak.....*

*Öríztelek a nagy, fázós mindenségben,
Vigyázva vezeltem hófehér kezed...
S amikor túlóltunk mindenféle vészten:
...Elvesztettek.....*

*Isten rendelése, angyalok munkája
Nem honolhat a csaf valóság felett...
Az Isten is látja, nem vagyok oka, hogy
Elvesztettek.....*

Somlyó Zoltán.

Badeni fürdőlevél.

Ezzel a pár sorommal elébe vágok egy kanizsai honleányknak, aki „elragadtalásában” szintén tollat akart ragadni, hogy megírja levelét a tek. Szerk. épülésére. Nem hiszem ugyanis, hogy meg valaki olvassa az annyira „out of fashion” fürdőleveleket, melyeket azonban még mindig irogatnak fölös számban a Potyhtól kezdve egész Ostendéig minden „fürdőlo helyről” (Ezt a szót csinálták legujabban a fürdő és üdülő összevonásával).

A jó kanizsainak csak Ausztria fürdői fele gravitálnak. Miattuk ugyan letezhetik holmi Vihnye, Borszék, Koritnyca satöbbi honi nyaralóhely, nekik a stajer és osztrák hegyvidék inkább egük. Nincs is olyan parányi zuga az Alpeseeknek, amelyben a bolygó kanizsai földjére ne akadna. Es bűmulatos, hogy összetartásnak ugy idegenben! Csak tizedrésznyre kellene otthon ugy összetartaniuk, és Kanizsának mintaszerű társadalmi lehetne.

Itt is vannak elegen ebben a kényes vízű és kényes közönségű osztrák Pósiyében, melynek már a neve is fürdőre ingerel. — Jóllehet tiz-

tizenket kénfürdő szolgálja a betegeket, mégis több itt az egészséges anyag mint a szenvedő. Sőt annyira meggyűlik az anyag a levélíró előtt, hogy jónak látom, egy kissé rendezni a tárgyat.

Elsőben is be kellene mutatnom a fürdőt, de ezt feleslegesnek vélem. Hisz tudja mindenki, hogy itt jóformán Bécs elővárosában vagyunk, ahol a bécsi élet szebb oldalaival lehet megismerkedni. Ha pedig szebb oldalról van szó, akkor vegyük elő mindjárt a legszebbet. — Tudományos meghatározással: „Feminini generis hospites oppidi Badenii”. (Ezt a dicő feliratot egy fürdőorvos mappáján olvastam. A grammatikaért tehát ő teletős) Magyarul: Badeni helység nőnemű vendégei. —

Diszpeldányokban láthatók a Curpark déli korozóján, melynek levezőld gesztenyefasorai jó hátteret adnak a föld legvilágosabb színeinek. A divat ugyanis — no meg a hőseg — azt kívánja, hogy még a fehérenél is fehérebb, a rózsaszínnél is rózsásabb színben járjanak a hölgyek, és ezt ugy lehet elérni, hogy cipőkevel áttört Évaosztumben járnak körülbelül derekig, a többi pedig árulkodóan suttogó pókhálósöve: Es azok a fehér cipők! Azokba még a park öreg fái is belebolondulnak, pedig már sok divatot láttak túnsi-menni. Nemrégiben egy sovinszia magyar, akit a bécsi asszony nép bükkörébe vont, azzal akart hibát találni bennük, hogy rájuk fogta: „nagy lábon” élnek. Akár igaz ezen állítás, akár nem, annyi szent, hogy a fehér cipőket remekül tudja viselet, és — mutatni. Es a világos lábbeli különösen a tenniszező halatság körében van elterjedve, — ami azonban nem zárja ki, hogy az idősebb

AUGUSZTUS 10-ÁN

a 3%, os osztrák földhitelsorsjegyek huzása

Főnyeremény 90.000 korona.

Ilyen sorsjegyeket 40 korona lefizetése ellenében elad és mérsékelt kamatozás mellett letétben tart

a nagykanizsai Kereskedelmi és Iparbank.

megkönnyítették, ha működésében a közönség is támogató. Ezzel nem mondjuk azt, hogy az esetleges visszaéléseket is elnézze; mert ezt nem kívánja a közérdek; hanem igen is megkívánja, hogy a rendőrség a helyes eljárás közben támogatást nyerjen; amennyiben pedig egyik vagy másik téved, helytelenül jár el, az ellen ne a forumon keressen senki elégtételt a rendőri tekintélyének megtaposásával, hanem az az elégtétel megadására illetékes hatóságnál.

Ennyit bizonyára mindenki megtehet a rendőrség helyzetének megkönnyítése érdekében.

A pénzügyminiszter adóelengedései. A Pol. Ert. jelenti: *É s k á c s László pénzügyminiszter rendeletet adott ki, melyben az elemi károk esetén követhető adóelírások ügyét szabályozza. A pénzügyi kormány egyúttal közzétette az adóelírások ügyét szabályozza. A pénzügyi kormány egyúttal közzétette az adóelírások ügyét szabályozza. A pénzügyi kormány egyúttal közzétette az adóelírások ügyét szabályozza.*

tárgy kiterjeszhető. A rendelet végül utasítja a pénzügyigazgatósági tisztviselőket, kik elemi károk esetén bizottsági felvételekre ki vannak küldve, hogy mindenkor a helyszínen szerezenek meggyőződést a megbízás útján való bejelentések hitelessége és valódisága felől.

Fürdőben.

Warmbad-Villach.

A fürdőlevelek tulajdonképen már idejüket multak. Nagyon hasonlítanak egymáshoz; s csoda, hogy nem jutott még valakinek eszébe a fürdőlevelek fogalmazására általános utasítást adni, vagy olyan levelező-könyvet írni, melyben tucat-számra lehetne fürdő-levelemintát találni. Nagyon könnyű dolog volna és nagyon kényelmes. Míg a szerelmes leveleknél, itt is csak itt-ott kellene valami változtatást tenni. Hégy, völgy, fenyves-erdő, sziklahasadék, jó, portalan levegő, gyöge cikóriás kávé, kemény pecsenye, ihatatlan víz, kimondhatatlan ízű teszták, de jó és olcsó bor stb. stb.

Uszintén megvallva, engem jobban érdekelnék az emberek, a kikkel találkozom; idegen emberek, a magunktól eltérő sajátságokkal. Társaságunk valamit, ha meg igyelek őket, s összemérjük magunkat velök. Alapvetéseikre nézve egyformák ugyan az emberek, de nemzeti sajátosságuk, nevelés, életviszonyok annyi tyustalkotnak, hogy érdemesek a megfigyelésre. Maga a vidék, legyen az a legszebb, idővel egyhangúvá lesz, s csakhamar unat, s ha csak nem szándékosan keressük a nyugalmat, emberek társasága nélkül csakhamar elfog a tespestől unalom. Csak bizonyos lelki és kedélyállapotban szükséges az egyedülvalóság, a munkától megváltás léleknek szükségese van a szórakoztató társaságra is, hogy visszanyerje ruganyosságát.

Szép, hegykosztorú völgy az a vidék, melyben néhány het óta tartózkodom, gyalog egy tel órányira Villachtól, Karinthia második városától, mely ódonszerűségével, olasz stílusban épült házaival, szép utcáival tűnik fel. A város nagyon élénk, mint bizonyos tekintetben főpont, nagy forgalommal bír, fakereskedelme igen jelentékeny. 8000 lakosa van, de folyton terjed és bővül s hozzáértők ítélete szerint nagy jövője van. Az élelmi szerek elég olcsók. Eredeti, hogy a villachinak a pilseni sör olcsóbban adják, mint idegennek, vidékieknek. Egy korsó (magyarul: krigh) 12 kr emezeknek 14. Még olcsóbb a villachi sör, 6 kr. egy pohár, 8 kr. egy korsó. Az ausztriai, stajer fehér bor literje 48 kr., ugyanennyi a tiroli piros boré.

évtolyamok is ilyen saruban tiporják az aszfaltozott anyaföldet.

Apropo tennis! Van itt egy városi sporthely, ahol 15-20 tenniser áll a vendégek rendelkezésére; egész nap röpök a gummilapda, a legegyszerűbb delutánokon is.

A sportot különben is bőkezűen üzik, ügés, lövészenék no meg autogyógyijaratás alakjában. Egyre hangzik az a bizonyos „töf-öt” mely a magyarul szaladó kocsik harca kiáltása. Ilyen kutyáknak melyben is nyakig benyugólválva, szemükön óriási porvédővel, fejükön chauffeursapkával ünek a sportterfiak és sporthölgyek. De látni igen finom autogyógyijaratásokat is, melyek szinte játékszernek tűnnek fel, azonban szép kis pénzbe kerültek a gazdájuknak.

A kies fürdőhelynek nagyon kedves környeke van jó kis hegyecskék, amelyek nem farasztják ki nagyon a kirándulót; hűvös erdők, ahol a fenyvek prima balzsamos illattal szolgálnak, szóval mindenütt dresszírozva van a természetet a t. c. fürdővendégek zórakoztatására. Furcsa neveket adnak a kirándulási pontoknak. Egy nagyon szép erdei kápolnának a neve pl. „Cholerakapelle”, egy kedvelt oszonnázóhely pedig szur Jammerspeite-nek van címeze. Két varrom is diszeleg romantika-gyanánt a környező dombokon, s a buzgó tatarozások által evről-évre fiatalabbak lesznek.

Egyik főbenjáró különlegesség a Curpark-beli zenekar, mely igazán párjat ritkítja. Nines is talán egész Badenben népszerűbb ember mint Komzak, a karmester. Legjobb megmondhatója ennek a kanizsai műértő doktor bácsi (mondanunk se kell, hogy melyik, mert

Mag a fürdőtelep nem igen régi; magántulajdonon. A víz 22 fokos. A központi telepen kívül most már három restauráció van; a „Josephinhof”, a „Kass” és a „Schmarrn”-restauráció. Ez utóbbi kettőben étkezni is lehet. A csobak méréseket árulak. Az utolsóknak nevezett restauráció a legregibb a központi fürdőtelep után. Tulajdonosát nem Schmarrn-nak hívják, hanem nevével alólilag onnan kapta, hogy, mikor ez a restauráció épült, elmondották a központi telep tulajdonosának, hogy ime concurrensia készül, s meg azt felelték rá kicsinylőleg, hogy ez az egész egy „Schmarrn”. Dséből azután így nevezte el a tulajdonos restaurációját. Szobái telve vannak és sokan étkeznek nála.

Az en iskóhelyem erkélyéről szűjelnézve, szelíd emelkedésű dombok mögött bucsók végig a Karavanka-hegység, amelynek magasabban fekvő hasadékaiban itt-ott még hó is csillámlik. Kirándulásra innen elég alkalom nyílik. Igen szép az Ossiachi tó, melynek innesszól oldaláról egy miniatúr gőzhajócska 5 perc alatt visszát Anuenheimba, ahol gyönyörű vendégő áll, s a hol szintén 100-150 személy tartózkodik nyarankint. Megnéztük a vörthi tavat is, szép kultúra ékesíti partjait és környékét, — de a Balaton mégis szebb.

Az időjárás itt kiszámíthatatlan. — A napnyomásugár önti el a hegyeket, völgyeket reggel, délelben elborul az ég, eső áztatja a földet. Valami nagy forróságot, mert a levegő pormentes itt, meg nem érzem; az esték és reggelek kellemes hűvösek, s a fürdőben, melynek vize 22, a levegő ritkán emelkedik 20 f. R. magasabbra; de legfőbbször csak 17-18 f. Azt mondják, hogy ebben a völgyben egész október végéig anyha a levegő.

No de, nem videkről, hanem emberekről akartam egyet-egyet elmondani, olyan is, a mi engem, mint magyart, különösen érdekelt. Magáról a fürdő-társaságról kevés mondanivalóm van, van itten, egy pár kedves kanizsai családon kívül sok vén asszony, s meglehetősen sok udvari tanácsos. Van néhány kedves ember is közöttük. De megismerkedtem itt néhány főbb rangú vasuti tisztviselővel, a kik — Németország és Ausztria több részéről — congressusra gyűltek össze, valami egyöntetű tarifa megállapítása végett. Főúrlag megemlíthetem itt, hogy jelenleg itt időzik Wittek osztrák vasuti miniszter is, ki körülnézett a telepen, mert az a Karavanka-vasut egyik pontja a warmbad-villachi telepen fog keresztül vezetni. Meglehet, hogy ez a körülmény magára a fürdőtelepre is kedvező lesz.

Mint mondtam, megismerkedtem néhány külföldi vasuti tisztviselővel; többek között volt itt egy-egy Dausziból, Boroszlóból, Brémából is. Ezekkel az urakkal egy pár kellemes estét töltöttem; művelt urak, előítélet nélküli emberek; de oly véleményenly Magyarországról felől, mely egyenesen megdöbbsent. Hogy bonnan veszik ez urak információikat, azt is sikerült megindnom. Egy kis lapocska jelenik meg Németországban, magam is láttam az egyik villachi kávéházban, mely rendkívüli olcsóság-nál fogva nagyon el van terjedve. Ez a lapocska a „Deutsche Wochenschrift”, hűsegesen regisztrálja, a mit egy délmagyarországi német lapocska a nemzetisékek, s különösen a németek elnyomtatásáról a világba kiadja; hogy erőszakkal magyarosítsák őket, elhitták anyanyelvök használatát stb. Mult heti számában is közölt ilyen cikket a délmagyarországi német lapból. Olvasva ezt a cikket, eszembe jutott a „Délmagyarországi tanítványok” volt nagygyűlésnek tárgyalása 1900. július 9-10-11-en Nagy Kikindán, a mely alkalmattal Ambrus József, kisorosi római kath. plébános lelkes szavakkal felhívja az egyet tagjait, hogy küzdjenek oly áramlatok ellen, minők újabb időben Délmagyarországon tápot keresnek, melyek a hazára veszélyesek, a hazafias nevelés sikerét lerontani, a délmagyarországi tanítványok hazafias munkálkodásán csorbát ejteni törekcsenek, s ebből kifolyólag javasolja: hogy a nagygyűlés jelentse ki, hogy ezen hazafiatlan tendenciákkal soha egyet nem értett, nem ért s nem fog soha egyet-érteni, de azokat a leghatározottabban visszautasítja s teljes erejéből azon lesz, hogy a hazafias nevelés út a Délvidéken fennakadás nélkül haladjon és virágozzék.

Mikor aztán a külföldi urakat felvilágosítottam, hogy a hazafiatlan lapok minden szava, zamenszedett hazugság, s mikor tények elmondásával meggyőztem őket arról, hogy a világ egy

csak egy „bécisi” van a doktorok közt Kanizsán) aki az első hangtól az utolsóig végig élvezeli napjában háromszor a parkzenét, olyan közel ülven a zenekarhoz, hogy a multkor „Tannhäuser” nyitányával csaknem elutiják onnan a hatalmas trombitabangók. — Azonban ellensúly gyanánt ott áll a „patikáros bécisi” és elharított a katasztrófát. Az uralkodóház tagjai közül Frigyes, Rainer és Jenő főhercegeknek van itt gyönyörű lakhelyük. Frigyes főherceg és családja a szépséges „Weilburg”-ban laknak, amelyhez fogható talán csak a Cassel melletti Wilhelmsöhe kastélyban található. A közönség élvezettel sétál a remek fenyvesekben és élvezi az üde levegőt. — Jenő főherceg villája pedig valószínűleg ékszer. Kerem, csak a kerítése negyedszáz millió forintba került! Rainer főherceget a múlt nap ünnepelték fényesen aranylakodalma alkalmából.

De sietek a végehez, mert még elátkoz a honmaradt kanizsai közönség, hogy menyegyre dicseghessen az átkos Ausztriát! —

Még csak egyet! Itt nem lopják az ember zsebéből a pénzt, mert az árak bécisi igényekhez vannak szabva, a bécisi publikum pedig megszokta, hogy mérsékelt pénz-szegért sokat élvezzen. —

Tehát üdvözlét az otthonvalóknak!

Xlef.

államban sem élveznek a nemzetiségek; annyi szabadságot, hogy sehol sem őrizhetik meg annyira nyelvüket, nemzeti egöket, hogy Magyarország inkább házára számít (na részéről), mint ilyen gyáva, hazug támadásokra, a mire nézve egy éppen jelen volt bécsi ur is nekem adott igazat: akkor elsodáltoztak, hogy mint lehet Magyarországon megtorlás nélkül ily hazugságokat világra bocsátani. Ők maguk beismerik, hogy Poroszország Posenben a leghatározottabb szigorral germanizál, s most már természetesen talájk, hogy Magyarország legalább annyit megkövetelhet a nemzetiségektől, hogy a magyar állameszmét elismerjék, és saját érdekében is a haza nyelvét megtanulják.

Ettől a kis *Deutsche Wochenchrift*-ből tanulhatnak sokan nálunk is, hogy miképpen kell a magyarságot együtt tartani, hogy a társadalom annál inkább képessé tétessék a magyar nemzeti érdekek szolgálatára s a nemzeti egység előkészítésére.

Amde a szövetségi eszmén nyargaló politikusaink inkább azon törik fejüket, hogy miképpen lehetne az amugy is széttagolt és elemekre bontott társadalmat fögönből jött gömöz jelszavak alatt még jobban szétarabolni.

De most már elég is lesz, különben oly tere kalandozom, mely nem való egy földi levélbe.

Különb is bizonyos embereket az igaz hazafiságra megtanítani ép oly nehéz, mint a világtalannal megismertetni a színeket.

Megyek fürdeni!

Nemo.

HIREK.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Udvardy Ignác zalaegerszegi állami felső kereskedelmi iskolai igazgatót a VII. fizetési osztály harmadik fokozatába, — Balassa Benő zalaegerszegi állami felső kereskedelmi iskolai tanárt a VIII. fizetési osztály harmadik fokozatába rendes tanárrá, — Takács József órasóó torostanítót a zalaegerszegi állami főgymnasiumhoz ideiglenes rendes tortanítóra, a X. fizetési osztály harmadik fokozatába kinevezte.

Tanári kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Schuzter Oszkár szakvizsgálatot tett tanárjelöltet és Erdős Tivadar okleveles tanárjelöltet a zalaegerszegi m. kir. állami főgymnasiumhoz helyettes tanárokká kinevezte.

Tanfelügyelő kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Gönczi Ferenc állami iskolai tanítót a X. fizetési osztály 3. fokozatába kir. segédtanfelügyelővé nevezte ki. Gönczi Ferenc még tíz év előtt Muraközben volt állami iskolai tanító; innen az uppesti állami iskolához helyezték át; majd szolgáltatásra behívták a vallás- és közoktatásügyi miniszterumba. A népoktatásügyi csendes, szerény, soha nem hangoskodó, de igazán buzgó, tehetséges munkássát itt érte a jól megérdemelt kinevezés.

Tanítói kinevezés és áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Mezeyné Marcz Róza okleveles tanítónő, Vogrinics Nándor okleveles tanítót a perlaki állami elemi népiskolához kinevezte; Wodák Rezső perlaki állami elemi iskolai tanítót a felsőmagyarországi állami elemi népiskolához, Chityil Pál perlaki állami elemi iskolai tanítót a berzevici állami elemi néptanulmányozó és Kecseth Gyula berzevici állami elemi népiskolai tanítót a perlaki állami elemi népiskolához áthelyezte.

Tanítói kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Rosner Rezső okleveles tanítót a szentadorjáni állami elemi iskolához rendes tanítónak nevezte ki.

Választások a Szent-Ferenc-rend körében. A Szent-Ferenc-rendhez Szűz Máriáról nevezett provinciájában vármegyénk területén a következő váhozások lesznek: P. Saitányi Ferenc Nénéujvárról Nagykanizsára, P. Alledorfer Frigyes Bucsuszentlászlóról Néméujvárra, P. Zányi Frigyes Nagykanizsáról Bucsuszentlászlóra helyezték át.

Rajzanárt kinevezés. A jászvári premonstréi prépost ifj. Udvardy Ignác középiskolákra képesítet rajzanárt a nagyváradi premonstréi főgymnasiumhoz rajzanárrá kinevezte. — A fiatal kinevezett rajzanárnak az ideai iskolai év végén nyert oklevelét, edes-

ájja Udvardy Ignác, a zalaegerszegi felső ker. iskola jeles igazgatója, a „Zalamegye” szerkesztője.

Péterfy Sándor Szombathelyen. A magyar tanítószeg vezére és apostola: Péterfy Sándor kir. tanácsos, 1. hó 2-án Szombathelyen időzött, s ezen alkalommal a szombathelyi tanítótestület tagjai jól sikerült és ünnepies hangulatban lefolytatott estélyt rendeztek a kftünö vendég tiszteletére.

Jelen voltak az estélyen az ünnepeltet kívül: Halász Fere. cz kir. tanácsos, tanfelügyelő, Lakics Vendel, a Magyarors. Tanítóok Orsz. Bizottságának elnöke, Pálffy Boldizsár, Kreutz Ede igazgatók, Gerlits Sándor igazgató-gondnok, Greisinger Ottó és neje, Biró Pal és neje, Merten József és neje, Pálmay Lenk, Darvas Károly, Németh Ferenc, Neuherz Ödön, Pálmay Ödön, Nagy Károly, Major Sándor, Somogyi Ferenc, Eigner Imre és Kaffehr Bela, a „Vasvármegye” felelős szerkesztője.

A felköszöntök sorát Halász Ferenc kir. tanfelügyelő nyitotta meg, poharát emelvén Péterfy Sándorra, a magyar tanítószeg azon férfira, akiről a szóbeszéd tartja: „a tanító ha jajdul bátyáknak vele sír, a magyar tanítószeg bibliá Mozesére, akinek adja meg az Isten, hogy még meglassa egykor az ígéret földjét: a magyar tanítószeg sorsának javulását.

Utána Pálmay Ödön mondott emlékeztető szép beszédet, a tanítóestület nevében üdvözölve a kiváló férfit.

Most felállt Péterfy Sándor és így szólt: Kedves testvérek! Az a nagy elismerés azért a munkáért, melyet végeztem, telkemre érinti s nem tagdom: telkemnek jól is esik, de azt meg kell mondanom, hogy a munka sikere, Isten áldásán kívül, a munkatársaknak dicsérete.

En áldom az Istent, hogy 30 év előtt olyan barátot adott nekem, aki 30 év óta mindig és ma is mellettem áll s ki abban a munkában ép oly buzgalommal, szereettel és lelkesedéssel vett részt, mint én magam.

Hála Istennek, számosan vannak meg a lelkes munkatársak s a való az, ha a magyar tanítószeg felel, mint egy ember: akkor csodát mivel a tanúgy felvirágoztatása körül.

Halásan köszönöm az elismerésnek azon szavait, amelyekkel ő nagysága és épp az imént kedves öcsém megtisztelték, de kötelességem azokat megosztani Lakics Vendel barátommal, hosszú évtizedek óta a magyar tanítószeg igavonójával, aki nélkül én csak gyenge ember volnék. [Zajos eljenzés.]

Edes Vendelem! Mikor itt üdvözöllek téged az én szülőföldem virágzó szekvárosában: arra kérem az Istent, hogy tartsa meg nekem a te barátságodat, a magyar tanítószeg javára pedig nagyzerű munkásságodat, régi munkáidvedet!

Kedves testvérek! Vasvármegyei tanító! Hozzátok azt a kérdést intézem, hogy aljátok valamennyien az Eötvös által hirdetett ama nagy eszme szolgálatába, mely szerint a magyar tanítószeg nem béres népe, hanem lelkes és igaz szolgája a hazának, mely a magyar népet vezető, oktatói és a szabadságra érdemessé tenni van hivatva és küldve van arra a magaslatra emelni ezt az ázsiai népet, amelyen nagy Széchenyink „Hitel” című könyve szerint a népek valaha állnia kell.

Vasvármegye tanítószegára. Vasvármegye és Isten dicsőségére emelek poharát. [Szűnő nem akaró zajos eljenzés.]

Erre Lakics Vendel így válaszolt: Áldom az Istent, hogy összehozott veled 30 év előtt. Az Isten oda rendelt engem a te oldalad mellé, a ki nem csak jobarádom, de tanítóm és mesterem voltál.

Ha érek valamit; ha tettem valami, ha vagyok valami: az csak te általad történt.

En álltam oldalad mellett annyi évtized óta, én tudom, te áldot seiv, nemes emberem, mit cselekedtel a tanítókat, a tanító özvegyek és árvákért.

Itt üdvözölnek téged születésned 60-ik évfordulóra alkalomból a vármegyei tanítók Nincsenek sokan, de én, aki 24 év óta állok az országos tanító bizottságnak elén, mint annak szerény enőke, én tudom, hogy az ország egész tanítószegének szíve és lelke itt van velünk ezen az ünnepnapon!

Dalárda. Az Irodalmi és Művészeti Kör dalárdája a nyári pihenő után hétfőn este újabb mekkézdte működését, illetve énekpróbat. — A dalárda legközelebb két ünnepélyen fog szíves-

ségből közreműködni. Augusztus 15-én résztvesz az Ipartestület zárlószentelési ünnepélyén, augusztus 19-én pedig a városi felső templom javára rendezendő hangversenyen. A dalárda már megállapította tervekénységének műsorát az 1901—1902. évi időnyre és pedig a következőleg:

december hó: 6-zi dalestély
február hó: tarsangi estély
március hó: nemzeti ünnepély
május 1: reggeli hangverseny
június hó: tavaszi dalestély
jul. vagy aug. kirándulás;

ezeken kívül a dalárda a kör által rendezendő felolva ó cikluson közreműködik. — Minden hó első hétfőjén a dalárda társas összejövetelt tart, mely összejövetelek a multban is igen kedveltek voltak.

Halálozás. Gerstman Lipót, és „Otthon” kávéház tulajdonosának neje szül. Singer Borhola folyó hó 5-én este 52 éves korában hosszas betegség után elhunyt Nagy-Kanizsán.

Iskolaszéki ülés. A keszthelyi községi iskolaszék jul. 30-ik ülésében Ujlaki Mátyás közs. itanító nyugdíjazását tudomásul vet e s egybangu határozattal nevezettnek 40 évi hasznos működéséért elismerését fejezte ki. A nyugdíjazás folytán üresedésbe jött rendes tanítói állásra szept. 1-től kezdődőleg Juhász Antal segédtanítót léptették elő. Az előleptetés folytán megüresedett segédtanítói állásra aug. 20-iki határidővel pályázat hirdetésre határozottak. A tanító-választást aug. 24-én d. e. 10 órára tűzték ki. Az igazgatói teendőket végzésével a jövő tanév tartamára Bory Imre közs. tanítót újolag megbízták. Az indítványok során elhatározott az iskolaszék a képviselőtestületnek megkeresését azért, hogy a kezimunka-tanítónői állást a többihez hasonló ugyanazon javadalmazásban részesítse.

Honvédszadosbó tanító. Fördös Kálmán rokoszenyes, kiváló es nagyrabecsült tisztje volt a honvédségnek. — Már első osztályú százados volt, mikor oly család viszonyok folytán, melyek csak nemes lelket, kitűnő jellemű dicsérik: kilépett a honvédség kötelékéből, minden elismerésével telítve telebbvalóinak. Azóta ideiglenes minőségben alkalmazott tanító Szalayon, mert mielőtt a Ludovikába lépett volna: a preparandiat is elvégezte.

Előmunkalati engedelmek meg-hosszabbítása. A kereskedelemügyi miniszter Eötvös Balint dr. budapesti ügyvédnek egyrészt a cs. és kir. szabadalmazott „deli” vaspályatámaszás Székesfejervár állomásától Balatonfüred, Aszófó, Balaton-Udvari, Akali, Ságpuszta, Zánka, Köves-Kalla, Kővágóórs és Gyula-Keszti irányban Tap-lelőz, esetleg Ságpusztától Szepezd, Badacsony-Tomi irányában Balaton-Edericsig vagy a tervezet alatt álló keszthelyi-tapolcai vasút valamely alkalmas állomásáig vezetendő h. e. gőzmozdonyu vasútvonalra; — Gosztonyi Mihály budapesti ügyvédnek Alsó-Lendvától Radkersburg irányában az ország határáig, továbbá K. Hajós Mihály alsólendvői ügyvédnek a só-Lendva ál. másától Nagy-Kanizsáig, valamint Zakány irányában a magyar államvasutak Gyékényes állomásáig kiadó előmunkalati engedelmet a lejárattól számított egy évre meghosszabbította.

A negyedik patika. A városi képviselőtestület annak idején megtagadta a negyedik gyógyszer-tár felállítását Nagy-Kanizsán. — Ezen határozatot a megyei törvényhatóság szintén jóváhagyta és most a helygymnázium ezen határozatokhoz hozzájárulva, szintén elutasította a negyedik patika felállítására vonatkozó kérényt.

Az állami tisztviselők mozgalma. A nagykanizsai állami tisztviselők augusztus hó 3-án este Mikos Géza kir. tablabíró elnöklése alatt értekezletet tartottak. A kiküldött bizottság az értekezletnek előterjesztette a központi bizottsághoz küldendő memorandumot, mely a következő négy pont körül forog:

- 1) a tisztviselők fizetésének javítása, illetve ennek rendezése;
- 2) a szolgálati practica és
- 3) a nyugdíj törvény revíziója és
- 4) a gyermekek nevelése.

A memorandumot egyhangulag elfogadták, valamint a bizottság azon indítványát is, hogy az országos kongresszuson a kiküldöttek a házépítő szövetségeknek legyenek szószólói, nem pedig a gyászati vagy hitelszövetkezeteknek. Az országos kongresszus Budapesten folyó évi

szepember 21—23-án lesz megtartva és a nagykanizsai állami tisztviselőket az értekezlet megbízásából Mikos Géza kir. táblabíró és Szommer Nathán posta- és távirtda-felügyelő fogják levezényelni.

— **Üdvözlét Bernsteintől.** Egy képes levelezőlap van előttünk, rajta ezereves magyar zászló egyik díszes helye: Borostyánkő. Az égbenyuló sziklák magaslatán büszkén leng a magyar zászló, hirdetve azt, ami tulajdonképpen nincs meg, hogy Borostyánkő magyar hely, melynek lakosai büszkén vallják magukat a magyar föld szülőföldjének, s büszkén viselik a magyar nevet. Pedig sajnos: a magyar zászló csak üdületi érdek Borostyánkőn, csak távolról intget az embernek. „Der ide, itt magyarok vannak.” Mer midőn ama helyre lépünk, németet látunk mindenfelé, sőt, amin újabban megtörtént az országban, veszáruk észre, mintegy tüntetnek arról, hogy nemet. Borostyánkő náluk nem létezik, Bernstein az ő fészük neve. Nem törődve a községnevekről szóló törvénnyel, mely a magyar helységeknek a magyar név viselését teszi kötelezővé, konokul ragaszkodnak az ő Bernstein-jükhöz és midőn a képes levelezőlapok divatja hozzájuk is elérkezik, a magyar név megtámadásával, ezer és ezer képes levelezőlapot készítenek és küldenek szét széles a világon eme felirattal: „Üdvözlét Bernsteintől.” — Nem kívánja senki, hogy Borostyánkő lakói filogittassák hazafiságukat, talán egy zászló lengetésével, mint a hogy ezt teszik, de azt okvetlenül megköveteli a közvélemény, hogy magyar földön, a törvény világos szavai szerint magyar legyen meg Bernstein is!

— **Böles példánád.** A tödövészellenes kongresszusnak mutatkozni már ödvös hatásai. A tödövész terjedésének egyik főokul tudvalevőleg a köpetet mondották a kongresszuson, s ez ellen a legmesszebb menő óriánlézkedéseket ajánlották. Mint most érte-ülünk, Kolozsvár város a megszívlelte ezt a figyelmeztelést, s a városi tanács kebelében követésre méltó mozgalom indult meg. A legrovidebb idő alatt a tanács szigorú rendeletet ad ki, melyben pénzbüntetés terhe alatt megtiltja az utcákon és nyilvános helyeken a köpködést. Minthogy pedig Kolozsvárra nagyon sok vidéki parasz jár be, hogy a tilalom hirtelen érterjedjen, a tanács pár heti határidőt tűz ki, melyen túl mindenkit, aki a rendelet ellen vét, pénzbüntetéssel büntetnek s az így befolyó összeget a tödövésbajok számára épülő szanatóriumra fordítják.

— **Hajótörés a Balatonon.** Dr. P. A. veszpremi ügyvédnek van egy vitorlái csónakja, (a rósz nyelvűek azt mondják, hogy a doktor ur már ki is nevezte „jacht-nak!”) Ezzel az ő — mondjuk mi így — jachtjával nagyobb kirándulásra indult a napokban. Jól benn a sík vizen azonban a Balatonon oly gyakori, hirtelen vihar lepte meg a bátor hajóst. A kíméletlen orkan ketté törté a gyöngye vitorla-rudat s a hajósok csak nagy veszedelmek és izgalmak után tudtak óriási erőfeszítéssel a tihanyi partok alatti kikötőni.

— **Polgári zenekar Keszthelyen.** A Polgárváros-hoz tartozó új városrészben néhány polgárember összebeszélte, s elhatározta, hogy zenekart alakít. Az ott járt cirkus egyik kotta-értő zené-zét megkérték, hogy tervüket segítse megvalósítani. A 13 tagnak Budapestről 360 korona értékű fuvó-hangszert hozattak. A tagok napról napra tanulnak és pedig kotta után. A karmesternek 4 hónapra kereszűl havi 60 koronát fizetnek, azontul a szerződésileg kikötött 8 hónapig a keresetből osztózik. A zenekarnak ugyanis az a célja, hogy egyes mulatóhelyeken a közönséget megfelelő díjazás mellett szórakoztassa.

— **A Balaton úszása** A Magyar Úszó-Egyesület uszó-versenyével kapcsolatosan Láng R. János az említett egyesület tagja a maga nevében ugyszólván páratlan vállalkozásra szánta magát. Orkányszerű viharban kísérelte meg a Balaton átúszását s merész vállalkozása minden tekintetben sikeres eredménynyel járt. Balaton-Füredről történt az indulás 9 óra 40 perckor reggel s déli fel 12 órakor a Baross gőzös utasai már a tó közepén találkoztak a bátor úszóval, akin a legkisebb fáradalom nyomai sem látszóttak. Sífók közelében azonban a vihar már életveszély s volt az uszó kísérő kis csónak három tagjára nézve és több órai eredménytelen hanyatlás után a céltól mintegy ezer méternyire kikapták birtelen a meg legjobban

kondícióban lévő uszó a vízből. Ha azt tekintjük, hogy az egyenes ut irányának betartása lehetetlen volt, sőt legalább is kötszeres távol-ságot kellett átnéznie, úgy a sikeres vállalkozás után szép reményvel várjuk Láng R. János szereplését az e hónap 11-20. megtartandó Balaton-úszási nagy nemzetközi versenyen.

— **Bő szilvatermés.** Ugy Magyarországon, mint Szlavoniában az idén rendkívül kevés szilva termelt és szinte meglepő az otosáci szolgabírónak városunk hatóságához érkezett abbéli értesítése, hogy a Horvátország Lika Krkava vármegye brinyi, otosáci, perusici és gopisai járásában az idén oly nagy a szilva termés, hogy több vállalkozó szilvaiz (lekvár) főzéssel nagyon szép keresetre tehet szert annál is inkább, mert a szilva bő termés folytán meglehetősen olcsó lesz.

— **Menjünk Keszthelyre!** Keszthely, a balatonparti város mozgalmas napoknak néz elebe. E hó 18-án a Zalavármegyei Tűzoltó szövetség és 19-én a Zalavármegyei jegyzők Egylete tartja ott a közgyűlést; 20-án pedig mint egy 300 tagból álló kiránduló társaság érkezik oda gözhajó. Keszthely közönsége nagyban készülődik a vendégek fogadására. Ugy halljuk, hogy a megyéből sokan készülnek Keszthelyre már csak azért is, hogy a gyűléseket alkalomul használják a Balaton megismerésére és a fürdőzésre.

— **Elemi károk.** Tótszenmártonból írja levelezőnk: Végre a hosszú időn át tartott szárazság után folyó évi augusztus hó 2-ikán megértek az ég csatornái, melyet orkányszerű szélvihar előzött meg. Csakhamar jég vegyült a zaporként szakadó eső közé, mely mind inkább tért hódítva, galambtojás nagyságban hullott alá mint egy fél órán át, tönkre téve szőlőinket és kukoricánk nagy részét; közben a villám is lecsapott Bezzel-Márton tótszenmártoni lakóházába, mely azonban, — szerencsére, nagy hőn kárt nem okozott, — mint a szoba gerendájának egy részét lehaszította. Gazdáink az okozott elemi kár miatt adóelengedést tolyamodnak.

— **Méneslejtetés.** A pallini méntelepnel augusztus 9-én lesz a szokásos mén-elejtetés, mely iránt a vidéki földbirtokosság körében mindenkor nagy érdeklődés szokott nyilvánulni.

— **Asszonyok szökelt.** Gellén József aratógazda Gelsen, egy tyuktojás miatt összeszólkalkozott a sógoránójával. A pörlekedésnek az lett a vége, hogy az aratógazda feltleg is bántalmazta sógoránóját. Ez azonban nem hagyta magát, hanem egy vízzel telt pintesüveget ragadott kezébe s azt olyan erővel csapta Gellén József halántékához, hogy az rögtön halva rogyott össze.

— **Borzasztó büntény felderítése.** Iszonyu dolgok történek a veszpremi megyei Csöglén, ahol az emberi elvetemültség legpokolibb cselekvénye mind e mai napig szinte üzletszerűen üzletik. Elvetemült nők egész társaságot szerveztek s megbizottait bejárták a Csöglére megyéket is, honnan tömegesen csalták Csöglére az állapotos nőket, hogy őket valami titkos szerrel szegényektől megszabadítsák. A büszöveltség feje valami Tóth Zsófia nevű asszony, akire eddig is egy Kis Anna nevű sárvári leány s többen terhelőleg rávallottak. A borzasztó büntény új-ében most folyik a vizsgálat, mely eddig is szinte elképzelhetetlen és reprodukálhatatlanul borzalmas dolgokat derített ki. Az ügyben előkelő nők is súlyosan kompromittálva vannak.

— **Támadó cigányok.** Regőta garázdálkodnak az egyptomi pharaon utódai, a cigányok, Német-Ujvár környékén. Eszelelé össze-összeál egy kuraván, s meglopja a gazdák tyukóit, de ha épenséggel malacot sejt meg a közelben, azt sem hagyja ott, hanem szákjába dugva, viszi ki a tanya-ra, az erdőre, ott azután hol bekés, hol háborus úton elosztózkodnak a zsákmányon. No de ez még csak fiókban, hiszen a cigány is ember, már pedig az ember szereti a pecsenyét, tehát a cigány is szereti; de most következik még az öreg hiba. A cigányok elbizakodva, hogy őket már annyi lopás után s bántották, valóságos zsarnoki uralmat visznek véghez az erdő mentén. Megállítják a szekereket s a kit tudnak, meg is sárcolnak. A minap Dömötör Lajos nem utjavári szolgabíróval gyűlt meg a bajuk. Dömötör Lajos ugyanis fiát 2 ponyu fűvel és egy kis loccsival ajándékozta meg és a fiuk nagy örömben

azonnal befogattak és hajítottak az erdő felé. Mily nagy volt azonban meglepetésük, midőn az erdő szelén egy csoport cigány előugrik s a lovak kántársárat felogyva, azokat megállani kényszerítették. A hátor gyermekek az utonálók köpő vágtak osztorokkal, erre a cigányok botokkal, kövekkel kezdték támadni a fiukat, kiket vesélyes helyzetükből utannok robogó apjuk mentett ki. — A cigányok bekísértés, később azonban mivel a cigányok azt állították, hogy játekból telték az egészét, hogy meg-udják, hogy a szolgabíró fiaj apjukra ütnék-e batorságban; — Dömötör őket szabadon bocsátotta, esekély büntetés kitűzése után.

— **Mulatság a Senki szigetén.** „Szelesfehérvár és Vidék” leptársunk írja: A dunai szigetek leghíresebbje a Duna-Pentelefs Duna-Földvár közt fekvő Senki szigetének romantikus csöndjét mostanság munkások zavarják meg. Asnak, furnak, faragnak, építenek, a Duna-szabályozás munkálataira tevén meg az előkészületeket. Noémi szigetén ezental az iszalag és vízi lilium csak a mernőki hágarvonalonkon túl tenyészhetik, mert az öreg Dönc, Timár uram egykori birtokát szintén megszabályozták. Egy hónap óta Duna-Penteleén időzik a szabályozást végző mernők kar, a melynek tagjai, — mint tudósítónk írja — Forgó Ignác főmérnök, Pfalcz és Debreceni mérnökök és Ivarenc pénztáros kedden vendégül látták a környék társaságát a Senki szigetén. Egy nagy felidiszített és fellengőzött dereglye szállította a vendégeket a szigetre, a hol előbb a nagyszabásu technikai berendezéseken kívül a munkásbarakokat, vendégházat, lakóépületeket, kárház-t tekintették meg. Hát bizony, a hol Noémi küldte sóhajait a ragyogó csillagokhoz, ott most hydrophorok és mas egyéb gépek zakatolnak. A téslep megtekintése után aszalag út a társaság és ennek dunamenti halászlé s más egyéb jvai után a duna-vecsei cigányok hegedűszoja mellett, a lampionokkal világították ká közt előbb tűzi játek, azután tánc volt reggelig. (Hogy az a mulatság pompásan sikerült, elhiszük kedves leptársunknak; de abban mégis egy kis tévedés van, hogy ott Dunapentele és Dunaföldvár között az a sziget a Jókai „Arany-ember”-ében szereplő Senki szigete volna. Ez a sziget lát van az Al-Dunán. A Dunapentele mellett Dunán fekvő sziget éppenséggel nem képezhetett vitás területet. Itt is lakhatnak Noémi, Teréz-mamák és Timár Mihályok; megengedjük; de azok nem a Jókai fantáziájában termettek fajtájából valóak voltak. — Szerk.)

— **Kecskeméti-vidéki kiállítás.** Készledek a „Kecskeméti-vidéki kiállítás”-nak önnepélyes megnyitását, mely f. hó 11-én délelőtt Hegdűs Sándor m. kir. kereskedelemügyi miniszter által fog megtörténni. A kiállítandó tárgyak augusztus hó 1-ől 5 ig küldendők meg, hogy a rendező bizottságnak elegendő ideje legyen a tárgyak esinos elhelyezéséről gondoskodni és hogy megnyitását minden késszen legyen. A diadalnapu és az épületek közt lévő tágas terep nagy gazdasági gépek lesznek csoportosan elhelyezve. E helyen lesz az önnepélyes megnyitás, mely célra díszes ünnepi csarnok van felállítva. A kiállítás főépületébe kerülnek a helybeli és vidéki kis-ipartermékek 14 tágas teremben elhelyezve. Jobbra a tágas lovardának egy részét budapesti technológiai múzeum gépei foglalják el, melyeket mőros erő fog hajtani; a gépek közül főképe a la, vas és bor ipar részére valóak kerülnek bemutatásra. A lovarda többi része ipari cikkeknek van szónva. A kiállítás hátsó részében felállított nagy fedett csarnokokban lesznek az ipari és gazdasági kisebb gépek, eszközök, járművek, stb. elhelyezve; az üres területen a gazdasági nagyobb gépek. A baromi-kiállítás impozánsnak ígérkezik, s mennyiben 15 nagy udvar lesz s mindegyike 50 szal befogadására; azonkívül ketrecekből két pavillon baromi törzsek részére és külön pavillonban lesz a hízalás, kopasztás és csomagolás teljes üzembem bemutatva. A július hó 28-án tartott össziülés, melyen a résztvevő Cségyéd, Nagy-Körös, K. K. Félegyháza és Halas városok képviselői is jelen voltak, megállapította a bírák bizottságot. A Kecskeméti-vidéki kiállítás iránt országszerte nagy az érdeklődés; mert a bizottsághoz asponkint érkezzen az ipartestületi gazdasági egyesületek, tanonc iskák stb. részéről csoportos látogatásról való bejelentések. Augusztus hó 11-én a megnyitás napján délután,

a szegedi honvéd szeneak közreműködésével, a rendező bizottság Kécskeméten a Műkertben nagy „Népünnepélyt” rendez a vidéki vendégek tiszteltetésére és szórakoztatására.

A lefűtött memóriás. Az oroszlan, amiről történelünk szó, civilizált vadállat, a mennyiben adót is fizetnek utána. A legelső büszkesége volt egy kisebbfajta, amolyan repülő állatszerűségnek, a mely városról városra jár és előke belépődji mellett muogítja a tenevadak előkelőségét. A menaszéria meglehetősen szegényes, az előke tenevad vajmi kevés benne és a tulajdonos alig tudott volna megélni a jövedelméből, ha nem lett volna élmes férfiú, a kinek nemcsak vadállatai, hanem praktikus ötletei is vannak. Azt tette, hogy a hany városban megtelepedett, azon kezdte, hogy — sorolást rendezett. Számozott ivvel sorra jarta a város jobbmodu lakóit és nem nyugodott addig, amig egypár számot nem vásároltak a tárgysorsjátékra. A lönyereményről csak annyit árultak el, hogy ezer forintot ér; szóval olyasmi, amiért érdemes megreszkizni egypár hatos. A mikor azán jó csomó szám jkell, megtörtént a huzás. A szerencsés nyerő boldogan jelentkezett, a derék tulajdonos pedig mosolygva vezette oda — az oroszlan ketrecéhez.

— Ime u am. itt a lönyeremény, tessék gondoskodni az elszállításáról, különben majd én szállítatom a lakására.

A boldog nyerő persze majd hángett vágódott remélésében. Sietett kijelenteni, hogy kész lemondani szerencséjéről. De a becületes, tulajdonos nem tárgott. Az oroszlan többé nem az övé, nincs jussa hozzá. De különben sem boldog, hogy tartsa ezt a bestiat, a mely naponta megszikk egy fel borjut.

— De uram, mondja végül a kétségbeesett nyerő, én hajlandó vagyok némi áldozatra is, ha megszabadulok ettől a fenevadtól.

É mint hogy a tulajdonos derék ember, becsületes ember és eltányos ember, meglelt az öku. A nyerő fizetett száz pengőt, a tulajdonos pedig vitte az oroszlant más városba, új sorolásra. Jó ideig zavartalanul folyt az üzlet, de addig jár a korsó a kura, a mig eltérlik. Egyszer az oroszlan is — fölmondta a szolgálatot. Az egyik sorolásnál egy földhírt költött a nyertes. Természetesen ő is tüstént le akart mondani a nyereseméről, de a mikor a menaszéria kirukkolt az erveivel, menten állatott a szítan. Elmosolyodott, a zsebébe nyult és kibuzott onnan egy revolvert. A tulajdonos elápadt.

— Agyonlövöm az oroszlanomat. Tehetem, mert az enyém. — Mindig nagy vágyam volt oroszlant lóni, — fájdalom — nem volt rá módom, de most segített a gondviselés.

Erre nagy jelenet játszódott le. A csavába jutott tulajdonos, a kit így megfozott a tulajdon ötete, familiástul rimázkodott a nyertesnek: ne tegye önke. Végre megkönnyörült a földhírtokos, vállát vont és így szól:

— No jó, barátom. Lemondok a vágyamról. Eadom magának ezt a bestiat és hogy ne mondhatja: nem vagyok gavallér, odaadom ötdárán. Szurjon le kétszáz pengőt és vigye az oroszlant.

Ettől aztán nem is tárgott. És a derék fenevad-csordás, mi telhetett tőle, fizetett; de többé nem csúllt lejut.

Állami felső építő ipariskola. A budapesti m. kir. állami felső építő ipariskolában (VII. ker. Csömöri ut. 84-86 sz. a.) a rendes tanfolyamra a beiratások szeptember hó 1-től 5-ig tartjak.

A rendes tanfolyamon a tanítás tartama három év.

A intézetben nyert végbizonnyítvány a.) legalább három év utólagos gyakorlat igazolása mellett jogot ad a közműves-, a kőfaragó- vagy az ácsmester-ég önálló üzésére;

b.) legalább három-évi utólagos gyakorlat igazolása mellett jogot ad az építőmesteri, képzettség megvizsgálására szervezett bizottság előtt az építő mesteri vizsgálatra való jelentkezésre.

A tanulók a végbizonnyítvány alapján az illetékes iparhatóság részéről munkakönyv kiadását igényelhetik.

Azok a tanulók, a ki valamely középiskola négy alsó osztályának sikeres elvégzése után lépnek az intézetbe s itt a három évi tanfolyamot sikeresen elvégzik, a katonai szolgálatnál az egyéves önkéntesség kedvezményében részesülnek.

Az intézetbe rendes tanulóul felvételnek

azok a 15. életévet betöltött, építési szervezett, egészséges ifjak, a kiki a polgári iskola, gymnásium, vagy redlikola négy alsó osztályát elvégezték, továbbá, a kiki az építő ipari szakiskolák két első osztályát jeles eredménnyel végezték. A jelentkezésnél az illetékes elsőfoku iparhatóság által hitelesített bizonyítvánnyal kell igazolni, hogy a tanuló az építő ipar terén már foglalkozott — legalább egy nyári szünetnek megfelelő két hónapot az építő ipar terén gyakorlati foglalkozásban töltött.

- A jelentkezésnél szük-ézes iratok:
- 1.) Keresztlevél, vagy születési bizonyítvány.
 - 2.) A tanuló által elvégzett 5-szes középiskolai osztályokról szóló bizonyítványok.
 - 3.) Az elsőfoku iparhatóság által hitelesített gyakorlati bizonyítvány.
 - 4.) Községi, városi, vagy megyei orvos hivatalos bizonyítványa arról, hogy a jelentkező védhimművel másodsor is be van oltva.

Azok a jelentkezők, a kiki nem közvetlenül a középiskolából szándékoznak az intézetbe lépni s iskolai tanulmányukat legalább egy-félével előbb megzakítottak: erkölcsi bizonyítványt is tartoznak előmutatni.

A lefűtendő díjak: felvételi vizsgálat díja 6 korona, beiratási díj 4 korona, szertári biztosíték 6 korona. — A tandíj félévenként 20 korona.

Az intézet igazgatósága készséggel ad bővebb felvilágosítást.

A gyermek jóléte. minden szülőnek és nevelőnek legnagyobb gondját kezeft. Ennek előmozdítási és fenntartási módja pedig igen egyszerű — lehetőleg sok mozgás a szabad levegőn és természetes táplálkozás. A táplálkozásnál a mindennapi szükségletek és szokások határoznak. Reggel és délután minden esetre a legjobb itél a tej, de nem ritkán e undorodik tőle a gyermek, s állandóan sem viseli el mindég. Ehhez létezik azonban egy újszólóval, enséges pótlék, a Kathreiner-tele Kneipp-malát. Kávé, a mely erősen keszítve es tebbe adva, kellemesség, mindinkább megfélelőbb iz, egészségi hatás es erősdes tékinetetőbb ideális italt képez, nemcsak gyermekeknek, hanem mindenszinek, levezelesen asszonyoknak, idég- és gyomorbeteg-eknek sth. is, a kinek csapító es egytural tapáló italra van szükségük. A Kathreiner-tele Kneipp-malátának az k az előnyét má már viágszerte ismeretesek. Ez a pótkávé a legtöbb esetben mint pótlék a babbávehoz használataik, a melynek káros hatását megszünteti, izét enyhébbé es kellemesebbé teszi. Ezért egyetlen es ad aszáról sem szabadna hiányoznia, mert felölmulhatatlan módon magában egyesíti a babbávé kedvelt izét, a melatának az egész sepre néve oly jótékony hatásu tulajdonságaival. A mit egy gondos háziasszony napi szükség-cikkjeinél csak megkivághat, egészségét, jó izét es takarékoságot, mind azt megtalálja a Kathreiner-tele Kneipp-malátá kávé használatá által.

HÁZI KISASSZONYT KERESŐZ, Neufeld Bernátné, Nagy-Kanizsa, Nádor-utca.

HÁZELADAS.

Kis-Kanizsán egy új ház szép kerttel udómentes, szép fekvéssel eladó. — Bővebbet Stocker Peternél, bognármester, Vente. 282-1

2678. tk. 1901 280-1

Együttös árverési hirdmény.

A nagykanizsai kir. tszék tkvi osztálya részéről közhirre tételik, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak Mersics Lajos végrehajtási szenedő nkanizsai lakos elleni 333 K. 63 F. 10ke, ennek 1901 évi május hó 22 napjától járó 5% kamatai 17 K. 30 F. végrehajtás kérelmi 18 K. 20 fill. jelenlegi ugy a nkanizsai takarékpénztár csatlákozott végrehajtónak u. azon végrehajtást szenedő elleni 500 K. 40ke, ennek 1899 április 29 től járó 7% kamatai 7% késedelmi kamatok, 50 K. 60 F. eddigi es a még felmerülő költségek iránti ügyében a fentnevezett kir. törvények területéhez tartozó a nkanizsai 224 számú jkvbén + 242 hrsz. alafelvett s 3780 koronára becsült ház es udvar

1901. évi augusztus hó 31-ik napjának d. e. 10 órákor

ezen tkvi hatóság hivatalos helyiségében Dr. Tuboly Gyula és Aczél Pál felperési ügyvédek vagy helyettesek közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladani fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-at készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kézéhez letenni.

Nagy Kanizsán, a kir. tvsz. mint telekkönyvi hatóságnál, 1901 évi április hó 22-dik napján.

GOZONY, kir. tszék albiró.

4306. tk. 1901. 284-1

Arverési hirdmény

A nagykanizsai kir. törvényzék telekkönyvi osztálya részéről közhirre tételik, hogy az Allgemeine Depositen Bank in Wien végrehajtónak, Windisch József es neje szül. Hamusits Ernó végrehajtást szenedő nagykanizsai lakosok elleni 2657 kor. 57 fill. tőke, ennek 1899, aug. hó 2 napjától járó 6% kamatai, 28 kor. 63 fill. per, továbbá 9000 korona tőke, ennek 1900. május 23-tól járó 6% kamatai, 38 korona 64 fill. per, 36 korona 82 fill. végrehajtás kérelmi, 39 kor. 75 fill. jelenlegi es a még felmerülő költségek iránti ügyében a fentnevezett kir. törvényzék területéhez tartozó a nagykanizsai 5281 sz. jkvbén A + 97 hrsz. alafelvett 647 sz. ház udvar es kertnek 2448 koronára s ugyanezen jkvbén A + 4350. hrsz. a felvett magyarutcai rétekben fekvő rétek 296 koronára becsült, Windisch József-né tulajdonát képező fele részre

1901. évi augusztus hó 17-én d. e. 10 órákor

ezen tkvi hatóság hivatalos helyiségében dr. Hockreiter Kornel felperési ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladani fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-at készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kézéhez letenni.

Kelt Nagykanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1901. évi május hó 27-ik napján.

GOZONY, kir. tszék albiró.

[A férfiak ingyen kapnak]

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erő újra mehozza. Próbacsomagot es egy szazoldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapjak mindazok, akik érte irnak. Ez a legbamulatraméltóbb csodaszeg, mely megmentett ezeket, akik fiatalokri kihágások folytán usmi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez ökből elhatározza az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a haziorvosságnal a baj otthon gyógyítható, s mindazok akik a fiatalokri kihágásokból származó usmi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, ahol a megérsődés szükseges csodatatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a State Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküdik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag magmutatja, hogy mily könnyoen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki irhat érte bárhonban magyarul, mire titoktartás mellett egy ingyen csomag orvosságot kad magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalma usmki sem fogja megudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute, 95 Elektron Building, Fort Wague, Ind. Amerika. A levelek mindig bérmentesek. 201

Millenáris kiállítás 1896: Nagy millenáris érem.

STAHEL és LENNER Budapest,

Trieur és lemezlyukasztó gyár.

GYÁR: Katona József utca 8. szám. Margithid és a nyugati pályaudvar közt.

Ajánljuk az általunk gyártott legjobb minőségű

Trieurök: a konkoly-és búkkönynek a buza, árpa vagy roza közül kiválasztására.

Trieurök: a zabnak vagy árpának a buza közül és a gombóly magvak kiválasztására.

Lencsetisztító és osztályozó trieurök: az árpa kiválasztására és lencse osztályozására.

Osztályozó-Trieurök.

Szabadalmazott Trieur és osztályozógépek: minden gabonafaj tisztítására és tetezés szerinti osztályozására. — Elvállalunk Guthjar és Müller, illetve Mayer rendszerű trieurök csokely költséggel és trieur beküldése mellett ezen szabadalmazott trieurökre átalakítást.

Malom-Trieurhengerek vagy burkolatát **Lyukasztott vagy hasított lemezek** tetszés szerinti nagyságban ipari vagy gazdasági célokra.

Árjegyzék vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

ZISKA J. UTÓDA

ROSTÉLY GYÖRGY

szerkovács-árak, gabona-minőségű tizedes és százados hidmérleg gyára.

A gabona és értéktőzsde szélítője

Iroda és raktár: 228-1

BUDAPEST

VI, Eötvös-utca 51

JAVÍTÁSOK OLCSÓN, PONTOSAN ESZKÖZÖLTETNEK. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. — Egyedüli képviselő NAGY-KANIZSÁN: MARKBREITER L. néj

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

Által a legutányosabb árak mellett ajánlunk:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2° egész 12 lóerőig, szalmakaszalók, lovashá-járgány-cséplőgépek, lóheré-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák.

„Columbia-Drill” legjobb sorvetőgépek, szecsakavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egytetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

STANDARD

életbiztosító társaság EDINBURGHBAN (Angolhon).

Alapított 1825-ben.

Magyarországi fiók: BUDAPEST, Kossuth Lajos-utca 4. sz (Standard-palota.)

Evi bevétel	30,000,000 korona
Kiutalt nyereséyrészek	170,000,000 korona
Vagyon	740,000,000 korona
Halálesetek folytán kifizetve	484,000,000 korona

A Standard kötvényeinek nevezetesebb előnyei: 277-1

Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad világgötvények. A kötvények érvényben tartása díjzétések elmulasztásánál. Tökéletes és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háború-biztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

8 éves

badacsonyi palackérett bor

50—100 literenkint szabadkézből N.-Kanizsan jutányosan eladó.

Cím e lap kiadóhivatalában.

Balaton-Berényi

élénk forgalmu, előnyösen ismert, közkedveltségnek örvendő

vendéglő-étterem és kávéházi helyiségeimet más vállalat miatt, kedvező feltételek mellett azonnal bérebe adom.

Grünwald Mór Balaton-Berény.

Hirdetések

é lap kiadóhivatalában Nagy-Kanizsán.

Értesítés

Van szerencsém a nagytekintetű közönséget tisztelettel értesítenem, hogy a nyári idényre a legújabb divat szerint mindennemű ruhákat, a legfinomabb minőségűből a legolcsóbbig figyelmes és felelősen jutányos kiszolgálás mellett készítek.

Ez a kalommal bátorodom a tekintetes m. kir. állatorvos urak figyelmét felhívni egyenruha készítményeimre, melyeket a legpontosabban, előírás szerint legutányosabban, kitűnő minőségben és izléses kivitelben szolgálók ki Vidéki megrendelések kellő figyelemmel eszközölköztetnek.

A n. erd. közönség becses támogatását és szives megrendelését kéri mély tisztelettel:

KAUFMANN MÓR férfiszabó

ELEK főle ház.

Nagy választék kitűnő minőségű, divatos belföldi, angol és francia kelmékben

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1091

Pontos és a közbenső árakat szolgáló figyelmű ki szolgálás.

Készletek mindennemű polgári és egyenruha-NAKAT.

Szerkesztőség
Városház-épület, Fischei Pálóp könyv-
teremkéjében.

A szerkesztői ártáskai lehet napo-
ntól d. u. 4-5 óra közt.

Íde intézendő a lap szerkesztési részére
vonatkodó minden közlemény.

Kiadóhivatal:
Városház-épület: Fischei Pálóp könyv-
teremkéjében.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre 12 korona
Félévre 6 korona
Negyedévre 3 korona

Nyitólár postakora 20 fillér.

Előzetesen, valamint a hirdetések
vonatkodó Fischei Pálóp könyvtár
kedésbe intáandó.

Bármentetlen levelek csak ismeret ken-
ből fogadtattak el.

Egyes szám ára 20 fillér

Nagy-Kanizsa, 1901.

Felolós szerkesztő: Szalay Sándor.
Szerkesztőtárs: Mévén Lajos.

Vasárnap, augusztus 11.

Vegyí bomlás.

Carlyle tolla kellene ahhoz, hogy le tudja az ember hűségesen írni azt a sa- játságos vegyi folyamatot, azt a csendes vegyi bomlást, mely a magyar politikai élet göreb-óriásában most történik.

Mintha csak valami lthatatlan, hatál- mas vegyész kéz ezt a rövidke parlamenti szünetet arra skarná kibaszálni, hogy mindazokat a politikai párt-szervezeteket, melyeknek összetételében valamelyes rokon- elemeket sejtett, a politikai élet rengeteg görebjébe szoritván, alájuk fűtsön a kínál- kozó alkalmak tűzővel.

— Forrjatok, kavargjatok, pölogietek, sisteregietek! Majd elvállik hamarosan: hol vannak az egyesülésre alkalmas rokonele- mek és hol vannak az ellentétek.

Most már azután csak jól figyeljétek, politikus és nem politikus atyámfiai! Nem kell nektek egy árva szót sem szólni, hanem csak hallgatni türelmesen és várni, hogy mi történik a politikai élet hatalmas görebjében!

Az Ugron-párt egyik nagy vezéralakja megmozdul, kinyitja száját. Nagyokat, erőseket kavarg a göreb tartalma. Pöfö- gés, egy-egy tortyanás jelzi, hogy megin- dult ebben a vegyi bomlás.

Most egy tekintélyes alakú gróf-agra- rius lobogtat egy levelet a választói felé. Ujra pöfögés, fortvógás, s'stergés.

Két erős, fekete kar feszül ki a kavargó elemek közül. Ne ijedjétek meg: nem az üdvösséget ölelik le a magasból, ha mindjárt az egyik az örök üdvösségbe, a másik a nép üstökébe kapaszkodik is. Ölelésre nyílnak most is a kifevülő karok: az igaz. Az elemek néhány pillanatig kavarnak, hullámanak; majd egy hatalmas robbanással egybeomlanak és rohannak az ölelésre nyílt karok közé. A néppárt ösz [magnás- vezére ölelte magához a rokon elemeket: az Ugronpártot és az agráriusokat.

Most hát ha valakiben ez ideig volt kétség az iránt, hogy vajjon csakugyan van-e rokonság ezek között a politikai párt-ele- mek között: az utóbbi időben történtek után — úgy hisszük — teljesen világosan láthatja, hogy megtörtént immár a minden kétséget eloszlató ölekezés.

A néppárt ajtó-organuma atyai jóság- gal szerjeszi ki most már védő szárnyait az egyesüléssre közeledettek felé. Megtörtént az a rég várt politikai vegyi bomlás, mel- immár igazán ki fogja választani és egye- sítit a rokon-elemeket.

Igy kellett ennek történni. Így hozta magával az eseményok logikus fejlődése,

mely mindig tuljár az alakoskodó emberek eszén.

Most már a kedvesen őszinte vallomá- sok után — ha igazán őszintén törvénye- síteni akarják ezt a viszonyt — csak az egybekeles következhetik. A konzervatív és reakcionarius elemek ünnepélyes há- zassága római és bécsi áldással.

A vegyi bomlás pedig majd folytatódni fog a politikai élet hatalmas görebjében. Kell is, hogy meg ne akadjon a megindult vegyi bomlás. Magyarország politikai köz- életére nem lesz az káros, sőt inkább ál- dásos, ha a különböző párt-elemek végre teljes őszinteséggel úgy fognak elválni és egyesülni, ahogy valódi gondolkozásuk és érzésük kívánja, a jelenlegi politikai for- rongás két lényeges irányjelzője szerint: a liberális vagy a konservatív táborban. Mert hovahamarabb, talán már a legközelebbi választások idejére is, ez a két fő irány- jelzője lesz a politikai pártalakulásnak.

Es ismét küzdeni fog egymással a két tábor, mint félszázad előtt. Am csak olyan nemesen is folyjon a küzdelem, mint fél- század előtt. Es a liberalizmus diadalmas lobogója előtt most is majd olyan nemes megadással hajoljanak meg a csatát vesz- tett konzervatívek, mint ahogy az akkor küzdött konzervatívek hajoltak meg.

TÁRCA.

Cillei várában.

Írta: — y.

Tavaly júliusban egy hetet töltöttem Cilliben, a balzsamos levegőjű Styriának ebben a kedves kis városkájában.

Már akkor sokszor és sokáig nézegettem föl azokra a regényes vár-romokra, melyek komor érzékeltetéssel néznek le a Sann folyó kies völgyére. Nagyon bekés, csendes világ lehet ez az ő viharokott szemeiknek.

Mégis csak meg kellene tekinteni közelebbről azokat a romokat, amelyek között valamikor a diplomatának született Cillei Ulrik gróf álmadott merész lélekkel hatalomról, uralkodásról: ahol bizonyára nem egy alkalommal elvonulva, bizto- san számító furfanggal, a lelek megejtésére utazó ravaszság titkos gyönyörűségével szöjt a Hunyady ház ellen azt a hálót, melynek utolsó bogai meylepő váralansággal a maga nyakára fonódtak. — Egy kis históriai hangulat után vágyakozott a lelkem.

Föl is mentem volna szivesen, ha t. i. csupán a lelkemet kellett volna oda felszállítani. De hát lelki valósgommal — szántiz kilónyi testi valósg is jár. Tessek ezzel felsétálni annak a szentia- lan Cilleinek a saszéskébe, a levegőben függő sziklák telejére egy kis históriai hangulatért.

Sétáljon föl az ördög!
Lent maradtam és a Sann partjáról nézeget- tem csak Cillei tanyájának romjait.

Azután hogy hazajöttem, hamarosan talál- koztam Halia Plata barátommal, a szenvedélyes monografussal.

- Hol vakációztál? — kérdezte tőlem.
- Cilliben töltöttem egy hetet.
- Akkor hát jártál Cillei várának romjai között is?
- Nem én.
- Nem voltál fenn?
- Nem.
- Nagyon kcsagott és azt mondta:
- Azziai magyar!

Igaza volt. Nem védekezhettem még a szá- ziz kilónyi testi valósgommal sem. Rösteltem bizony a dolgot és azt gonoltam magamban:

— Megállj csak, kerüjlek én még egyszer Cillibe; megmutatom, hogy van bennem egy kis európai vállalkozás, ha azziai magyar vagyok is; fölmegek, ha a nyelvetem öltöm is ki.

Ezt az erős fogadalmat azután, amit meg- sértett magyar öszérrel tettem, meg is tar- tottam.

Az idén csak három napot töltöttem Cilliben; de ezt a rövid időt aztán alaposan ki is hasz- náltam.

Török vagy szakad: most hegyre magyar!
Három nap: három hegyi menetelés.

- Első nap: Josefberg.
- Második nap: Nikolajberg.
- Harmadik nap: Burgruine.
- Amde — amennyire lehet — magyarul be- széljünk!

Josef-hegy, ez csak afféle spró gyakorlat.
Miklós-hegy: már derekasan megpróbálja a tödőt is, a szivet is, meg a lábakat is.

A vár-romokhoz fölmevni pedig aynyi, mint becaülettel kiállani a próbát az alpesi virtus- kodásból.

De hát valamiképpen félre ne méltóztassanak érteni! Nem a magam virtusa szóallat am meg engem ilyen nagyhangon; hanem tulajdonképpen szegény feleségemnek akarom leróni az elismerés adóját, hogy kitartott velem a két utóbbi erős menetelésben is.

Kitartott?!
Mondjuk inkább úgy, hogy már ki birt tartani!

Es itt le kell borulnom ama titkos, minden- ható Jóság előtt, aki a nagy mindenségbe szét- osztott, csodás, balzsamos erejével új életet lehel még a rom-emberekbe is.

Augusztus 10-án

a 3/10 os osztrak földhitelsorsjegyek huzása

Főnyeremény 90.000 korona.

Ilyen sorsjegyeket 40 korona lefizetése ellenében elad és mérsékelt kama- tozás mellett letétben tart

a nagykanizsai Kereskedelmi és Iparbank.

Fertőzhetik-e paraziták a Balatont?

— Szakértői vélemény némely lapok képtelen hírszótételeire. —

A közelmúltban egy veszprémi lap nyomán került a fővárosi napilapokba az a hír, hogy a Balaton vize fertőzve van e miatt tömegesen pusztulnak ott a halak.

A hír méltán keltett széles körben felűnést, mert eltekintve attól, hogy a magyar tenger kultusza örvendeteven terjed, a tónak olyan használatáról esett szó, amely legelsőbb s világhírt szerzett a Balatonnak.

A cikk szerint tömegesen láthatók kisebb-nagyobb, néha óriási döglött pontyok a tó víz színén úsznak, sőt gyakran akadnak ilyenek a hálóba is. Ezeket mondja a cikk írója, „elődiek — paraziták — ölték meg, a melyeket idegenből (Wittingauból) szállított pontyvadékkal hoztak a Balatonba. A víz tehát fertőzve van a pontyokra nézve végzetes elődiekkel, kicsiny, piócászertű állatokkal, a melyek a halak szilványveit lepik el, ott szaporodnak, kiszívják a hal életnedvét, ami csakhamar ezek elhullására vezet.” Szól még végül egy gyógyítási módról is, „de a minék a Balatonban fogana'ja nem lehet, vagyis a megfelelő orvoslás hiányában a veszedelem vég nélkül szaporodik s csak pusztulás lehet a vége, épen úgy, mint a szőlőknél a filoxerának.”

Mint ezekből az idézetekből kitetszik, a közlemény egy van tartva, hogy laikus előttepen nem lesznek valószínűtlennék. Természetes tehát, hogy sokan akadnak, akik — mint ezt a tapasztalás mutatja — a nekik megvételre kínált balatoni halat, mint inofficiál vizből eredőt, visszautasítják. Ime, így termi gyűlölcset egy meg gondolatlanul — lehet jóakarattól — de kellő tudás nélkül és ezért alapatlanul világgá bocsátott hír, végzetetlen kára egyeseknek és hazánk közgazdaságának. Emne körülményekre tekintettel, hasznos munkát vélnék végezni, a midőn a helyzet tökéletes megvilágításával a tényállást megismertetni s ezzel együtt a közlemény nagy állításait valódi értékre redukálni akarjuk.

Kezdjük azon, hogy illetékes helyen: a balatoni halászati részvénytársulatnál, mint amely vállalat tudvalevőleg szűdő szerint egyedül halászatot a Balatonon, azt a felvilágosítást nyertük, hogy ok is olvasták a szóban forgó közleményt s azonnal intézkedtek, hogy ilyen halakból mentől többet gyűjtsenek a hálószók össze s haladéktalanul szolgaltassák be, hogy ezokat az igazgatóság tudományos vizsgálat tárgyává tételhesse. Am az eredmény az volt, hogy egyetlen példányt sem sikerült kapniok az egész Balatonon. Az utólagosan kihallgatott halász-gazdák pedig oda nyilatkoztak, hogy akadt ugyan az idén is egy-egy döglött ponty, mint más években is lenni szokott, de mert semmivel

sem volt több mint máskor, úgyet sem vetettek rá.

Már ez a két tény fényesen mutatja, hogy a turistamódon utazó cikkíró által tapasztalt döglött halak nem vízferőtőzéseknek, avagy járványszerű betegségeknek estek áldozatul, következésképen hogy az erre vonatkozó állítások s abból vont következtetések tévesek.

De tévesek azért is, mert aki valamennyire tisztában van a parazitológiával, az nagyon jól tudja, hogy nemesak a szárazon, de a vízben is bőven vannak elődiek s ez utóbbiak erős kontingensét adják amaz állatoknak, a melyeket „hal-ellenesség” név alatt foglal össze a halászati szakirodalom. Azok a bizonyos piócászertű állatok, melyeket a cikk szerzője a döglött halakon megfigyelt, elődiek óta lakják a Balatont, valószínűleg sokkal nagyobb számmal, mint a wittingaui halastavakat, a mennyiben ez utóbbiak akként kezeltek, hogy a bennök felgyűlemelő halelleneségek, ezek között tehát ama bizonyos piócák is, időközönként a tavak kifagyásával rendszeresen pusztulva lesznek.

Itt közhelyetleg megemlítem azt is, hogy a wittingaui impórt tekintetében is helyesbítésre szorul a cikk, mert eddigelő egyetlen pontyvadékok sem hoztak a Balatonba Wittingauból. A Balatonba ereszített pontyvadékok kivétel nélkül hazai telepekről valók s csupán a három évvel és azelőtt kihelyezett süllőikrök eredtek Wittingauból. De hogy ezek révén sem lett a Balaton vize fertőzve, afrrá nézve elég bizonyíték az, hogy a vélt epidémia nem a süllőket, hanem a pontyokat érintja.

Visszatérve a piócászertű elődiekhez, meg kell jegyeznünk, hogy eme halelleneségek mindenütt bőven található s nemesak pontyok, de akármelyik halat, különösen pedig a sima és vékony bőrtűket, köztük a hrosát szeretik nagyon. Főleg akkor támadnak tömegesen, ha a hal valamely ok következtében elbágyadt, örmagával tehetetlenné vált. Aki például iszapos helyen látott nyantát vetni, kiváló ha sok hal van a hálóban s e miatt a kiszédés hosszabbban tart, nem ritkán észlelheti, hogy némelyik a cszapban megregedt ponty-piócákkal megrakva kerül ki a hálóból. Következésképpen az annak, hogy az illető hal a szenvedett legelső zavarok miatt annyira elerőtlenedett, hogy az illető vérszopók ellenében egészen tehetetlenné vált. Kétségtelen hogy a paraziták a halat meg is ölhetik, am de ez köztapasztalás szerint csak kivételesen történik, mert a rendszer az, hogy tömegesen csak akkor települ rá, ha egyéb ok folytán erőbeli hanyatlása már bekövetkezett. Más szóval, a halelleneségek okozta halpusztulás, eredien az bármiféle állattól, soha sem lehet járványszerű.

Járványszerű halbetegséget egyébként a bakteriológia mai állása szerint, állatoknál úgy mint embereknel csakis a baktériumok, ezek a

parányi, emberi szemmel meg nem küőbözlehető szervezetek okoznak. Onként folyik ebből az az igazság, hogy a meg cikkíró szabad szemmel látja, avagy láthatja azt az állatot, mely a hal megbetegedését, esetleg halálát okozta, mind addig nem a tömegesen pusztuló epidémiaul, hanem a jóval veszélytelenebb sporadikusul jelentkező bajjai áll szemben. Már az azután igaz, hogy ily esetek ellen védekezni a Balatonnál nem igen lehet, de hát vigasztalódjunk azzal, hogy a szervek életnek közös sorsa a pusztulás s épen valami alakban, a halak életére nézve is elmaradhatatlan a szomorú vég.

Olyan köznapi dologgá szagorodik tehát a cikkben ismertetett tárgy, amelyivel kár volt a világot megijeszteni. Ha előzőleg egy tapasztaltabb halászt kérdeztett volna meg a szerző, hamar megtudhatta volna, hogy tavasszal, a pontyok ivása után minden évben láthatók oly nagyobb példányok, a melyek apró vérszopó férgekkel elgyenge vagy már elpusztultak, vagy ehhez közel állanak. Nem kellett volna tehát neki felfedezni azt, amit mások már régen tudtak. Igén de ha a cikkíró a mások tapasztalását figyelembe veszi, s az ebben rejlő tanulságot a saját észleléseivel összeveti, akkor nem alkalmazhatja a sorok közé rejtett azt a vádat, a miért a cikk valószínűleg iródtott, hogy t. i. a Balatonra nézve ártalmas a ma folytatott az a gazdasági rendszer, hogy idegenből hozott balayaggal akarják azt benépesíteni.

Am ha ez yád akar lenni, akkor előzőleg ama támadásoktól, a melyek a Balaton halászati részvénytársulatot érik, ki kell jelenedniük, hogy szorosán vett halászati szempontból a társulat igen is dicserelés munkát végez a behalásítással, mert a jelenlegi rendszernek épen ez a legfőbb érdeme. Erdeme, mert azzal nemcsak a halállomány direkt szaporítását mozdítja nagyobb elő, de a vérfeliristülést is, a minék szűkege pedig csakúgy mevan a halaknál is, mint bármelyik más állattajnál s a mire eddig soha sem gondolt senki. Ha azonban ily szállításoknál valaki a növekedés-anyag megválasztásának fontosságát hangoztatja, azt kétségeltlenül helyesen teszi, mert bizonyos, hogy vannak halbetegségek, a melyek behurcolása ellen védekezni kell. A védekezésnek legkérserebb módja az, ha mellőzzük az inofficiál főzadászókából eredő anyagot. Mivel a társulat igazgatósága erre előzetesen figyelmeltette lett s ez a vizsgálatot tudommal a legalaposabban végezte, csak megnyugtatótom cikkírórt arra nézve, hogy eddigelő a Balaton halállományát tekintetében nincs veszélyeztetve

Balatoni

Ez a betegség-gyötört, szegény teremtes még tavaly a sík-egyenes földön sem birt egy órai gyalogolni egyfolytatban. Vagy ha gyalogolt, hat bizony szárazalmasan kimerült. E most hogy gyalogolt, hogy ment legelő a vár-romokhoz vezető szerpentin-uton még ott is, ahol az utkanyargást egy-egy meredek, sziklás ösvény szakította meg! Es milyen jókedvű érvátséssel boszantotta kis lányunkat, aki el-elfogyó szuszszal taposta a meredeket és teljesen elfogyott bátorsággal kémlelte a fak alsó galyait, hogy nem leskelődik-e ránk valahol afele rejtgett vipera.

Leghátul cammogtam magam, hamisítatlan alpesi nyugalommal és valódi hegymászó lépésekkel. De hogy faradtam volna el! Csak néztem néma gyönyörűséggel a mi legelő haladó betegünket és..... imádkoztam.

Másfél óra alatt fölertünk a vár-romok aljához, ahol afele hegyi korcsma kapuja fölé egy kis népszerűletű deszkát akasztott a cillii szepítő egyesület, melynek figyelme minden kicsiségre kiterjed. A deszkára egy kulcsol pingáltak és ezt írják alá: „Zsón Thurm”. Ez azt jelenti, hogy aki a várnas még jó állapotban levő tornyába is föl akar menni, ott megkapja a kulcsot valamelyes borraivalóért.

Erre mi nem vállalkoztunk, mert közelgett az alkony; iparkodni kellett a romok megtekintésével is.

Hát mondhatom: érdemes volt oda fölfaradni.

Még nagyon jól meg lehet különböztetni a külső várat, a belső vár egyes részeit és a fellegvárat, mely — amint a jelek mutatják — fölönözó hiddal volt összekötve vagy inkább elküőntve az alsó-vártól.

Mégálltam a vár közepén, ahol valamikor annak nagy-udvara lehetett, a énézetem a hatalmas terméskövekéből épült, félig leomlott erős várfalakak az itt-ott még épen maradt ágyúrésekkel.

Lelefkékvő hangtalanság volt körülöttünk. Elgondolkoztam.

Itt élt hat századok előt, itt tombolt a győnyörök között a ravasz, hatalmas Cillei Ulrik, aki V. Lászlóból szibaritat nevelt, aki a gyermekkirályi lelkéből kitepte az őszinteség csirait, hogy megtanithassanak képmutatás, az alakosodás mesterségére.

Aeneas Sylvius, ama korbéli igen tisztelt író-társunk, nem említi ugyan bátrahagyott íratatban; de azért nem lehetetlen, hogy a nagyravagyó diplomata egy titokban talán ebbe a várba is elhozta magával a fiatal gyermekkirályt. Hisz itt, és csak is itt lehetett tartani afele királygyönzítő féktelen orgiákat, amikkel a szerető nagybácsi szokott kedveskedni szeretett királyi öcsésének...

Ha az omladozó falak megszólalhatnának: ezek tudnának csak hűséges, igaz és érdekes történelmet diktálni. Ezek lennének még csak az igazán elfogulatlan, megvesztegethetetlen történelmtudósok!

De — én Istenem! — ha mindent elmondanának is, ha mindent megtudnánk is tőlük, amik most eltemetett titkai annak a kornak. — vajjon mit nyernék vele mi és mit a magyar nemzet vagy az emberiség? Semmit! Csak a történet — az emberi vérengzések és gonosz-ágok könyvé — lenne még vastagabb és még sötétebb egy néhány föliánszal.

Mit nyert vele az emberiség, mit a nemzet, mit én vagy bárki, hogy például ennek a pulyaszívű királyt nevelő, gazember Cillei grófnak, ennek a szivtelen, nagyravagyó kéjenc fraternek a viselt dolgait akár Aeneas Sylvius tisztelt író-társunk vagy más följegyezte a történet számára? Semmit!

Az emberi gonoszságok tárhaza gazdagodott tetteivel; és az egymást követő nemzedékek fiatalságának romlatlan lelke előtt ott örvénylik most egy beláthatatlanul sötét, romlott szív, a maga borzasztó rejtelmeivel: amint reá világít, reá mutat a történelem.

Hát boldogabb vagy jobb lett valaki azzal, hogy ezt a nagyessző, de szivtelen gazembert megismerte?

Ellenben talán éltek épen az ő korában is nemresen verő emberi szivek, akik folyton csak azokat a sebeket kötözgették, enyhítgették, amiket egyik ember a másikon vágott; akik nem egymást marcangoló vadállatok, hanem egymást szerető, igaz emberek voltak; akik fölött azonban kicsinylő göggyel surrant el a történelem; holott csak ők, egyedül csak ők láttak már

Tollfuttában

Hétről — hétre.

Irtá: Vajda Szabó István.

It a fertály, pereg a dob
Szeles e hazában,
Mozgósítja végrehajlók
Seregét az állam.
Az adózó polgártársnak,
— Mintha rémet látna —
A vig mosoly megfagy ajkán,
Libabőrzik hátán!

Már ez így van minden évben,
Ha az ős közleg,
S kamarákba körbe kerül,
Mit e vén föld termelt:
Ráeszi a kincstár kezét,
Ha kell, üti dobra,
Lévéen első a — porció —
Másra semmi gondja.

A poéták ihleit hada
Szaporodik nálunk...
(A dicsőség zenitjére
Hej! be sokan vágyunk!)
Örömkönnyet sir az égből.
Nagy Schiller — szelleme
Hogy van még szív, a mely dalért
Lángol — s érez vele.

Mert Kanizsán a napokban
Alakult egy új kör,
Mely gyöngyöző pohár mellett,
Fel az — Olympra tör...
Ha nem hiszed, megnézheted
Lent a Polgárba,
A hol gyakran lélet tart e
„Schiller-compania“.

...Szállt a mese a mult béten
Fényes arany szárnyon,
S mintha lett vón egy ragyogó,
Édes, boldog álmom...
Az ártatlan kisdedekek
— A Balaton partján —
Ott csüggött mosolygó szemű,
Pécs bécsi — ajkán!

S most ha tollam tinta helyett
Bemáráthatam szépen

Napsugárba, melyből bizony
Nincs készletem épen...
Csengő-bongó rimben dalinék,
Dalt a dalárdáról,
Melyben annyi szép kis lánynak
Zeng a dal ajkáról.

Émet végre az irodalmi —
Kör támadt életre,
Szélt röpitett programjával
Nagy örömet kelte.
Nemsokára — csak pár nap még —
Gyönyörködve halljuk,
Szívhez szóló, szívet rabló
Fülemüle hangjuk...

...Egy sir fölött — Nióbeként —
Áll a Muzsa sírja,
Gyászolva egy hű dalnokát,
Ki ifjan szállt sírba...
Szétfőrt a lant... Könyfakasztón
Ném zeng soha többé
A trohadur fehér lelke
Szállt fellegek — ölél...

A vig fiu, a jó barát,
Kit annyin szeretünk,
Soha... soha nem mosolyg ránk,
Es nem búsol velünk...
Jó Makai — te boldog vagy —
Hiszen ott fenn vagy már,
— Mik kiszívták szíved vérért —
Ideáljaidnál...

HIREK.

— **Halálozás.** Veszteség érte a magyar irodalmat, Makai Emil, a minden ízében hivatásos költő meghalt. Még csak 30 éves volt s már is babér övezte homlokát; pedig még csak ezután fejlődött volna igazán nagygyá. A gondolat és érzés világának sok drága gyöngyét vitte magával korai sírjába. Haláláról hozzánk a következő gyászjelentést küldték be:

Dr. Fischer Jakab, a pozsonyi m. kir. illami kórház főorvosa, úgy a maga, valamint testvérei, özv. Löwustein Adólfné, özv. Braun Jánosné, Ranaberger Simonné, Müller Mórné és az összes rokonság megtört szívvel jelenti, hogy szeretett öcsöcse

összeszokszobolták. A baloldali alkopocsa is le van zúzva.

Ha késői alkotást nem volt volna már, mikor a várromoktól jöve, a városba érkeztek: még sznap megnéztem volna a Cillei-koponyákat. De így oda csak másnap reggel mehettem már...

Ott vannak a fölöttár üregében, hátul üveg alá zártan a Cillei grófok, szép, szabályos koponyái. Ezekről következtetve, gyönyörűen ivelt homlok, nagy szem, szép mezzettü orra, keskeny, hegyes állban végződő arca lehetett valamennyinek. A koponyacsont domborúta legnagyobb méretű a Cillei Ulrikénál.

Élnéztem sokáig ezt a megcsontított koponyát.

„Qui non scit simulare, non scit regnare.“

(Aki nem tud színlelni, nem tud kormányozni.)

Ez volt Cillei Ulrik grófnak jelszava. Erre tanította V. Lászlót, a magyar királyt is.

Ha becsületesebb jelgét választott volna, igen valószínű, hogy nem ilyen eljlesztott megcsontított koponyát hagyott volna a grófi koponyákat oltárookban őrző bálás utókor számára.

Makai Emil

a Petőfi-társaság tagja, a Nemzeti színház drámaírói-bizottságának tagja és jegyzője

f. évi augusztus hó 6-án este 8 órakor, ifju munkás életének 30. évében, hosszas szenvedés után jobb létre szenderült.

— **Elfjegyzés.** Steinitz Éde kir. posta- és táv. tiszt Budapestén elfjegyezte Kohn Róza kisasszonyt Budapestén.

— **Zászlómentelési ünnepély.** A nagykanizsai Ipartestület zászlómentelési ünnepélyére melyet augusztus hó 15-én tartanak meg, szerényen folynak az előkészületek. Ma v. holnap már hozzáfognak az utcák tisztításához, mi által városunk ünnepies külsőt fog nyerni.

Az ünnepély sorrendje a következő:

1. Ébresztő a helybeli tűzoltó-egylet zenekara által.
2. Reggel 8 órakor gyülekezés a „Polgári Egylet“ nagytermében, kedvező idő esetében a kertben.
3. Fél 9 órakor küldöttség menesztése a Védnök és Zászlóanyához.
4. 9 órakor a Védnök és Zászlóanya fogadtatása a Polgári Egylet nagytermében.
5. Diszközgyűlés a Polgári Egylet nagytermében.
6. Fél 10 órakor díszfelvonulás — zenekar kísérettel, bevont zászlóval a Sugár-uton, Koronaherceg utcán, Erzsébet-téren, Fő utcán és Deak Ferenc-téren át a városi rom. kath. felső templom előtti térre.
7. 10 órakor Ünnepi mise és szent beszéd. Tartja: Főtiszt. Nith Norbert ur.
8. „Dicsőítsétek.“ Énekl. az Irodalmi és Művészeti Kör dalárdája.
9. Ünnepi beszéd. Tartja: Banekovich János ur.
10. Hymnüs. Énekl. az Irodalmi és Művészeti Kör dalárdája.
11. A szegbeverés megkezdése.
12. 1 órakor társasbéd a Polgári Egylet nagytermében.
13. Délután fél 3 órakor a szegbeverés folytatása.
14. Este 8 órakor zárkörű tanemulatság a Polgári Egylet nagytermében 1 korona belepídi mellett.

A háztulajdonosok ez uton is kéretnek, hogy az Ipartestület ezen ünnepnapján házaikat lellobozósni sziveskedjenek.

A rendezőség úgy intézkedett, hogy a meghívott előzőleg az esti ünnepélyre 10 koronáért páholyjegyek is lesznek kaphatók. — Egyebjegyek ára földszinti belepídi 1 korona, karzatjegy, 1 (mely a táncra nem érvényes.) Jegyek előre várhatók Fischer Fülöp és Kohn L. Lajos urak üzleteiben.

A vidékről — értesülésünk szerint — már számos testület jelentette be az ünnepélyen való részvételét.

— **Színészet.** Halmi Imre színigazgatónak a rendőrkapitányság megadta a helyhatósági engedélyt az őszi színi szezonra. Halmi színtársulatával eszerint szeptember végén jönne Nagy-Knizsára.

— **A Laskay-ügy.** Keszthelyről írják, hogy a Laskay-féle gyermekmérgezési ügyben, Csesznák Mikl s, a nagykanizsai királyi törvényszék vizsgálóbírója, Keszthelyen járt és kihallgatta Laskay cselekedjeit, a sz. mészédeket és másokat, a kik azonban magát a mérgezést igazolni nem tudták, noha a mellékkörülményeket megerősítették. Laskay édesanyja megtagadta a vallomást. A városban izgatottan várják, hogy az országos vegyész Laskay feleségének holttestében is talál-e mérget. Valószínű, hogy Laskay atyját is exhumálják. A Laskay ellen e rendelt vizsgálati fogásgot a törvényszék vadtanácsa helybenbagyta.

— **A pécsi hadgyakorlatok.** Nagyban késülődnek a szeptemberi királyi-hadgyakorlatokra. Mint a Pécsi Napló írja, a miholjaci, göröcsényi és a pécsi püspöki kastély csaknem teljesen készen várják már a felsőleges vendéget. Pécsen a kir. y küldöttséget fogad. Verőce vármegye és Eczek küldöttsége Miholjácson óhajt tisztelni, de nem valószínű, hogy a királyi hadgyakorlatok alatt ott küldöttségeket fogadjon. A hadgyakorlatokon résztvevő ezredek csaknem kivétel nélkül gyalog érkeznek Pécs vidékére. A távolabb fekvő ezredek csak Budapest ha

akkor is tisztán, világosan az ember valódi rendeltetését.....

Es ha majd egy jobban tökéletesedett ember-nemzedeknek csalogyan észébe jut, hogy miért őrizze ba batalatlanság azoknak nevét, akik vérell, pusztítással jegyezték fel emlékeket és karddal szabdelták elválasztó földterületeket egy-egy nagyobb ember-csoport számára; és a mi történeti hőseinknek, a megkoszorúzott szereplőknek följegyzett dolgait egyszerűen tűzbe dobva, azoknak emlékeit kezdi kutatni, akik nem egymás ellen szervezett hatalomhoz, hanem a közös jó Istenhez, a szeretet tökéletességéhez, ügykezték közelebb juttatni az emberiséget: akkor már ezeknek az igazi embereknek, az emberiség valódi hőseinek emléket és nevét nem fogja megtalálni sehol.....

Néma merengéséből kis lányom hangja zavar ki.

— Edes apám, az a ravasz Cillei lakott itt aki Hunyady Jánost is törbe akarta csinálni?

— Igen, az is itt lakott.

— Annak a koponyája itt van ám a cillii német templomban. A nagy oltár hátsó falába tették üveg alá. Valami 15—20 koponya is van ott, mind a Cillei grófoké; de arra az egyre a név is, még a halál napja is rá van írva. Erős vágyások látszanak rajta, ahogy Nándorfehérvárott

társak mennek vasúton. A katonaság elszállítására a hadgyakorlatokról állomáshelyeikre a lefuva utána katonai kődvonatokon történik. Az elszállítandó katonák sémét Szent-Lőrincz állomárról szállítják, ahonnan szeptember 17-ikén délutánjól másnak délutánig harminchat katonai vonatot kell ellátni. Miután ez a rendes sineken lehetetlen, ideiglenesen kibővítik a pályaudvart, ahol még két sínpárt raknak le. Kibővítik továbbá Szigetvár állomást is; ahonnan szintén huszonnégy katonai vonatot indítanak. Pécsről is több katonai vonat indul, de mivel Pécsről megy az udvari vonat és előrelátatolag több kődvonatot is, a kormányknak több, ezen alkalomból Pécselt időről tagjával, élőkön előrelátatolag Széll Kálmán miniszterelnökkel, azélt Pécsről elterelték a katonai vonatok indulását és onnan alig számbavehető katonaság indul. Ezek irányában. A pécsi nagy hadgyakorlatoknak a király személyére vonatkozó programjának egybeállításával most foglalkoznak a kabinetirodában. A hadügyminiszter rendeletet intézett a 4. és 13. hadtest parancsnokaihoz, gondoskodniuk a közönségnek a hadgyakorlatok helyétől való távoltartásától, különösen kocsi nem bocsátathatók a hadgyakorlatok területére. A hadtestparancsnokoknak jogában áll egyeseknek kedvezményt adni, de csakis saját hadtestének területére. A hadgyakorlatok fővezetősége, nehogy ellenkezésbe jusson a hadtestparancsnok intézkedésével, senkinek semmiféle tartózkodási engedélyt nem ad ki.

Letartóztatott színész. Győrszigetnek vasárnap óta kinos szeszácója van. A néhány het óta ott tartózkodó színtársulat egyik tagját a csendőrség letartóztatta. Ez intézkedés előzményei a következők: V. báró huszárhadnagy Győrtől lovat akart vásárolni s nagyobb pénzüsséggel ment be a városba. Szombaton este a győrszigeti arénában volt, eladás után pedig szeszácóságban vacsorált. Lomnici Béla a társulat hőszerelemese maradt vele egész éjjel. Reggel a hadnagy arra a kellemetlen felfedezésre jutott, hogy tárcája, amelyben 440 korona készpénz, 3000 korona értékű papír és irományok voltak és arany órája laccal együtt hiányzik. Jelentés tett a győri rendőrségnek, és előadta, hogy egész éjjel a kivel volt, a színész Győrszigeten lakik, a győri rendőrség nem vállalkozott nyomozásra. Anyját mégis megalapított, hogy a késő éji órákban a karosult kísérőjével egy kávéház előtt, állt, egymással beszéltek miközben egy csomag esett a földre. A közelben állt rendőr látta ezt, odament és fölvetta a csomagot, amely bankjegyekből állt, s megkérdezte kié az? Lomnici átvette a magáé gyanút és elvitte. A rendőrségnél nyert fevilágosítás után br. V. egy önkéntessel és a csendőrséggel átment L. hez Győrszigetbe s képdőre vonta. Gavalléros őszinteséggel kijelentette, hogy semmi bántódása sem lesz, ha a pénz már nincs meg, csak irományait adja elő. L. tiltakozott a vád ellen, de Mogul csendőrfőrmester megalátta nála a báró 2-bekendőjét, mire tovább kutatott és az ablakban levő virágcserep földjében megtalált egy drb tisz. Összesen 130 korona volt így nála, amelynek holszerzéséről fevilágosítás adni nem tudott. A rendőrség a színészt erre a község házra vezette, honnan kéőbb átkísérték a kir. ügyészséghez. Lomnici Béla, a szenzáció hőse huszonnyé évig járta a vidéki színpadokat és Nagy-Kanizsán is kétszer fordult meg. 5-6 év előtt Dobó-színtársulatával volt először nálunk és akkor Salgó Sándor kollegákkal egy kritikából kifolyólag állérje is támadt. Legutóbb Deák Péter színtársulatával volt itt.

Választási mozgalom. Sümegi Vilmos a letenyei választókerület függetlenségi és 48-as párti jelöltje, ma vasárnap dr. Lovász Márton a Magyarország felelős szerkesztője kíséretében ismét meglátogatta a választókerületét és ez alkalommal délelőtt Bécs helyen, délután Polán programbeszédét fog tartani.

Vachott Sándor hagyatéka. Nem régiben került Darnai muzeumba a vizsontagságos és balsora által üdözött költő hagyatéka. Az emlékek végig ki-érők Vachott egész életét. Kezduók az emléksorozat a gyöngyösi gimnáziumban Vachott Sándor mint-tanuló 1830-ban írt szepirási füzetével. A nyolc leveles füzet minden lapja, az akkori divat szerint cifra tollrajz keretbe van foglalva és minden sora más-

más szépen megrajzolt betűkkel írva. A holdog ifjúkor legszebb emlékeit idézik fel a pozsonyi diétáról írt szerelmes levelek menyasszonyához, Csapó Mária-hoz, egyik-másikban így szólítva meg menyasszonyát: „Édes Gyöngyvirágom!” E korban került a leprésselt virágcsokor, az élete alkonyáig magával hordott díszes fehér szatytyanbőr táskába, mellyel együtt jutott a csokor a Darnai Muzeumba is. Jöttek a viharos napok. A szabadságharc zászlója alá sorakozott mindenki, kinek magyar vér folyt ereiben. A férj bucsuzik nejétől, a költői lelkületű Csapó Mária emlékül hajfűrtöt vág le férje dus hajzátából, tokbateszi, drága ereklyeként őrzi. Maig is rajt olvasható Vachottné kéziratában a hajborítékon: „E szép hajfűrt imádott férjemé, melyet július 5-én vágtam le, midőn bizonytalan hosszú időre váltunk el egymástól. 1849. Az elnyomás szomorú napjait idézik elénk. Vachott Sándor kétféle sáros utlevéle kiállítva 1855-ben a k. k. Komitatus Vorstand által. Megható Vachott Sándor bánatos levele, melyet 1858-ban az elmegyógyinteztetből intéz nejehez: „Nap mulik nap után — türelem, gondolkozás egymást váltják” stb. Az emlékek közt van Vachott Sándor kedvenc iróttala, melyet mindig magával hordozott, mellyel legtöbb költeményeit írta, azonkívül nem egy költeménynek első fogalmazványa, melyek közül álljon itt mutatványul a javításokkal telt „Főkötő” című bájos költeménye.

Főkötő.

A kis leány fején
Van rózsás főkötő,
Bár ifjú leánya még,
Ékes menyasszony ő.
Egyen nézdelik
Vidám nászünnepe
A díszes főkötőt,
Társnéi kis fején.
A főkötő, azok
Tudják miért becses.
Ő csak azt tudja:
A rózsá rajt kecses.

Vachott Sándor mp.

A gyűjteményt Vachott Sándorné, összes költeményeinek sájtó alá rendezett 2 kötetnyi eredeti kéziratla zárja be, hol az mind egybe van foglalva, amit a jeles költő széplelkű neje Csapó Mária életében összeirt.

— A sakk-matador. Figyelemre méltó dicsőséget szerzett a magyar névnek külföldön Exner Győző, a székesfejvári főreáliskolai rokonzenve tanára. A németalföldi nemzetközi amateur sakkversenyen, a hollandiai Haarlem városában a világ első sakk amateurjéi közül tizen vettek részt, a jeles sakk amateurökön kívül. Hat díj volt kitűzve, az első hollandiai dr. Olland, a negyedik díjat pedig Exner Győző nyerte el. A magyarok közül ő volt az egyetlen nyertes. A német Leussen és Manheimer az ötödik és hatodik díjot osztokodtak. Exner Győző Zalainyeg szülőltje. Édes-atyja: Sümegen tanító.

— Öngyilkos jegyzősegéd. Bodóhegy községben Ráby Karoly 21 éves kszthelyi illetőségű jegyzősegéd, f. hó 7-én főnöke távollétében bezárkózott az irodába s ott 9 mm-es flóbertfegyvergyolyóval két, szívének irányozott lövéssel agyonlötötte magát. A hatóságajvizsgálatot még aznap megtartotta, s megalapította, hogy öngyilkosság esete lorog tenn. A öngyilkos fiatalember egy levelet hagyott hátra, amelyben azt írja, hogy tettének oka részben szerelmi csalódás, részben pedig az, hogy körülbelül háromnegyed éve letért a becsület útjáról. A hivatalvizsgálat megalapította, hogy az öngyilkos fiatalember hivatali mulasztást vagy visszaélést nem követett el s így ezen utóbbi kifejezése valószínűleg valamelyes magánéletbeli cselekedet elkövetésére vonatkozik. Egyébként az sem lehetetlen, hogy ez a — különben is excentrikus fiatalembernek — csak rögeszméje volt.

— Az F. M. K. E. közgyűlése. A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület 1901. évi augusztus hó 27-én d. e. 11 órakor Ó-Tatrafüred tűrdőben, gyógytetemen tartja meg XIX. évi rendes közgyűlését a következő napirenddel:

1. Előnk megnyitó.
2. Ügyvezető alelnök beszámolója az egyesület 1900—1901. évi tevékenységéről.
3. Az élnök 1900—1901. évi jelentése s a vonatkozó határozati javaslatok.

4. Az 1900. évi zárszámadás s a vonatkozó felmentvény megsz. vázása.
5. A 1902. évi költségvetés megalapítása s a törvényhatósági választmányok kapcsolatos javaslatai.
6. Indítványok.
7. Az 1902. évi közgyűlés helyének megváltozása.
8. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítőinek megválasztása.

Az igazgatóválasztmány a közgyűlést megelőző napon, 1901. évi augusztus hó 26-án délután 4 órakor, Ó-Tatrafüreden, ugya csak a gyógyteremben ülést tart, hogy a közgyűlés tárgyait előkészítse.

— Megylikolt öreg-asszony. Rajtelyes gyilkosság történt e helyelejen Muraközben. Özv. Jambrovics Imréné szül. Saffarics Maria öreg koldusszszónyt gyilkoltak meg, aki Hétféren lakott. Az erdőben találtak megölten és beszállították Felső-Mihályfalvára, hol hivatalosan föl is boncolták. A nyakán jobbról balról két hosszú, főtőlfelel halalt okozó vágási sebet találtak. Hogy kinek volt utjában a szegény, tehetetlen öreg szszony: senki sem tudja még csak képzélni sem. A nép ugy vélekedik, hogy talan orrvadászok ölték meg, akikre néve — mivel nagyon sokat járt tabulladékok svedegetni az erdőbe — kelfemelt volt, mert már sokszor találkozott velök, ismerte őket, s így alkalomadán ellenök, mint súlyosan terhelő tanu, szerepelhetett volna. De ez csak pusztá vélekedés.

— A vígéc-törvény kijátásáa. Minden kommentár nélkül közöljük a következő levelet, mely nagy mennyiségben érkezett e napokban városunkba:

Nagyságod előtt is ismeretes azon tény, hogy az új ipartörvény értelmében a megrendelések gyűjtése nincs megengedve.

Miután az eddig fennállót kellemes összekötésünket Nagyságoddal nemcsak fenntartani, de az erősbíteni iparkodunk, kérjük, kegyeskedjék nekünk módot adni arra, hogy ruhaszükségletének betédeze végett Nagyságoddal időről-időre közvetlen érintkezésessünk.

Ezt ugy véljük elérni, hogy arra kérésök Nagyságoddal, mellőztassék bennünket egy level utján felszólítani, hogy utasítsuk képviselőnknek Nagyságodhoz, legújabb dsvandlásztu szövegeink mintagyjűjteményének bemutatása és esetleg megrendelés felvétele céljából.

Nem mulasztjuk el ezuttal is arról biztosítani, miszerint ügyekszeltünk oda fog terjedni, hogy teljes megelégedésed kiérdeljük. Amidőn arra kérjük, hogy a fenti értelemben nagy becsű leveled nekünk megküldeni sziveskedjék, maradtunk, magunkat szives pártfogásába ajánlva, kiváló tisztelettel.

Neuländer K. és testvérei.

— Veszedelmes szunyogok. A belügyminiszter körendelében utasította a törvényhatóságokat, hogy a váltoház tömges fellépte esetén szakközvegeikkel tanulmányoztassák azt a viszonyt, a mely a megbetegedés s a vidék talaj és nedveségi körülményei között van. Kutassák ki azt is, hogy milyen hatással vannak a betegség terjedésére a szunyogtanyak; mert az újabb tudományos tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a lazi a szunyogok és moszkítóok kövöltek. A miniszter egyszersmind arról is jelentést kíván, hogy a néptulajdonit-e ilyen káros hatást a szunyogoknak, s hogy a khininrel való kezelés milyen sikerrel jár a járványos lázbetegségnél. Végül tudatja a miniszter, hogy ha esetleg valahol tömegeesen lépne fel a lazi, akkor arra a vidékre kiküldi a saját orvosait és a zoológusait is, hogy személyes tapasztalatokat szerezenek a betegség okairól és gyógyításáról.

— Az anya martíromsága. Egy szorongató asszony szomorú törtéltája ad most dolgot a székesfejvári rendőrségnek, már csak azért is, mert az ügydarab mellékletei alatt nem igen csatolhatók az aktákhoz. Két apró lurkó is járna a felzethez, mosolygó szemű csacskágyerek, a kikkel jegyzőkönyvet sem lehetett felvenni, mert nem a kérdésekre feleltek, hanem az egyik odament a kapitány bácsihoz s megkérte, hogy lovazni menjen vele, a másik meg, a kis leány, minden kérdésre azt válaszolta:

— Az édeshez akarok menni.
Jaj, kis leány, az édesnek baja van, nagy beteg. Különös medicinát szed, aztán mégis csak rosszabb az állapota napról napra. Ott fekszik a

Szent-György kórházban, az igaz, hogy mindig rólatok beszél. Ugy történt a dolog, hogy ma nappal ezélt a vasuton Szegzárdról érkezett meg Kendi Mihályné, ott is a kórházban volt. Munká keresni ment oda, mert biztatták, hogy kap. A 8 éves Etelka az egyik oldalán, a kis Józka meg a másik oldalán fogta a szoknyáját, egyéb vagyonkával bizony nem igen rendelkezett. Csak összeesik ám a szegény asszony a pályaudvaron, a szivgörcsök, meg a tüdő-zurá-megint elővették. Sir a két gyerek, jön a reodór, közbotrányt nem szabad okozni. Az asszonyt bevitték a kórházba, a gyerekeket meg a város-házára, p-dig a min birt, egy sikoltozott Kendi Mihályné, meg a kezével, meg a lábával is ka-pálózott, hogy a gyerekektől nem enged el-szakítani magát. No, ugy látszik, nem ismeri a jámbor a közeget, az egyéb városi szabályrendeleteket, különben talán nem sirt volna. Ilyenek ezek az asszonyok, meg a leggye-szerűbb közigazgatást sem ismerik, aztán nem is a köz-igazgatási bizottsághoz fölébhezett, hanem a jó istenhez, azt hitta tanult is. Mert nagy sorja van neki. Becsületes, hü, felesége volt Kendi Mihálynak a ki uri módban él, mivelhogy ur-sági inas Bernrieder Jánosnál, a miniszterelnök vejénél Köz-p-Hidvégen. — Kendi Mihály azon-ban olyan asszony személyre vetelt most szemet, a kinek a munka nem szántott még barázdát az arcra és gyerkőccre se volt még. Elvére hát magától az asszonyt, el a gyerekeket. Azok csak viszamentek egyszer, visza kétszer a régi kis házba, a hol együtt látkak addig, a mig Kendi Mihálynak uri sora nem lett az uri házban. Szegényem elmentek egy rokonhoz, ott

— **Viharágyu-vita.** Mikor a viharágyu alkalmazásáról legelőször szó volt, már akkor ugy vellekedtünk, hogy azoktól a viharos felhők-kei szemben nagyon keves eredmény várható. — Most már a szakkörökben is megindult a vita: vajjon a viharágyu-nak van-e haszna, mine-e; elkergethető-e vele a jégfelhők, vagy nem? De hát a hány ember annyi vélemény. A gazdák egy része megküzszik rá, hogy van haszna, s hogy elterelhetők azzal a jégfelhők; a másik része azt mondja: bolondság. Az utóbbiak véleményén van a meteorológiai intézet is, a mely azt mondja, hogy nem egy viharágyu, de a legremesebb agyuzas sem képes a jégfelhőket elterelni. Ugyane kérdéshez szól most hozzá ifju Tolnai Lajos, a m. kir. országos meteo-rológiai és földmágnességi intézet tisztviselője, az Idejárás című szaklapban. Tolnai is azok pártján van, a kik nem elsősorban nagyra becsülik a viharágyu hasznát és ezt mindenféle számitással is demonsztrálja.

— **Margit-krém.** Keves hölgy van az or-szágban, ki a Földes Kelemen híres aradi gyö-gyszerész ezen kiváló arckenőcsét ne ismeri. — Ugyanis az összes szép nő szerek között a Földes féle Margit-krém örönd a legnagyobb kelendő-ségnek, mert teljesen ártalmatlan, sem higanyt, sem ólomot nem tartalmaz, a bőr mindennemü tisztálanságát, szepit, pattanást stb. néhány nap alatt eltávolítja és az arcot szeppen, üdévé var-a-zsolja. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona Kapható a készítőnél és minden gyógyszerárban. Utánza-tóktól óvakodjunk.

— **Halálos darázs-csipés.** Balog Julia dráva-szent-mártoni, feltűnően szép 18 évesoláh cigány leány a múlt héten delután a berekben kosárral halászott és egy lódarázs 3 helyen meg-csipé. Bizonyára a darázs egy hullán lakmározott előbb és a ért csipése mérges volt, ugy, hogy a szegény cigány leány még az nap este 8 óraker már vérgörgezésben meghalt.

— **Déli Vasut.** Szt. István ünnepnap al-kalmából a déli vasut magyar állomásairól f. é. augusztus hó 17-étől kezdődőleg Budapest d. v.-ra mérsékelt áru menetféri jegyek adatnak ki és pedig oly módon, hogy az utasok az I. kocsi-

oszfályban két II. osztályu, a II. kocsiosztályban két III. osztályu egész jeggyel, a III. osztály-ban pedig egy II. osztályu rendes menetjeggyel utazhatnak Budapest d. v.-ra és vissza. A szomszédos forgalom ezen menetidjkezdvezmény-ből ki van zárva.

Gyorsvonatok a megfelelő gyorsvonati jegyek váltása mellett használhatók.

Oly megálló helyekre nézve, melyek rendes menetjeggyel kiadásal nem bírnak, ezen menetke-dvezmény ki nem terjed.

Ezen kedvezményes jegyek, f. é. augusztus hó 17—20. napjain, az utóbbi napon a onban csak a regg li órákban Budapest d. v.-ra köz-lekedő valamennyi menetrendszerű vonathoz adatnak ki.

A visszautazásnak augusztus hó 20- és 21-én legkésőbb azonban a Budapest d. v.-ról augusztus hó 21-én este induló utolsó vonattal kell megtörténnie. Ezen jegyekkel augusztus 20-ika előtti visszautazni nem lehet. Utmeg-ze-kítés sem az oda-, sem a visszautazás-nál nincs megengedve.

Gyermekek részére külön kedvezmény nem engedélyeztetik.

A váltott menetjegyek Budapest d. v.-ra való érkezés alkalmával nem adandók le, minthogy azokat a visszautazás alkalmával is fel kell mutatni.

Irodalom.

— **Anglia.** Az a merev, szigorú erkölcsű, egy-zerű és puritánus nép, a mely ma a világ első állam számába megy, mindig ily puritan, szigorú erkölcsös és határozott volt. Legrégibb időkben is ezek a nemzeti tulajdonságok biztosították és tartották fenn állami életét. Alig hiszhetjük el, hogy egyszer voltak napok, a mikor Anglia a világ Anglia nevével viselte „merry England”, a Wolsey oly fényes és költészes ünnepeleket rendezett királyi tiszteletére, hogy „mannyi volt látni”. Nem volt hiány táncoló hölgyekben és alarcos ú-asban, zene is volt, mindelele hang-szer és ének. A király egykor meglepte az asztalnál, köröve tizenkét pasztor-nak, de aranyos és karmazsin ruhába öltözött ur által, takya-rivókkal dolok és fuvalak roppant formájával. Azonnal keszen áll az új lakoma, 200 váogotott és drága fogásból álló és így tölték az éjet táncz, lakoma és örömköz, a királynak és a nemességnek nagy meglelédesére. S ez élet alatt egy nagy es titkos forradalom hullámai kavargotak, a melynek eredményei lassan a királyi egyház fölényének kialakulása és az egyházi javak secu arisatója lett. Az angol re-formációnak e történetét, melyből Wickle, Her-ford, Cranmer nevei ragyognak ki, ez a század éli at. Ennek a korszak történetét szóban és képen adja elő a Nagy Kép s Világtörténet 125. füzeté.

A 12 fületes nagy munka szerkesztője dr. Marczali Henrik, egyetemi tanár. Egy-egy kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; füzet-en-kint is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irod. Int.R. Budapest, VIII, Ü 161 ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján.

Régi metszetek közt lapozgatva, csodálatosan lep meg bennünket a múlt idők hangulata. Ezekből a sarga, dohos szarn lapokból az emberiség egész történelmének kísértete száll elénk. Kezünkben megesszük a lap, melyen egy-egy hosszú fűrt, spanyol kalapos fiatal ember egy-egy kopasz, vézna testvel drága palástjában egészen silvesz püspök, egy-egy nagyakká, tollas kalapos, egyenes kardú fejedelem k. pe tekint felénk. Az ostos alakok, a lehetetlen ruhák, a nagy felek és parányi kezok, a ruhába temetett emberi forma, a címerrel körülrakoztatott tájkép, egy-egy minden szépségéből kivetkötött óriás palástu, bárszony-tengerben szinte faldokló, de akkor szépséket tartott asszony tekintete az évszázadok szuhantái csenditli felénk. Akinek a képe csak ránk maradt, mind nagyobb ember volt a többiél; akit milliók vezetőnek ismert-k, akinek a vonásait kópírozó át akarta hagyni a jövőre, akinek az eszméi segítették a világot bármily kicsiben is másik formáit és akinek története élte számtalan bizonytalanságból nagy nehezen kihüvelykezett pár sor nyomtatott betű, amely-ről senki sem tudja, igazság-e vagy tévedés, való történet-e vagy félreértés, amelynek az igazsága ki fog-e derülni és meg fog-e maradni, vagy amelyet egy szobatudos egy Bei-traggal őszedint.

A ó-korból szobrok maradtak reánk, néhány szép és nagybecsű képmás. A Középkor nagyjait időmatalan, lezo-nyosan hosszú, rettentésen felgyezvezt és rendszeren orosz-lan-fu taposó sírszobrok örök. Aztán megjelennek a kis örmek, rajtak egy-egy arc, egy jelmondat, egy címer, pája, vagy egy-egy jelenet, mindenki nagy állomás az emberiség

történetében. Aztán jönnek a képek, metaszetek, rajmok, egy-egy emberi léleknek a kifejezést, onnantól őriáve meg a papíron vagy a vásznon, egy-egy emberi arcot, melynek vonásaita eszmák tikrózódnak, eszmék, melyek egyszer a világra hatottak. Egy-egy arc, egy-egy sor a világtörténetből, kifejezője egy-egy emberi léleknek, melyre hatott az akkori társadalom, az akkori nevelés, az akkori élet. Ennek a képek a szemléltető világtörténet. Minden, amit a múltból tudunk, ez a csomó kép és egy csomó okirat. És mily szemálmassa keveset mondanak ezek az arok! A hópírok egyetemesleg meghamisította a történelmet s a tudomány történetét meg-hamisította az oklertéket. Abbd, amit az emberek álltak át, az a pár adat jutott el hozzánk, amelynek biztos-ságáról senki sem lehet bizonyos. A legnagyobbak is csak egy bejárat papírlapot és egy fekete betűkből kétes bimo-nyossággal összeállított sort hagytak maguk után. És volna hát az egész történet? Oh nem; Adámóti Napolonig egy sem halt meg anélkül, hogy életének valami nyoma se le-gyen mindünknek az életében ma, akár legyenek frakto és bádogingos gentlemenek, akiknek a történelem csak változó jelenetek káprázatos színhátéka, akár egyszerű falai pá-r sat akinek a világtörténet sem jelent semmit öntudatlanul jelenti az ő lassu emberré és gy nemest tagjává lételet, akár művészek, akik csak színon, vizuáljohetetlenül elmutt jeleneteket látunk benne akár filozófusok, akik az okok összekapcsolásait a végtelemség követel bírák; min-duaknak a lelkében él minden embernek a nyoma, aki valaha a világon élt. És ezekről a régi metszetekről, ame-lyeken egy-egy lehetetlen frizurájú dáma, egy-egy nevetés-gesen öltözött, megjelölt kitéjezetésben arcn ferfu tekint reánk, egyuttal egy-egy emberi korszak az eszméi szállanak felénk, titkosan, rejtőmésen és a nehéz szaga metzetek közt a múlt lehellel imbolg.

Ezeknek a régi képeknek a kiadásával igen nagy mol-gálatot tesz a tudományok és irodalomnak, sőt a művészet-nek is az a vállalat, amely Nagy Kép s Világtörténet címen immár a VII-ik kötetig jutott s melyet Marczali Henrik, a tudós egyetemi tanár szerkeszt. A nagy munka 12 kötetben lesz teljes. Egy-egy kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; füzet-en-kint is kapható 60 fillérjével. Megjelen min-den héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII, Ü 161-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján

Közgazdaság.

Gabonázlet.

A készáruüzletben az áralakulás alig vál-tozott. A vételkedv gyente; a piaci hozatalok megiehetősek. Elkelt néhány vagon buza 775 ár mellett. Rozsban teljesen pang az üzlet. Zibban is alig törtétek nagyobb kötések. Árpárák intensiven hanyatlottak, az áresés 80—90 fillért 50 kgrkint teszen ki. Mint bécsi tudósítónk telefonon jelenti, a mai árpavásáron óriási kí-nálat mellett az árak ismét 40—50 fillérrel ha-nyatlottak.

Piaci árak:

mercantil buza	7.50—80	urasági buza	7.60—70
mercantil rozs	6.25—35	urasági rozs	6.40—50
I. rendű sórápa	6.70—7	mercantil árpa	6.30—40
árpa-tetése	5.60—70	mercantil zab	6.10—20
repece	13—	lennag	13.25—
uj feber bab	7.50—	tarka bab	6.—

50 kgrkint nagykanizsai paritással.

Nyiltköz.

Nyilatkozat.

Alulírott kijelentem hogy a „Nagykanizsai Friss Újság” folyó évi 87 ik számában közzétett és személyemet érintő azon állítás, mintha né-kem Gelsérol tavoznom kényszer útján kellett volna s Gelsén tartózkodáom utolsó napjaiban bármiféle csalást vagy más becsüleibe vágó dolgot követtem volna el — aljas rágalomnak nyilvánítom azzal, hogy a hírek még slóttem ismeretlen beküldője ellen megtorló lépéseket meg-teltem.

Letenyén, 1901. évi augusztus hó 7-én

Aczél Aladár.

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel kijelentem és mindenkinek tudomására hozom, hogy fiamnak, **Miltényi Károly Ignác**nak seminemü adóságát ki nem lizelem. NK 1901.

Miltényi Sándor.

Nagy-Kanizsán.

Az é rovat alatt közlékért nem vállal felelősséget a — szerkesztő.)

M. K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE

A KRISTÁLY
SZT. LUKÁCSFÜRDŐI
HEGYFORRÁS
IGENTISZTA
BICARBONAT.

ÁSVÁNYVIZ
KAPHATÓ
FÜSZERKERESKEDESEKBE
VENDEGLÖKBE
ÉS MINDEN VASUTI
ÉTKÉZŐ KOCSIBAN.

Több száz kiváló orvos által ajánlva
A legízletesebb és legolcsóbb ásványviz
kapható minden jobb fűszerkereskedésben
vendéglőben.

KWIZPA FLUID
Kégyjel
TOURISTA-FLUID

Erősítés és erőtömegülés céljából eredményesen használják az útszéli turisták, kerékpárosok és lovaglóknak legelőbb forrásoknál.

1 ÜVEG ÁRÁZS KORONA 45 ÜVEG ÁRA
1 KORONA 20 FILLER

Valódi csak fele árúval. Kapható az összes gyógyszerárakban.

FŐRÁKTAR: **KREISAPOTHEKE, KORNEUBURG BECS** mellett.

KI AKAR
egyéves önkéntes
LENNI?

Mindazon ifjak, kik az előirt iskolákat nem végezték előkészütségükre és foglalkozásukra való tekintet nélkül megszereshetik az

24-5.

egyéves önkéntes jogot.
— A ki már sor alatt állott, elkésett. —
Születési év köztendő.
Prospektust ingyen és bérmentve küld:
LICHTBLAU ALBERT
a katonai előkészítő tanf. igazgatója Debrecenben.
Tanbizottság: eddei DRAUGENTZ JÁNOS ny. m. kir. honvédezkedő és MAYER ADOLF ny. cs. és kir. őrnagy. Felügyelő: a nm. vallás- és közokt. m. kir. ministerium megbízásából a tank. kir. főigazgató.

VILAGCIKK! Törv. védett hazai gyártmány, mely felülmúl minden más fogtisztító szer.

PARATLAN A
Thymol
FOG-CREME

Legkellemebb, legkitünőbb és nélkülözhetetlen fogtisztító-szer tubusban.
Fehérit, konzerválja a fogakat, frissíti, üdíti a száját.
— egy tubus 60 fillér. —
Kapható mindenütt.
Gyógyult készítő és főosztályok: **SAVOLY illatszergyárak**
hygien-kosmet laboratorium.
BUDAPEST, VII. Damjanich-utca 28.
Raktár s főüzlet: Temevár
Főraktár Nkanizsán: Weisz és Ledofszky, Kaszti Testvérek
Armuth Sándor és Sauer, Ignác utca Boronk Károly.
Vézerképviselő: **Dobó és Fehér.** Bpest, V. Lipót-körút 3

Weiser J. C.
gazdasági gépgyára Nagy-Kanizsán
ajánlja
Magyarország legújabb és legjobb vetőgépét

Arjegyek ingyen és bérmentve.

szab. kapacitásokkal ellátott, szék és bogyes talajhoz egyaránt alkalmas

ZALA-DRILL sorvetőgépét.
Továbbá
szab. „PERFECTA” olcsó és igen jó, könnyű vetőgépét,
legjobb szerkezetű, több kiállításon első díjjal kitüntetett
SACK-RENDSZERŰ ACZÉLEKÉIT,
borondát, járgányait, szénagyűjtőt, rostait, trieurait, darálót,
szecska- és répvágót, kukorica-morzsolót és mindentelö
gazdasági gépeit.

Elvállal malom- és vízvezeték-berendezéseket
„Planet jr.” rsz. készítő répakapa és töltőgétő
ára 20 korona.

8 éves
badacsonyi palackérett
bor
50-100 literenkint szabadkézből N.-Kanizsán
Jutányosan eladó.
Cím e lap kiadóhivatalában.

Hentes- csemege-különlegességek.
A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy Nagykanizsán, Csengeri ut., a nagykanizsai Takarékpénztár palotájában
Hentes- csemege-áru üzletet
rendstem be.
Mindenkor friss áru, legolcsóbb árak mellett

Füstölt húsek.		Szalámi.	
Sonka legfin. prágai 1 Kilo	K. 2.40	Szalámi, magyar legfin. 1 kiló	K. 4.-
„ kassai 1 ”	„ 2.-	Szalámi magy. m. rendű 1 ”	„ 3.60
„ prágai mód 1 ”	„ 1.80	„ német 1 kiló	„ 3.-
„ szabárial 1 ”	„ 1.72	„ o'asz 1 ”	„ 3.-
„ császárhús sovány 1 kilo	„ 1.44	„ sonkából 1 ”	„ 2.-
		„ közöns. 1 ”	„ 1.40
		„ 5 kilóként	„ 1.28
II.			
Szalona spékélő vastag 1 kilo	K. 1.40		
„ füstölt vékony 1 ”	„ 1.40		
„ füstölt 5 kilóként	„ 1.20		
„ paprikás	„ 1.40		
„ 5 kilóként	„ 1.28		
		Kalbászok.	
		Párisi 1 kiló	K. 1.60
		Extra 1 ”	„ 1.60
		Kračoi 1 ”	„ 2.60
		Sonka-kalbász kilója	„ 2.60
		Felvágott.	
Sonka prágai 1 kilo	K. 4.40	Kevert legfinomabb 1 kiló	K. 4.-
„ kassai 1 ”	„ 4.-	„ II. rendű 1 ”	„ 3.-
„ prágai mód 1 kilo	„ 3.60	„ III. 1 ”	„ 2.40
		Disznozáir valódi tiszta 1 kiló	K. 1.20

Nagyobb vételnél árengedmény. Ünne- és vasárnapokon este 6-tól 9-ig nyitva. **Eladás nagyban és kiskisnyben.**
A tisztelt közönség pártfogását kéri
MUNST B.
hentes-csemege kereskedése N.-kanizsán

**Zalamegyei
gazdasági takarékpénztár**

részv. társaság Nagy-Kanizsán.

Alapított 1897. évben.

Elnök: **Koller István**

Igazg. elnök: **Hertelendy Béla**

Teljesen befizetett részvénytőke:

500000 k.

Tartalék alap:

60000 k.

A legelőnyösebb feltételek mellett le-
számítol váltókat, előleget ad érték-
papírokra és nyílt hitelt nyújt bizto-
síték mellett.

Jelzálog kölcsönöket engedélyez ház-
és földbirtokra.

Elfogad betéteket betétkönyvre 4%-re
folyó számlára megállapodás szerint.

**ZISKA J. UTÓDA
ROSTÉLY GYÖRGY**

szerkovács-árak, gabona-minőségü
tizedes és százados hidmérleg gyára.

A gabona és értéktőzsdé szállítója

Utoda és raktár: 228-1

BUDAPEST

VI., Eötvös-utca 51

JAVÍTÁSOK OLCSÓN, PONTOSAN ESZKÖZÖLTETNEK.

— Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. —

Egyedüli képviselő: **NAGY-KANIZSÁN:**

MARKBREITER L. -nél

KLYTHIA a bőr ápolására
az arcbőr szépitésére
és finemítésére **PUDER**

Legelőnyösebb, tolette: hálí és salon puder.
Fehér, rózsaszín vagy sárga.

Vegyileg analizálva és ajánlva Dr. J. J. Pohl cs. kir. tanár által Bécsben
Elsmerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

GOTTLIEB TAUSSIG

cs. és kir. udv. tolette-szappan és illatszergyára
Főraktár: **BÉCS, I. Wollzeile 3.**

Széküldés utánvét vagy az összeg előleges beküldés mellett
Kapható a legtöbb illatszert-, drogu-kereskedésben és
gyógyszertárban. Nagykanizsán: All és Böhm Keleti M. Mór és Kreiner
Gyula cégeknél.

Egy doboz ára 1 ir. 20 kr

Hirdetések a lap kiadóhivatalában
Nagy-Kanizsán.

Gyümölcs és szőlő bor készitési gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folyónosan ható kéttős emeltyű szerkezettel, és
nyomerő szabályzóval.

A munkaképesség 20%, nagyobb mint bármely más sajtonál.

Hydralykus sajtók.

Szőllő és gyümölcs zúzó

és bogyó morzsolók

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőllő és gyümölcs őrölők, Aszaló készülékek gyümölcs és főzőlök
aszalásra, **gyümölcs-vágó** és **hámozó-gépek**, legújabb szerkezetű
szabad önműködő „**Syphonia**“ gyümölcs és szőlővessző **permetező**
gyártatnak és szállítatnak jótállás mellet a legjobb kivitelben.

Mayfarth Ph. és Társa

cs. kir. kizár. szabad. gazdasági gépgyárak, vasöntöde és gőzhámor.

BÉCS, II. Tabórstrasse 71.

Kitüntelve 450 arany, ezüst és bronz éremmel.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviseiök és viszontárusitók felvétetnek.

Értesítés

Van szerencsém a nagytekintetű közönséget tisztelettel értesítenem, hogy a

nyári idényre

a legújabb divat szerint mindennemű ruhákat, a legfinomabb minőségtől a legolcsóbbig figyelmes és felelősen jutányos ki-
szolgálás mellett készítek.

Ez alkalommal bátorkodom a tekintetes m. kir. állatorvos urak figyelmét felhívni egyenruha készítmé-
nyeimre, melyeket a legpontosabban, előírás szerint legutányosabban, külön minőségben és izléses kivitelben szolgálók ki-
Videki megrendelések kellő figyelemmel eszközölhetnek

A n. erd. közönség becses támogatását és szíves megrendelését kéri mély tisztelettel:

KAUFMANN MÓR férfiszabó

ELEK fele ház.

Nagy választék kitűnő minőségű, divatos belöldi, angol és francia kelmékben

Pontos és a közönség érdekeit szolgáló
figyelmes ki szolgálás.

Készítők mindennemű polgári és egyenruha-
szabók.

Bodega megnyitás.

Tisztelettel értesitem Nagy-Kanizsa város és vidékének közönségét, hogy Nagy-Kanizsán — Főut — LITKE-féle palotában fővárosi mintára készült

elegáns berendezésű

BODEGÁT

nyitottam, ahol kora reggeltől késő estig mindennemű hideg étek, bel- és külföldi borok, pezsgők, cognacok, likőrök és friss sör — az italok palackokban és poharanként — állandóan a legjobb minőségben kaphatók.

Ozsonnák és vacsorák

izléses és gyors szervirozása megrendelés szerint és házhoz küldve.

A nagyérdemű közönség szíves látogatását és megrendeléseit bizalommal kéri

teljes tisztelettel

Stern Bernat.

— M. kir. lőpor árulás. —

HAAS VILMOS, NAGY-KANIZSÁN

Kölcsey-utca és Fő-ut sarkán, saját házában

— Izszer- és gyarmatáru kereskedés. —

Teljesen ujonnan berendezett üzlet.

Naponta friss pörkölt kávé

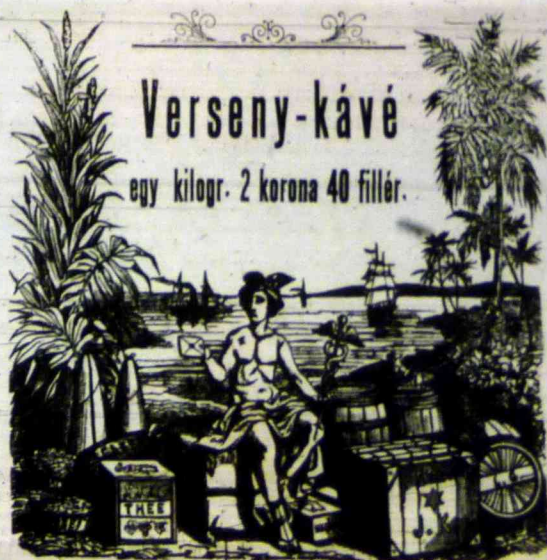
→ a fiumei gőz-pörköldéből. ←

Jég eladás

a legkisebb mennyiség is házhoz szállítva.

Ecsetáruk és festékek nagy raktára.

Kitünő magyar csemege-szőlő.

Szerkesztőség
Városház-épület, Fischer Pál utca könyv-
kereskedésében

A szerkesztővel értekezni lehet naponta a 9-11 óra között.

Idő utazású és lap-üzletemi részre vonatkozó minden közlemény

Kiadóhivatal:
Városház-épület, Fischer Pál utca könyv-
kereskedésében.

ZÁLA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenként kétszer: vasárnap s. csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona
Félévre 6 korona
Negyedévre 3 korona

Nyitlár jutlétszára 20 fillér

Előfizetőknek valamint a hirdetőknél
vonzóknál Fischer Pál utca könyvkeres-
kedésébe intézendő.

Bermentellen levelek csak ismert kassza-
ból fordítva adhatók.

Egyes szám ára 20 fillér

Nagy-Kanizsa. 1901.

Felolvasó szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Kézvész Lajos.

Csütörtök, augusztus 16.

Reakció és szabadelvűség.

(—o—) Egy fenkölt lelkű fejedelmi aszonyt temettek Németországban, Frigyes császár feleségét; annak a fejedelmeknek feleségé, ki 99 napi uralkodása alatt magára haragította az egész német reakciós tábor, mely harag most sem szűnt meg, a mennyiben a reakció lapjai még haló pórában is sértik azt a fejedelmi nőt, aki az angol alkotmányosság szabad levegőjében nevelkedve, fájó szívvel nézte azokat a pusztításokat, melyeket a reakció Bismarck kemény és ellentmondást nem tűrő uralkodása miatt Németországban végzett, s amely az egész kontinensre is átplántálódott. Frigyes császár halála a liberalizmus vesztesége volt; s most hogy özvegye meghalt, a reakció lovagjai nem tudják megbocsátani a szabadelvűen gondolkodó asszonynak, hogy Bismarcknak nem volt barátja, s utálatos gyávasággal becsinálják a nő emlékét.

Az új német vámtarifa, melyről az utolsó időben annyi szó esett a sajtóban, csak egyik gyümölcse annak az agárreakcionárius áramlatnak, melyet Bismarck teremtett meg, mert sohasem tagadhatta meg, junker-származását, a mely áramlat még sok gondot okozni az európai álla-

moknak, s első sorban Ausztria-Magyarországban is.

Reakció és szabadelvűség! E két szó egyre sűrűbben jelenik meg az utolsó években lapjainkban. A nagy küzdelem előjelei mutatkoznak már minden téren s a szabadelvűség híveinek nagy körültekintésre lesz szükségök, hogy azt a szűkkeblűséget, szeretetlenséget, gyűlölködést, mely a reakcionárius aknamunka minden mozzanatában nyilvánlik, ellensúlyozzák; hogy azt a hydrát, mely hazánkat is fojtogatni kezdi, megfójtásá, vagy ha ez lehetetlen, legalább áldatlan pusztításának útját állják. Már most is láthatjuk, hogy minő fanyar gyümölcsöket érlelt meg eddig is a liberalizmus diszkreditálása éppen olyanok részéről, kik szeretik magukat a szabadelvűség letéteményesének tekinteni, de önmaguk végzik rajka a legnagyobb rombolást.

Mondják, hogy a történelem az élet tanító mestere. Meglehel; de nem tanulunk tőle semmit. Hiszen a történelem ezer és ezer példával bizonyítja, hogy erre a nemzetre mindig a reakció hozott gyászt és szerencsétlenséget, átkot és visszavonást, romlást és pusztulást, s minden intézménye, mely közelebb hozta az európai kultúrához a szabadelvűség ered-

ménye, mely mindig áldást és szerencsét, egyetértést és békés fejlődést, haladást és műveltséget teremtett. Es mégis a szabadelvűségnek tulajdonítanak minden bajt, s nem akarják belátni, hogy e bajok mind a Németországból kiindult reakcióterfoglalásának köszönhetőek. Nem akarják belátni, hogy ez a reakció megbontója a magyar állameszmének, mely amúgy is nehezen tud hódítani a nemzetiségek között; oka a társadalom abszolutizmusának, mindjobban terjedő nemzeti-égi és felekezeti gyűlölködésnek, megölője az idealizmusnak és táplálója a legrutább önzésnek, mely az osztályérdéket elébe teszi a közérdeknek, állami érdeknek.

Ennek a nemzetnek nem volt soha nagyobb ellensége, mint az, a ki idegen és tetszetős jelszavak alatt oly nézeteket és eszméket csempészt be, melyek csak a magyar nép józan lelkületének megrontására és megtevesztésére szolgálhatnak. Közel és távoli ellenségeink gyönyörködve nézik azt a harcot, melyet a magyar szabadelvűség a reakcióval küzd, s lapjaikból ki lehet olvasni azt a kárörömet, mely szívókel betölti, mikor a reakció egy-egy újabb terfoglalásról értesülnek.

Nem tudjuk: mi lesz ennek a harcnak vége; de egyet tudunk; mert látjuk,

TÁRCA.

Nagy-Kanizsa 1901-ben.

(Felolvasás, tartotta Grönö Gyula ur az „Összehasonlító tudományok társaságának” rendszeres gyűlésén, a 2000-dik év augusztus havának első napján.)

Hölgyeim! Uraim!

Hosszas tanulmányozás után ismerem végre várcsonknak száz év előtti viszonyait, nagyszülőim gondolkodásmódját, a régi társadalom életét. Saját példámon látam, mily nehezen éri betők meg a rég mult idők embereinek nézetei, a lét és világról alkotott felfogásuk. Megakarom könnyíteni az önök fantáziájának munkáját és azért első személyben, mint egy nap lefolyása alatt átélte eseményeket fogom azt vázolni, mit öreg könyvek, rég meghalt emberek levelei előttem fejtárnak, velem sejtettek. Képzélek el, hogy a XX-ik század elején élték, kövessek lépteimet, és látni fogják e kor néhány tipikus szokását és jellemző emberét. Nem a kivételt, hanem az

átlagot, nem az összes, hanem csak a mostanaktól leginkább eltérő szokásokat, gondolatokat szeretném vázolni. Egy száz év előtti korral akarok néhány pere alatt halvány képet adni; felolvasásom ezért szükségszerűen hézagos és néha téves is lesz.

A reggeli vonattal érkeztem. Döcögő és meglehetősen piszkos kocsi vitt a vasutról egy kávéház! nevű helyiségbe, hol a kora reggeli órákat akartam eltölteni. Már távolról nagy zaj, muzsika és ének ütötte meg fületem. Várakozásom ellenére csak kevés, (mindössze három) ember mulatott. Egyikük egy potrohos, nagy óraláncu pogár, az emelvényen trónoló penztársnővel beszélgetett, közelükben pedig két fiatal ur enekelt torkaszakadtából. Előttük palanok, ásitó pincérek, egy-két börtöncs, szivar és cigarettavégek szolgáltak melto keretűl ezen épületen.

¹⁾ „Kávéháznak” nevezték sídóink azokat a rossz szagú füstös helyiségeket, hol a nap és éjjel nagy részét ivárgyűlés és unatkozással töltött szokták.

²⁾ Szork megjegyzése.

³⁾ Penztársnő a kávéházi személyzet egyik tagja. Hivatása nagyon nehéz magyarántható meg.

jelenetét. Az éktelen lármá, a kisasszony allandó mosolya és az ittas emberek tagra nyílt szemének meglepésedetett nézése annyira megragadott, hogy ezt meg a mulatok is észrevették. Miután néhány szultogó szót váltottak egymással az egyikük reám kiáltott:

— Takarodjék bámesz marha, mert különben mi menesztjük rövid úton!

Látva a többinek kifejező kézmozdulatait, eltávoztam, hogy egy utca sarkán álló rendőrtől¹⁾ kerjek védelmet.

Mialatt kimentem, hallottam, hogy egy pincér reám mutatva gyávának nevezett.

A rendőrnök elmondtam az esetet. Nagyon sajnálkozott rajtam, — de mint monda — nem lehet segítségemre, mivel az enyémhez hasonló dolgokat az urak magok szokták elintézni legyeres kézzel. Ebből aztán azt is megértettem, hogy azért neveztek gyávának, mert 65 éves, békés ember létemre nem kaptam csödlőre három ittas emberrel, hanem a sáfater felkérésére indultam. A rendőr biztatott avval, hogy ott jó levegőt, szép kilátást, árcyás fakát és kényelmes padokat fogok találni. Megbaul-tam néhány utca díszes, pajta-stílusban épült házát és a furcsa téglakövezetet; találok am két kutyával és egy rendőr-örjáratlál míg végre ráakadtam arra a fahídra, mely az árnyékos látkhoz és szép kilátáshoz vezet.

De valószínűleg összevetesttem azt az át-jágot a másik hasonlóval, mivel jó levegő és kényelmes padok helyett két sarkertet találtam.

¹⁾ A „rendőr” hivatali körít ma már nem állapíthatjuk meg pontosan. Feltűnő, hogy a régi iratokban a „rendőr” és „bírhanna” szavakat felváltva használják ugyanazon fogalom jelzésére. — A Szork

Augusztus 16-án

a 3%-os osztrak földhitelsorsjegyek huzása

Főnyeremény 90.000 korona.

Ilyen sorsjegyeket 40 korona lefizetése ellenében elad és mérsékelt kamatozás mellett letétben tart

a nagykanizsai Kereskedelmi és Iparbank.

hogy a reakció máris megakasztotta a szabadelvű intézmények fejlesztését; habár a hazafiasabb gondolkodású magyar papság érzi és tudja, hogy alkotmányunkat csak a szabadelvűség tartja fenn, s a reakció diadalra jutásával alkotmányunk is romba dőlne.

A kinek a szeme a szomszéd állapotok láttára meg nem nyílik, az nem szereti a napvilágot s maga is örül annak a munkának, mely a magyar nép lelket hosszú időre megmérgezi.

Talán már meglehetne egyszer hazudolni azt a nótát:

„Atok verte meg a magyart,
Mert az soha össze nem tart.”

— Választási megállamok. Zala vármegye összes kerületi közül a legmozgalmasabb élet a letényi kerületben arakodik. Sümegi Vilmos a kerület függetlenségi és negyvennyolcas parti jelöltje ugyanis meg akarja magát ismertetni választóival, majd az egyik vagy a másik községet látogatja meg és a hol csak egyszer is megfordul őszinte, nyílt és hazafias beszédével, rokonszenves egyéniségével és szereny fellépésével nemcsak érdeklődést kelt, hanem a választókat a maga részére meg is nyeri. Így történt ez a legutóbbi vasárnap *Becsahelyen és Poldán* is, mely községekben Sümegi Vilmos nagyszabású programbeszédet tartott. Sümegit a választók mindenütt igen lelkesen fogadták, programbeszédjét pedig tüntető éljenzéssel kísérték. Nagyszabású beszédekkel mondották meg dr. *Csempesz Kálmán* ügyvéd, partelnök, *Lisztsák Lajos* katorpiánus és dr. *Lovassy Márton* a Magyarország szerkesztője.

Letényen, a nova később Sümegi kíséretével ment *Andor József* földműves kellett két ízbeni választékos és tartalmas beszédjével nagy feltűnést.

Sümegi Vilmos megválasztását biztosra vehetőnek, ha kormányparti ellenjelöltje nem a kerületben nagy népszerűségnek örvendő *Csempesz*

József földbirtokos lenne. Itt ott azt emlegetik, hogy *Pekár Imre* főv. ügyvédet óhajtanak bizonyos körök *Caesznák* helyett fellépni, mi azonban a kormánypart saszajait rendkívül erősöktené, mert a választók lehetőleg saját emberüket akarják a parlamban küldeni és a kormánypartiak többségének bizalmát *Caesznák* felületlenül bírja. — A néppárt jelöltje dr. *Szűllő Gyza* főv. ügyvéd az „Alkotmány” munkatársa. A néppártiak azonban ezen kerületben sogg van keresni valója, mert a polgárság zöme *Sümegi* zárlatja mellett ki-fog tartani.

Sümegi ma csütörtökön délután *Sormáson* fog programbeszédet tartani.

A nagykanizsai választókörületnek eddig két tényleges jelöltje van: *Holló Lajos* és gróf *Zichy Aladar*; *Hajdu Gyula* úgy látszik már nem reflectál a mandatumra. Mint kormánypartii jelöltet *Koller Istvánt* részesítik. Ha a kormánypartii tényleg állítana jelöltet, ugyint illetékes forrásból értesülünk — *Holló Lajos* a főg. és 48-as parti jelöltje visszalép és a néppárttal való harcot átengedi a kormánypartii jelöltjének.

Agráriusok és merkantilsták.

Károlyi Sándor gróf gönci programja sokkal nagyobb méltatással találkozott, mintsem előrelátható hírlásmánál fogva megérdemli.

Es események menetét nagyobb mértékben nem fogja az befolyásolni, mint a belátásos politikuskok és kivált az ország sorsának vezetői, kik az összeség s nem egyes osztályok érdekeit őrzik, megengedik.

Székely Kálmán miniszterelnök elég vitázóan körülírta gazdaságpolitikai álláspontját s kijelentése ellen senki nem emelt kifogást. Ha ennek dacára rendkívül élénken támadják a publicisztikában az agrárius utkapasokkat, ez nem az agrárius offenzíva hatásaitól való félelemből történik, mint inkább azért, hogy minél szélesebb körökbe vigyék be a helyes megismerést.

Es itt emendelelőt arra utalunk, hogy az a jelző, hogy a mezőgazdaságot lehetőleg elő kell segíteni, mert közzgazdaságban ez az első tényező, nem is mezőgazdasági körökből ered. Midőn az alkotmány helyreállítása után mindhaugosabban sürgettek a kereskedelem emelését és ipar teremtését, merkantilsták voltak azok, kik a sajtóban azt hangosították, hogy a mezőgazdaság az ipar- és kereskedelem táplálója, tehát azt nemcsak elhanyagolni nem szabad, de

lehetőleg támogatni kell. A tulajdonképeni agráriusok sokkal később jelentkeztek szólaára. De a mezőgazdaság iránt való legmesszebbmennyő jóakarat közt és a közt, mire az agráriusok törekzenek, óriási különbség van.

Az a jóakarati a termelés javítani, gyorsítani, véletlenségek ellen biztosítani, a termények értékesítését könnyíteni, a belsődi fogyasztók károsítása nélkül az árakat oly mértékben akarja, hogy a föld biztos és kellő jövedelket, a munkálak megfelelő jutalmat hozzon, szóval, hogy a mezőgazdasággal foglalkozók kellemes, meglehetően életnek örvendjenek.

Merkátilista körök soga a legcsekélyebb ellenvetést sem teszik, ha a mezőgazdaság érdekében vasutat építettek s ezzel az illető birtokosok értéket megkészezőzödtü, vagy megháromszorozódott; kanálisok építését, vizek szabályozását, egyéb a mezőgazdaság érdekében tett intézkedéseket senki sem nézte kájan szemekkel; apállatok, immúnis szőlővesszők, rezgálic vetőmag kiosztását, a mezőgazdaság egyéb közvetlen vagy közvetett támogatását soga sem vontak ellenéges bírsálat alá; ellenkezőleg: az ilyen rendszabályokat ha a kívánt sikert kiltatásba helyezték, nemcsak szivesen látták, hanem a legsürgősebben követelték a merkantilsták.

Az egyetlen, amit kívántak, az volt, hogy a hozott áldozatok igazán a mezőgazdaságnak szolgáljanak javára, nem pedig egyes kiváltságosoknak, kikneknélkül is elég van kívántak, hogy az áldásban a mezőgazdák lehetőleg nagy száma s legalább részben, ha közvetett uton is, alkalmazottak is részesüljenek.

Az ugynevezett agráriusok egészen mást akarnak. Ezek első sorban, hogy ne mondjuk kizárólag, amaz aránylag csekély számú nagybirtokos érdeket tartják szem előtt, kik anélkül, hogy dolgozniok kellene, igen tiszteségesen élhetnek, ha életmódjukat birtokuk nagyságához alkalmazzák. A kisebb birtokokkal nem törődnek ők komolyan, különben a progresszív adót kellene követelnök. Az ipar, ha ilyet maguk nem is üznek, tüské s szemükben, mert a munkabér drágulásától félnek; a kisipar közömbös nekik, mert ugys csak vegetál, a kereskedelmet meg éppen gyűlölik, mert szűkebbűen irigylik tőle a keresetet s korlátoltaságukban és lehetetlenségükben attól félnek, hogy praktikus dolgokban mindentől károsodnak s egyes irreális cseleket általánosítanak.

Ha főuraink s a többi nagybirtokosaink közt említésre méltó számú agrárius van, ez csak úgy eshetett, hogy jelzavakat követnek a nékül, hogy azok értelmét teljesen ismernék, mert az irigység, kajánság és rideg önzés rut sajátosságai nincsenek a magyar jellemben és csak egyeseknél kivételesen találhatók.

Egy darabig azon tündöttem, hogy miért lehet kétféle halott és mi okból készítenek egymás mellé két temetőt; végre beléptem a nagyobbikba.

Végig néztem a szírek hosszú során és lakóikra gondoltam. Szerettem volna tudni, hogy minek reményében viselkednek el az itt porladozó halottak mindama rosszat, melyek összeségét életnek nevezik; mit cselekedtek használtak és remélték.

Kíváncsi voltam egy mult század polgáranak gondolkodására. Vajjon fogja-e méltányolni, vagy legalább is ismerni korom embereinek törekveit, vágyait? Lesz-e közülük néhány, kinek tettei, emlékei tulé a százados kort. — Fel s alá jártam és így lapozgattam az előttem feltáruló könyvben, melynek minden lapja egy-egy sírkő, minden mozdulata a jutalomba vetett hitet és az örök élet utáni vágyat hirdeti. Ezen folyton visszatérő két érzés intenzitása áthatott, erőt vett rajtam...

Már délelelre járt az idő, mikor eszembe jutott, hogy tulajdonképpen megkellene nézmem a város nevezeteseit és befelé indultam. Sétám közben egy nagy házba ki-bejáró sok szép asszony és jól öltözött, cilindere s urak vonták magukra figyelmemet. Kérdőszózkodésemre azt felelték, hogy valami ünnepet ünnek. Mivel ugys oly tulvilági hangulatban voltam, hát beleptem a templomba is. — Egy megfáradt, fehére szakállas ur prédikált idegen nyelvén a „nép romfoltságáról” és az „Urak haragjáról”. Minden szónak utolsó tagját különválasztotta és erősen hangsúlyozta, mi beszédjének valami egyhangú önék kétséges baját kölcsönözte. Az „Ajtatos hívek”

különbösen édes keveset törődtek az Urnak haragjával. Némelyek case desen beszélgettek, mások nagy figyelemmel olvastak a tözseidi híreket. Az asszonyneép jóbarátinó ruháinak bíralásával foglalkozkodott. — Hogy, hogy nem: a reggeli penzárásnó jutott eszembe, kit azért fizetnek, hogy folyton beszéljen, vig legyen és mindenkiire mosolyogjon...

Délben egy családhoz mentem látogatónba, ahova ajánló levelem volt. Rosszkor jöttem: mivel örömannepe: lakodalmat ültek... Kényszerűségből én is végigvettem a kétórás ebédet. A harmadik, vagy negyedik fogás után az a fekete szakállas ur, kit már délelőtt halottam volt, moadoit egy, terjedelmében az ebéd hozzászagának megfelelő beszédet. Rösteltem, hogy egyedül én ülök szólanul míg körülöttem mindenki csendes beszélgetéssel csajja meg unalmát, hát odaszóltam szomszédomhoz:

— Mily boldognak látszik a fiatal pár!
— Igen, a leány 100000 koronát kap!!!
— Mi célból?
— Hogy elvegyék.
— Hiaz ép most magaslatja a szónok kölcsönös szerelmüket.
— Mostig még nem igen lehetett alkalmuk egymást megszeretni. Különbösen ki tudja..... Egy pillanatkor möve a szereltem mondja, — a költő.
— Nem értem.
— Hat vagy öt hónappal ezelőtt egyikük sem tudta, hogy a másik is létezik.
— És?
— A leány 22 éves, tehát férjhez kell mennie. A férfi kéaz ügyvéd, de nincs pézse iroda nyitására, tehát házasodnia kell. Akadt egy jóleltu

ember, ki ismerte mindkettőjüket. Ajánlatot tett, összehozta a párt és most a végzett dicseretreméltó cselekvényen kivül a hozomány után kapott 2 százalék jutalom örömeit tükrözi vissza izzadságtól lényes, pezsgőtől piros, meglehetően arcra. Nézzem jobbra, ott az örömanya közvetlen közelében ül a potrohos jötevő.

Este még egy „tánc-mulatságot” néztem végig. E névvel helyettesítették már abban az időben is az elavult „bál” elnevezést. Csak az a baj, hogy az új, azo többet fejez ki keltaténél; bizvasit el lehetett volna hagyni második felét, mivel az ilyen alkalmakkor tánc volt ugyan, de minél kevesebb mulatság.

A leányok remegve jöttek be, s ültek le a diastelen terem kopott pamlaigára. Látszott apádat arcukon a halálos félelemben töltött napok hatása, látszott rajtuk, hogy folyton ismételtetik e kínos kérdést: hat ha nem mutatok jól? Mulatás alatt tánc értendő. Némelyikök tényleg szeret táncolni, de a túlnyomó többség csak attól fél, hogy megszólják, ha nem ugrál eléget. — Mit mondána Anna, Ida, ha nem lenne táncosom a második egyenben... — Es a kinos, feleletre váró kérdés kesseríti el a legtöbbet és vet árnyékot máhájukuká gondolat borús arcára.

Mindenki a férfiakat vizsgálja. Ezek nagy értékű büszke tudatában álldogálnak a terem közepén és kedvtelással vizsgálják a sorogástól jövő áldozatokat, kik ma este az ő kényük, kedvükül függnek. A mama feljűk pillant és mosolyt azt mondja: „Ne feledjék el, hogy nálam minden kedden jó uszonnat kapnak.” A

Hogy mint gondolkoznak a merkantilisták, erre szinte klüsszikus példa az a memorandum, melyet a *fiumei tőzsde* és a *fiumei Lloyd* az odaváló prorekereskedelem ügyében Hegedűs Sándor kereskedelmiügyi miniszterhez intézett.

Megjegyzendő: az iniciatíva a minisztertől indult ki.

Az emlékirat mindenekelőtt felsorolja azokat a rendszabályokat, melyeket tenni kell, az azokat a körülményeket, melyek nem kedveznek Fiume fejlődésének. Kifejti azután, hogy e bajok megállapítása kerékkötője legyen a cbauvinista eszmék- és terveknek, melyek sehol sincsenek kevéssé helydön, mint a kereskedelemben. Itt csak magas szempontok által vezetett, az összes gazdasági momentumokat felölelő tevékenység teremteti meg azt az alapot, melyen a fiumei prorekereskedelem fejlődhetik. Csak kivételesen, oly tiltatagok bevezetése céljából, melyek az egész országra birnak fontossággal, nyújtson a kormány rendkívüli segélyeszközöket. A tendő intézkedések legyenek *mindenkire néve* hozzáférhetők; nemcsak, hanem oly jelleggel bírjanak, hogy az aránylag szerény tőkével dolgozó kis kereskedőnek kedvezzenek.

Nagyon közel fektüdt volna, ha a fiumei kereskedők kísérletet tettek volna, hogy a kereskedelmiügyi miniszteriumot egy nagy akcióra csábítsák: ellenálltak a kísértésnek s megmaradtak a realitá-terén.

Hasonló tárgyalatosságot, hasonló jóakaratot az öszesség iránt kívánunk az agráriusoktól. Akkor hamar eltűnnek az elentétek s az az egyetértés uralkodik, melyet az ország érdeke követel s melyet a miniszterelnök akar és biztosan el is ér, mert saját személyében a legszébb összhangban egyesül s pompásan megler egymás mellett a jogosult és elelkepes agrarizmus a merkantilizmussal.

HIREK.

Üdvözlés az Ipartestületnek.

A nagykanizsai Ipartestület ma szenteli fel az ünnepségek egész sorozatával új zászlaját. A zászlóra — mely maga is a magyar ipar előrehaladottságáról tesz fényes bizonyítást — következő jelleg van felírva: „Szorgalom és őszertartás által virul a munka.”

Ha pedig virul a munka, virágzik a haza. Virágzó hazának pedig boldogok gyermekei. Még boldogabbak azok, a kikben azon öntudat él, hogy becsületes

leány is egy helyre pislog: „Emlékezzék barátom, milyen kedves voltam önnek múltkor, Csókot ugyan nem adtam, de ha jól mulatók... ki tudja?”

Az imént még oly könnyelmű táncosokat az érkező nagy tömege gondolkodóba ejti. Számolni kezdenek: egy, kettő...öt...tiz...husz...száz...! Tereplő Atyám ha mindezzel táncolok, holnapután sirba visznek!

A tánc már rég megindult és a gondos papok még mindig szünőrára való alkalmas asztalokat keresnek.

Az idő éjjel felé jár. A nem táncolók vert serege lassankint hazafelé szállingózik, míg a löbbiek egy órai megérdemelt pihenőre vonulnak.

Később újra kezdik a mulatóságot.

A bortól kipirult arcok, összegyürt ruhák, hervadt virágok tömkelegében egy-egy pár mindig közelebb és közelebb simul egymáshoz. A nőnek libegő keble, rövid lélegzete csak még jobban ingerli a férfi érzékiségét. Kezeivel átkulcsolja táncosnőjének derekát, tágira nyílt szemeinek tűzét jártaja, kipirult arcán, ringó testén. Képzletben lépeli a szűk ruhát és ott a zsbongó tömeg közepe birtja gondolatban azt a fiatal leányt, kinek a társadalmi szokás szerint hivatalosan még sejténie sem szabad, hogy mi a szerelem.

Az ablakon besüt a nap.

Néhány férfi kivételével mindenki távozik. Az itt maradtak teljes részvételleg akarják megünnepelni az est örömeit.

munkájukkal és iparkodásukkal hozzájárultak a haza felvirágzásához. — Üdvözlőlük az Ipartestület ünnepsége napjain.

Üdvözlőlük mindazokat, a kik együttéreznek az iparossággal, melynek jóléte és boldogulása, a magyar haza jólétét és boldogulását foglalja magában.

Az ünnepségek után pedig fel a munkára.

— **Kifevésés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Farkas Aranka nagykanizsai államilag segélyezett községi polgári iskolai helyettes tanítóút a németpalánkai áll. polgári iskolához segéditanítóúvé nevezte ki.

— **Esküvő.** Stero Sala kávéház-tulajdonos Csernowitzban folyó hó 18-án tartja esküvőjét Sattler Irma kisasszonnyal, Sattler Mór leányával Nagy Kanizsán.

— **Egyházmegyei hír.** Fehér Ipoly, pannonhalmi főapát, Bakonyvári Idejontat Zalaapátiból Bácsonyóra (Veszprémmegye) plébánosnak, Resznyák Albert pannonhalmi házfőnököt pedig Zalaapátiba ugyanezen minőségben áthelyezte.

— **Köszönetnyilvánítás.** Elek Lipót ker. kir. tanácsos, ujnapi nagybirtokos, a magyarszerdahelyi rom. kath. templom kijávitási költségéhez száz korona segélyt volt szives adományozni; a miér hálás köszönetét nyilvánítja: a községi elöljáróság.

— **Az Ipartestület köréből.** Az ünnepi rendező bizottság sajnálatul tapasztalja, hogy a zászlószentelési ünnepélyre sok érdemes egyén meghívott nem káptott, minek egyedüli oka: a lajstrom hiányossága. Az idő rövidsége miatt ezen sajnálatos mulasztás pótolható mar nem lévén, a rendezőség ez uton hívja meg az illetőket, egyáltal szives elnézést kérve azoktól.

— **Az ország legöregebb tanítója.** Somlyó-Vásárhelyen él az ország leöregebb tanítója Stangl Ferenc aki 64 éve óta van már e szép, de rögös pályán s mindenütt becsület és tiszteletet vívott ki magának. Mint 16 éves ifju 1834-ben lett tanító Porván, Lovász-Patonán, Gyarmaton, Olaszfaluban, majd ismét Porván és Olaszfaluban, Kis-Venyén és Előszálláson, végül Polányban tanított. Itt érte a szabadságharc, mikor felcsapott hovádnak s végigküzdötte a szabadságharcot. Somlyó-Vásárhelyen mint tanító 1860 óta működik.

— **A koldusügy és a belügyminiszterium.** Tudvalevőeg Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter elrendelte a főváros és vidéki városok koldusainak összeírását. Több város azzal küldötte vissza a belügyminiszternek a koldus statisztikára vonatkozó iratit, hogy a városban teljes koldulási szabadság van. A belügyminiszter most szigorú hangu rendeletet

Jó magam is úgy éreztem magam e nap tapasztalásai után, mintha itas állapotban néztem volna végig a várost és emberit. A látott dolgok, rövidke megjegyzések, elcseszt szavak mind, mind a XX-ik század elejének jellemzetes baját hirdették. A társadalomhan eltűnt, megsemmisült a mult ideáljának még emléke is. A középkor vallásos extázisa, a reneszánsz művészetének nemcsitő hatása, a XVIII-dik század komoly tudása elveszett. A képrombolók megsemmisítették a régi oltárakat és helyébe semmi újat sem tettek. Az emberi faj jellegzetes aktivitása és a természetből folyó eszelekvési vágya létezett még, de hiányzott az eszmény, melynek uralma alatt és tudatos irányításával létesítette e vágy a történelem nagy momentumjait. Az emberek eszelekedeteinek irányát, életének célját jobb híján az arany bálványozása jellemzi és irányítja. Nem lehetünk hívők, vertanuk, tudósok, vagy hősök; legyünk legalább gazdagok. A pénz, mint öncél lebeg az emberek többségének szeme előtt. Nem élvezetet, boldogságot, ismeretet akarnak a pénz révén szerezni, hanem vágyódnak az arany után egyszerűen azért, mert annak rajbái. Pénz ad a tevékenységnek célt, az egyének értékét; ez ö-zítőző heroizmusra és gonosztetre egyaránt.

A történelem minden kor homlokára egy vezérő elvet irt, mely kor eseményeit és az emberek tetteit megmagyarázza. A XX-századé e stét látjuk: Pénz!

küldő a hatóságokhoz, hogy ez az állapot azonnal beszüntetendő s koldulni mindenütt csak hatóság engedélyivel lehet.

— **Tűzeset.** Kotorban aug. 12-én d. e. 10 órák ismeretlen okból tűz támadt, mely rövid fél óra alatt a nagy szarazság és szuolt épületek miatt 9 lakóházat és 11 melléképületet elhamyasztott. A kár és szerencsétlenség nagy, mert a szegény károsultaknak összes gabonája s takarmánykészlete a tűz martaleka lett s nagy inségnek néznek elébe.

— **A hála.** Vince Istrán duna adonyi születésű 19 éves kép-ügyűk ezeltől néhány esztendővel növekedte volt a székesfehérvári javító intézetnek. Felnevelték, becsületes mesterségre tanították s hogy elérkezett az az idő, a melyben a törvény szerint kikerült az intézetből, jó tanácsokkal, szeretetteljes buzdításokkal ellátva bocsátották ki a nagy világba. Helye is akadt Vincének, de nemskára alba hagyta a mesterségét s kép-ügyűk lett. A javító intézetben ugyan nem hallották róla semmit, míg nem egyszerre csak beállított volt családfőbe. Az igazgatóság megörülte neki, hogy felkereste az intézetet s szivesen adtak neki szállást és ellátást is, hogy ott kipihenje magát s azután tovább folytathassa vándorútját. Két napig volt a fiatal gyermekember az intézet vendége s úgy volt, hogy reggel utazik el. Előbb csak reggelit akart meg neki adni. Mialatt azután Csutbi Imre betgápoló a reggelit oda volt, Vince ellapja az Apólo 6+ korona értékű arany ó-láncát s azt 32 korona értékben elzalogosította. Azután vonatra ült s Budapestre utazott, de a rendőség írávrit megkeresésére a budapesti rendőség Vincét letartóztatta.

— **A tanítók nyugdíja.** Az 1875-ben alkotott tanítói nyugdíjintézet most már 28 millió koronával rendelkezik. Akkor a tanítók maximális 300 frényi évi nyugdíjra tarthattak igényt 40 évi működés után. A közel jövőben lejár a tíz év, melynek lefolyása után e törvény újból revizió alá kerül. A tanítók egyleteikben és szaklapjaikban fejezik ki óhajukat, melyek szerint a revizió ejtessék meg. A legtöbbben kívánják, hogy a tanítói nyugdíj mar 30—35 évi működés után járjon. Azt hangsúlyozzák, hogy a tanítói fizetés javítása alkalmasan fizetendő 50% járulék leszállíttassék. A vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban most kezdtek meg az előmunkálatokat a revizió előkészítésére és a kir. tanfelügyelőségeknek kérdő lapokat küldtek szel, melyeket a tanítóknek, kik a nyugdíjintézet tagjai, kell kitölteni. Miután ezen lapnak kitöltése nagy fontossággal bír a mérleg előkészítésénél, nagyon szükséges, hogy a tanítók azokat pontosan és lelkiismeretesen töltsék ki. Mellanyos dolog lenne, ha a tanítók, kinek hivatása megterhes, 35 évi szakadatlan működés után, teljes tisztelettel mehetné nyugdíjba.

— **A Murába futadt.** Kárács-Adam 17 éves kollászezi lakos vasárnap délután fürdés közben a murakereszturi hajómalmok mellett a Murába futadt. A szomorodott szülőknök eddig nem sikerült a holtestet megtalálni.

— **Tartalékosok bevonulása.** Augusztus hó 19-én 1200 tartalékos vonal be a cs. és kir. 48. gyalogezredhez Nagy Kanizsára. Itt négy napig maradnak és azután huszonnégy napig egyverekyákórlatra Sopronba mennek.

— **Amerikának a Balatonon.** Chikágó-ból egy 25 tagból amerikai kéjutazó társaság érkezett vasárnap Siofokra. Az előkelő társaság megtekintette a fürdőigazgató kalauzólusa mellett a kies Balatonmelléket, aztán éjjel tovább utazott Triestbe.

— **Baleset fürdés közben.** — Szinte állandóan rovatot lehetne nyitni a fürdés közben történő balesetekről. Vasárnap Körner Sándor 18 éves légrádi földműves fult a légrádi felső révnel a Drávába. Hullaja addig felaláható nem volt.

— **Beültött szerencsejátékok.** A belügyminiszter a tudatlan nép kizsákmányolására alkalmas faluhelyeken, vásárokon alkalmasan üztött következő szerencsejátékokat: bódorzható tekebáb-játék, golyó, szines-golyó játék, baba, szines-baba, monaco, mariandli, birbics, cédobás s egyéb hasonló természetű játékokat és műveleteket beültötte.

— **Újra rendezett muzeum.** A Balatoni Muzeum, a melynek tárgyai eddig egy terembe kiállítva voltak a nagyközönség részéről hozzáférhetők, a felölt két bétén át lényeges változások ment keresztül, amennyiben egy újabb terem

boraceniése folytán egy a régészeti, mint a természettudományi gyűjteménynek külön helyiség jutott. A régészeti gyűjtemény 14 szekrényben tárja elénk a Balatonvidék eddig egybegyűjtött archeológiai és iparművészeti tárgyait, míg a vidék márgyűjteménye s közeleink egy kollekciója a másik, nem kevésbé tágas helyiségben nyert elhelyezést. A Balatoni Múzeum minden vasár- és ünnepnapon d. c. 9—12-ig díjmentesen megtekinthető.

— A cimbalmos észak-ur leány. Ujra egy fiataloképi cigánygyerek s újra egy finom ur leány. Egy pápai földbírtokos szép, fiatal leánya beleszeretett egy ottani cimbalmos cigányba. Szép barnaképi gyerek volt ez a cigány, s a szép magyar nőtáka gyönyörűen tudta kiverni a cimbalman. Hiába volt az ur leány szüleinek minden ellenzése, cigánymenyeske lett a szép leányból. Az érdekes pár vasárnap lép-t házaságra az ottani anyakönyvvezető előtt és azután egyházilag is megáldották frigyüket.

— Ingyen tankönyvek engedélyezése. Mivel több helyről panasz merült fel, hogy a szegénysorsu tanulók csak a tanév harmadik-negyedik hónapjában juthatnak ingyen tankönyvekhez, ami a tanítás sikerére hátrányos: a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium elrendelte, hogy az államigazgatás közszéki iskolák az ingyenes tankönyvek engedélyezése iránt egybeállított kimutatásokat a tanfelügyelő-séghez az előző évi adatok alapján legkésőbb augusztus hó 1. veig, a tanulók névsorsu kimutatását szegénységi bizonyítvánnyal együtt küldjék be.

— A mesterséges haltenyésztés. Dr. rányi Ignác földművelésügyi miniszter leiratot intézett az ország gazdasági egyesületeihez, amelyek után felhívja azon földbírtokosokat, akik vízzel elárasztható és állandóan nagyobb vízszalppal ellátható alacsony fekvésű nagyobb földterület fölött rendelkeznek, a mesterséges haltenyésztés felkarolására. E célból utasította a miniszter az országos házási felügyelőségeket, hogy a feleknek szakzerű tanácsokat adjanak és szükség esetén a munkálatok terveit díjlanul készítsék el.

— Elkapta a cséplőgép Nemeth József döbrönci lakos 10 éves kis leánya átugrott a kerítésen a szomszédba a kerítés mellett egy cséplőgép volt működésben, a mely a kis leány szoknyáját elkapta s lábát összerongyolta. A leányka aligha marad életben.

— Cukorgyár Zakányban. Nemsokára cukorgyár fog létesülni Zakányban, Ziehy gróf birtokán. A vállalatot egy belga konzorcium finanszírozza, de a tőke 1/2 része hazánkban lesz elhelyezve. Ugy halljuk, hogy a részvényársulat elnöke maga a gróf lesz.

— Kicsértelt pólýasabák. Régi dolog, hogy a cipésziasok humor dolgában minden más mesterséget tanuló kollegáik elől elragadják a pálmát. Újban is bebizonyították ezt a vidám fickók. Vasárnap történt, hogy több iparos család kirándult s a sok gyermek között, kiket szintén magukkal vittek, négy pólýas baba is volt. Társasjátékra került a sor, ameyben a mamák is részt vettek, a miért is a pólýasokat egy 13 éves inas gyerekre bízták. A fiú hosszantartotta a dolgot, kivált mikor négy kis, de annál élesebb torok a szabad ég alatt sivitva dicsérete az Urat. Pokoli gondolata támadt a műkedvelő pesztrának. Kioldotta a pólýákat s össze-vissza cseréberélte a csöpp kis jószágokat. A társaság több liter borocskát is viti magával s így nem osoda, ha hazafelé menve, nem vették észre a cserét. Othon rémüldöztek csak a mamák s a család-pák, a mikor fiú helyett leányt s fordítva, leány helyett fiút találtak a pólýában. E fél is elmúlt, a mikor sikerült visszacsereélni az elítélt csemeketek. De azért még ma sem minden papa és mama bizonyos benne, hogy az 6 gyermeke került-e haza

gyümölcs- vagy szőlővéteken a gyümölcs lehetőleg tökéletes kipréselésére kevésbé néznek és némelyek egy csekélyebb munkaképességgel bíró régi sajtót használnak, ugy ez látszólag megbecsülhető. A valóágban azonban nem fizetődik ki minden üzembn az oty takarékoság, mely jó, a munkát gyorsan elősegítő és gondosan kivívó eszközök he nem szerzésére vonatkozik. Ez főnösen, mint a következőkből kitűnik, a gyümölcs és borsajtóknál az eset.

Tökéletlenül szerkesztett prések 10—20%-al kevesebb levet sajtolnak ki, mint a legjobb rendszerű sajtók. A jó sajtók alkalmazása által elért nagyobb sajtóalás eredmény csaknem tiszta nyarosságnek tekinthető. A nedvnek lehetőleg tökéletes kiszajtolás azonban még egy további nagy előnyt nyújt. A legutóbbira lefolyó le különösen gazdag cukor és más a gyümölcs-bornak tartósságot és jóízű kölcsönöz anyagokban; a tökéletesen kipréselt le magasabb-cukortartalmú következtében ellentétben a tökéletlenül kipréselt gyümöcslével, az előbbiből keletkezett gyümöcsbor alkoholdúsabb és ez oknál fogva tartósabb is, mint az utóbbiból keletkezett. Ez állítás bizonyosságául szolgál ama körülmény, hogy tökéletlen préselésnél a kipréselt anyaghoz meg vízpótlék és egy még egyszerű sajtolás szükséges-tetik, vagy hogy az égetve a palinka-készítésnél még egy tekintélyes szákmányt nyújt.

Egy gyümölcs- vagy borsajtó beszerzésénél arra kellene nézni, hogy az a legnagyobb nedvkisákmányolást szolgálta, kifogástalan anyagból és gondosan készítve legyen, és csekély erő alkalmazása mellett rövid munkaidő alatt a legmagasabb nyomási eredmény elérhető legyen. Ilyen sajtók tekintetbe véve munkaképességüket, és működésüknek biztosságát, a legjobbabbak.

A Mayfarth Ph. és Társa, Bécs II., Tapostrasse 71. által szerkesztett bor-gyümölcs- és bozdogprés „Hercules” mely különböző nagyságban készítették, megfelel mindazon követelményeknek, melyeket egy jó lécsajtó irányában támasztunk.

A vasányér megtámadhatlan zománc-fénylakkal van bevonva, mely kizárja a lehetőséget, hogy a bor tartalmában, zamatajában vagy színeben befolyásoltassék; vagy tán megfeketül-betne, Fig. 1. Kivántra völgyfatányérok is szállítattak, ezek azonban valamivel drágábbak és több helyet igényelnek. Fig. 2.

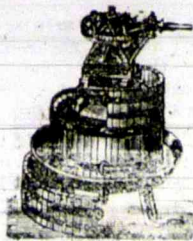

Fig. 1.

Fig. 2.

A csavartengely nem vasból, hanem a legjobb finomszemcsű acélból készült és akképen van a tányér középső belcsiszolva, hogy lazulás vagy csurgás lehetetlen. A csavartengely oly erős, hogy annak elgörbülése ki van zárva. A csavarmentet ugy van vágva, hogy az erő legmagasabb kihasználása lehetővé van téve. A völgyfatányéru prések kivántra rézokkal szállítattak, a mely a lét a csavartengelylyel való érintkezéstől óvja, ugy hogy az ekkép fel szerelt prések gondolkodás nélkül a gyümöcslé-sajtóhoz is alkalmazhatók.

A prés egy folytonosan működő kettő-snyomószervezettel van ellátva, mely az emeltyű minden mozgásánál, midégy, akár előre, akár hátra, összesajtolt; ez által a munkaidő a felére redukáltatik.

Különösen becses, hogy a nyomóerő szabályozható és pedig: 1. az összesajtolás gyorsaságára nézve és 2. a nyomóerő kifejtésére nézve, ugy hogy váltakozva mindegyik megkettőzhető.

A nyomóerő megkettőzése főképen kívánatos, ha az összepréselés a végéhez közeledik.

Igen jól jön az is, hogy egy egyszerű készülék által a felszavarási fele annyi idő alatt történik, mint az összesajtolás; tehát felényi munkaidő alatt kettőzött erő kifejtésére lehetséges.

A munkáskan nem kell az emeltyűvel a sajtót körüljárni, hanem folyvas) egy és ugyan-azon helyről végezheti a munkát, mert ugy az összesajtolásnál, mint a felszavarásnál a működés

az emeltyűrudnak karbósszasága előre és visszafelétozása által történik.

A sajtólo-kosár a nedvnek a sajtóalás folytán le-folyását engedélyezi és a nagyobb préseknel függőlegesen és vízszintesen 4 részre osztható, minélfogva felszavarási- és újabb sajtólokoloncok alátozása nélkül tökéletes kipréselést lehetővé tesz. Az oszthatóság megkönnyíti az anyag bevitelét és a kipréselt anyag kalapáltozhat és ezáltal jelentékeny idő és munkasró megtakarítás érteik el.

A cég készít azonban préseket felsőnyomással is, a melyek a gyümöcsmustnak vastag vágy-lémmel való minden érintkezését teljesen kizárják! Fig. 3.; hogy azon vevőknek is eleget tozessen, kik ilyen igényeket támasztanak.

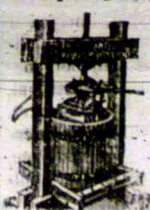

Fig. 3.

A legutóbbi években a szőlő- és gyümöcsbor készítésénél nagy elterjedésre találtak a hidraulikus [vinyomá-su] sajtók, mert főleg ott hol nagy munkaképességet követelnek, más sajtókkal szemben jelentékeny előnyöket nyújtanak.

A készített számos szerkezet közül az itt előbb ábrázolt Fig. 4. bizonyított a legalkalmasabbnak, minthogy nemcsak minden előnnyel rendelkezik, melyek más szerkezeteket tesznek hiressé, hanem azokat sok tekintetben fölül is mulja.

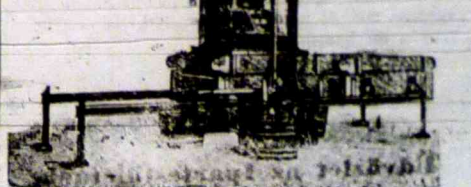

Fig. 4.

Az álvány teljesen kovacsolt vasból van készítve, melynek felső keresztvasai közé a sajtólo-henger prima öntőtaacélból van besüpitve. A pré-fej kovacsolt I vas tartókból áll, a melyekre a keményfából készült fedél van csavarokkal erősítve.

A sajtó tányér a legjobb tőgyfából készült, tehát a nedvnek minden érintkezése fémrészekkel ki van zárva, négy görgőkerékre szállíthatóan szerelve, ugy hogy a sajtóalás után kitolható és kényelmesen kiüríthető. Célészertű két sajtólo tányért alkalmazni, hogy míg az egyikben sajtolnak, addig a másikat ki lehet üríteni és újra megtölteni. Ez által a munkaképesség legnagyobb foka érhető el, ugy hogy pl. 800 liter köntartalmu kosárral naponta kb. 20.000 liter szőlőmust sajtolható ki.

A sajtólo-szivattyu 250 légnyomással dolgozik és a sajtóalás magában kb. 125.000 kg. nyomást idéz elő, melyet egy embe hoz létre. Kiváltható dugattyuja van, mely arra való, hogy a sajtóalás kezdetén gyorsabb összeszorítást és a vége felé fokozatos összeszorítást mellett a legnagyobb nyomást érhesse el. Ahol erőhájjással rendelkeznek ott a sajtó erőhőjára rendelkezhető.

Ha a törköly már kiszajtolatott, az elszórt szelepek kinyitása által a sajtólo dugattyu önműködőleg emelkedik fel anélkül, hogy, mint más idegen szerkezeteknél, ehhez emelődarut kellene alkalmazni.

A szivattyun alkalmazott lésszermő (manometer) megmutatja az éppen kifejtett nyomást, míg a biztosító szelep kezességet nyújt aziránt, hogy a sajtó megóvatik eltőrestől vagy egyéb károsodástól.

Ezen hidraulikus sajtónál a munka meg-szakítás nélkül, mert nem kell alkalmazni sajtólo-koloncokat, tehát ezen koloncok el-helyezésére fordított időt megtakarítjuk és ezért a sajtóalás sokkal gyorsabban történik, mint bármely más szerkezetnél.

Közgazdaság.

Gyümöcs- és szőlőprésekről.

A monarchia legtöbb vidékén egy gazdag gyümöcs- és szőlőáratásnak néznek elébe, és sok mezőgazda, illetve szőlő és gyümöcs-fajtalajdonos elé egy praktikus gyümöcs- vagy szőlőpréso beszerzésének kérdése toln. Ha gazdag

Laptulajdonos és kiadó:

Fischel Fülöp, Nagy-Kanizsán.

Nyilttér.

3863—1901.

291—1.

HIRDET MENY.

A nkanizsai járás főszolgabírája által közhírré tétetik, hogy az alábbi kimutatásban megnevezett állásokból már kilépett erdőőrök eskübetételei bizonyítványai az erdő-törvény 43. §. rendelkezései érte méhen a hatóságunk beszolgáltatva nem lettek és az eskübizonyítványok tulajdonosa a nyomozás dacára feltalálhatók nem voltak.

Mindenütt kapható

Szaga's Kalodont

nélkülözhetetlen fog-paszta

fogakat tisztán, fehérén és egészségesen fenntartja.

Apró hirdetés:

Eladó zongora

Egy teljesen jó karban levő 7 oktávós Böreg-szászi-zongora, jutányos áron — részletfizetésre is — eladó. Bővebb értesítést a kiadóhivatal ad.

Hirdetések:

[A férfiak ingyen kapnak]

olyan új találmányu orvoságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot és egy százoldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, akik érte irnak. Ez a legbamulatráméltóbb csodaország, mely megmentett ezeket, akik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett, férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvoságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok akik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, ahol a megereődés szükséges csodálatos eredménynyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki írhat érte bárholban magyarul, mire titoktartás mellett egy ingyen csomag orvoságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem tudja meg tudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute, 95 Elekiron Building, Fort Wagne Ind. Amerika. A levelek mindig bérmentes, tendő k.

Folyó szám	Az esküt tevő erdőőr		Az erdőőri eskübizonyítványok			Az erdőbirtokos neve kinél szolgálatban állott	Jegyzet	
	neve	lak-helye	életkora [éves]	kiállítási ideje év	hó			
1	Gialer Ferenc	Garabonci p.	48	7	1881.	febrár	6	Veszprémi káptalan mezei erdőőr
2	Sánta István	Szepestnek	54	20	1881.	"	6	Szepestnek község
3	Baka Ferenc	Patand p.	36	25	1882.	"	5	Inkey László
4	Tar József	Gelse	55	26	1882.	május	26	Glavina Károly
5	Hobi János	Z. Szt. Baláss	32	44	1882.	julius	4	Blumenschein József
6	Kovács Mór	Rigyác	33	45	1882.	október	23	Inkey Kálmán
7	Sánta István	M. Keresztur	33	7	1885.	junius	3	Mura-Kereszturi apátág
8	Námeth István	Rigyác	30	1	1886.	febrár	1	Rigyáci község
9	Papp Ferenc	Langvia	47	6	1887.	julius	3	Langvia község
10	Fazakas József	Fenyves p.	28	8	1887.	október	21	Gróf Szechenyi Kálmán
11	Szabó Károly	M. Szerdahely	28	2	1888.	január	13	M. Szerdahely község
12	Zsoltár Gábor	Galambok	30	7	1888.	"	26	Galambok község
13	Kománovics István	Gelse	26	10	1889.	aprillus	29	Sállyey Lászlóné
14	Hoffer Gáspár	Gelseziget	30	13	1890.	május	4	Stern I. Mór és fia
15	Kisselák József	Morgány p.	34	14	1890.	"	4	Stern I. Mór és fia
16	Baki János	Bakónak	56	2	1891.	aprillus	10	Szajártó János és társai
17	Mátyás Imre	Bocsk	27	8	1891.	julius	19	Lázár és Riedl
18	Futó János	Palla	32	4	1892.	aprillus	27	Somogyi Gyula
19	Ács József	Bocsk	36	7	1892.	junius	12	Lázár és Riedl
20	Petrakovics István	Fenyves p.	47	11	1892.	november	30	Pfeifer Konrad
21	Talabér György	Ujduvár	45	3	1893.	március	20	Honoris Herman
22	Saaka Gáspár	M. Keresztur	39	1	1894.	febrár	3	Mura-Kereszturi apátág
23	Loucsár József	Nagy-Récs	36	4	1894.	május	13	Dobrin Benó
24	Szabó Károly	Morgány p.	34	5	1894.	"	27	Stern I. Mór és fia

Hogy nevezettek az erdőőrök eskübetételéről vezetett nyilvántartásból törölhetők legyenek, felhívtnak mindazok, kik ezen erdőőri eskübizonyítványok tulajdonában vannak, vagy azok ho léteéről tudomással bírnak, az eskübizonyítványokat 15 nap alatt a nkanizsai főszolgabírói hivatalhoz beszoáltassák, vagy azok hollétét bejelentésük.

Nagykanizsán, 1901. évi augusztus hó 10.

VIOSZ FERENCZ
főszolgabíró.

Milleniumi kiállítás 1896: Nagy milleniumi érem.

STAHEL és LENNER Budapest,

Trieur és lemezlyukasztó gyár.

GYÁR: Katona József utca 8. szám. Margithíd és a nyugati pályaudvar közt.

Ajánljuk az általunk gyártott legjobb minőségű

Trieurök: a konkoly és búkkönynek a bura, árpa vagy rozs közüli kiválasztására.

Trieurök: a sabsak vagy árpanak a bura közüli és a gombóly magvak kiválasztására.

Leucocitastító és osztályozó trieurök: az árpa kiválasztására és leucocitastítására.

Ostályozó-Trieurök.

Szabadalmazott Trieur és osztályozógépek: minden gabonafaj tisztítására és tetezés szerinti osztályozására. — Elvállalunk Guthjar és Müller, illetve Mayer rendszerű trieurök csokely költséggel és trieur bakállás mellett ezen szabadalmazott trieuröké átállítását.

Méltom-Trieurhengerek vagy burkolatú Lyukasztott vagy hasított lemecek tetezés szerinti nagyságban ipari vagy gazdasági célokra.

Árjegyzék vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Ertesítés

Van szerencsém a nagytekintetű közönséget tisztelettel értesítenem, hogy a **nyári idényre**

a legújabb divat szerint mindennemű ruhákat, a legfinomabb minőségű a legolcsóbbig figyelmes és belellete jutányos kiszolgálás mellett készítek.

Es sikertemmel bátorodom a tekintetes és. kir. Alkotmányos urak figyelmét felhívni egyenruhák készítményeimre, melyeket a legpontosabban, előírás szerint legjutányosabban, kitűnő minőségben és izléses kivitelben szolgállok ki. Vidéki megrendelések kéllő figyelemmel eszközölhetnek.

A n. erd. közönség becses támogatását és szives megrendelését kéri mély tisztelettel:

KAUFMANN MÓR férfiakabé

ELKS felb. hsz.

Nagy választék kitűnő minőségű, divatos belöldi, angol és francia felmékben

Posta és a kérésre iródműt eszélyes figyelmes kiigazítás.

Készítik mindennemű polgári és egyenruhák

Hirdetések a lap kiadóhivatalában
Nagy-Kanizsán.

10-901. szám

290-2.

Arlejtési hirdetmény.

MURACSANY község közönsége által építendő **Kisded óvoda** építési munkáira ezeannel zárt ajánlati versenyárgyvas hirdetetik.

Az építési költség 11 796 kor. 82 fill. van előirányozva.

- 1.) Ajánlat csak az összes munkákra tehető.
- 2.) A sajátkezűleg aláírt ajánlatba kitéendő az ajánlattevő neve, polgári állása, lakhelye és kitéendő továbbá tisztán és minden kérelmet kizáró módon számokkal és betűkkel az árszámok, melynek a költségvetési összegből való leengedése mellett a munkákra vállalkozik.
- 3.) Ezen kívül tartalmaznia kell az ajánlatnak, hogy az építési tervet és költségvetést az ált. és részletes feltételeket a szerződési mintát és a helyi viszonyokat ismeri.
- 4.) Az ajánlattevők tartoznak az építési főösszeg 5-2-4 óvadeiul készpénzben vagy értékpapirokban letenni mely összeg a vállalkozóknak a tetőfelrakáskor visszafizetendő for.
- 5.) Később érkező vagy távirati ajánlatok figyelembe nem vételek, új ajánlatok ki vannak zárva.
- 6.) Az ajánlatok 8. évi augusztus 31-ik napjának délelőtt 10 órájáig a jegyzői hivatalban adandók be, ugyanakkor fogtak az ajánlatok nyilvánosan felbontatni.
- 7.) Az arlejtés tárgyát képező építkezésre vonatkozó művelet a jegyzői hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Muracsányban, 1901-ik évi augusztus hó 12-én.

Haris Károly

Vranovics Antal

jegyző.

bíró.

14921-1901. 289-1.

HIRDETMÉNY

NAGYKANIZSA város rendezett tanácsa ezen elközhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező területeken mutatkozó

gubaestermés

eladása tárgyában az

1901. évi augusztus hó 21. napján d. e.

10 órákor

a városház tanácstermében 400 korona kiküldetési ár mellett nyilvános szóbeli árverés tartatik.

Árverezők tartoznak negyven koronát bánatpénz fejében letenni.

A feltételek a v. kiadóhivatalban a hivatalos órák alatt betekintheők.

Nagy Kanizsán, 1901. évi augusztus hó 10-én.

VÉCSEY
polgármester.

Legelősebb bevásárlási forrás.

Senki

Kasztli Testvérek Nagy-Kanizsán.

az idei saison szükségletét ne fedezze, míg az óriási választéku, remek kivitelű áruraktárt nem tekint meg

KASZTLI TESTVÉREK-nél Nagy-Kanizsán.

Az idei saisonban különösen sulyt fektetünk egyes (specialitát) ujdonságokra.

Ajánljuk óriási választékban felszerelt raktárunkat legizlésebb

női ruhadíszekben, női- és férfi fehérneműekben, legelegánsabb izléses férfi nyakkendőkben, női és férfi esőernyőkben, valamint Utazó-bőröndökben.

Dúsan felszerelt **férfi- és női czipő-raktár.**

Női bőrczipő 5 kor. 50 fill-től 14 koronáig, — férfi bőrczipő 5 kor. 20 fill-től 16 koronáig.

Salon czipők 3 koronától 6 koronáig.

Csipkék, szallagok, keztyűk, női és férfi gyermekharisnyák, toilette szappanok, illatszerek stb. nagy raktára.

Vevőink ujevkor egy diszes naptárral ajándékozzatnak meg.

A n. érd. közönség szives pártfogását s támogatását kérjük

teljes tisztelettel

Kasztli Testvérek.

Nagy választék kézimunkákban.

nyomatottí Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1091

Óriási raktár iskolatásákban

Nagy raktár gyermekkocsikban.

Szerkesztőség

Városház-épület-Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta 11 óra és 4-5 óra között.

Íde intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSAN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 12 koronás
Félévre 6 koronás
Negyedévre 3 koronás

Nyitófizetendő 20 fillér

Előfizetők, valamint a hirdetőkre vonatkozóan Fischel Fülöp könyvkereskedésében intézendő.

Bérmunkások leveleit csak ismert személyek fogadtatják el.

Egyes szám ára 20 fillér

Nagy-Kanizsa, 1901.

Felolós szerkesztő: **Szalay Sándor**
Szerkesztőtárs: **Névez Lajos.**

Vasárnap, augusztus 18.

A munka.

A társadalmi morál apostolai már nagyon sokat gondolkoztak, írtak és beszélték arról, hogy mivel lehetne leghatározottabban biztosítani a népeknek lelki egyensúlyát?

A világot megváltó eszmék: az egyenlőség, szabadság és testvériség amelyeknek általánossá tételére hova-tovább két ezred évén át buzgalkodnak az emberiség boldogításáért hevülő lelkek, — szintén nem egyebek, mint álmodott napjai a népek lelki egyensúlyának.

Ámde nagy gondolatokat, az emberiség boldogítására hivatott eszméket nem lehet a nagy társadalom egyetemére külső hatalással rá erőszakolni. A tapasztalat mutatja, hogy a legúszább törekvések, a legfenségebb irányelvek is csak ékmer hatásúak voltak, az állandóság feltételét teljesen nélkülözték, ha azok a milliókra külsőleg rá erőszakolták, nem a népek lelkéből, erkölcsi világából bontakoztak ki.

A népek kulturtörténeti fejlődése és a fejlődés processusainak koronkinti hatalmas hullámverése elvitathatlanul azt bizonyítja, hogy sem egyes népek, nemze-

tek millióiba, sem az emberiség egyetemébe nem lehet bele gyökeresíteni bensőleg meg nem érett, erkölcsi alap nélkül még oly törekvéseket sem, amelyek az emelkedettebb szellemek felfogása, ítélete szerint kétségteletlenül az általános boldogulás világába vezetnének.

Ebből feltétlenül az következik, hogy midőn a népek erkölcsi egyensúlyát akarjuk megteremteni; midőn az egyenlőség, szabadság és testvériség eszméinek a népek millióit meg akarjuk hódítani; előbb meg kell találnunk az eszközt, a módot, amely az emberiség egyetemét lelkileg azoknak megértésére, befogadására teljesen megértelje.

Nagyon tévednek és efemer eredményeknek dolgoznak azok, akik azt hiszik, hogy az emberiség boldogítására irányított nagyobb szabású társadalmi reformokkal terrorismussal, bombával, dinamittal meg lehet valósítani! Az emberiség erkölcsi egyensúlyát csak a békés haladás, a szeretet fényével terjesztett világosság teremtheti meg. — Csak a béke magasztos munkája vezetheti az emberiséget a felé az álmodott világ felé, amely a maga szép-

ségében, isteni magasztosságában még eddig csak a magasabb szárazalású lelkek, szellemek képzelete előtt bontakozhatott ki.

Azok a fokokint történelmi alakulások, amelyek az emberiség békés fejlődésének, igazi benső haladásának az eredményei, — egyből — egyik a szép világ felé vezetnek, melynek létrejötte azonban az emberiség egyensúlyának megteremtése nélkül szinte a lehetetlenségek sorába tartozik; mert csak egyedül ez biztosíthatja az összeomlás ellen.

Mózes, a zsidó nép nagy reformátora a mint írva van, negyven esztendeig vezetette, kóboroltatta saját népét a pusztában, hogy az elfoglalandó ígéret földjébe (a nemzetekotashoz szükséges erkölcsi állappal nem rendelkező ivadék lassan elpusztulván) csak a visszontagságok közben megerősült, a szabad pusztán lelkében, erkölcsében átalakult, nemzetfentartásra alkalmas új nemzedék jusson be. Még a saját halandóságát is oda adta annak az eszmének, hogy népe a szabadságra teljesen megérett erkölcsi állappal lépjen be új hazájába. Maga is elveszett, elhullott a pusztában népe jövőjeért.

TÁRCA.

Gondolatok és séták a Balaton körül.

Írta: **Gapoch Aladár.**

Az ember tehetetlensége.

Furcsa teremtmény az ember. Szabadnak, a föld urának hiszi magát és amellett végtelenül tehetetlen. Nem rendelkezünk sem testünkkel, sem lelkünkkel. Megígéred jó ember, hogy ekkor és ekkor, ide és ide megy és a határozás végrehajtása nem rajtad áll. Megcsusszol egy lehullott gyümölcsben, kitöröd szabad és ígéretedet meg nem tarthatod.

De nemcsak testeddel vagy így kapsz egy illatos kis levélkét. Remegő ujjakkal hasítod széljével és lazasan futod végig. Írója szived választotta: A level szellemi találatát ajánl. A távol ságról beszélsz, mely kövzetek van, kér, hogy maradj bű, fúglakozz vele elmésben, gondolj rá sokat, nagyon sokat.

Te örömmel, repeső szívvel teszed meg ígéretedet, nappal éberén, éjjel álmodban a bűjös kicsiny gondolsz. Es im a véletlen elődbe hoz egy női, talán egészen más fajtából, mint szived bálványja. Az szerény, ez kicsapongó. Az egyszerű, ez sokat követelő. Az szemérmes, ez kacér. Azt a naivság, a nem tudás teszi előttd kedvesse,

ez tudásával, érzékiségevel, szemeinek tüzes, lángoló játékaival teit rabjává.

Most már nem gondolsz, most már nem gondolhatsz arra. Most már játékszer vagy, ígéreted csak akadály, mely még jobban hevít. És a ki nem parancsol lelkével, szívével, az te vagy.

Szóval báb vagyunk. A véletlen irányítja testünket, lelkünket és parancsol irtózatossá szigorával.

Miért ne írjunk utirajzokat?

Ez a szigor utolért engem is. Szinte röstelem magam. Vallomással kezdem. Utáltam, gyűlöltem mindig a furdóleveleket, utleírásokat, ha jelentéktelen, semmi ember írja és utálom, gyűlölöm ma is. Kérkedésnek, a hiúsági érzék kielégítésének tartom semmi egyébként. Ha szigorúan vesszük hátrahozottan rosszának, mert a hiúsági érzék lenyűgözése más polgártárs rovására megy.

Mert mire jó, mire hasznos egy általánosan ismert, sokaktól látogatott hírlyról nyilvánosságra szánt levelek írása. Nem tudom azt a türelmes és kegyes olvasót elképzelni, ki ezen gyönyörű köztetésre szánt dolgozatokat élvezés helyett nem boszorkodással futja végig.

Szerény véleményem szerint egy kicsit neveléses is az ilyen levelek írása, miként neveléses, ha ugyanazon ur, ki pompás egészségben, tavollevő furdóleveleket ír a nyilvánosság szá-

mára, sorvasztó betegségbe esvén, orvosi jelentéseket készített ugyancsak a nyilvánosság számára. A különbség kevés. Ha egészséges ember teszi, nevelnek és szánakznak; ha beteg ember csak sajnálkoznak. Vigyáznom kell nehogy félreértsenek. Csak akkor helytelen ez, ha jelentéktelen ember írja, olyan, aki nem tud semmit új oldalról megvilágítani, ki régi, taposott talajon jár; ellenben ha író ember, tapasztalt és gondolkodó, a ki, új szempontból indul ki és ragadja meg képzelő tehetségünket, ez csak tanítás, ez csak lépés a világosság felé. De mesze elkalandoztam. Nagyon őszintén fejeztem ki, miért tartom helytelennek a furdóleveleket, utirajzok írását.

De mégis kell írnom.

Megmondiam pedig azért, mert tud is ki akartom mutatni, hogy az ember nem tud ellenállani a körülmények torgolódásának.

A ki ma így beszél, az a körülmények nyomása alatt holnap úgy tehet, anélkül, hogy a következetlenség vádjával illethető. A játékszer jelen esetben én vagyok. Nem csusztam meg ugyan semmibe, nem is kaptam rózsaszín levelet, de dacára, hogy ellensége vagyok az utirajzoknak, írok ilyesmit, mert parancsolja a lelkiismeret, követeli az altruizmus és kényszerít az a sok fenyegetés, melyben egyik kedves utirajzomat Don Dugaszt részesítettem. De erről majd később.

Képeslevelező-lap ujdonságok

— a legművészebb kivitelben kaphatók —

Fischel Fülöp

könyvkereskedésében

NAGY-KANIZSAN.

Ferencz József keserűvíz

az egyedül

elismerett kellemes ízű természetes hashajtószer.

Hirdetések fűvészetnek
 e lap kiadóhivatalában
 Nagy-Kanizsán.

10-901. szám

290-2.

Arlejtési hirdetmény

MURACSÁNY község közönsége által építendő **Kisded-
 ova** építési munkáira, ezennel zárt ajánlati versenytárgyalás
 hirdettetik.

Az építési költség 11 796 kor. 82 fill. van előirányozva.

- 1.) Ajánlat csak az összes munkára tehető.
- 2.) A sajátkezűleg aláírt ajánlatba kitéendő az ajánlattevő neve, polgári állása, lakhelye és kitéendő továbbá tisztán és minden kérelmet kizáró módon számokkal és betűkkel azonos szá-
 zalék, melynek a költségvetési összegből való leengedése mellett a munkákra vállalkozik.
- 3.) Ezen kívül tartalmaznia kell az ajánlatnak, hogy az építési tervet és költségvetést az ált. és részletes feltételek a szerződési mintát és a helyi viszonyokat ismeri.
- 4.) Az ajánlattevők tartoznak az építési költség 5 %-át (ovadatul készpénzben vagy értékp. pirokban letenni) mely összeg a vállalkozóknak a feltételekalkor visszafizetendő leg.
- 5.) Későn érkező vagy lavirai ajánlatok figyelembe nem vétetnek, úo ajánlatok ki vannak zárva.
- 6.) Az ajánlatok *f. évi augusztus 31-ik napjának délelőtti 10 órájáig* a jegyzői hivatalban adandók be, ugyanakkor tognak az ajánlatok nyilvánosan felbontatni.
- 7.) Az arlejtés tárgyat képező építkezésre vonatkozó művelet a jegyzői hivatalból a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Murac-sányban, 1901-ik évi augusztus hó 12-én.

Haris Károly

Vranovics Antal

jegyző.

bíró.

14921-1901. 289-1.

HIRDETMÉNY

NAGYKANIZSA város rendszert tanácsa ezen el-
 közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező területeken-
 mutatkozó

guba-stermés

eladása tárgyában az

1901. évi augusztus hó 21. napján d. e.

10 órakor

a városház lanácstermében 400 korona kiállási ár
 mellett nyilvános szóbeli árverés tartatik.

Árverezők tartoznak negyven koronát bánatpénz
 fejében letenni.

A feltételek a v. kiadóhivatalban a hivatalos órák
 alatt betekintheők.

Nagy Kanizsán, 1901. évi augusztus hó 10-én.

VÉCSEY
 polgármester.

Legolosóbb bevásárlási forrás.

Senki

Kasztl Testvérek Nagy-Kanizsán.

az idei saison szükségletét ne fedezze, míg az óriási választéku,
 remek kivitelű áruraktárt nem tekinti meg

KASZTL TESTVÉREK-nél Nagy-Kanizsán.

Az idei saisonban különösen súlyt fektetünk egyes (specialitát) ujdonságokra.

Ajánljuk óriási választékban felszerelt raktárunkat legizlésesebb

női ruhadíszekben, női- és férfi fehérneműekben, legelegánsabb izléses férfi nyakkendőkben,
 női és férfi esőernyőkben, valamint Utazó-bőröndökben.

Dúsan felszerelt **férfi- és női czipő-raktár.**

Női bőrczipő 5 kor. 50 fill-től 14 koronáig, — férfi bőrczipő 5 kor. 20 fill-től 16 koronáig.

Salon czipők 3 koronától 6 koronáig.

Csipkék, szallagok, koztyúk, női és férfi gyermekharisnyák, toilette szapanok, illatszerek stb. nagy raktár.

Vevőink újévkor egy, diszes naptárral ajándékozzatnak meg.

A n. érd. közönség szíves pártfogását s támogatását kérjük teljes tisztelettel

Kasztl Testvérek.

Nagy választék kézimunkákban.

nyomatott Fischel Fülöp, laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1091

Óriási raktár iskolatásákban

Nagy raktár gyermekkoscsikban.

Szerkesztőség
Városház-épület Fichel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet vasárnap délután 4-6 óra között.

Idő irántkendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:
Városház-épület: Fichel Fülöp könyvkereskedésében.

ZÁLA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSA hetenként kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egyes évre	12 korona
Felére	6 korona
Negyedévre	3 korona

Nyitlár postára 20 fillér

Előfizetők, valamint a hirdetésre vonatkozó Fichel Fülöp könyvkereskedésbe intézendő.

Hármaslatlan levelek csak ismert közlőből fogadhatók el.

Egyes szám ára 20 fillér

Nagy-Kanizsa, 1901.

Felolós szerkesztő: **Szalay Sándor**
Szerkesztőtárs: **Bévez Lajos**

Vasárnap, augusztus 18.

A munka.

A társadalmi morál apostolai már nagyon sokat gondoltak, írtak és beszélték arról, hogy mivel lehetne legbiztosabban biztosítani a népeknek lelki egyensúlyát?

A világot megváltó eszmék: az egyenlőség, szabadság és testvériség amelyeknek általánossá tételéről hovatovább két ezred évén át buzogokdunk az emberiség boldogításáért hevülő lelkek, — szintén nem egyebek, mint álmodott napjai a népek lelki egyensúlyának.

Ámde nagy gondolatokat, az emberiség boldogítására hivatott eszméket nem lehet a nagy társadalom egyetemére külső hatással rá erőszakolni. A tapasztalat mutatja, hogy a legfeszítettebb törekvések, a legfenségebb irányelvek is csak elfemer hitásuak voltak, ha állandóság feltételét teljesen nem követték, ha azok a milliókra külsőleg reá erőszakolták, nem a népek lelkéből, erkölcsi világából bontakoztak ki.

A népek kulturtörténeli fejlődése és a fejlődés processusainak koronként hatalmasabb hullámverése elvitatlanul azt bizonyítja, hogy sem egy népek, nemze-

tek millióiba, sem az emberiség egyetemébe nem lehet bele gyökereztetni bensőleg meg nem érett, erkölcsi alap nélkül még oly törekvéseket sem, amelyek az emelkedettebb szellemek felfogása, ítélete szerint kétségtelenül az általános boldogulás világába vezetnének.

Ebből feltétlenül az következik, hogy midőn a népek erkölcsi egyensúlyát akarjuk megteremteni; midőn az egyenlőség, szabadság és testvériség eszméinek a népek millióit meg akarjuk hódítani: előbb meg kell találnunk az eszközt, a módot, amely az emberiség egyetemét lelkileg azoknak megértésére, befogadására teljesen megértelje.

Nagyon tévednek és efemer eredményeknek dolgoznak azok, akik azt hiszik, hogy az emberiség boldogítására irányzott nagyobb szabású társadalmi reformokat terrorizmussal, bombával, dinamittal meg lehet valósítani! Az emberiség erkölcsi egyensúlyát csak a békés haladás, a szeretet fényével terjesztett világosság teremtheti meg. — Csak a béke magasztos munkája vezetheti az emberiséget afelé az álmodott világ felé, amely a maga szép-

ségében, isteni magasztosságában még eddig csak a magasabb szárnyalású lelkek, szellemek képzelete előtt bontakozhatott ki.

Azok a fokozott történeli alakulások, amelyek az emberiség békés fejlődésének igazi beosó haladásának az eredményei, — egytől — egyig a szép világ felé vezetnek, melynek létrejötte azonban az emberiség egyensúlyának megteremtése nélkül szinte a lehetetlenségek sorába tartozik; mert csak egyedül ez biztosíthatja az összeomlás ellen.

Mózes, a zsidó nép nagy reformatora a mint írva van, negyven esztendeig vezette, kóboroltatta saját népét a pusztában, hogy az elfoglalandó ígért földjébe (a nemzetalkotóhoz szükséges erkölcsi alappal nem rendelkező ivadékok lassan elpusztulván) csak a vízszontagságok közben megerősült, a szabad pusztán lelkében, erkölcsében átalakult, nemzetfentartásra alkalmas új nemzedék jusson be. Még a saját halandóságát is oda adta annak az eszmének, hogy népe a szabadságra teljesen megértett erkölcsi alappal lépjen be új hazájába. Maga is elveszett, elhullott a pusztában népe jövőjeért.

TÁRCA.

Gondolatok és séták a Balafon körül.

Írta: Rapoch Aladár.

Az ember tehetetlensége.

Furcsa teremtmény az ember. Szabadnak, a föld urának hiszi magát és amellett végtelenül tehetetlen. Nem rendelkezünk sem testünkkel, sem lelkünkkel. Megígéred jó ember, hogy ekkor és ekkor, ide és ide, mégis és a határozás végrehajtása nem rajtad áll. Megcsúszol egy elhullott gyümölcsbe, kitörölj labad és ígéretedet meg nem tarthatod.

De nemcsak testeddel vagy így. Kapzsgyűlölős kis levélkék. Remegő ujjakkal hasítod szíved és lazasan fuod végig. Írója szíved választja. A levél szellemi találatát ajánl. A távol ságról beszél, mely köztetek van, kér, hogy maradj hű, foglalkozz vele elmédben, gondold reá sokat, nagyon sokat.

Te örömmel, répeső szívvel teszed meg ígéreted, nappal éberem, éjjel álmodban a bájos kicsire gondolsz. És im a véletlen elődbe hoz egy hűt, talán egészen más fajtából, mint szíved bálványja. Az szerény, az kicsapongó. Az egyszerű, az sokat követelő. Az szemérmes, az kacér. Azt a naivság, a nem tudás teszi előtted kedvesse-

ez tudásával, érzékiségével, szemeinek özes, lángoló játékával tett rabjává.

Most már nem gondolsz, most már nem gondolhatsz arra. Most már játékszer vagy, ígéreted csak akadály, mely még jobban hevit. És a ki nem parancsol lelkével, szívével, az te vagy.

Szóval báb vagyunk. A véletlen irányítja testünket, lelkünket és parancsol irtózatosságorával.

Miért ne írjunk utirajzokat?

Ez a szigor utolért engem is. Szinte röstelem magam. Vallomással kezdem. Utáltam, gyűlöltem mindig a furdőleveleket, utleírásokat, ha jelentek, semmi ember írja és utálok, gyűlölöm ma is. Kérdésnek, a hiúsági érzék kielégítésének tartom, semmi egyébnek. Ha szigorúan vesszük határozottan rosszaságnak, mert a hiúsági érzék lenyűgözése más polgártárs rovására megy.

Mert mire jó, mire hasznos egy általánosan ismert, sokaktól látogatott helyről nyilvánosságra szánt levelek írása. Nem tudom azt a türelmes és kegyes olvasót elképzelni, ki ezen gyönyörködtetésre szánt dolgozatokat élvezés helyett nem bosszankodással futja végig.

Szerény véleményem szerint egy kicsit neveléses is az ilyen levelek írása, miként neveléses, ha ugyanazon ur. ki pompás egészségben tavolléván furdőleveleket ír a nyilvánosság szá-

mára, sorvasztó betegségbe esvén, orvosi jelentéseket készített ugyancsak a nyilvánosság számára. A különbség keves. Ha egészséges ember teszi, nevelnek és szánakznak; ha beteg ember csak sajnálkoznak. Vigyáznom kell nehogy felérisenek. Csak akkor belytelen ez, ha jelentéket "ember írja, olyan, aki nem tud semmit új oldalról megvilágítani, ki régi, tapasztalt talajon jár; ellenben ha író ember, tapasztalt és gondolkodó, a ki, új szempontból indul ki és ragadja meg képzelő tehetőségünket, ez csak tanítás, ez csak lépés a világosság felé. De most az elalandoztam. Nagyon őszintén fejezem ki, miért tartom helytelennek a furdőlevelek utirajzok írását.

De mégis kell írnom.

Megmondtam pedig azért, mert itt is ki akarom mutatni, hogy az ember nem tud ellenállani a körülmények torgolódásának.

A ki ma így beszél, az a körülmények nyomása alatt holnap, úgy tehet, anélkül, hogy a következetlenség vádjával illethető. A játékszer jelen esetben én vagyok. Nem causztam meg ugyan semmibe, nem is kaptam rózsaszín levélkét, de dacára, hogy ellensége vagyok az utirajz írásnak, írok ilyesmit, mert parancsolja a lelkiismeret, követeli az altruizmus és kényszerít az a sok fenyegetés, melyben egyik kedves utirajzamat Don Dugaszt részesítetem. De erről majd később.

Képeslevelező-lap újdonságok

— a legművészebb kivitelben kaphatók —

Fichel Fülöp

könyvkereskedésében

NAGY-KANIZSA.

Ferencz József keserűvíz

az egyedül

elismerett kellemes ízű természetes

hashajtószer.

Ezzel a reformatori előrelátással, ezzel a bölcsességgel kell az emberiség erkölcsi egyensúlyának megteremtésén munkálnunk, hogy mindazok a feltételek, amik az emberiség boldogításának alapadott világát biztosítják, — a népek szellemi világában lassan-lassan kifejlődjenek.

A békés haladásnak, az általános tökéletesedésnek, a népek erkölcsi egyensúlyának kétségtelenül legbiztosabb, leghatalmasabb eszköze: a munka.

Nem pusztá frázis ez!

A munka szabaddá tesz: A munka nemcsak kenyeret, existenciát biztosít, hanem nemes nyugodt önértzetet is teremt. A munkaegyenlőséget biztosít; mert a verejtékező ember képes csak igazán megbecsülni

annak az embertársának erkölcsi értékét, aki szintén verejtékezik, ha talán más lény-is és más eszközökkel. A munka becsülésében, a munkás erkölcsi értékének az elismerésében fejlődik ki az emberiség milliói közt az egyenlőségen alapuló testvéri szeretet. A munka jogokat biztosít; egyenlővé teszi a munkásokat és kifejleszti, fenntartja a testvéri érzelmeket.

Az őszinte odaadással dolgozó, a munkát nem csupán eredményeért, hanem önmagáért becsülő embert nem lázítják föl azok a nagy aránytalanságok, amik társadalmi életünk mostani formái között el nem oszlahatók. A szó nemes értelmében munkás embert a társadalmi helyzetek fölötti elmélkedés nem ösztönzi rombolásra, hanem saját önértetében nyugalmat találva, munkája becsének erejével igyekszik magának biztosítani olyan jogokat, amiket a fennálló társadalmi rend mellett másoknak a születési vagy vagyoni előnyök adnak.

Es a jövő — bármily messzeségben is az időnek — igazolni fogja, hogy helyesen gondolkozik; mert csupán a nemes érte-

lemben felfogott és végzett munka adja meg a népek az általános boldogulásra a szilárd erkölcsi alapot; ez vezet lépésről-lépésre a békés haladás, a tökéletesedés útján megváltozó eszmék ígért világa felé.

Azok, akik a társadalmi alakulásokra nem akarják bevárni az emberiség erkölcsi érettségét, azok nem a békés munka erejével, hanem a türelmetlenség, az esztelen ség rombolásával akarnak részképet adni a nagy emberi társadalomnak. Ily uton azonban csak meggátolják a valódi erkölcsi haladás, az igazi világosság terjesztőinek munkáját s a maguk számára sem teremhetnek még ideig-óráig tartó boldogságot sem.

Ne fejsze szilánkolja szét a korhadó vén fát, hanem a talajból sarjadzott új fa; mely mellett, ha már valóban élet-erőssé lett, ugysis kidől, leomlik, életnedvektől megfosztott, elsatnyult gyökerével — a régi!

Zászló felszentelési ünnepély.

A nagykanizsai Ipartestület egyik törekvését megvalósította.

Új disz zászlót szereztek be, melyet folyó hó 15-én nagy ünnepek közt felavatolt. Az ünnepélyt iránt a város egész közönsége nagy érdeklődést tanúsított, de érdeklődéssel voltak ez iránt a távolból is és ennek folyamán képen városunkban tiszteltük a soproni kerest. és iparkamara elnökét Ullemt és titkárát Kirckhnopf Frigyes, továbbá Csertán Károly Zalavárm. népszerű alispánját, a keszthelyi, a lendvai, csáktornyai, baranya-szt.-lőrinci, nagyatádi és kiskamáromi ipartestületek küldötteit.

A város igen ünnepélyes színt öltött; az utcák szépen fel voltak lógózva, a Fő-uton a Littke-téle ház előtt gyönyörű diszkapu állt, a következő felirattal:

»Imádkozzál és dolgozzál.«

A D-ák Ferenc téren a hol a felszentelési ünnepély főbb aktusainak kellett volna

lefolynia, igen szép sátor állt a zászlóanya, védnök és koszorus leányok, egy díszes emelvény pedig az ünnepi szónok részére. A templom ajtaja előtt oltárt improvizáltak. Szóval minden intézkedés megvolt, mely szerint az ünnepély Isten szabad ege alatt lett volna megtartandó.

De már reggel 8 óraker, midőn a gyülekezés kezdetét vette a rendezőség és a közönség legnagyobb sajnálatára megeredt az eső, úgy, hogy az egyházi ceremóniát a templomban kellett megtartani; egyebekben a rendezőség dacára a rossz időnek az ünnepély sorrendjét teljesen betartotta.

Dr. Bentzik Ferencné zászlóanyáért, valamint Vecsey Zsigmond védnökéért küldöttség menesztetvén, ezek megérkezéssel Fischel Lajos r. b. elnök gyönyörű csokorral fogadta a zászlóanyát. — A lépcsőzet, mely a Polgári Egylet nagytermébe vezet, még soha nem volt oly szépen dekorálva mint ez alkalommal. Több mint száz fehér ruhás leányka képezett ott sorfalat.

Pontban 9 óraker Varga János ipartestületi elnök rövid hazafias beszéddel megnyitotta a diszközgyűlést, mely alkalommal Muraközy János rövid tömörséggel változta Ipartestületet 16 évi tevékenységét. A diszközgyűlés után a diszfelvonulásnak kellett volna következnie, de a szakadó eső miatt ez csak részben volt megvalósítható.

A koszorus leánykakat kocsin viték a templomba, a zászlóanya pedig a védnökkel Linzer Béla szépen felvirágozott négyes fogatán hajtattak a templomba. — A kivonult testületek azonban bevont zászlaikkal, dacolva az esővel példás rendben sorakozva vonultak a felszentelési ünnepély színhelyére a felső templomba.

Az egyházi szertartást főt. Nitz Robert kórházi lelkész végezte. A tudós pap ez alkalommal nagyszabású beszéddel gyönyörködtette a hallgatóságot, az Irod. és Műv. Kör. dalárdája pedig remek énekével.

Miután dr. Bentzik Ferencné zászlóanya rátette a felszentelt zászlóra, a

Szóval gyönyörű utunk alatt annyiszor elfogott a keserűség, annyiszor megsajnáltam szegény házamat, annyiszor úgy éreztem, mintha a legsötétebb Ázsiában volnék, hogy most bennem a satirikus elnyomja a leírót, a kritikus a festőt. A gyönyörűség amit a tájak ezer szépsége ébresztett enyhítetts a rossz, a Reméltem gondolatokat s így nem lehetek ostor mely sujt, nem lehetek kíméletlen bíráló, bár érzem, ilyenre volna szükség.

De írnom mégis kell. Es mindenkinék kell írnia, ha írásával célt akar elérni.

Akkor lehet az illető jelentéktelen, lehet jelentéktelen ember. A cél nemesíti az eszközt. Ha írása nem is jó, de kidomborodik szép és nemes célja, akkor már nem ítéltethető el, akkor már előbb említett sujtó ítéletem nem alkalmazható. A magam igazolására mondtam.

A Balaton környékén jártunk, mindenféle tapasztalatunk az elhanyagolást, látunk a nemtörődömséget, mely mint egy vékony állítószó kőd borul a gyönyörű vidékre. Ezek után már feladtam szigorú elvemet és elhatároztam, hogy írrok a lelkiismeret parancsára.

Mikor pedig a szebb helyekre értünk és élveztünk a filiszter emberek möhő örömeit, akkor csak fokozódott bennem az irási vágy, ha tudják meg, ismerlessék meg mindezt mások is, hogy aztán lássanak és gyönyörködjenek.

Es én írrok, az altruizmus parancsára, de van egy harmadik várom is. Ismertem ugyan Chandra barátunk szép és szilaj szenvedélyét, tudtam, hogy többek között két erős szenvedélye van a

leány és a hegymászás. (E két pont közül csak az elsőben harmonizálunk) De, azt hittem, a milyen dühös udvarló, olyan elővigyázatos hegymászó. De reszini családiam. Ha elővigyázatos is, mérész. Elővigyázatossága rendszerint akkor kezdődött, mikor már nehéz és veszélyes utunk majdnem befejeződött.

Olyan helyeken jártunk, hogy Don Dugas dacára teste meglehetősen terjedelmének a felelem, az élet utáni vágy vagyis hatása alatt olyan túrgó volt, mint valami zerge. De ha jön a vadász, megjírd a zerge. Ha jött valami jó meredek hely, megjírd Don Dugas... és én. Ilyenkor aztán egy kiálló kőbe kapaszkodtunk, egymást tenyeggettük, mert ha gyávan viselkedünk, uszamba kerülünk és kifiguráztatunk.

De a lelkiismeret tudalása, ha nem nagy a bűn, hamar elcsendesül. Az embertársak iránti szeretet kimutatása sem minden esetben okvetlenül szükséges. Don Dugasról sem félnék nagyon, ha nem volna kedvem az írásra. Azonban Don Dugason, Chitandren és Diegon kívül velünk volt Vízsihausz és Engelike is. Es itt rejlik a legnyomósabb ok.

Tudnak-e a lányok hegyet mászni?

Udvariatiannak mondhat a kedves olvasó, hogy először az erősebb nemről írrok és úgy terek át a gyengebbre. De szegény Dugasra és Diegóra, ez nem udvariatiság. Az erősebb nem jelen esetben ők voltak.

Nem íyennek ismertem én a gyengebb nemet. Magamdom őszintén gyávanak, félnéknek

tartom a női; lükesnek szilajnak csak akkor, ha a szivről, a szerelemről van szó.

A leggyengébb, a legszilidebb nő erőse, vadda vilik, ha egyetlen kincse, szive forog kockán. Nem az az erősség az, mely tör, zúz, hanem a mely ígat; nem az a vadság, mely rombol, hanem a mely ellenáll. Így gondoltam azt most is.

Van egy közös barátunk, Zaza. Furcsa ember, emellett érdekes. Egyik tulajdonsága, mely olykor furcsa, olykor érdekes és nagyráttán a megbálgatásra is érdemes, az ellenmondás. A legnagyobb meggyőződés hangján mondta, gyenge nőket nem lehet hegymászásra használni, nevetéses, a mit akarok. Es a furcsa ember állt szavának. Leszavaztunk. Nem adta meg magát, inkább itthon maradt. Most bánja, de azt sem mondja meg.

Nohát én elinduláskom előtt, neki adtam igazat. Tévedtünk. Beismerem. A mit láttam, meggyőzött, hogy előre nem szabad ítéletet mondani. Állításomat, hogy a nők csak akkor erősek, ha a szivről van szó, a tények megcáfolták.

Láttam nőket, kik a hegymászásban és gyaloglásban nagyon erősek. Ha magam előtt látom Engelike, mely könyvedtséggel kuszott vagy helyesebben repült feltele és ugorta át a legveszélyesebb szakadékokat, akkor érzem, hogy csalódtam.

Ez a csalódásom kelemes. De most már kotelkedni kezdok igazam van-e akkor, ha szivkedéseken tartom erősök a női.

gyönyörűen himzett zászlószalagot és megkoszorúzták a zászló alatt kivonult testületek és egyesületek zászlóit, a menet sorakozott.

Általános öröme az idő kiderült és Fischel Lajos r. b. elnök igen ügyesen és bámulatos gyorsasággal aranzsította a felvonást, mely annak egészében igazán gyönyörű látványt nyújtott. A város egész közönsége talpon volt és csak most, midőn gyönyörködött a szokatlan látványban, sajnálta volna igazán, ha az eső megfosztotta volna ettől.

Fischel Lajos r. b. elnök vezetése alatt a menet a fő-úton, Erzsébetkirályné terén, Rozgonyi-utca és Sugárúton át a Polgári Egylet kertjébe vonult, a hol Banekovics János áll. el. iskolai tanító a közönség lelkes éljenzése kíséretében megtartotta nagyszabású ünnepi beszédét.

A beszédet követő zúgó éljenzés lecsillapulta után következett a szegbeverés, melyet fél 1 órakor megszakítottak, mert az ünnepi csoportot Mathea Károly lefényképezte.

Délben 242 terítékű ebéd volt a Polgári-Egylet nagytermében. Az első felköszöntőt Csertán Károly alispán mondotta a haza legelső és legszorgalmasabb munkására: a királyra. A következő szónok Halvax Frigyes rendkívül szép beszéddel a zászlóanyát és a védnököt köszöntötte fel. Hajdu Gyula az alispán, Kanfer József a soproni keresk. és iparkamara elnökét és titkárát, Révész Lajos a résztvevő testületeket, Vecsey Zsigmond polgármester az ipartestületet köszöntötték fel. Poharat emeltek még Görög Ince szent. ferencrendi házfőnök, Nith Norbert kórházi lelkész, — kinek nagy tásu verses felköszöntőjét talantabb közöljük. Csertán, Kirchknopf Frigyes, Dobrovics Milán, Mikoss Géza és még többen. — A lakoma vig hangulatban délutáni 5 órakor ért véget.

A rendezőség néhány órai pihenő után ismét akcióba lépett, mert megkezdődött a táncmulatság, mely rendkívül látogatott volt. A négyeseket még hajnalban is 100 pár

Lehet jó Diego elutazol mondjuk más vidékre más társasággal. Engeltől p'd. Vladentine pótolja; Don Duraszt, D-n Kuvaszt, F. Imasziok egy magas, meredek hegyre. Vladentine mindig bátoriatlanabb és bátoriatlanabb lesz, míg végre kidől. Most nekem van igazam. A nő nem igen erős. Segíted, viszed felfelé, figyelmedet teljesen reafordítod, felsz, hogy a legkisebb baja történik és egyszerre azt veszed észre, hogy a nő fölig szerelmes beléd. Ha úgy jársz, megint tévedés, a nők gyöngék akkor is, ha szívükről van szó. De még azt talájjak hinni azt akarom bizonyítani, hogy a nő rejtély. Dehogy. Csak azt, hogy ifjú hölgyek is mehetnek egy-egy szebb kirándulásra, nagyobb gyaloglásra. A szép kicsipkézett napernyő helyett vehetnek olykor hegyes botot kezükbe. A holdvilágos éjszakákkal való foglalkozás helyett gondolhatnak olykor a szép magas hegyekre is, dacára, hogy azok megmászása egy kicsit nagyobb fáradságha kerül, mint egy-két gimnazista vagy néhány hadnagyoska figyelmenél felkeltése. Marad azért idő illatos levelkék gyártására, ártatlan találkozások rendezésére, sőt élénkebb lesz talán a társalgás formája.

Kiludodott, hogy a leányok mehetnek hegyi útra, következék, hogy menjenek is. Ismét egy ok, hogy irtam, ismét egy cél, mely megvív a következtelenég vadjától. (Folyt. köv.)

táncolta. A zászlóanyát, aki a mulatságon szintén résztvett, a belépéskor gyönyörű virágcsokorral fogadta a rendezőség. A táncot a védnök nyitotta meg a zászlóanyával.

Ezek után bátran mondhatjuk, hogy az Ipartestület ünnepélye nagy erkölcsi sikerrel járt, mely mögött az anyagi sem fog igen visszamaradni, mert az Ipartestületnek eddig már mintegy 3300 korona bevétele volt különböző címen.

A mégbe nem érkezett szegkek az Ipartestület helyiségében a hivatatos órák alatt d. e. 9—12-ig és d. u. 2—5-ig folyton beverhetők.

Verses felköszöntő

— az Ipartestület bankettjén. —

Tartotta: Nith Norbert.

Áldomásra jöttünk össze,
É terem fényárjában.
Hogy a napot vígan töltsve,
Járjunk ősök nyomában.

Örökégtép maradt reánk,
A hőszerező apáktól.
Hogy megtöltsük borral kupánk,
Ha szülnék a munkától.

Nagy dologban fáradoztunk,
Izzadunk most is bele.
Istent kérjük, hogy új zászlónk
Malasztjával hintse be.

Unokákra más-sze kihat
Működésünk ereje.
Örömlőrást lakaszt sokat
S ez a dolog veleje.

Ne esodálja senki teha,
Hogy most itén pihenünk.
S hogy végezvén a nagy munkát,
Győzelmi dalt énekünk.

Győzelemnek volt a jele,
A zászló még mindenkor.
Felbuvól a hárczi keble
A napk kibontásakor.

Hévült a mi kebelünk is
A szent munka folyamán.
Mert ott láttuk a zászlót is,
Az oltár jobb oldalán.

Megszenteltük a lobogót,
Ajuknt imát rebegett.
S ballottuk az isteni szót,
Küldtem áldást eleget.

Van és lesz is e zászlóban
Bámulatos nagy erő.
Nincs ellenség a nyomunkban,
A kit le nem verne ő.

Ezt a zászlót megbecsülni
Köteles a honfi a nő.
Az alatt hős harcra kelni,
Mily magasatos mily dicső !!

Szívünk édes örömeiben
Elfeledünk nem szabad,
Hogy az ünnep voltaképpen
Agról árván nem szakadt.

Iparosok testülete
Adott annak léleket.
S hogy ragyogóbb legyen fénye,
Sok koronát áldozott.

Üritük hát első sorban
Arra csengő poharunk.
Virágözök mindig jobban,
Dicső magyar iparunk.

Se angoltól se némettől
Iparcikkét ne vegyünk.
Hisz megkapjuk véreinktől,
Amire van szükségünk.

Kreditre ne vásárlanak
Iparunk hős bajnok.
A nagy bankok terca jukonk,
Legyenek törzs-lakói.

Tisztviselők és a tagok
Lássanak sok éveket.
Ne kinnzák nehéz gondok
S bu ne bántsa szívüket.

Másodsorban a zászlónak
Edes anyját eltetem.
Urvedjen oly állapotnak,
A hogy látja most szemem.

Arcának szép üdösesége
Ki ne tűnjön soha sem.
Öröm legyen kísérője
Egész földi életén.

A védnök sem maradt ki
Köszöntésem sorából.
Nagy porciót jutott neki
A zászlónak gondjából.

Bátor szive erős lelke
Védje mindig s óvja azt.
Édzett karja éze-messze
A homályt mi fényt hozja azt.

Eljen soká szerencsében,
Eljen soká boldogan.
Gyönyörködjék dicsfényében,
Szent örömtől ittas-an.

A koszosus leberlányok,
Szintén soká éljenek.
Telje üljön minden vagyok,
Miti szívökben égnek.

Az egyetem üdösesen,
Sem hagyhatom szó nélkül,
Adja isten tőrekvesit
Mindegyiknek vég nélkül.

Szóval éhen társaságunk
Minden tagja sokáig.
Jó kedv melett mulatozzunk
Kivilágos viradtig.

A tisztviselők mozgalmá.

(K. sz.) A magyar állami tisztviselői kar életében mindenképen jelentős dátum marad az 1901-ik esztendő. Jelentős lesz mindenképen, akár teljesüljenek a hangoztatott kívánatok, akár nem. Mert egyöntetűségének, térfasságának és ösztetartó képességének a tisztviselői kar olyan dicséretes jeleit nyújtja most, a melyenket ritkán lehet találni nemcsak más államokban, hanem a milyenekre eddig még Magyarországon is illig volt példája.

Igaz, hogy nehéz körülmények, a hosszú halgatásban megnyitkozott, hiába valónak bizonyult türelem volt előjárója e mostani mozgalomnak, és ezek az ézőmények okozták nagy részét, hogy most annál imponansabb komolyasággal, annál kevésbbé lebecsülhető és kicsinyelhető erőteljességgel állanak napra a tisztviselők. Mindenféle helyi bizottságok alakultak, Budapesten pedig központi bizottság szervezkedett, hogy irányítsa, vezesse és tényekben végrehajtssa a nagyszabású mozgalmat. Országos-nevű kiváló férfiak állanak e serényen működő országos központi bizottság élén, a vidéki bizottságokban pedig szintén mindenütt a kar tekintélyesebb alakjai vannak a vezető tisztségekben, és köztük csoportosulnak az állami tisztviselők valamennyien, kicsinyek és nagyok, és gyöngék — egyformán erős elhatározással, nem lankadó bizalommal és kitartással.

Igen, bizalommal, még pedig bizalommal a kormány iránt. Mert a mennyire át vannak hatva a magyar tisztviselők annak a tudatától, hogy mozgalmuk jogos és hogy kívánságaik méltányosak, éppen oly határozottan tudják azt is, hogy — a mai kormányzat nem csak elismerésre és meghallgatásra talál ráindaz, a mi méltányos, de teljesülésre is, legalább is abban a mértékben, amennyire ezt a mai viszonyok lehetősége, keresztlívihetővé teszi. És mert ezt tudják a magyar állam tisztviselői, azért mozgalmuk nem fordult az állam és a kormány ellen, azért nincsen abban semmi fenyegető

semmi szírákzerű; hanem megvan benne a jogos és méltányos kerések teljesülésének legfontosabb feltétele, a bizalom a és meggyőződés, hogy siket illőkre nem fognak találni, hanem rajtuk a lehetőség határai között segítve lesz.

Mit akarnak a tisztviselők? A memorandumba foglaltak öt részlet két főpontra összehúzódtak: akarják anyagi helyzetük javítását és akarják a szolgálati pragmatikát. Nincs senki, aki a kívánások teljes jogultságát kétségbe vonná. Mindenki ismeri a tisztviselők sanyaru helyzetét, tudja, hogy régtől fogva megérdemelték volna — nem csak az általuk teljesített munka, hanem a viszonyok változása és drágulása folytán — hogy anyagi sorsuk tetemesen javíttassék. A túlzott várakozás hosszú kalváriáján mentek keresztül: látniok kellett, mint javították helyzetét az ausztriai tisztviselőknél, látniok kellett, mint emelt a monarchia mindkét árama a közös hadsereg és a honvédség tisztjeinek a fizetését — csak ők maradtak el, csak az ő helyzetük maradt változatlan, abban a vigasztalanságban, amely szemébe öltik mindenkinek, ki ha nem tartozik is közéjük — elloguatiannul vizsgálja, milyen hát a sorsa nálunk a tisztviselőknél.

Akár mi ilyen szomorúak lennének is az ország anyagi viszonyai, attól mentes meg bennünket az ég, hogy annyira sötétekké váljanak a viszonyok, hogy velük szemben még az olyan szerény és méltányos kívánásoknak is, mit a milyeneket a tisztviselők hangoztatnak, egyáltalán meghallgathatók se legyenek. Hal, Istennek, bármilyen nagyok is államunk egyéb terhei és bármilyen kevéssé kedvező perspektíva nyílik is az idej gyenge aratásra, annyira rosszul megsemm állunk.

Nem is hiszhetjük, hogy ez a mostani példás, komoly, higgadt mozgalmat eredmény nélkül maradjon. Meg vagyunk róla győződve, hogy a mozgalmak céljai már gondjaiba vette Szell Káimán és hogy az ő igazságsszeretettel, méltányosságával már keresi, tán meg is találta a megoldást, a hogyan a lehetőség keretei között a tisztviselőknél sikert lehetne biztosítani. És mert ez a hitünk, ezért kívánunk továbbra is összetartást, erőt a tisztviselők mozzalmának, hogy a bizalom útján — melyen eddig haladt — údvös célokhoz jussunk.

HIREK.

— **Augusztus 18.** Dicsőősegesen uralkodó királyunk ő felsége I. Ferenc József születése napjának évtordulója alkalmából folyó hó 18-án vasárnap, d. e. 11 órákor az izr. templombau ünnepélyes hulaadó istentisztelet fog tartatni.

A hivatalos istentisztelet reggeli 9 órákor lesz a szent ferenciek plébánia templomában.

— **Gyászhi.** Ki ne emlékeznék vissza szeretettel Kovács Károly, a népszerű, szókimondó kir. fővárnyszéki bíróra, a ki mintegy 5-6 év előtt bámulatos tevékenységet fejtett ki közügyeink terén. A legszorgalmasabb bírák egyike, éjjel nappal dolgozott, hogy közügyeinknek használhasson. Figyelme mindenre kiterjedt. A leglelkesebb szószólója volt a szegényügy rendezésének és legagilisebb tagja és tisztviselője az Irod. és Műv. Körnek és Szépitő-Együletnek. Ő egy maga többet dolgozott, irt, szónokolt mint a többi tagok és tisztviselők együttvéve; pedig nem volt más fizetése, mint az az öntudat, hogy férfi as erélylyel harcol a közjóért. De a szinte emberfeletti munkálkodás tönkretette e páratlan tevékenységű férfi u idegeit és négy év előtt mint élőhalottat vittek el körünkől, hová mint igazán holtat hozatta haza a hitvesi szereretet, mert Kovács Károly folyó hó 15-én kisenvedett, igaz fájdalomra azoknak, a kik ismerték, szerették és becsülték.

A jobb sorsa érdemes férfi u temetése tegnap szombat délután öt órákor ment végbe. Megjelentek azon az összes bírói hatóságok testületileg; szép koszorút is helyezettek a szeretett kártárs koporsójára; ott voltak az ügyvédek majdnem teljes számban és még sokan, kik mindnyájan kegyelettel fogják Kovács Károly emlékét megőrizni.

A család a következő gyászjelentést adta ki. A híröktak a saját és az ő-szes rokonság nevében fájdalomteli szívet jelentik a legjobb férj, aya és rokon Kovács Károly törvénytörző bíró urnák f. hó 15-én reggel hosszas szenvedés után, életének 49-ik, boldog házassáznak 13 évében Budapesten történt gyászos elhunyat. A drága halott hült tetemei N-Kanizsára szállítottak és f. hó 17-én d. u. 6 órákor fogtak a helybeli rom. kath. sírkertben lévő gyászszobából örök nyugalomra helyeztetni. Az enzesztelő szent mise áldozat f. hó 19-én d. e. 9 órákor fog a helybeli a szent. Ferencrendiek-templomában a Mindenhatónak bemutatlatni. N-Kanizsa, 1901 augusztus 15. Áldás és örök béke hamvairal! Özv. Kovács Károlyné az. Hütter Lujza mint neje. Kovács László, Erzsé és Ilona mint gyermekei.

— **Kirendelés.** Vajda Mihály felső-mihályfalvi volt helyettes körjegyző ónnau eltávozott; helyette a járási főszolgabíró Koppár Lajos, a közig. tanfolyamot végzett okl. jegyzőt rendelte ki helyettes körjegyzőnek.

— **Katonák szabadságolása.** Tohbször hangoztatják a gazdasági egyesületek annak szükségességét, hogy azok a katonák, akik azt kérik, az aratás idejére szabadságoltassanak. Báró F. Jervary Gé. honvédelmi miniszter egyetértve a közös hadügyminiszterrel, e rendelte hogy a jövő évtől kezdve az aratási idő alkalmával augusztus hó 1-étől bezárólag 15-ig azok a katonák, akik szabadságot jelentenek, szabadságoltassanak. A miniszter rendelkezésében kiemertő utasítást ad a szabadságoltaknál követendő eljárásra nézve. A vizsgálések megállása céljából a szabadságot katonáknak hatóságilag kell bizonyítani, hogy szabadságidejüket az aratásnál töltötték.

— **Csipegyár Közegen.** Szombat-helyről jelentik, hogy Károly Antal alispán a közigazgatási bizottsághoz írásban jelentése szerint Közegen csipegyár fog épülni. A tárgyalások ennnyira előre haladtak hogy az építkezést kora tavasszal megkezdik.

— **Tűzvész Kotorban.** A Koto ban f. hó 12-én dühöngött tűzvész 12 órádát telet szerencsétlenül, ezek közül többnek mindene elégett, nagy nyomorúságra jutottak. Az előjáróság megindította a könyöradamány gyűjtést. Dr. Braun alsó-dombori orvos azonnali kényeret ószított ki a szerencsétlenek közt; Simegyi Vilmos Budapestről 50 koronát küldött a károsultaknak; egyesek is többen adakoztak, özv. Placsó Floriáné, a ki anyagi is szegény s 5 kisgyermek anyja nemcsak, hogy mindene odaégett hanem maga is nagy veszedelemben életveszélyesen megsérült, mikor csekély ingó vagyónának némi maradványát rakta kocsiira, a lovak a nagy zajban a tűz láttára megvadultak, a szegény nő a kocsi alá került, összezúzódott az álla, arca. Életben maradásához kevés a remény.

— **Villámcsapás.** Tapolcán csütörtökön nagy zivatar volt, amelynek végzetes következményei is lehetnek volna. A villám ugyanis belecsapott a Wolf-féle kávéházba, a mely, a ünnepnap lévén zsúfolásig telve volt vendéggel. A menyő a villamos vezetéken át szabadtul ki és ennek közszűhető, hogy nagyobb baj nem történt mint az hogy a légnymás folytán néhány kertyázó és kibic a falhoz vágódott.

— **Baleset.** Wüman Ferenc munkás a Déli Vasut most épülő fűtőházának tetejéről leesett Mentőkocsival szállították lakására, a hol orvosi ápolás alá vették. Sérülései nem jelentékenyek.

— **Tűzvész.** Horváth István királylakai lakosnak a szanetinek helyen lévő pincéje meggyuladt s leégett, a kar 80 kor. Ettől a tűztől özv. Szy Jandorné narázsai lakos ugyanazon a helyen lévő épületei is meggyuladtak s több szoba butor-elelmiszert és 1 db. sertés, összesen

4000 kor. értékben a 102. mártaleka lett. Biztosítva semmi sem volt. A tűzet, mint a nyomozás kiderítette, Antolovics Andras szanetinczi nagy lakosnak 7 éves fia okozta.

— **A szerelmes levél.** Szerelmes levelet kapni mindenképpen jó dolog. Először is azért, mert a szerelme, szakértők véleménye szerint, egészen ürhető állapot. No, meg ha az ember kapja a levelet, há nem írja, levelet nem írni; ez a földi boldogság legtokéletebb formája. De hogy az embernek saját felesége írjon szerelmes levelet a még el se dicsekedh nek vele, hogy emicsođa állapó, arról még nem beszélt a krónika. A nagybecsült férj egy napon olyan formán érzelt, hogy semmi sem új a nap alatt, ennélfogva unatkozik. Valgámire szüksége volna a mi fővársza föllírassite. Gondolkozott. Ritkán szokott ilyesmit cselekedni, de válságos percekben mindig hasznát vette ennek a mesterségnek. Kánikulában gondok nincsenek; asszonyal lesz dolgod. Ezt mondja a legújabb álmoskönyv.

Neki is valami szép asszonyt jött az este. Ez aztán fővársza a nagy unalomból. Igaz, hogy a felesége is mellette van, de ki veszi ma nap az komolyan az ilyesmit: Meg is jelent az egyik lapban a következő hirdetés:

Egy még javokorbeli férfi u nagyon unatkozik Szeretne megismerkedni egy szép fiatal hölgygyel, lehetőleg nem ábrándim levéllet gth.

Negyvenhét levelet kapott, a lelkülfelb-b tartalomra. Még arkép is volt némelyikben. Megfogadta neki a sok ismeretlen, hogy bü lesz hozzá még a temetés után is, csak butoroztasson be egy lakást. Elég lesz három szoba is, meg két cseled. De volt a sok között egy, csak egyetlen egy, a melynek olvasására egyet dobbant a szíve. Az irás ism-rös, a levélpapíros szintén. Újjan, a mi yet 6 vett a feleségének névpnjára. A levél így szót:

Magam is unatkozom, a férjem csak férj. Még elég szép vagyok arra, hogy valakit boldogíthassak.

Egyet fordult a világ ferjuralmam. Jaj! Ez a feleség írása; a levélpapír is is az. Az első pillanatban drámára gondolt, megöli az asszonyt. Igen ám, a mikor maga is ludas a dologban. Végre is nagy keservében megkérdezte egyik barátját: mit tegyen. A barát türelmesen végig halgatta s a beszéd végén megvakarta a fejét.

Nehéz a dolog, nehéz a dolog. S azóta a szegény ember is, valahányszor eszé e jut a levél, mit tehet egyebet? Megvakarja a fejét.

— **A tojaskivittel vesztélyben.** A pécsi k-reskedelmi és iparkamarához Szeg-zárdról minap aggodalmomat telet levél érkezett, melyben egy tojásexporteur azt kérdezte, in fog történni, ha az új német vámos életbe lépnek, melyek nagy vámmal sújtják a tojást, mint behozatali ckket. Eddig teulylog igen jelentékeny összegre rugott a tojaskivittel Magyarorszából és az új vám le fogja szállítani a tojaskivittel. Ez tény és ebbe a tojásexporteurok kell, hogy belenyugodjanak. De miután minden szentek magá fele hajlik a keze, következképen mi, már t. i. magyar tojásasztóközönység, nagy hasznát fogjuk látni a német tojásvámnak. A kiviteljelentékeny csökkenésének meg lesz az a nagy haszna hogy a tojás nem lesz többé luxus cikk, melyet most a tyukok hazájában, Magyarorszában, csakis a jómódu ember engedhet meg magának. Telen sokszor 10 fillért is elkérnek t, mondd egy tojásért, míg a tojásidénybe is ritkaságzámába megy, ha a piacon 4 tojást adnak egy husz fillérésért. A német védvám, mely most oly nagy aggodalmat kelt Magyarországon, meg fogja nálunk olcsóbbítani az életet és valjuk be ő-zinlunk, ennek elérkezett már legfőbb ideje, mert most a sok tekintetben behozatalra szorult Németországnak jóval kevesebbe kerül a megelhetés, mint a tejbem vajban uszó Kánaánban, Magyarországon, mely ha ipart teremt és szintén védvámval zárkózik el a külföldtől, boldogabb lesz, mint a milyen ma és a gazdák minden te-melési ágá itthon ép oly árban fognak elhelyezhetni, mind eddig külföldön. Akik most munkátalanok, megélni nem tudnak, tehát fogyasztásra sem képesek, azok akkor be fognak állani a fogyasztók közé, itthon elfogyasztálnak mindent és a változott viszonyok, melyek az átmenet ideje alatt némi zökkenésel fognak jarni, csak hasznára lesznek az egész országnak és egyeseknek. Az a szegszárdi tojásexporteur meg fogja érezni a német új vámot, az bizonyos de csak idén óráig, míg a nagyközö seg öröme az

fozja tapasztalni, hogy itthon olcsóbb lett a megélhetés és a közérdeke mindig előbbre való az egyéni érdekénél.

Életmentő fecskék. A fecskéknek e hasznos kis költöző madaraknak a családi élete példászerű s ha az emberek is így élének, nem folyna oly sok vér és könny e silány világon. A fecskék a boldog családi életéről és egyetértéséről megható képet teszt levelezőnk. Egy közegben ugyanis a 15 méter magas toronyóra hatalmas számlapjai körül számos fecskét raktak a parti fecskék. A minap a vihar egyik fecskét ledöntötte s a benne levő négy fecske fiók lezuhant. Három fel tudott repülni de a negyedik alig repült; pihégyé és kiérteltem ereszkedett le. Csakha az egész fecskeraj repdeste körül aggódó zibongással. Nemsokára megérkezett az öreg fecsképar is, egyszerre csőrükkel kettelől megkapták szárnyacskaik, felrepültek vele a toronyórához, ott az egyik fecskébe betuszkolták s orvondve repdesték körül. Sok nezdője volt e megható jelenetnek s többnek szemébe könnyet csalt a kis fecskéknek ez a párját raktó s álló szerepe.

3779. tk. 1901.

297-1

Arverési hirdetmény

A nagy-kanizsai kir. törvényszék telek-nyvi osztálya részéről közhírré tételik, hogy a Magyar országos központi lakaregpenztar végrehajtónak Czammermann József és neje Sabján Anna végrehajtást szenvedo obornaki lakosok elleni 179 k. 52 l. tőke, ennek és pedig 16 k. után 1900 febr. 1. től. 81 k. 76 f. után 1901 augusztus 1. től. 81 k. 76 f. után 1901 évi február hó 1. napjától járó 6% kamatai 12 vagysis 2 k. 45 f. bírság 1 a. 14 t. nyugta bélyeg, 40 k. 20 f. végrehajtási, 24 k. 30 t. jelenlegi és a megjelölendő költségek iránti ügyében a fentnevezett kir. törvényszék területéhez tartozó az obornaki 20 sz. tjkben 1-10 sorszámig felvett s 890 koronára becsült ingatlanok.

1901. évi szeptember hó 10-én d. e. 10 órakor

Obornak község házában Dr. Löw Tivadar ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános arverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a leendőbb kitett becsár.

Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kikiáltott kezehez letenni.

Kelt Nagykanizsán, a kir. trvszék mint telekkönyvi hatóságánál, 1901. évi június hó 20-ik napján.

GOZONY kir. trvszék albiró

276-tk. 1901.

296-1

Arverési hirdetmény.

A letenyei kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi hogy a kir. kincstár végrehajtónak — Skoda Lukács névelve ennek igazolt örököse Skoda Mihály (gyurica) kotori lakos elleni 75 kor 60 fillér tőke 65 kor 28 fillér után 1894 évi november hó 15-én járó 5% kamatai és 13 kor. 96 fillér, végrehajtási, 13 kor. 25 fillér előbbi, 18 kor. 84 fillér arverés megkísérlési, 11 kor, ezuttali költségek iránti végrehajtási ügyben a kanizsai kir. törvényszék [a letenyei kir. bíróság] területén fekvő Becsehelyi községi 303 szjtkben A + 574 hrsz. alatt Skoda Lukács tulajdonánál bejegyzett valtság köteles ingatlan 2004 korona kikiáltási árban Becsehely község bíró házában

1901 évi szeptember hó 4-én d. e. 10 órakor.

Dr. Tuboly Gyula kanizsai lakos telperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános arverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a leendőbb kitett becsár.

Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kikiáltott kezehez letenni.

Kelt Letenyén, a kir. járásbíróháza mint telekkönyvi hatóságánál, 1901 évi július hó 19 napján.

NUNKOVICS kir. bíró.

Apró hirdetés:

Eladó zongora

Egy teljesen jókarban levő 7 oktávós Beregszászi-zongora, jutányo-áron — részleltetésre is — eladó. Bővebb értesítést a kiadóhivatal ad.

Hirdetések:

Mindenütt kapható
Szaga's Kalodont
— nélkülözhetetlen fog paszta
fogakat tisztán, fehéren és egészségesen fenntartja.

VILAGCIKK! Törv. védett hazai gyártmány, mely foitmal minden más fogtisztító szor

PARATLAN A Thymol FOG-CREME
Legkellemesebb, legkitünőbb és nélkülözhetetlen Fogtisztító-szer tubusban.
Fehérít, konzerválja a fogakat, frissíti, áditi a száját.
— egy tubus 60 fillér —
Kapható mindenütt.
Egyedüli kisközt és főszékhelyénél:
S A V O L Y illatszert gyárak
BUDAPEST, VII. Damjanich-utca 28.
Raktár s főküzletem: Temesvári
Főraktár Nkanizsán: Weisz és Ledószky, Kasztl Testvérek
Armuth Sándor és Sauer Ignác utóda Boronk Károly
Vésérképviselő: Dobó és Fehér. Bpest, V. Lipót-körut 3

M.K. EGYETEM VECYTANI INTÉZETE:
A KRISTÁLY
SZTLUKACSFURDOI
HEGYIFORRAS
IGENTISZTA
BICARBONAT
ÁSVÁNYVIZ
KAPHATO:
FÜSZERKERESKEDESEKBE
VENDEGLOKBE
ES MINDEN VASUTI
ETKEZO KOCSIBAN.

A női szépség
előadására, tökéletesítésére és fenntartására legkitünőbb és legbiztosabb a
FÖLDES-féle MARGIT-KRÉM
mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz teljesen ártalmatlan és szírmertlen.
Törvényesen védve.
Ezen világghírű arzenikus pár nap alatt eltávolít szep-lőt, májfoltot, pattanást, bőrtátkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kiszimítja a ráncokat, redőket, himblőhelyeket és az arcot fehérré, simdó és üdölő várdzsolja.
Legkitünőbb őszter a nap és szél befolyása ellen.

Ára: Kis tégely 50 kr., nagy tégely 1 forint, Margit hölgypor 60 kr., Margit szappan 35 kr., Margit fogpép (Zahn pasta) 50 kr., Margit arccrém 50 kr.
Utánzatoktól óvakodjunk!
Postán utárvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:
FÖLDES KELEMEN
gyógyszerész **ARAD.**
Kapható minden gyógyszerárban, drogueriában és illatszert kereskedésben.
Főraktár
— N. Kanizsán:
BELUS LAJOS
és **PRAGER BELA**
gyógyszerárban.

KLYTHIA a bőr ápolására az arcbőr szépítésére és finemítésére **PÜDER**
Legelőgásabb, toltette: bál és salon puder.
Fehér, rózsaszín vagy sárgás.
Vegyileg analizálva és ajánlva Dr. J. J. Pohl cs. kir. tanár által Németben Eüsméro levelek a legjobb körökben minden dobozhoz mellékelve vannak.
GOTTLIEB TAUSSIG
cs. és kir. udv. toltette szappan és illatszertgyára
Főraktár: **BÉCS, I. Wollzeile 3.**
Szetküldés ajánvát vagy az őszter előleges beküldés mellett.
Kapható a legtöbb illatszert, droguerkereskedésben és gyógyszerárban. Nagykanizsán: Alt és Böhm Keleti M. Mór és Kraincs Gyula cégeknek.

Egy doboz ára 1 — 20

Hentes- csemege-különlegességek.

A n. e. közönség szives tudomására hozom, hogy **Nagykanizsán, Csengeri ut, a nagykanizsai Takarékpénztár palotájában**

Hentes- csemege-áru üzletet

rendeztem be.

Mindenkor friss áru, legolcsóbb árak mellett.

Füstölt húsok.		Szalámi.	
Sonka legfin. prágai 1 Kilo	K. 2.40	Szalámi, magyar legfin. 1 kiló	K. 4.-
" kassai 1 "	" 2.-	Szalámi magy. m. rendű I	" 3.60
" prágai mód 1 "	" 1.80	" német 1 kiló	" 3.-
" szabárai 1 "	" 1.72	" olasz 1 "	" 3.-
" császárhús sovány 1 kilo	" 1.44	" sonkából 1 "	" 2.-
II.		" közöns. 1 "	" 1.40
		" 5 kilóként	" 1.28
Főtt húsok.		Kalbászok.	
Szalóna spékeltő vastag 1 kilo	K. 1.40	Párisi 1 kiló	K. 1.60
" füstölt vékony 1 "	" 1.40	Extra 1 "	" 1.60
" füstölt 5 kilóként	" 1.20	Krakói 1 "	" 2.60
" paprikás	" 1.40	Sonka-kalbász kplója	" 2.60
" " 5 kilóként	" 1.28		
Főtt húsok.		Felvágott.	
Sonka prágai 1 kilo	K. 4.40	Kevert legfinomabb 1 kiló	K. 4.-
" kassai 1 "	" 4.-	" II. rendű 1 "	" 3.-
" prágai mód 1 kilo	" 3.60	" III. rendű 1 "	" 2.40

Diszónászir valódi tiszta 1-kiló . . . K. 1.20

Nagyobb vételnél árengedmény. Ünne- és vasárnapokon este 6-tól 9-ig nyitva. **Eladás nagyban és klesnyben.**

A tisztelt közönség pártfogását kéri

KUNST B.

hentes- csemege kereskedése N.-kanizsán.

2007.—1901.

294-2

HIRDETMÉNY.

Perlak-Ottok köz-öz tulajdonát képező és 5427 holdnyi területen gyakorolható vadászati jog 1902, 1903, 1904, 1905, 1906 és 1907. évre Perlak község hazánál 1901. évi szeptember hó 8 napján d. e. 9 órakor nyilvános szóbeli árverésen legelőbbet ígérőnek haszonbérbe jog kiadatni

Kikiáltási ár 300 korona.

A községi képviselőtestület által megállapított árverési feltételeket a község hazánál hivatalos órák alatt bárki megtekintheti.

Perlakon, 1901. évi aug. 8-an.

Zala József

Glavina Andor

jegyző.

bíró.

Hirdetések

főlvétetnek

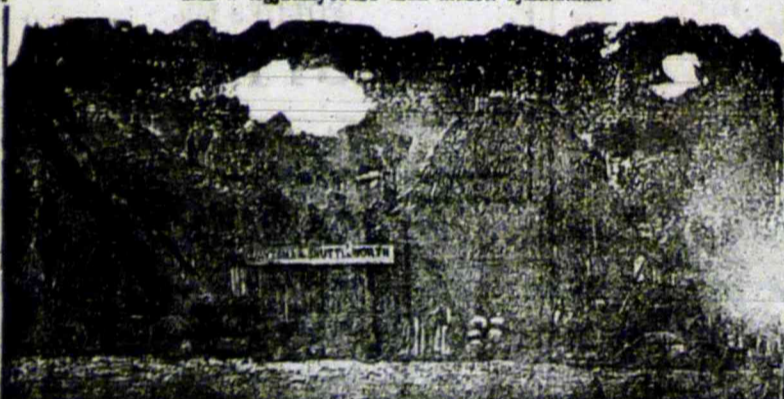
e lap kiadóhivatalában

Nagy-Kanizsán.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gözcséplőgép-készletek

továbbá járgány-cséplőgépek, löher-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénnyújtók, hozonák.

2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakaszalozók

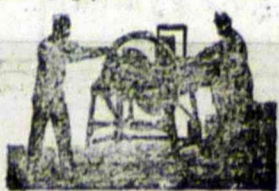
"Columbia-Drill"

legjobb sorvetőgépek, szecsakavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egytemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kinyomtatva ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb

locomobil- és cséplőgép-gyára.

10-901. szám

290-2.

Arlejtési hirdetmény.

MURACSÁNY köz-öz közönsége által építendő **kisded ovoda** építési munkaira ezeonnal zárt ajánlati verseny tárgyalás hirdettetik.

Az építési költség 11 796 kor. 82 fill. van előirányozva.

- 1.) Ajánlat csak az összes munkára tehető.
- 2.) A sajátkezűleg aláír. ajánlatba kitéendő az ajánlattevő neve, polgári állása, lakhelye és kitéendő továbbá tisztán és minden kétséget kizáró módon számokká és betűkkel azon százalék, melynek a költségvetési összegből való lefedése mellett a munkákra vállalkozók.
- 3.) Ezen kívül tartalmaznia kell az ajánlatnak, hogy az építési tervet és költségvetést az ált. és részletes feltételeket a szerződési mintát és a helyi viszonyokat ismeri.
- 4.) Az ajánlattevők tartoznak az építést főösszeg 5 %-át övadékul készpénzben vagy értékp. irókban letenni — mely összeg a vállalkozóknak a tetőleltakáskor visszafizeteni fog.
- 5.) Későn érkező vagy tervirai ajánlatok figyelembe nem vétetnek, utó ajánlatok ki vannak zárva.
- 6.) Az ajánlatok 7. évi augusztus 31-ik napjának délelőtti 10 órájáig a jegyzői hivatalban adandók be, ugyanakkor tognak az ajánlatok nyilvánosan felbontatni.
- 7.) Az arlejtés tárgyát képező építkezése vonatkozó műveit a jegyzői hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Muracsanyban, 1901-ik évi augusztus hó 12-én.

Haris Károly

Vranovics Antal

jegyző.

bíró.

Ertesítés

Van szerencsém a nagytekintetű közönséget tisztelettel értesítenem, hogy a

nyári idényre

a legújabb divat szerint mindennemű ruhákat, a legfinomabb minőségtől a legolcsóbbig figyelmes és telette jutányos kiszolgálás-mellett készítek.

Ez-kalommal bátorodom a tekintetes m. kir. Allatorvos urak fig. elmét felhívni **egyszeruha készítményeimre**, melyeket a legpontosbban, előírás szerint legjutányosabban, kitünő minőségben és izléses kivitelben szolgálók ki.

Videki megrendelések kellő figyelemmel eszközölhetnek

A n. e. rd. közönség becses támogatását és zive megrendelését kéri **mély tisztelettel:**

KAUFMANN MÓR férfiszabó

ELKE FŐLŐ HÁZ.

Nagy választék kitünő minőségű, divatos beföldi, angol és francia kelmékben

Pontos és a közönség érdekeit szolgáló fig. elmes. ki. szolgálás.

Készíték mindennemű polgári és egyszeruha ruhák.

Téli etetésre nagyon alkalmas
néhány ezer métermázsa

zabszalma

bármely vasuti állomásra szállítva préselt állapotban, eladó.

Kevesebb mint 100 mm. nem kapható.

Bővebb felvilágosítással szolgál

NYITRAI ALBERT

Pécselt, Ludóház-utca 14

Keil-lakk

(Glasur.)

legkíméletesebb mázó sz. a puha padló számára.

1 nagy palack ára frt. 1.35 kr. -- a kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs Arany-fénymáz

legjobb és legegyszerűbb be-
eresztő kemény padló számára.
1 köcsög ára 60 kr.

képek stb. bearanyozására.
1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur”-fénymáz

legjobb sz. a mosó-áztató, ajtó, ablak-szkek stb., ujjonnan be-
festésére 1 doboz ára 45 kr. Mindenkor kaphatók:

Neu és Klein

Nagy-Kanizsán.

cégeknel.

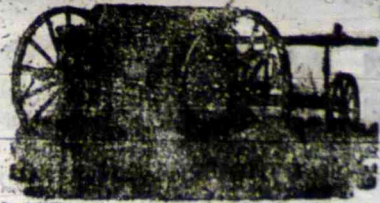
Weiser J. C.

gazdasági gépgyára Nagy-Kanizsán

ajánlja

Magyarország legjobb és legújabb vetőgépét

Aj leggyakrabban és
bármelyik

Aj leggyakrabban és
bármelyik

sz. a tapasztalattal ellátott, sz. és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas

ZALA-DRILL sorvetőgépét.

Továbbá

sz. „PERFECTA” olcsó és igen jó, könnyű vetőgépét,

legjobb szerkezettű, több kiállításra első díjjal kitüntetett

SACK-RENDSZERŰ ACZÉLEKÉIT,

boronát, járgányait, szénagrőlőt, rostát, trienreit, darálót,
szecska- és répavágóit, kukorica-morzsolót és mindenféle
gazdasági gépeit.

Elvállal malom- és vízvezeték-berendezéseket

„Planet jr.” sz. kézitoló répakapa és töltőgép
ára 20 korona.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Senki

Kasztl Testvérek Nagy-Kanizsán.

az idei saison szükségletét ne fedezze, míg az óriási választéku,
remek kivitelű áruraktárt nem tekinti meg

KASZTL TESTVÉREK-nél Nagy-Kanizsán.

Az idei saisonban különösen sulyt fektetünk egyes (specialitát) ujdonságokra.

Ajánljuk óriási választékban felszerelt raktárunkat legizlésebb

női ruhadiszkekben, női- és férfi fehérneműekben, legelegánsabb izléses férfi nyakkendőkben,
női és férfi esőernyőkben, valamint Utazó-bőröndökben.

Dúsan felszerelt férfi- és női czipő-raktár.

Női bőrczipő 5 kor. 50 fill-től 14. koronáig, — férfi bőrczipő 5 kor. 20 fill-től 16. koronáig.

Salon czipők 3 koronától 6 koronáig.

Csipkék, szallagok, keztyűk, női és férfi gyermekharisnyák, toilette szappanok, illatszerek stb. nagy raktára.

Vevőink újévkor egy díszes naptárral ajándékozzatnak meg.

A n. érd. közönség szives pártfogását s támogatását kerjük
teljes bizalommal

Kasztl Testvérek.

Nagy választék kézimunkákban

Óriási raktár iskolatászkákban

Nagy raktár gyermekkecskákban

Bodega megnyitás.

Tisztelettel értesitem Nagy-Kanizsa város és vidékének közönségét, hogy Nagy-Kanizsán — Főut — LITKE-féle palotában fővárosi mintára készült

elegáns berendezésű

BODEGÁT

nyitottam, ahol kora reggeltől késő estig mindennemű

hideg étek, bel- és külföldi borok, pezsgők, cognacok, likőrök és friss sör

— az italok palackokban és poharanként — állandóan a legjobb minőségben kaphatók.

Ozsonnák és vacsorák

izléses és gyors szervirozása megrendelés szerint és házhoz küldve.

A nagyérdemű közönség szives látogatását és megrendeléseit bizalommal kéri

teljes tisztelettel

Stern Bernat.

— M. kir. lőpor árulás. —

HAAS VILMOS, NAGY-KANIZSÁN

Kölcsey-utca és Fő-ut sarkán, saját házában

lőszer- és gyarmatáru kereskedés.

Teljesen újonnan berendezett üzlet.

Naponta friss pörkölt kávé

→ a fiumei gőz-pörköldéből. ←

Jég eladás

a legkisebb mennyiség is házhoz szállítva.

Ecsetáruk és festékek nagy raktára.

Kitünő magyar csemege-szőlő.

Verseny-kávé

egy kilogr. 2 korona 40 fillér.

A pápa felosztja Magyarországot. A Pester Lloyd szenzációs római táviratot közöl. Az van benne elmondva, hogy a pápa bullát bocsátott ki, mely szerint Nagy-Horvátország külön állam legyen olyképpen, hogy magába foglalja Hercegovinát, Boszniát és Montenegrót is. Erre vonatkozólag a Magyar Szó így ír: Felhívunk minden magyar embert ünneplésen: itéljen, nincs-e igazunk, amikor folyton rámutatunk a Róma felől fenyegető veszedelemre; nincs-e igazunk, mikor azt hirdetik, hogy a néppárt és a többi clerikálisok, kik Rómától várják és kapják a politikai jelszavakat, halálos ellenségei a területileg egységes Magyarországnak? Ime: a római pápa bullát bocsátott ki, mely egyszerűen felosztja Magyarországot és minden törvény ellenére Nagy-Horvátországot teremt. Ime: a római pápa ellentétbe helyezkedik az egész magyar nemzettel, annak területi egységével; és vannak még vakmerők, akik tagadni merik, hogy a papizmus halálos veszedelem az országra, és hogy a papizmus hatalmát istápoló klerikális-ultramontanok egytől egyig hazaárulás jegyében dolgoznak. Az említett távirat szerint Montenegró tiltakozott római konzulja után a bulla ellen.

fiatal népség e hazát, hogy vagy Amerikában, vagy Oláhországban munkát, kenyeret és pénzt keressen.
Nem oly fenyegető a kivándorlás vármegyénk területéről; csak bizonyos vidékekről költöztek a kis birtokosok a közeli Horvátzslavoniába, kivételesen továbbra is; leginkább azon okból, hogy sorsukon könnyítsenek. De mégis érdekes dolog reánk, vármegyeyekre nézve, a kivándorlás jelenlegi állapotával megismerkednünk, mert a népesség szaporodásával, a megélhetési viszonyok nehezítésével — mi is ott állhatunk idővel, hogy ezen ügygyel komolyabban is kell foglalkoznunk; — különösen akkor, ha az okok elhárítására nem fordítjuk figyelmünket; ha a kivándorlásra leginkább hajlandó vidékeken ennek megszüntetésére és megelőzhetőségére időben nem törekedünk.
Hiszen a kivándorlás ott, a hol már veszedelmes alakot öltött, járványnyá fejlődik és a lelketlen ügynökök csábításaiából, a már külföldön levő egyes családtagok hivogata-sából kifolyólag, lázas állapotban a munkás népnek ezrei tetszedik a sátorfát, és mennek jobb hazát keresni
Ez ezeknek nagyobbirésze örökre elvész a nemzetre nézve.
Vármegyénkben [a 80-as és 90-es években] is egyes községekben egy ilyen lázas állapot keletkezett, a midőn a phylloxera kezdett pusztítani; de ezen kivándorlási halam majdnem megszűnt a legutóbbi időben. Közgazdaságilag nem is hagyott nagyobb hátrányokat ez maga után, csak egyes vidékeken érzik meg ennek hatását, a mely vidékeket a járasonkenti felsorolás alkalmával fogjuk ismertetni.

20—50 holdig 2.357
50—100 holdig 312 gazdaság.
Középgazdaság:
100—200 holdig 123; 200—500 holdig 97;
500—1000 holdig 62 gazdaság.
Nagybirtok ezeken feül van 95.
Ha azonban a törpebirtokoknak arányát a többi gazdaságokhoz kívánjuk kutatni (mert a kivándorlók száma leginkább ezen kategóriából került ki), úgy látni fogjuk, hogy Zalavármegyében:
a gazdaságok összes számából esik: a gazdaságok összes területéből esik:
a törpebirtokra 1-5 h-ig 66.76%, 11.11%,
kisbirtokra 5-100 h-ig 35.72%, 36.55%,
középbirt. 100-1000 h-ig 0.38%, 11.56%,
nagybirtokra 0.13%, 40.88%.)
Hogy pedig a területek nagyságát is megismerjük, felhozom, miszerint a törpebirtokok összterül. vármegyénk. 89.933 K.h.
a kisgazdaságok " 294.175
a középgazdaságok " 94.380
az 1000 holdon felüli birtokok területa nagybirtok 330.840

A kivándorlás állapota és a törpebirtokos helyzete Zalavármegyében.

I.
Bizonyára ismeretes a gazdaközönség előtt az a mozgalom, mely az ország központjából indulván ki, a vándorlás ügyet, állását okait és arányát kívánta megismerni az egész ország különböző vidékén — és egyuttal módot akart találni az ország egyes részeiből évről-évre szaporodó kivándorlás korlátozására nézve abban is, hogy az ezt előidéző okok megszüntetésére országos mozdalmat indít.
Igen szép a törekvés; — bár némi hasznát is látnok; mert évről-évre növekedő számban hagyja el különösen hazánk felső megyéiben és székelylakta erdélyi részekből a munkaadett

Ezt megnyugtatólag előre bocsátom.
Hogy miert nem hagyott el ezidáig bennünket több kisgazda és kisparos, azt meg jobbra azon ragaszkodásnak köszönhetjük, mely népünket a hantoz vagy ősi hajlékhoz fűzi és azon óknak, hogy a lelketlen csábítók népünk lelkületét még nem változtatták meg.
Pedig ha mérlegeljük a birtokviszonyokat és a kisemberek megélhetési feltételeit, elég okot találunk a kivándorlásra. A legutolsó nagyobb mezőgazdasági statisztikai felvétel adatai szerint van ugyanis vármegyénkben törpegazdaság:
1 holdon alul szántóföld nélkül 9.158
1 holdon alul szántófölddel 9.831
1-5 holdig szántófölddel 31.296
Törpegazdaság: 50.485
Van továbbá kisgazdaság:
5-10 holdig 14.202
10-20 holdig 7.776

A birtokfelosztási és megélhetési viszonyok tehát a vármegye kisgazdáinak nagyobb számára nézve aránytalanul kedvezőtlenek és az 50.485 törpegazdaság tulajdonosa közt igen sok találkozik, a ki sorsán kivándorlás utján is igen szívesen segítene, ha erre neki alkalom és mód nyílnék. Mert a megélhetőség csak az 5 K. hold birtoknál kezdődik és még itt sem valami rózsás; a törpebirtokos maga birtokán megélni — a nélkül hogy valami más foglalkozás — péld. ipart v. napszámos munkát ne folytasson — alig tud.
De az idefoglalt számokból eddig tisztán látjuk még azt is, hogy a nemzet legintelligensebb osztálya, a középosztály, vármegyében a birtoklásnál legközelebb áll a törpegazdaság tulajdonosai által birtokolt területek nagyságához, a mi eléggé sajnós jelenség; — ellenben a nagy birtok az összes területnek 40.88% át foglalja el; a mi nem egészenes, nem jó viszony! És ha a statisztikában lapoztatunk, ezen 330.840 K. hold területű nagybirtokból 146.470 K. hold a hitbizományi birtokok területe; — ezenkívül rengeteg sok a holt kezén levő birtok vármegyénkben.
[Folytatása következik].
*) Jegyzet: Vagyis 95 nagybirtokos a vármegye gazdaságainak összes területében 40.88% erejéig osztozódik, ellenben 50.485 törpebirtokos (5 holdig terjedhető birtokkal) a vármegye gazdaságainak összes területéből csak 11.11%-től nevez birtokának.

nyájás olvasók tudják, nagy mértékben fokozza a szomjúságot. Elfvetük tehát elővigyázatosságunk jól eső nedjét, egy üveg bort. Egy kis balatoni útmutató tudtunkra adta, hogy Csobánczon a valódi értelemben vett vizslák sem találják vizet; hoztunk magunkkal bort.
Don Dugasz megfogja a dugaszt és aminet huzza erővel, a szomjúságot igazolva földönti a sardinias dobozt és a szép színű olaj, mint egy kis Balaton, lágyan, edesen hőmplyögött végig Clitandre kendőjén.
Lett erre remüllet. Clitandre hamarjában nem tudta kin álljon bozót, fogta hát a még megmaradt két tojást és egymásután kihajította. Így lecsúszapodva, béke-csokoládét ettek. Ily kedvesen, erősen folyt végig az ebéd, csak a víz miatt esereggtünk. Ebéd után pedig reagyujtotunk a dalra:

„Sok balu Balaton
Jó boru Badacsony
Isten veled Csobáncz
Minket többet nem látsz.“

De hogy mi azért még gyakran láthassuk Csobánczot, ha nem is a valóságban, elfvetük a fényképező masinát, felmáztunk a romnak tetejére és állunk ott remegve a bukástól mindaddig, míg Clitandre tized olvasott. Ezek után pedig megindultunk, nehogy meg Tapolca előtt utolérjen bennünket az est.

Tapolca és a Szent-György-hegy.

Este hét óraker értünk Tapolcára. Első dolgunk volt nevezetességeinek megtekintése. Az előbb is említett útmutató azt mondta: „Egy meleg vizű tó is lakad a város belterületén, mely télen nem fagy be és a lakók, tüdésre

hasznalják.“ Hogy télen befagy-e: azt nem tudom; arról azonban meggyőződtem, hogy víze hideg s lakók helyett lovak tüdésére használják. Ezek után már nem voltunk kíváncsiak. Tapolcára, bementünk a nagy vendéglőbe, megvacsoráltunk és Don Dugasz evési művészetének bemutatása után mindnyájan lefeküdtünk, meghagyva a vendéglő személyzetének, hogy három óraker kelünk, 4 óraker indulunk. József, a főpincér keserű mosollyal vette tudomásul az intézkedést és mint egy olyan ember, kit megloztnak nyugodalmat éjszakájától, kívánt jó álmokat.

Reggel 3 óraker már talpon voltunk és indultunk Szent-György-hegyre. Ezt a hegymászást soha el nem felejjük. A vidék legméltezőségebb hegye. 415 méter. A legkevésbé látogatott hegy és az embereknek, ha elkerülük, okuk is van erre. Mozgó köveken vezet az út a tetőig. Minden lépésnél megcsuszik az ember, úgy hogy négy kézláb kell felkuszni.

Maonél feljebb értünk, az ut annál meredekebb. Alattunk mélység, oldalt szakadékok, felettünk kövek és kövek.

De a látvány, mi fent élénk tarul 3-szor akkora fáradságot is meger. Teteje 100 hold terjedelmű. Olyan mint egy mező. S a levegő! Oly mohón, oly élvezettel szittuk, hogy Engyelike szerényen kifejezte óhaját, mily kellemes volna itt lakni. Dugasz a technikus rövest komoly képet vágott. Kiválasztott egy helyet, mely a házépítésre alkalmas. Elővette csinos kis zseb-körzőjét és megmérté a méreteket. A terv már majdnem kész volt és csak akkor hagyta abba a buzgólkodást, mikor meggyőztük, hogy lehetetlen ide az építéshez szükséges anyagokat szállítani. Erre aztán megadta magát és mint a

vadkan, kit vadász sérte nyíllal, velünk együtt bámulta a nyonyörű kilátást. Mikor már eleget láttunk, Engyelike kapitányunk kiadta a parancsot a tokai borral telt palack felnyitására. A jó katonák engedelmesskedtek, a palack amily hamar kinyílt, oly hamar kiürült, minek Dugasz nem örült.

De sok időnk a vesztéglésre itt sem volt. Az itthonmaradt vezérkar csak 3 napot engedélyezett és uttérünk szerint délen Szigligeten kellett lennünk. Megindultunk.

A nap lebecsátotta legtorróbb sugarait, sehol ta vagy árnyék. Rekkenő hőségben érünk Cifra majorba. Megkere tük a csárdát, de be nem mehettünk, mert belülről duhaj nótá hangzott. Diego befordult a csárdába, hol a legények már nagyon régen ragyujthattak a nótára. „Adj Isten jó napot“ kívántam és kérdeztem, hol a kocsmáros. „Fogadj Isten“ hangzott a válasz „keresd meg“. De a kocsmárosnak nyoma se volt. Ugy látszik, a jó vendégek kivertek a hazból a gazdát, ki mint afféle jambor izraelita, valahol a szénapadlason keresett jó buvóhelyet. A régi romantikus idöket juttatta eszembe ez a jelenet. Nevetve, de még mindig szomjazva mentünk hát tovább. Jól kiléptünk, úgy hogy kevéssel dél előtt Szigligetnél voltunk.

Szigliget.

Míg Csobáncz és Szent-György-hegy komolyságával és zordonságával hatott, addig Szigliget már kedélyesebb.
Kis körülnézés után felkerestük az áldott és a megátkozott dombokat.
Az elsőn vadrózsza és nefelejcs virul, a másik kopár, rajta fű sem nő. Az első domb alatt mondja a néprege egy ifju leány lelke porladoz,

Tollfuttában

Hétről — hétre.

Irtá: Vajdai Szabó István.

Im tezejlott az iparosok
Szép és magasztos ünnepe,
Middn annyi szemben fellángolt
A lelkesedés szent tüze.
Mert a zászló, a felszenteltet,
Előtűk lengette a szél,
Melyre örök betűkkel írva
A követendő nemes cél.

Vas szorgalom és kitartással
Munkálni e hon iparát,
Ea bizva-bizó hittel várni,
Remélni jobb kor hajnalát.
E jel ad majd a küzdelemben,
A nagy munkában új erőt;
Bátorítja viharban, veszenben,
A kishitűt, a csüggedőt.

...A korzó már élénkül lassan
Nap-nap után mind szinesebb:
Sok fész leány, igéző asszony
Ejti lazba a sziveket.
Mert hát a ki — kies fűrdőben
Partit nem csinált eddig még,
Haza tér a csendes fészekbe,
Itthon próbálván szerencsét.

Egyik-másik bus szalma-övegy
Kap rózsaszínű levelet,
Ami olykor a férj-uraknak,
Út a fejébe nagy szeglet;
Mert a mama, az édes, cukros,
Sokat ígérő jelzi — jön.
Es a papa szép szobalányát
Elereszti — bár fáj — rögtön...

Amde azért hü volt mindkettő,
— Kéz-kezet mos, régtóta!
Egy a másik perfid kalandját,
Legszébb is ha fel nem rója...
Mégis olykor bizony megéssik,
Hogy a fűrdő-szezon tetem
Egy pár pikáns való perocsékét,
Ahol az ok — a szerelém...

A néppárti irodalomnak.
Ujabb gyöngyét láttad-e már?
Mit kértél — ezekér számra ad
A bösz hecc-pap — apát Molnár.
A címe ez: „Kire szavazunk?”
S előtte nincs semmi se szent,

ki kezét nem a büszke vadásznak, hanem a szegény paraszt legénynek nyújtá. A másik alatt a vadász pihen, ki nem bírta elviselni a leány rideg visszautasítását es nyilával szíven lötte. Mikor a jámbor szigligeti ember mindezeket elmesélte, még azt is hozzátette, hogy a vadász dombja azért oly magas, mert minden utas megvetése jeléül egy követ dob rá. En nem dobtam. Sőt megilletődtem, hogy milyen igazságtalannak az emberek. A leány a hibás és a férfi sujják. Mert a leány választhatna volna a vadászt s akkor nem történik szerencsétlenség: ezen esetben a leány a hibás.

Vagy annyira szerelmes volt a parasztlegénybe, hogy nem választhatta, de erről sem a vadász tehet.

Szegény vadász! Annyira megsebezte Cupido szivedet, hogy szerelmi lázadban tulán azt a nyilat dobtad kedvesedre, mely a te veszteted okozta.

Lehet, hogy ez a história nem is igaz. Mindegy. Érdekes eset, fésűges thema, nagy lélektani problémák halmozatja. Erdemes gondolkozni róla.

Gondolkodásomban a déli harangszó zavart meg.

Alkalmos helyet kerestünk és megisméllődött az ebédelés, mely csak abban különbözött csobánci lakománkból, hogy más sorrendben költöttük el.

Badacsony.

Rövid veszteglés után odahagytuk Szigligetet. Este hat órakor.....Len voltunk. Célunk a 400 méter magasságban levő kőkereszt megtekintése.

A kloáka piszkos fertője —
Produkálhat csak ennyi szennyt.

Oh jól vigyázz, ha elolvastad,
Sokszor megcsalt szegény nép te,
Hogy az eszed és tiszta szived
Meg ne metelyezze mérge.
Feldulja az lelked nyugalmát,
Száz bajodon ám nem segít,
Azt a szennyves írku-tírkát hát
Hová való: szemetre vidd!

Labbal tipor távol Transzvában
A britt — nép- és hadi jogot,
Mert Chamberlein gyáva hadára
A győzelem nem mosolyog.
Nagy hatalmak hunyt szemmel nézik,
Hogy hullnak a feistenek,
S azt a vér- és kincszomjus csordát
Mely nem ismer már kegyelmet.

E gyávaság, e bandita harc,
Igazán vért lázító már
Mért hallgat a béke-apostol,
A rettegelt, a büszke cár?...
Ha zsebre vágta a milliót,
Itt az idő, szolgálja meg,
Mondja ki bátran a tiltó szót,
Hogy ez tovább így nem mehet!

Végnapjain a holt idevények
Még egyszer vigadtunk nagyot,
Szentelvény a haza szentjének
István királynak két napot.
Volt hangverseny, tánc és confetti,
Amerikai tombola,
Nemes a cél — hát a közönség
Szép bankót és bőven ont!

HIREK.

— A király születésnapja. A király hetvenegyedik születése napját hazafias kegyelettel ülte meg a nkanizsai közönség. Kilenc órakor a szent-ferenczrendű k templomában ünnepies mise volt, melyet maga a háziönök tartott fényes segédlettel. Az istentiszteleten jelen voltak az összes honvéd és közös hadseregebeli tisztek és a törvényszéki tisztviselők, Tóth László törvényszéki elnök vezetése alatt, valamint az összes városi tisztviselők. Az intelligens közönség zsúfolásig megtöltötte a templomot.

Az izraelita templomban 11 órakor volt fényes istentisztelet, melyen ugya a polgári mint

a katonai hatóságok megjelentek. Dr. Neumann Ede (örábbi magas szarnyalású beszédet mondott, mely a közönséget szíve mélyéig meghatotta. — A város fel volt lobogóva.

— Szent-István napja. Nemzeti ünnepelety ült aug. hó 20-án városunk közönsége is. A házakon lobogók lengtek, az utcák legfőbbje zárva, a lakosság pedig ünnepi köntösben. A feleó templom építő-bizottsága, mely egy magasztos célt iparkodik megvalósítani, évek óta népszerű ünnepeket rendez — Szent István napján. Reggel ünnepi mise volt a szentferencz templomában, hol Görög Ince szentferenczrendi háziönök hazafias és lelkesítő beszédet tartott. Az egyesületek szép sorrendben és zászlók alatt vonultak a templomba. A menetből természetesen a fehérruhás leányok sokasága sem hiányzott, a Tüzöltő-Testület és a Hadastyán Egylet zenekarai szinten aktívításban voltak. Délután a Polgári-Egyletben tombolával, tekeversenyyel és confetti dobálással szórakozott a közönség. Ez alkalommal a kiskanizsai polgári zenekar produkálta zenei tudományát. Hat óra tájban azonban megeredt az eső és a közönség sietett fedél alá jutni. Este sikerült átnemulatság volt a Polgári Egylet nagyertermében.

— Tüzöltők közgyűlése Keszthelyen. A „Zalamegyei önk. tűzöltő szövetség” vasárnap Keszthelyen tartotta meg közgyűlését Knortzer György a nagykanizsai tűzöltő testület főparancsnoka a megyei szövetség elnökének vezetése alatt különféle ünneppéggel kapcsolatosan. A közgyűlésen 17 vidéki testület volt képviselve. A nagykanizsai önk. tűzöltő testület Knortzer György főparancsnok vezetése alatt az egyetli zászlóval, 15 taggal és saját zenekarával vett részt. A tűzöltők résztvettek a haladó istentiszteleten, majd a városbaza nagytermébe vonultak, a hol megtartották a közgyűlést. Az elnöki jelentés és számszámadásk tudomásul vétele után megejtették a választást a következő eredménynyel: Elnök: Knortzer György (Nagykanizsa), alelnök: Schadt János (Keszthely, tükár: Jurasz István (Nagykanizsa), pénztáros: Réthy Lajos (Nagykanizsa), ügyész: dr. Ollopp Mór (Nagykanizsa); — választmányi tagokul megválasztottak: Deues Jenő (Lonyva), Starszinszky György (Galambok), Kovacs Gyula (Légrad), Polesinszky Emil (Csáktornya), Tóth Sándor (Perlak), Sersing József (Keszthely), Szei-vert Antal (Csáktornya), Borbély György (Zala-Egerszeg), Grünfeld József (Sormas), Guitmann Lajos (A.-Lendva) és Kumpert Márton (Bak). Az 1903-ban tartandó közgyűlés helyéül Keszthely városa meghívására újból Keszthelyt jelölték ki. — Délben bankett volt, melyen több mint százan vettek részt. — Délután 4 órakor a keszthelyi tűzöltők a gazd. intézet épületén diszgya-

A kis Balatoni utmutató szerint, ami mel'esleg megjegyze az egyedüli önálló tájékoztató és nem nagyon megbízható, a hegy megmászáva körülbelül fél napha kerül, mert meredeksége miatt csak nagy kerülővel lehet feljutni. Azonban ilyen kerülőt tenni késő volt. Éjjel nem is akartunk Badacsonyba érkezni.

Két dolog között kellett választanunk. Vagy Szent-Ignácban éjjelenni és reggel tovább menni. Vagy pedig nem törődve a veszélyvel, nekimeni a meredek hegynek. Az utóbbit választottuk. Egy kis habozás után meg is indultunk.

Keserves mászásunk másfél óráig tartott. Erzem gyöngeségemet. Nagyon nehéz ezt a mászást hűen, a valóságnak egészen megfelelően elmondani. Akárhogyan próbáljam leírni, csak enyhébben tudnám; olvasóim előtt pedig a fészinezés gyanujába keveredem. Ezt tehát meg se kíséreltem. Megelégszem a hegy milyenségének leírásával; abból aztán élénkebb képzelő tchetséggel bíró érdeklődők tudhatnak vagy legalább is sejthetnek mindent.

A hegy meredeksége legalább is az én lakus számításom szerint 70-75 foknyit elhújjas az egyenesből. — A felmenetet tehát valósággyal nyaktörő vállalkozás. Nyaktörő annál is inkább, mert a hegy nemcsak meredek, hanem sikos is. Csupa kiálló kőveken vezet az út, hol fákat csuszatnak le. A fának folytonos dörgölődése a kővekkal, ezeket oly sikossá teszi, mintha csak márványból lennének. De ennél még nagyobb baj, hogy a kővek nem szilárdak.

Sokszor megindul egy-egy hatalmas darab és gurul lefelé. Ezeket is ki kell kerülni. Bagyadtak

és kimerültek voltunk. A félelem is erőt vett rajtunk. Egy kis vigyázatlanság, egy kis megcsuszás és zuhanunk lefelé. De végre is leszámítva a leszámítandókat, baj nélkül fölértünk.

Az egész Balaton a szemlélsz elé tárul az összes balatonvidéki hegyekkel.

Körülbelül egy óráig gyönyörködtünk meg Csobánc, Szigliget, Szent György nérsében és csak aztán indultunk lefelé. A másik oldalon már nagyon jó út vezet. Nem is ut ez, hanem lepcső. Rövid háromnegyed óra alatt értünk a Hab-leányhoz.

Kitűnő hangulatban voltunk. Ehességünket izletesen készített vacsora, szomjúságunkat kitűnő badacsonyi bor oltotta el.

Most láttam csak a jó bornak milyen batáaa van. Összetörve a nap fáradalmaitól, megérkezésünk után mindjárt szoba után sétáltunk. De telemelegedve a kitűnő badacsonyi bor batáaa alatt, táncolni akartunk és olyepedve várunk a cigányt, mint egy igen el'erjett felekezeltagjai a Mocsiai.

De azok is hiába várnak, mi is hiába várunk. A cigány nem jött. Pihenni tértünk.

Reggel hajónk indulása előtt még megoztuk a Kisfaludy Sándor hajdani tulajdonát alkotó házat, melyet a Balatonegylet táblával jelölt meg.

Onnan a hajóállomásra mentünk és delután már Keszthelyen voltunk.

Társaságunk mindgyik tagja annyira meg volt elégedve kirándulásunk sikerével, hogy egyhangulag elhatároztuk, hogy lehető rövid idő alatt figyelmünket a Balaton másik oldalára irányítjuk.

korlatot tartottak, onnét pedig a Balatonhoz vonultak az ősszes tűzoltók, a hol éjjelig tartó népes mulatság volt, mely rendkívül népes volt.

Postai ügynökségek szervezése
A postaszolgálat terén jelentős újítást hozott be Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter most kiadott rendelete, amely a postai ügynökségek szervezésére vonatkozik. A postai ügynökségeket a postaszolgálatot igénybe vevő közönség érdekében oly helyeken állítják föl, ahol rendszeres postahivatalnak kellő működési tere még nincs; így különösen élénkebb forgalmú iparvállalatok mellett vagy közjegyzői székhelyen, ahol a postai igények felzárkózott rendszeresítése által kielégítést nem nyerhetnek. A postai ügynökségek korlátolt szolgálatot végző hivatalok, amelyek számadásait az illető közeg utolsó pótlóhatalához mint lezároló és ellenőrző hivatalhoz vannak utalva.

Kisfaludy Sándor inasának fizetése.
A Darnay múzeumban levő Kisfaludy kéziratok rendezése alkalmával Darnay Kálmán Kisfaludy Sándor eddig ismeretlen kézirata "akadt, mely arról tanuskodik, hogy Kisfaludy igaz némes urhoz méltóan liberális inas is tartott, kit "főljármának" nevezett. Maga a konvenció levelé pedig tanuskodik nemcsak Kisfaludy lelkületéről, hanem ama pártatlan rendszeréről is, mellyel gazdaságának cseledegyeit vezette. Az irat így hangzik:

Paaky Martzi főljármának Conventioja.

Anno 1802 dec. 1 Januarii kezdődik esztendeje Paaky Martzi liberális Főljármának, kinek igaz, hű és jámbor szolgálataért, mindennapi kenyérén és kosztján kívül fizete e leesen tízcent forint készpénz, egy köpenyeg, egy kalap, egy dolmány, egy Lajbli, két pár nadrág, egy pár uj, egy pár fejéles csizma; uton pedig minden felnapra egy itze bornak kalendó ára és négy krajcár ételre. — Melly fizetésért ő tartozik józanon és híven szolgálni, a nékie parancsolandó dolgokat véghez vinni és eimenő szándékát egy tertál esztendővel előbb bejelenteni. Kám Anno die... Adtam neki foglaltó: 36 kr. 20 Marc. adtam conventiót 4 ft, 28 Juni adtam conventiót 4 ft, 15 Okt. adtam conventióra 4 ft, 30 Dec. adtam neki végképpen 3 ft. nadrágjéért. 1 ft 45 kr. Csizmájéért 2 ft. Kisfaludy Sándor mp.

Káptalani gyűlés. A pannonhalmi Szt. Benedekrend tagjai f. hó 25-én és a rá következő napokban bínek össze a minden 3-ik évben tartatni szokott Káptalan-gyűlésre, mi az idén annál ünnepesebb lesz, mert a rend képviselése egyttal a Szt. Szerzet alapítójának 9 százados jubileumát ünnepli meg. Hivataluknál fogva megjelenni tartoznak az apátok, a házfőnökök, igazgatók, a jószággörményzők, a dekanus testületnek főmonostori tagjai. Ezekon kívül minden kis gimnázium 1-1 képviselőt küld. Megjelenhet továbbá minden rendta., aki akar.

A zalamegyei kivándorlás.
Igazán megszívlelendő adatokat tár elénk az a kis füzet, mely a "Kivándorlás állapota és a törpe-birtokok helyzete Zalavármegyében" címmel jelent meg. Írója: Grünér Lajos, Zalavármegye közzgazd. előadója. A lelkiismeretes kutatásról, lelkes hazafiasságról tanuskodó és sok tekintetben irányjelző munka egész tartalmát lenyomatljuk lapunkban is, hogy olvasóink is megismerjék azt s elműkedhessenek fölötte.

Gyümölcsértékesítő tanfolyam.
A földmivelésügyi miniszter aug. 25-ől szept. 1-ig tartó "Gyümölcs-értékesítő tanfolyamot" szervezett, melyre vidékünkbeli Pesty Lajos nagyrészei főtanító is fölmege, hogy az okos érdekegyülemelés, eluttatás, a gyümölcsbor- és gyümölcspálinka-készítés, a káplónfészes aszalások, befőzések és gyümölcs-kocsonyákészítés módjait megismerje s hogy így szerzett tudását iskolájában és a nép körében értékesítse.

Mikor lesznek a választások?
Beavatott politikai körből az a ki-sé bihetetlennek letszó hír érkezett, hogy a képviselőválasztások — újabb megálapodások szerint — már szeptember első napjaiban, közvetlenül a képviselőház egybegyűlése után loznak megtörténni.

Vajtermelési központok. Amennyiben az ország több pontjain már létesültek vajtermelési központok a zalavármegyei gazdasági egyesület is indítatva érzi magát, hogy ezen údvös és különösen a kiszgazdák érdekében nagy fontosságú ügyet szintén felkarolja és saját hatáskörében a leghatásosabban támogassa. Ép ezért Keszthelyen f. évi szeptember hó 1-én, — a mely napon d. e. 11-órakor a gazd. egyesület rendez évi közgyűlést tartja, — ugyanott d. u. 3 órakor a városháza nagytermében előterkeztetést tart a vajtermelési központ és az ehhez szükséges tejszinnalánosok létesítése érdekében. Tekintve, hogy vármegyénk ugy fekvése, valamint gazdasági viszonyai folytán ily intézmény létesítésére hazánkban ugyszólván legkedvezőbb helyzetben van, ezen körülmény ennek felvirágzását már elve is biztosítja. Ugyanezen alkalommal megjegyezzük, hogy tekintettel egyéni földrajzi fekvésére, ez ügyben f. évi szeptember hó 9-én Zala Egzerszege és megyei gazd. egyesületi helyiségében is tartatik értekezlet. — Az údvös intézmény létesítési érdeke megkívánja, hogy a közönségi elűjárások és általában az érdekeltek oda hassanak, hogy vagy a keszthelyi vagy a zalaezerszegei értekezleten minden község és minden érdekelte képviselve legyen.

Riadalom a Teleký-uton. A zalamegyei állami építészeti hivatal most javíttatja a Nagykanizsán átvezető pécs varazsdi állami utnak a Teleký-utat kepező részét. A város e részén át ennél fogva a kocsi-közlekedés reggel 6-órától este 6 óráig tilos. Hétlőn délután azonban egy privat fogat a tilalom és a Sas-vendéglo mellett őrt álló városi rendőr figyelemztetése ellenére is neki hajtott a Teleký-utnak, mellyen az utsimító tromba automobil póffogott és jért oda-oda. Már a gép közelebe ért, mikor Laczin, állami utbiztos megállította és visszarendelte. A fogat erőszakos behatolása egész riadalmat okozott az utca lakói között, mert mindenki rettenetesen várta a jól táplált, ciklandósoknak látszó lovak megbokrosodását, mely bizony nagy szerencsétlenséget okozhatott volna.

Beiratkozás a felső ipariskolába.
A budapesti m. kir. állami felső építő ipariskolában (VII. kir. Csömöri ut 84-86 sz.) a rendszeres tantolyamra a beiratást szeptember 1-től — 5-ig tartják.

A felvételi feltételek: 1.) legalább 15 éves életkor, 2.) legalább négyközépiszkolai (gymnasium, reál vagy pol. isk.) osztály sikeres elvégzése, — 3.) legalább két havi előleges (gyakorlat), 4.) egészséges ép szervezet.

A jelentkezésnél szükséges iratok: 1.) keresztlevel, vagy születési bizonyítvány, — 2.) A végzett középiszkolai osztályokról szelő összes bizonyítványok, — 3.) haloságilag teljesített gyakorlati — 4.) hivatalos orvos által kijelölt bizonyítvány a másodszori himűöltés megtörténtéről. Díjak: 1.) A felvételi vizsgálat 6 korona, — 2.) beiratás 4 korona, — szerinti biztosíték 6 korona, — Tandij felevenként 20 korona.

A Mensa Akademikától. A Budapesti Mensa Akademia Egyesület az 1901-1902 tanév I. félévre a következő pályázatot hirdeti:

1. Az egyesület választmányára által betöltendő, mintegy 120 ingyenes, illetve felújias chédségélyre E helyekre csak tudomány-egyetemi hallgatók pályázhatnak. A kérvény az elnökséghez emzendő.
2. Bojárí gróf Vigyázó Sándor es. és kir. kamarás ur ő Meltósága által betöltendő négy ingyenes ebéd- és vacsorasegélyre. A kérvények az alapítványozóhoz emzendő. E helyekre csak keresztény, tudomány-egyetemi hallgatók pályázhatnak.

3. Háromszék, Torontál, Trencsén és Ung vármegyék, — Pozsony, Szabadka, Szatmár-Némethi és Temesvár sz. kir. városok alispánja ill. polgármestere által betöltendő egy-egy ingyenes ebéd- és vacsorasegélyre. E kérvények az illető törvényhatóságok emzendő, az illetékeség világos feltüntetésével, a mennyiben ezen alapítványi helyekre első sorban csak az oda illetékesek tarthatnak igényt. E helyekre tudomány- és műegyetemi hallgatók pályázhatnak.

Mindezen bélyegtelen kérvényhez mellékelendő: a) index- s. indexmáslat (első éveseknél erettségí

bizonyítvány), b) a részletekre is kiterjedő szegénységi bizonyítvány. A kérvények (az alapítványos helyekre is) az egyesület hivatalos helyiségében (IV. Molnár-utca 11. sz.) adandók be. A 2. és 3. alatti kérvények beadási határideje szept. 12. az 1. alattiaké szept. 20-e
— Budapestben, 1901. Nagy-Boldogasszony napján

Az elnökség.

Vigyázóalanság áldozata. Dobronakon f. hó 15-én a hajnali órákban Herman János jómódu gazda vejét, szolgálóját agyonlőtte. Az illető család Toplicára-készült. Amint Herman veje kamarában lévő szekrényéből a ruhát kiszedte, annak fiókjában egy pisztolyt vett észre, mi szintén magával akart vinni. A szolgálkarta venni gazdájától a pisztolyt, mi ugy-látszik sikerült is neki, mert a pisztoly az ő kezében sült el és Herman vejét nyakban találta. A történetek után bementek a szobába hol a megsebesült összeesett és meghalt. Herman János, mint volt közégi bíró a gyilkost a lendvai kir. járásbírószághoz kísértette.

Kis-Celi Amerikában. A megbukott kiscelli takarékpénztár hűdögye aligba kerül tárgyalásra, mert valamennyi vadloltja kiscellől Amerikába. A Vasvármegye jelenti, hogy néhány héttel ezelőt utolsóak Ritt Károly, a takarékpénztár hírhedt főkönyvelője kelt át az Oceanon. Amikor kiszabadult a vizsgálati fogaságból, Budapestben több nagy cégnél és pénzügyintézetknél működött, mint napidíjas. Elég jó viszonyok között élt. Nemrég eltűnt barátainak mondta, hogy rokonait keresi föl, hogy fölük valamelyes támogatást kérjen. Többre nem tért vissza, hanem Amerikából keltett levélben jelentette be, hogy átvitorlázott az Oceanon s Boszónban telepedik le.

CSARNOK.

Múlt és jelen.

*El elgondolkodom, s messze múlt kódéből
Édes álmainnak egy képe tűnik föl.
Mint ha ma lett volna, ugy emlékszem rája,
Ugy emlékszem most is édes varázsára.*

*Hoj! pedig azóta álmainnak vége!
A való mindannyit lassan széjjeltépte;
Egyenként széjtépte; de a but meghagyta;
Szegény szívem majdnem meghasadt alatta.*

*Sohasem felejttem: mit fogadott nekem:
Mit igéret esküvel egyszer réges régen.
Órök lesz hűsége ég. s földre fogadta.
... Esküjét megszegte az a hütlén, csalta.*

*"Nézd! Ugy-e örökzöld a fenyőnek lombja?
Tilnek zord viharja azt le nem tarolja.
Ily örök, nem múló lesz az én hűségem;
Fogadom, esküszöm" — sugta ajkam nekem.*

*Hitem szép szavának, Messze utra mentem.
Esküjét megszegte, mire visszatértem.
Nem akartam himni, bármit mondtak róla,
Hogy ő mennyasszony lett már a tavasz óta.*

*"Kincs, gazdagság, fényes palota vár rája!
Milyen nagy szerencse! milyen boldog lányka!"
Közönynyel hallgattam ilyen s más beszédet;
Orómet mutattam, midőn szívem cserzett.*

*Alig, alig hittem; pedig magam láttam,
— Hol nekem esküdött: a fenyő aljában —
Vőlegénye karján, s midőn közel értem,
Fagyos mosolyt dobott alamizsnaképen.*

Csete F. Alberik.

A pásztorfiu buja.

*Magános fa árnyékában
Pásztorfiu furulyáz
Bánat zendül a dalában,
Szívében is az tanyáz.*

*Fájja, fujja bánatosan
S lelke nyugtot nem talál.
Vízit dalát ősi szellő,
Szelő-szárnyon messzeszáll:*

Barna kis lány, gyöngyvirágom,
Mért csaltál meg engemet?
Elraboltad boldogságom,
Őszelörtöd lelkeimet.

Fáj a szívem, Egy csókkal
Meggögyitvél engemet.
De te most is csak azt mondod:
„Többé soha nem lehet.”

Majd megbárod, de már akkor
Késő lesz már, hasztalan:
Ha a sírban porlad szívem
Orók-némán, hangtalan.

Iff. Zalai Károly.

Szerkesztői üzenetek.

— **Mónari.** Az eredmények rendkívül örülök; de a beküldötet nem közölhetem, mert nagyon reklám-izú.

— **M. Szerdahely.** Nagyon nehéz volna most időt szakítaniom. Pedig bizony mondom: sóvárog oda az én lelkem. —

Közgazdaság.

Mohok irtása.

A moh képződés nem oka, de következménye réteink terméketlenségének. Egyes esetekben a mohképződés okát az képezi, hogy a rét talaja tápösszetételű trágyázás folytán a mohok előbbi eltávolítása kétségtelenül sikerül. A trágyázással azonban nem szabad megfeledkezni arról, hogy a trágyában az összes szükséges tápanyagokat megadjuk, mert egyoldalú trágyázással itt nem érünk célt. A nagy mértékben tözeges rétek nitrogén vegyékben már a természettől fogva is gazdagok, nem így azonban foszfor- és káliumban, mely két tápanyagra a trágyázás alkalmával különös tekintettel kell lennünk annál inkább mert egyes vidékeken a kizárólag foszfor-savval való trágyázás van igen elterjedve; míg a rétek káli szükségletét teljesen figyelmen kívül hagyják; már pedig csakis miután trágyaféleség megelégedő alkalmazásával érhetünk el tartós sikert.

Habár a rétek időközönkénti elmoósódását mint láttuk, a talaj soványosága is okozhatja, mégis sokkal gyakoribb az oly eset, hogy a mohosodás az általa tulajagos nedvessége következtében lép fel s így a felesleges víz lecsapolásával már megvan a biztos eszközünk a mohok eltávolítására; s hogy itt mégis annyi hibát látunk elkövetve, annak okát abban találjuk, hogy a rétek tulajagos nedvességének levezetését általánosságban nem tartják szükségesnek; már pedig a tulajagos nedvesség nemcsak az általános, mert előmozdítja a moh képződést s a csekély értékű savanyú füvek tenyészését hozza magával, hanem főképen azért, hogy a nemesebb füvek tenyészésére a talajt alkalmatlanná teszi.

Elmoósodott réteknél tehát első sorban megfelelő lecsapolásról kell gondoskodnunk s ha ez megtörtént a talaj savanyúságát kell megszüntetnünk; a mit legjobban és leggyorsabban alapos meszezés által érhetünk el. Ha ezek után időközönként megfelelő trágyázásban, boronálás és gyomirtásban részesítjük réteinket, úgy célunkat elérjük, mert a mohok helyén nemsokára nemes füvek és herefélék fognak disználni.

A burgonya nemesítése.

Terméselak fokozására minden kultúr-növény-nél számtalan eszköz áll rendelkezésre, de ezen eszközök között jelentősebbet alig találhatnánk a nemesítésnél, a mely nemesítésnek tulajdonképeni lényege abban áll, hogy a növényeknek egyes tulajdonságait öntudatosan fejlesztjük, egyes tulajdonságok fokozásával különböztünk, a reudes műveléstől elterő eljárásokat alkalmazunk. Ha indokolt, a mint hogy tényleg az a gubonaneműek nemesítése, úgy inkább helyen

való a burgonyáé, mint a mely növényről a gyakorlat is igazolja, hogy bizonyos évek eltelte után egy bőtermő burgonya variétásnak hozama is észrevehetően csökken, az egyes tulajdonságok visszatejődnek, degenerálódnak, vagy a mint közönségesen mondani szokták: előregednek. A degenerálódást a tenyésztők abból magyarázzák ki, hogy miután a gumóvetés után természetű újabb generáció gumói nem tekintethetők újabb növényeknek, hanem ugyanazon növény újabb hajtásának, a melyet legelőször a variétás előállítására alkalmával magvetés (és ugyanazon egyed) után nyertünk, tehát a generációk összessége tulajdonképen egy és ugyanazon egyed, a mely — mint minden egyed — idővel elvenül, visszatejődik. Ambar a tenyésztőknek a burgonya degenerálódára vonatkozó ezen vélekedése természettudományi szempontból nem állhatja meg teljesen helyét, mégis kétségtelen, hogy valami alapja van e feltetésnek hogy nemesítés után lehede degenerálódást cökkeuten, illetve annak bekövetkezését későbbi időig elhuzi.

Kérdés miben nyilvánulhat a nemesítés? A feleletet nem nehéz megtalálni. Nyilvánulhat abban, hogy egyszert gondosabb művelésben részesítjük a burgonyát, másrészt nagyobb súlyt helyezünk a vetőgumók kiválasztására.

A gondosabb művelés magában foglalja a burgonyának kertileg megmivelt jó erőben lévő talajra való elhelyezését, e talajnak lemezegelőbb előkészítését, a műtágyának helyes alkalmazását, magának a növénynek tenyészideje alatt való legfőbbkétebbébb ápolását stb. mindazon intézkedések megételét, melyek alkalmasak arra, hogy a burgonya életműködéséhez szükséges feltételek a legkedvezőbbben legyenek képviselve. Azonban a nemesítés-ez a módjánál a keltekezett tulajdonok csakhamar veszendőbe mennek, ha a nemesített burgonyát ismét közönséges módon mivelljük, mert a külső befolyások által elődézett javulás csak addig tart, míg a létrehozó befolyások hatása alatt vannak. Epen ezért, ily tartós eredményt érjünk a nemesítéstől, akkor helyesebb annak másik módját, vagyis a gumók kiválasztása újjan való eljárás választanunk, vagyis vetésre csak azon egyedeket felhasználunk, melyekben az általunk kívánt tulajdonok a legnagyobb mértékben vannak kifejedve.

Vasuti menetrend.

Vonatok érkezése.

	óra	perc	kor	reggel	személy	von
Budapest	3	58				
"	11	57		d. e.	gyors	"
"	1	25		d. u.	személy	"
"	8	45		este	személy	"
"	12	02		éjjel	gyors	"
Bécs (Wien)	3	40		reggel	személy	"
"	1	35		d. u.	személy	"
"	4	08		d. u.	gyors	"
"	10	22		este	személy	"
Z.-Egerszeg	8	05		reggel	vegyes	"
Prágerhof	5	32		reggel	gyors	"
"	12	09		d. u.	személy	"
"	4	53		d. u.	gyors	"
"	11	22		éjjel	személy	"
Csáktornya	8	10		reggel	vegyes	"
Bares	11	10		d. e.	személy	"
"	1	26		d. u.	"	"
"	11	52		éjjel	"	"

Vonatok indulása.

	óra	perc	kor	reggel	gyors	voa.
Budapest	5	47		reggel	személy	"
"	9	10		d. u.	személy	"
"	5	03		d. u.	gyors	"
"	12	40		éjjel	személy	"
Bécs (Wien)	6	—		reggel	személy	"
"	12	20		d. u.	gyors	"
"	2	—		d. u.	személy	"
"	12	50		éjjel	személy	"
Zala-Szt-Iván	5	20		d. u.	vegyes	"
Prágerhof	4	43		reggel	személy	"
"	12	10		délben	gyors	"
"	2	47		d. u.	személy	"
"	12	12		este	gyors	"
Csáktornya	6	—		d. u.	vegyes	"
Bares	4	57		reggel	személy	"
"	2	25		d. u.	személy	"
"	4	30		d. u.	személy	"

Beniczkné Bajza Lenke
kedvelte az egész magyar olvasóközönségnek. — Regényeinek lárgya megragadó, kedves és lebilincstető.

Beniczkné Bajza Lenke
REGÉNYEI...

Mártha. Regény 2 kötetben...
Ára füzve 4 kor., kötve 5.60

Helytartóné. Regény 1 kötetben...
Füzve 2.80 k. kötve 4.40

Előítélet és felvilágosultság.
Reg. 3 köt. Füzve 10 kor. kötve 14.80

Fekete könyv. Álól a cipő szorít
2 elb. 1 köt. Ára 3 kor. diszkót. 4.80

A magyar szépirodalmat kedvelő t. olvasóközönség figyelmébe ajánljuk a magyar regényirodalom egyik elsőrangú nagyjának, *Beniczkné Bajza Lenke* fősorolt regényeit, melyek alulrt könyvkiadószágnál s általa minden könyvkereskedésben beszerezhetők.

FISCHEL FÜLÖP
könyvkereskedése és könyvkiadóhivatala
NAGY-KANIZSÁN.

Laptulajdonos és kiadó:
Fischel Fülöp, Nagy-Kanizsán.

Köszönet.

Boldogult férjem elhalalozása alkalmából az igaz részvét nyilvánlásaért tartozó kötelességemnek ismerem első sorban, boldogult férjem m. t. kartársainak és mindazoknak a kik mélyszegs gyászomat kegyeletnyilvánításokkal, részvétsoraikkal és szeretetükkel enyhítet kegyeskedtek, ez uton őszintén érzett hálámat nyilvánitom.

özv. Kovács Károlyné.

1901. 300-1

Arverési hirdetmény

nagykanizsai kir. törvényszék telekkönyvi a részéről közhírré tétetik, hogy a Nagykanizsai Takarékpénztár végrehajtónak Vöröskereszt és neje Szabó Viktória végrehajtást védő habóti lakosok elleni 3501 k. 22 fillér e, ennek 1899 évi szeptember hó 25 napjából 7% kamatai 7% kés. kamatai, 3% kárpótlási 96 k. 96 fillér per. — 2 k. 60 f. végrehajtás kérelmi 41 k. 30 fillér jelenlegi és a még felmerülő költségek iránti ügyében a kinevezett kir. törvényszék területéhez tartozó habóti 1275 sz. tjkvben A + 1533 11 hrsz. felvett 449 koronára, 1583 12 hrsz. a felvett 446 k. becsült szántóföldek az urasági tagok dűlőjén, — az ottani 1248 sz. tjkvben A + 1583/13 hrsz. s 895 koronára becsült szántó az urasági tagok dűlőjén, — azottani 285 sz. tjkvben felvett A I a. urbéri birtok alkaterészek képező s 92 koronára becsült 296/a hrsz. számosi rét 946/e hrsz. c. erépesi szántóföld; — továbbá azottani 207 sz. tjkvben felvett A I 2/8

telek kiegészítő részét képező s 135 koronára becsült 1300/a hrsz. tompai dűlői és az 1550/a hrsz. irtásoki szántóföldek, s az ugyanott A + 1157/a. hrsz. a felvett 614 k. becsült alsó hegyl. s 1188/a hrsz. a felvett 950 k. becsült öreghegyi szőlők, — s végül a habóti 173. sz. tjkvben felvett A I. 1-8 telek kiegészítő részét képező s 1253 K. becsült 225. hrsz. 47 sz. ház udvartér, kert a beltelekben 347-b. hrsz. szántó és rét a berekre dűlőben, 364-a hrsz. szántó a kertaljai és 1285-a hrsz. szántó es tempai dűlőben

1901. évi szeptember hó 5-én d. e. 10 órakor

Hahót község házában Aczél Pál felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.
Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.
Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-at készpénzben vagy óvadékképes papírban a kikiáltott kezéhez letenni.
Kelt Nagykanizsán, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1901. évi június hó 1-én napján.

GOZONY
kir. törvénzéki albiró

Eladó kefési üzlet.
Zalaegerszegen, elhalálozás folytán,
egy jóforgalmu kefési üzlet,
amely 35 év óta áll fenn és igen jó hírnévnek örvend, a zonnal eladó házzal együtt, esetleg a ház bérbe is kivehető.
A házban van 2 lakó szoba, konyha, élés kamara, pince, mellette különálló épületben van a műhely és hozzá kert.
Bővebb felvilágosítás nyerhető
GAZTA ANTAL kefési
törvényes örökösénél.
Zalaegerszegen, Szöglet utca I. szám alatt.

Hirdetések a lap kiadóhivatalában
Nagy-Kanizsán.

Hentes-csemege-különlegességek.

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy Nagykanizsán, Csengery ut, a nagykanizsai Takarékpénztár palotájában

Hentes-csemege-áru üzletet

rendeztem be.

Mindenkor friss áru, legolcsóbb árak mellett.

Füstölt husok.

Szalámi.

Sonka legfin. prágai 1 kilo	K. 2.40
" kassai 1 " "	" 2.-
" prágai mód 1 " "	" 1.80
" szabariai 1 " "	" 1.72
" császárhus sovány 1 kilo	" 1.44

Szalámi, magyar legfin. 1 kilo	K. 4.-
Szalámi magy. m. rendű 1 " "	" 3.60
" német 1 kilo	" 3.-
" olasz 1 " "	" 3.-
" sonkából 1 " "	" 2.-
" közöns. 1 " "	" 1.40
" 5 kilóként	" 1.28

II.

Szalona spekelő vastag 1 kilo	K. 1.40
" füstölt vékony 1 " "	" 1.40
" füstölt 5 kilóként	" 1.20
" paprikás 1 " "	" 1.40
" " 5 kilóként	" 1.28

Kalbászok.

Párisi 1 kilo	K. 1.60
Extra 1 " "	" 1.60
Krakói 1 " "	" 2.60
Sonka-kalbász kalója	" 2.60

Főtt husok.

Felvágott.

Sonka prágai 1 kilo	K. 4.40
" kassai 1 " "	" 4.-
" prágai mód 1 kilo	" 3.60

Kévert legfinomabb 1 kilo	K. 4.-
" II. rendű 1 " "	" 3.-
" III. " 1 " "	" 2.40

Diszónász-valódi tiszta 1 kilo . . . K. 1.20

Nagyobb vételnél árengedmény. Ünnepek és vasárnapokon este 6-tól 9-ig nyitva. **Eladás nagyban és kiskisnyben.**

A tisztelt közönség pártfogását kéri

KUNST B.

hentes-csemege kereskedése N.-kanizsán

HIRDETMÉNY.
Néhai Talabér Kálmán hagyatékához tartozó 120 drb. mustra birka és 1 drb. mustra kos
1901. évi augusztus hó 29. napján délelőtt 10 órakor
a helyszínén vagyis Sárszegen megtartandó nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fog adatni, mely árveréshez a venni szándékozókak ezenel meghívom.
Az árverési feltételek nálam bármikor betekinhetők.
Nagy-Kanizsa, 1901. augusztus 20-án.
Dr. Bród Tivadar
ügyvéd, zárgondnok.

2007.—1901. 294-2
HIRDETMÉNY.
Perlak-Ottok község tulajdonát képező és 5427 holdnyi területen gyakorolható vadászati jog 1902. 1903. 1904. 1905. 1906 és 1907. évre Perlak község házában 1901. évi szeptember hó 8 napján d. e. 9 órakor nyilvános szóbeli árverésen legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog kiadatni
Kikiáltási ár 300 korona.
A községi képviselőtestület által megállapított árverési feltételeket a község házában hivatalos órák alatt bárki megtekintheti.
Perlakon, 1901. évi aug. 8-án.
Zala József jegyző. **Glavina Andor** biró.

Értesítés
Van szerencsém a nagytekintetű közönséget tisztelettel értesítenem, hogy a **nyári idényre** a legújabb divat szerint mindenemű ruhákat, a legfinomabb minőségűből a legolcsóbbig figyelmes és felette jutányos ki szolgálás mellett készítek.
Ez a kalommal bátorodom a tekintetes m. kir. Altatorvos urak figyelmét felhívni egyenruha készítményeimre, melyeket a legpontosabbban, előírás szerint legutányosabban, kiváló minőségben és izléses kivitelben szolgálok ki Vidéki megrendelések kelő fizetéssel eszközölhetnek.
A n. erd. közönség becses támogatását és szives megrendelését kéri mély tisztelettel.
KAUFMANN MÓR férfiszabó
ELEK foto ház.
Nagy választék külön minőségű, divatos belöldi, angol és francia kelmékben

Szerkesztőség

Városház-palota Fischel Fülöp könyvkereskedésében

Szerkesztővel értekezni lehet naponta d. u. 4—6 óra közt.

Idő intézendő a lap szerelmi részére vonatkozó minden közlésemény.

Kiadóhivatal:

Városház-palota: Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSAN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK.

Egyes évre 12 korona
Félévre 6 korona
Negyedévre 3 korona

Nyitlár postaköltségre 20 fillér

Előfizetőknek, valamint a hirdetésekre vonatkozólag Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendő.

Bármentetlen levelek csak ismert kezébe fogadhatók el.

Egyes szám ára 20 fillér

Nagy-Kanizsa, 1901.

Felelős szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtársa: Révész Lajos.

Vasárnap augusztus 25.

!! Szülők figyelmébe !!

A közeledő iskolai évre —
ingek, nyakkendők, harisnyák, zsebkendők, esőernyők, haj- és ruhakéfék,
iskola-táskák

a legolcsóbban
és nagy választékban kaphatók.

ALT és BÖHM
Városház-palota

A választási mozgalomhoz.

Az immár megindult választási mozgalomban a legszembeötlőbb tünet az, hogy egyes választókerületekben több, egy ugyanazon párthoz tartozó jelölt lép fel. Nemcsak a szabadelvű pártnál tapasztaljuk ezt, hanem a Kossuth-pártnál is. Ugyanazon pártbeli jelöltek kölcsönös barca joggal hívja ki az általános figyelmet, miután ez eddig ilyen terjedelemben nem történt. Azonban könnyen még lehet magyarázni ezt a jelenséget.

A miniszterelnök kiadta a jelszót, hogy a tiszta választások érdekében el kell állni a hivatalos jelöltek felállításától és a

kerületekre kell bízni, hogy jelöltjeiket egészen önállóan, befolyás nélkül maguk állítsák fel azzal a hozzáadással, hogy a jelölteket lehetőleg a kerületben lakók közül válasszák, hogy minden választótisztában legyen a jelölt személye felől s holmi utólagos csalatkozások ne forduljanak elő.

Ki sem tagadhatja, hogy ez igen fontos lépés a tiszta és nyugodt választások érdekében; nemcsak, de kezesség is arra nézve, hogy a választók szándékaiknak valóban megfelelő képviselőt nyernék. Oly világos ez, hogy még a Kossuth Ferenc vezetése alatt álló függetlenségi párt is, mely szintén nagyrabecsüli a politikai morált, indítatva érezte magát, hogy hasonló eljárást kövessen. A többi két párt, az Ugron-párt és a néppárt, gyöngye volta miatt, nem sokat számít a választásoknál. Az elsőnek említésreméltó számu követője soha sem volt az országban; az utóbbi pedig, mely a lőt választókerületekben lélekfogdozást űz, az értelmes magyar nép közt nem képes hódítani; különben is ugy látszik, hogy kebelében erős dezorganizáció állt be.

Komoly figyelembe tehát csak a szabadelvű és a negyvennyolcas függetlenségi Kossuth-párt jön, és az előbbinek nagy

tulsúlyánál fogva csak természetes, hogy a közvélemény főképpen az ő hajlékában duló „testvérharc”-cal foglalkozik. A következtetés azonban, melyet kivált ellenzéki oldalon e kölcsönös támadásból levontak, hogy t. i. a szabadelvű párt győzele nagyon gyöngye lábón állna, teljesen hamis. Mint még mindenki élelken emlékeztetik, az állítólagos, vagy valóban előfordult választási visszaélések voltak az ellenzék (melyhez akkor a volt nemzeti párt is tartozott) legerősebb gravamenjei. Ezek elkéserítették a parlamentit küzdelmet s utóbb az obstrukcióhoz vezettek.

Hihetné-e valaki, hogy a volt nemzeti párt tagjai a szabadelvű pártba történő belépésükkel lemondának arról, hogy kivivják a közéletben az a befolyást, melyet véleményük szerint igényelniök szabad? Ha csak személyes aspirációk jönnének is tekintetbe, iparkodniok kellene, hogy az új képviselőházban erősebb képviselő által bizonyítsák be, hogy azelőtt valóban erőszakos eszközökkel szorították őket vissza, hogy korábbi elkeseredett harcmódjuk igazolt volt és hogy többet érnek, mint a mostani képviselőházban való képviselőletük nagysága szerint fel kell tenni. Ennek a lövésnek természetes következménye a vizsalóvés; de ameddig a harcot loya-

TÁRCA.

Est moriendum!

... Zughatsz!...
Paskolhatod a kérge-nédte törzset,
Enyészet szárnyán zúgó zivatar!
Jősz... ölsz... s egy pillanat romokba dönthet,
A mit egy század félre eltakar.
Nézd, nézd amott... hogy nyög, mily sirva görnyed
A vén tölgy, az a korhadt őris.
Mit félsz?... Mit nyögsz?... — Még élni, élni többet?!
Nem bánat a gyáva, rut megalkuvás?!...
... Síríts!...
Tombolj, örülj! mert lám a sirba hullott
Mégint egy ág, a gyöngye lombozat,
S a mely előbb még büszke fővel állott,
Most nyögve sirja nagy hatalmadat.
Ez az erb?!. Haha! Erb! Az isten,
A mely pusztítani, szétrombolni jött.
A bálványt, melyet ő emelt, a melyen
Sok ezredéek óta örködött.
... Csattogj!
Még áll a tölgy! Villámód elhibéztá!
Vagy nem fog rajt Zeusznak szent tüze?
Hisz megdörögött a mennynek bottozatja,
S e hitvány törzset még se sújtja le?...
Ugy, ugy... próbáld!... Nos én meg hádd kacagjak,
Vén Jupiter, s Olympus isteni.
Ember egyok!... és én im' megtagadlak!
Ha nincs más cél: hát cél lesz — küzdeni!...
Tellus.

A vallomás.

— Irta: Vajdai Szabó István. —

A sir szeléről hozták vissza, s mint egy fehér árnyék ödöngött a csendes termekben. Maga — nem is élt talán, csak azok a nagy, beszédes őz-szemek, melyekből valami lázas fény sugárzott elő, az őszeroskadtt, testnek és a beteg léleknek igazmondó tükröre...
Nem volt semmi gondolata.
Fáradtan ült a hintaszékbe és lehunyta szemeit. Gyöngye volt még a láztól, hiszen megakart halni... Viziók lepték meg akkor és nem volt ereje felnyitni fáradt szempilláit, hogy védekezék ellenük...

I.

Mikor a viszonyuk szétszakadt, úgy érezte, hogy meg fog semmisülni...

E ment a Balaton partjára, tanácsot kérni a víztől... A hatok locsogtak — fecsegtek és edes szenderbe hajtó mámorit támasztottak.

Oh a Balaton rossz tanácsadó!
Hivogatja, ösalogatja az embert. Puha, hűs agyat kínál, a melyben elcsitul a bánat a szenvedés...

Tegnap is ott volt.
Forró, lázas volt a feje, egész teste. A szél felkorbácsolta a Balaton hátán a hullámokat, úgy, hogy azok fehér tajtékkal rohantak a parthoz, lábai elé.

Nem, nem fog ide menekülni. Ez a halál szörnyű, s mögötte feneketlen a mély sötétség.
Mánap már nem kell fel az ágyból, beteg lett, nehéz szörnyű beteg.

Hazymázos álmai fölött egy marcona ember virasztott, a férje, a kit nem szeretett soha.

Aztán beszélt neki a Balaton haborgókról, a tajtékozó habokról és a fekete halálról... A fekete emberről, a kinek lényes szakállja és szuró szemei vannak, melyeknek üzét nem bírja kiállani.

Egy-egy pillánatra látta az urát, de nem ismert rá.

Pedig az ott ült ágya szélén, komoran, szótlanul. És a mályvak, azok a vörös mályvak, látomásainak rendes kísérői, nem akartak eltűnni szemét elől. Göröcsöen ragaszkodott azokhoz, pedig amit ajkához szorított, egy piaci fehér batistzsebkendő volt csak...

A szobája ablaka éjjel-nappal tárva állott, a levegőben fenyő illat uszott...

II.

...Nem bírta felnyitni szemét, ott állt előtte a fekete ember, a ki megromtotta szemével.

Pedig ha felnyithatná, eltűnnék a látomás, de nem volt hozzá ereje.

A fekete ember meg rátapadi merev nézésével és nem eresztette el aldozatát. Majd át akarta ülni, fölébe suhogott edes, szerelmes szavakat, s nem tudott ellene védekezni.

— Az uradat nem szeretted tudom, hogy nem szeretted... Te még fiatal vagy és neki már alkonyodik. Te még élni akarsz, ne is tagadd, a szemeid, a tested be-zélik... Én boldoggá teszek!

Be akarta dugni föléit a szenvedélyes szavak elől, am a karját nem bírta felemelni. Az arcán

lis eszközökkel folytatják, nincs a dologban nyugtalanító, és a legkevésbé kell attól tartani, hogy maga a szabadelvűség vall kárt. Ha így lenne, a szabadelvű párt vezére, Széll Kálmán, minden tárgyilagossága, minden igazságossága mellett, melyet minden párttal szemben gyakorol, nem mulasztaná el, hogy intő szavát fölemelje, hogy a közvéleményt megmentse a helyes utól való letérésről. És az ő nagy tekintélye bizonyosan elég lenne, hogy a retrográd iránynak elejét vegye, mely irány a világon sehol nem vonna maga után oly súlyos következményeket, mint éppen nálunk.

Azért nem tudjonitunk túlzott fontosságot az egy párthoz tartozó jelöltek fölépésének egyes kerületekben. Egyes esetekben milyen lesz a döntés, ezt megfigyelni talán a pikantériát nem nélkülöző érdeklődésre érdemesnek találják, de a szabadelvű párt megerősödve, megtisztulva s egyesülten kerül ki a választásból.

A kivándorlás állapota és a törpebirtokos helyzete Zalavármegyében.

Irta: Gruner Lajos,
Zalavárm. közigazd. előadója.

(Folytatás.)

2]

A kisbirtokos vármegyénkben nem is a nagybirtok, hanem a középbirtokos osztály rovására terjeszkedik, a nagybirtok legnagyobb része lelevén kötvé, — a mi nem alkalmatos és kívánatos viszony. Ez nem tartozik szorosan véve a tárgyunkhoz, de a kisember sorsának taglalásánál ez sem maradhat szó nélkül.

Ilyen egészségtelen birtoklási viszonyok mellett nem is volna csoda, ha számosabb törpebirtokos — látván azon körülményt, hogy terjeszkedése, a birtokszerezés lehetősége vármegyénkben szerfelett meg van nehezítve, olyan ország-részeket keresne fel, hol ez neki meg van könnyítve. És ha a dolog mélyére akarunk hatolni, valóban nem utolsó ok, hogy a sürűbb

lakosság mellett megdrágult talajértékkel szemben — a törpebirtokos nem képes terjeszkedni, — pár hold földjét, házát eladva, ezen értéket még csak pár évvel ezelőt Szlavóniában, Horvátországban 3—4 akkora birtokot vet, a mely képes is volt őt családjával együtt fenntartani. (Most már e tekintetben ott is változtak a viszonyok.)

Mert a megélhetőség a mezőgazdaságnál is csak egy bizonyos területnél kezdődik, melyhez hozzájárul természetesen a gazda szorgalma, szakértelme, tökéje és takarékos életmódja.

Vegyünk személyre egy törpebirtokost és annak anyaki helyzetét.

Ennek életfentartási feltétele ugyan vidékenkin: különbözik az általa birtokolt talaj minősége, a közlegelők osztályon állapota (mely a marhatartást elősegíti) — a közlekedési viszonyokra vonatkozólag vajjon termékeit hogyan tudja értékesíteni a közeli piacon; oly gazdaságok, vagy vállalatok közelsége, ahol családtagjaik szabad idejükben keresetet találhatnak részint mint reszes munkások (pl. tengeri, burgonyaföldiek, rétek részbeni munkálásánál és az aratásnál), részint mint napszamosok legább is nyári időben, mely keresetük a család fentartását megkönnyíti.

Egy törpebirtokos, ha pl. 3 holdig terjedő birtoka is van és a kinek családtagjai napszámba is járhatnak, vármegyénkben átlag 400—500 kor. bevételre számíthat, ha szorgalmatos. Az életfentartásához: szű ségelltek és pedig, élelem, ruházatra sat. — a szerint, hogy hány tagu a család, körülbelül ugyanannyi; fizet 30—35 kor. évi adót. Mert a földadónak nyíri szállangya van, a közsegi, a megyei, felekezeti, iskolai adók, közterhek annyira felszaporodtak, hogy ezek átlag legalább is annyit tesznek ki, mint a földadója. Ezen családnak van 1—2 haszonmarhája, mondjuk tehene, a melyekkel a szükséges mezeti munkát és fuvarozást végezi. Ha egyik darab marhája elpusztul — a mi könnyen megtörténhetik — szerez e helyett egy másikat: adósság úján. Legyen más baj is, hosszas betegeskedés, vagy pórkedése, előbbi adóssága, rossz termésé sat. tartozásai igen könnyen felszaporodnak 300—500 koronára és ekkor már az adósság törlesztése vagy a kamatot fizetése (váltak) olyan nyíri igénybe veszi anyagát erejét, hogy zöldágra ez már vergődni alig tud.

Elszegényedik — birtokát, felszerelését eladja vagy elszegődik cselédnek, vagy kivándorol.

Ilyen esetek igen gyakran fordulnak elő. Ha még kisebb a birtoka, jóvidelme a gazdaságból meg természetesen csekélyebb Helyzete még rosszabb és erre nézve jellemző, hogy a gazdasági cselédsztály sokkal jobb helyzetben van, mint a törpebirtokos.

De látjuk a statisztikából, hogy vármegyénkben 1 holdon alul szántóföld nékül 9158 törpebirtokos, 1 holdon alul szántófölddel bíró 9891 kisember van, míg az 1—5 holdig szántófölddel bíró törpebirtokosból 31.296 családó. Vagyis szóval 50 000 törpebirtokos: orosa az esélyektől függ vármegyénkben. És az elmondottakon kívül még más esélyek is vannak. Például az elemi csapások, a melyek mindegyike ellen még csak biztosítás sincsen. — A jögbiztosítás után fizetendő magas díjtételek, a passzív tűzbiztosításnak korlátozott éterjedése éppen a törpebirtokosok közt — fagy, árvíz, állati járványok — mindannyi veszélyek a kisember sorsának biztosítására. Ott vannak még a rovar-karak. Pl. a szőlőtermő vidékeken a phylloxera és a szőlőnek számos más ellensége.

A phylloxera a alatt mentén és vármegyénk más járásában az előbbi években sok embernek nyomta a vándorbotot kezébe, mert életfentartását megingalta. (Erré nevére a járások külön felsorolásánál visszatérünk, a midőn a kivándorlás különleges okaival is meg fogunk ismerkedni.)

Hiszen a szőlők ép állapotban való megmaradása éppen vármegyénkben életkérdés és számos családnak fentartásával van szoros összefüggésben.

A szőlőtermésből fizette ezelőt ki-gadánk adóját és közterheit, ebből szerzett néhány db. marhát, családjának egy kis kényelmet — magának egy kis jó kedvet a munkához és élethez. — Ez számos vidéken megszűnt.

Azóta érzi, hogy mi az adó és a közteher, azóta van az adóvégrehajtónak állandó foglalkozása.

Es most éppen azt látjuk, hogy az adók különféle nemei aránylag legjobban sújtják azon törpebirtokos, a ki legszegényebb — és a kinek néhány korona is már számba megy.

(Folytatása következik.)

Jegyzők gyűlése.

A zalamegyei községi s körjegyzői egyesület a múlt évi közgyűlési határozat értelmében, folyó hó 19-én Keszthelyen tartotta meg az évi rendes közgyűlést, a városház nagytermében.

A közgyűlésen a megyei jegyzőknek több mint tizen hatvanon felül megjelent, mi szép jelé az ö-szetartozandóság érzetűek s a közös ügy iránt való érdeklődésnek.

Kovács Gyula légrádi jegyző az egyesület elnöke jelentéséből kiemeljük, hogy a múlt évben Budapesten megtartott országos jegyzői egyület közgyűlésén az elnök, Püchta Béla és

megérezte a fekete ember torró, izzó lehelletét...

Igen, igen... éppen így történt, mint most a fantom süsöge.

...Csöngettek.

Az orvos jött és megszárdult a gyötrelmes átomásoktól.

— Meg fog gyógyulni — szólt szeleiden az orvos — a tavaszra már tenniszezni fog.

Margit mosolygott a biztatásra és lázról kicserepedett ajkai körül fájdalommas vonás látszott.

A doktor elment, de nem kélt fel a hintaszékéből.

Megint arra a örökkévalóságra gondolt, a mi vele betegségé óta történt. Mintha végtelen régen történt volna, hogy a fekete ember megfordította a sorsát. Pedig hát alig három hónapja, hogy a viszonyuk szétszakadt. Az a három év, a meddig tartott, az meg csak egy hosszú álomnak tetszett, a miből ilyen rettentetes az ébredés...

Nem tudta elfelejteni azt a rossz embert, mert asszony, csak gyöngye asszony volt és csak sirni tudott...

III.

...Mit csináljon?

Most már felgyógyult. Megcsalta az urát. Az igaz, hogy nem szerette. Most birtelen szemrehányások tamadtak a lelkében:

— Megcsaltad az uradat, a ki hozzád jó és öfeláldozó volt. Rossz asszony vagy és nem érdemes a Terjed be süsöge.

És nem tudta elhárítani a lazadó hangokat, azok beküldötték fölébe, felismerete mélyéről

úgy, hogy úroljára lerogyott a puha perzsa szőnyegre és sirt a hiszterikus asszony görcös zokogásával.

Haza jött az ura és vigasztalta.

— Jobban leszel Margit, csak türelmesen, egyszerre nem gyógyul senki.

Ránézett könyves szemével az ura komoly arcára és birtelen félelem fogta el arra a gondolatra, hátha férje mindent tud és akkor mindennek vége.

A páni félelem összeszorította lelkét és nem tudott felelni férje kérdéseire.

Lehunyta a szemét, hogy ne lásson.

A férj pedig azt hitte, hogy alszik, lábujjhegyen szobájába osont...

IV.

...Két hétig kinozták, üldözték az elaltatott lelkiismeret felébredt hangjait és ez alatt nem talált nyugalmat sehol. Átsirt egész éjszakákat. Nappal pedig, mikor a szótukar ember ránézett komoly tekintetével, nem bírta kiállni a nézését és mindannyiszor nagyot dobbant a szive:

— O mindent tud, mindent...

A lelki viharok egészen megtörték. De napnap után mindinkább határozott kezdett ölteni egy elhatározás: mindent elmond férjének.

Végre is örökre ne tartson ez a szenvedés, mely kínná kövült lelkében.

Ha vétkezett, bünhődai azar. Tovább nem csalja Terjed...

Szépen előkézítette magát a vallomásra. — Ismerte férje felfogását, tudta, hogy el kell válniok. Hiszen az ura sokszor mondta előtte, ha ilyesmifől beszélgetek.

— Ha engem a feleségem megcsal, nem ölöm meg, csak elhajtom. A csábítóját azonban megölném.

Es elkezdett reszketni arra a gondolatra, hogy ha férje mindent megtud, megöli azt az embert.

Nem, ez nem lehet! Olja meg inkább őt. Annak a nevé nem fogja kiejteni, ha belepusztul is.

Es úgy talált, hogy lelke elég erős a leszámolásra...

V.

...Felöltözött és várta az urát.

Végre az ismert lépéseket hallotta és szíve összeszorult.

A belépett férj meglepetve látta, hogy a felesége menni készül.

— Hová Margit?

— Most még nem, előbb beszélni akarok veled. Hallgass meg.

Nem mert az urára tekinteni, hanem a kálvía tetején álló amorette nézett, mely ajkára tett ujjával mintha az örök némaság titkára figyelmeztetné...

— Elmegyek innét örökre — szólt bizonytalan meg megcsukló hangon — és nem jövök többé vissza soha... Öszintén megmondom mindent... Bevallom, hogy nem szerettelek, nem vagyok méltó arra, hogy szeress... sem arra, hogy becsúlj, mert megcsaltalak... Nem bírom elviselni, hogy oly jó vagy hozzám... hogy apóttal és szeretél, mikor ki kellett volna verned, mint egy hülsen kutyát...

A ridog ember szeme homályos, fénytelen lett és sápadt arcán két nagy könnycsepp hullott alá.

Szondy László tagtársakkal veit részt, ahol különösen a közigazgatási ügymenet egyszerűsítése képezte a megbeszélés tárgyát. Beszámol ezután az elnök a hátralekötött tagsági díjakról.

Kegyelettel emlékezett az egyesület két tagja Takács Lajos salomvári és ifj. Goricsánecz József szentmárjai jegyzők elhunytáról.

Végül részletesen tárgyalta a jegyzők anyagi helyzete javítását célzó javaslatokat.

A jegyzők közgyűlés után a „Hullám”-ban voltak banketten.

Az első felkötözöttöt Kovács Gyula elnök mondotta a királynak.

Csikre Iván keszthelyi jegyző a városbíró nevében üdvözölte Keszthely vendégeit.

Kéle György katori jegyző Csértán Karoly alispánt eltepte. A jegyzőknek az alispán személye iránt érzett szeretetét a zajos eljenzés, az óriási ováció szépen bizonyítja. A szónok — aki kiváló irodalmi tehetséggel megadott ember, — a hölgyekre ezt a verset mondotta:

Uram! Általam a szép női nemet,
Legszívesebben akkor, ha nem mondának nemet,
Mint hajdan Grácia, a mi ösüinket,
Kibűvöltek és megigéztek ma minket.

„Bár sok kedves nő van a világon,
De én csak a magyart tiszteltem, imádom.
Itt pedig, mint látom, magyart valamennyi,
Miközben hát reájok poharat emelné.

Magyarok Istene áltessék hát őket,
Adjon nekik h. nines, jó férjet, jó vőket.
És jó gyermekeket, mondani akarom,
Akkor lesz csak áldás rajtuk és a hazán.
Eljének hát a nők, a magyar nőt értem,
Aki itt van, ki nines, az mind átmenet!

Starcsinszky György galamboki jegyző, Takács Imre keszthelyi főszolgabíró eltepte.

Kovács Gyula elnök Keszthely tanácsára és jegyzőjére mondott toasztot.

A banketten számos hölgy is részt vett. A hangulat mindvégig kitűnő volt.

Délután a következő sürgöny érkezett:

„Az egylet felvirágzására hozott határozat idős eredményt remélve, üdvözöljük elnök urat és általa az egylet összes tagjait. Csértán alispán és Czukeller jegyző.”

A taviról nagy eljenzés követte és a következő választ köldötték az alispánnak:

„Tekintetesség és Czukeller jegyző ur szíves hangja sürgönyét véve, fogadjuk Tekintetesség úgy a saját, mint az alispán képviselő jegyző-egylet összes tagjai részéről irántunk és ügyünk iránti tanúsított nyílt é deklarációját. Hálás köszönetünk és ragaszkodásunk kifejezését.

Keszthely város vendégei a legjobb hangulatban tértek vissza otthonukba.

— Nem akarok szemrehányást tenni neked, a bűnös egyedül én vagyok... Hazaságunk nem volt szerencsés, mert nem a szerelem szötte, hanem a szülői önkény... Én rajongtam a költészetért, az ábrándokért, te nem tartottál velem, a te egyéniséged más volt, mint az enyém... Talán el is ha yagoltál... Mikor panaszkodtam a miatt, te nem értetél meg engem, szigorú naggod és banásmódod elkeserített. Nem voltam erős ellentálni, megcsaltalak. Úlj meg, ha tetszik; ha nem ölsz meg, engedj utamra...

A férfi arcán e vallomásra valami örületbe hajszoló fájdalom von glott át, de csak egy pillanatra, aztán vonásain kemény dac látszott. A hangja reszkett, mikor az asszonytól kérdezte: — Es kivel csaltál meg?

— Minek mondjam? Úlj meg engem helye te!
— A nevet!...
— Nem mondom meg.

A férfi arca eltorzult e dacos szavakra és egy lépést tett Margit fele. Tompa, rekedt hangon dobta oda e két szót:
— Dacsó Béla!

Margit nyugodtan nézett szemé közé, a fejét tagadólág ingatta.
— Hát kivel?

A hazugságra megerősödött a sive. Megmentette azt az embert, mert hazudott.
És érezte, hogy hőlcen vétkezett. Hirtelen megjelent előtte a fekete árnyék, aztán el is tűnt örökre. Aztán nyugodtan folytatta:
— Nem azzal, mással. Az nem jart ide hozzánk. Én mentem hozzá. Nem itt történt, máshol. De minek ezt tudnod?... A szégyen, a megverés

Tollfuttában

Hétről — hétre.

Írta: Vajdal Szabó István.

A múlt heten milliók ajka Nyílt meg buzgó, hő imára,
Mert születés napját ülte,
Bérces hazánk ősz kiráya.
Kárpátoktól Adriáig,
Hol csak egy szív dobog, érez,
Minden szemben az imádat,
A szeretet lángja égett.

Szállt az ima, szállt... Hallgasd meg
Király a Királyok fölött,
Ki megóvtad őt a vészben,
Annyi tépő bánat között...
És adj neki verőfényes
Zavartalan, szelid alkonyt,
S engedd, hogy még soká, soká
Kormányozhassa ezt a hont...

...Ludovica a kapuit,
Nagy ünnepséget közt zárta be,
Lengő tricolorunk alatt
Zárta, zengett „Gottterhalte”
Melynek minden bus accordja,
Felzakart száz régi sebet,
S elborul a magyar arca,
Lát a múltból rémképeket.

Ti nagy urak, lemn ő... Budán
Kikben hősi sáttya vér van,
Az arcotok el se pirul,
A szívetek meg se dobban?...
Ha látjátok honvédeink,
— Büszkeséget e hazának —
A mint e dal hangjainál
Lobogóink alatt állnak...

El e dallal!... Ily magasztos
Pillanatban jövőre majd,
Zendüljön a magyar himnus,
Ez lelkesíti a magyart...
Mi érezzük mi van abban,
Láng betűkkel bele írva,
Honfi vérrrel megszentelve,
Könnypórral tele írva...

Sok bős horvát és Strósmayer,
Az örömtől szinte tómbol —
(A egészben az volna jó,
Ha ez az ur meg is bomol]
Mert a pápa — szörnyű fatum! —
Szép hazánkat megnyirbálja

csak engem érhet, a boszu is csak engem suitson, kész vagyok bünhődni...

A férfi lehorgasztotta fejét mellére, aztán összekulcsolta a kezét.

Hosz-zu, néma csend támadt, rettenetes, megörjítő csend...

— Margit sapadt arcát végig esőkolta egy toakodó napuság, glóriát vont köré, s szép feje olyan volt, mint egy martyré...

A férfi szölet keserűen, szenvedélylyel:
— Mégy a szeretődbőz?

— Az már ninesen.
— Hát nem szereted azt az embert?
— Én már nem szeretek senkit.

Aztán assu, imbolygó léptekkel megindult az ajtó felé. Megfogta a kilincset, aztán félelem nélkül, nyugodt arccal tekintett vissza urára, a kinek arcáról leritt a fájdalom és szenvedés.
— Isten veled!...
— Ne menj el!... Várj!

A fehér asszony engedelmesen közeledett urához... Az megfogta kezét és magához vonta.

— Margit! Nem szeretsz senkit?... Senkit?...

— Késő... Eljártottuk a boldogságot...

Megeredtek a könyvei, aztán heves, görcsös zokogás tört elő kezéből és ráhajította fejét az ura mellére...

— Úlj meg, megérdemlem...
És a férfi oda lehelte a megbocsátás caokját a boldogtalan asszony fehér homlokára.

S teremt „Nagy Horvát országot”,
Már hogy ha a magyar állja.

A vatikán erőlködik,
S kezd ellenünk kemény harcot,
Pedig ehhez nem elég ám
Haromszáz hő zuáv harcra.
Most mondj már te sáska korcs,
Hogy a „néppárt” csak jót akar,
Ime ebből megláthatod,
Revérenda hogy mit takar?

Hurlix, hogy már nem okára,
Hogy ha az ősz beköszöntött,
S a fürdőkből a „hot-vois”
Váro-unkba miud visszajött —
Megnyílik majd Thálianak
— Fájdalom — régi temploma,
Bevonulnak szép papnői,
Magukkal vigszágot hozva.

Szerkesztő ur van-e nálunk
„Közegészségügyi tanács”?
Mert volna ám a számomra
Egy meyszivlendő tanács.
Panaszkodnak itt is, ott is
Hogy sok jó ful bajban szenved,
S a sükettség napról napra
A városban jobban terjed.

Oka pedig abban rejlik,
Hogy rem sok a rezes banda,
Melynek hangját nappal éjjel
Szegény füllök egyre hallja.
Kérje fel a rendőrséget,
Tart-ssa be a zár-ortát,
Avagy pedig telepítsen
Hozzánk néhány nagy fülgógyászt.

HIREK.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Fabianics Ignác nagykanizsai II. oszt. adóhivatali pénztárnokot a soproni kir. adóhivatalhoz I. oszt. adóhivatali pénztárnokká nevezte ki. Fabianics Ignác több mint tíz év óta hivatalnokoskodik városunkban. Rendszeres, előzetes tisz viselő volt, a ki nem kívánt ugyan soha szerepe ni de azért a társadalmi feladatokból szintén kivette részét. Fabianics a jövő hónapban hagyja el városunkat, ahol igen jó emléket hagy vissza.

— **Házasságok.** Szatmáry Sándor muracsányi tanító szerdán tartotta esküvőjét Csányi Mariska kisasszonnyal muracsányi tanítónővel Nagykanizsán. Mint násznagyok Szalay Sándor és Tóth Sándor állami iskolai igazgatók szerepeltek.
Páros Emma ki-asszonyt, m. kir. postakiadót Paros Endre nagykanizsai nyug. tanító leányát, nőül vette Horváth Béla tanító Felső-Eőrt.

— **Eljegyzés.** Györfy Sándor ur eljegyezte Kertész Olga kisa-szonyt, Keszthelyen.

— **Előmuunkalati engedély.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Györfy János ügyvéd, nagykanizsai lakosnak a Dunánali helyi érdekű vasutak Bak adomásáról Sajtó, Pusztaszat-László, Pusztamagyarod, Szt-László, Bánok-Szt-György, Borsfa, Tolmács, Becz, Letenye, Egyeduta, Tót-Szerdahely, esakleg pedig Borsfa Beosahely, Tót-szentmárton és Tót-Szerdahely irányában a cs. és kir. szab. Déli vaspályatársaság Muraközresztur állomásáig vezető gőzmozdonyú helyi érdekű vasutvonaira az 1901. é. július hó 21-én kiadott előmuunkalati engedély érvényét a lejáratától számítandó további egy év tartamára meghosszabbította.

— **Választási mozgalomok.** A nagykanizsai választókerületben eddig szélesend uralkodik, de valószínű, hogy már szeptember elején itt is mozgalmasabb lesz az élet, mert ekkor kezdi meg Holló Lajos országos képviselő, a függetlenség és 48-as párt (Ugronista) jelöltje, körutját a kerületben. Értesülésünk szerint Hajdu Gyula a Kossuth-párt jelöltje még nem lépett vissza. — Zichy Aladár gróf a néppárt jelöltje erősen bizik megválasztásában, noha Holló Lajos igen kétségessé teszi azt.

Sümei Vilmos a letenyei választókerület függetlenségi és 48-as párti jelöltje ma vasárnap ismét kerületében lesz. Délelőtt Sörpölcében, délután pedig Esztergony és Rigydec községek-

ben fejt ki programját. — **Csesznák József** a kormánypart jelöltje már szintén akcióba lépett és sürin értekezik az egyes községek vezető elemeivel, Csesznák előnye Sümegivel szemben az, hogy míg őt a választókerületben mindenki ismeri, Sümeginek még meg kell magát ismerni. — A néppárt jelöltje dr. **Szálló Géza** főv. ügyvéd már szintén bemutatkozott, de nem találta valami lelkes fogadtatásra.

Folyó hó 16-án „a csáktornyai választókerület földmivelői és választói” aláírásával egy muraközi horvát nyelven szerkesztett felhívás jelent meg, a mely felhívja a kerület polgárait a tömörülésre, a néppárt jelöltjének, **Bezéthly István** csáktornyai ügyvédnek győzelmére. A horvát felhívás szerint **Bezéthly** több éven keresztül Csáktornyán, a választópolgárok körében lakik, ismeri minden nehézségüket, nyomorúságukat. Ő mint a kerület leendő képviselője, dolgozni fog a parlamentben a választópolgárok ügyére, hasznára. Dolgozni fog, hogy jövőben a választás megvédések, hogy ne kelljen többé kölcsönpénzt, a takarékpénztárakba járni, váltókat aláírni, eladósodni; hogy az örökös szántóföldek el ne adassanak, el ne licitáltsanak, hogy az ország legyen az összes adósságok kifizetője; hogy jövőben ne kelljen az állatokat vasúton szállítani. Ezek ama fontos néppárti óhajok, miknek megvalósítását „a földmivelők és választók” a csáktornyai kerületből, csakis **Bezéthlytől** reménylik, és tőle várják. Végül a felhívás értelmében a néppárti földmivelők és választók kijelentik, hogy **Bezéthlytől**, mint a néppárt jelöltjétől semmit sem kívánnak, sem zászlót, sem fuvarit, sem napidíjat; az nap a „választást neki ajándékozzák.” Ez elé a bámulatosan ideális választás elé bizonyára nagy várakozással nézhet mindenki és talán maga **Bezéthly is**, aki a derék, áldozatkész polgárokkal szemben aligha rá nem gondol a régi római mondásra: „Timeo danaos et dona ferentes.” [Félek a görögötől, mikor ajándékozik.] Mint halljuk: a jelölt vasárnap aug. hó 25-én Mura-Csányban tart programbeszédet, s egyúttal a „Felhívásokat” személyesen osztja ki.

— **Új dalárda.** A nagykanizsai szabómunkások szakszervelete új dalárdát létesít **Banekovich János** áll. el. iskolai tanító vezetése mellett. Az első összejövetel augusztus hó 27-én kedden es e 8 órákor lesz Hunyady és Rözgonyi-utcák sarkán levő iskolában. Az egyesület választmányja kéri mindazokat, a kik a dalárdában közreműködni óhajtanak, hogy említett időben es helyen megjelenni sziveskedjenek. Felvételnek egyáltalán kívül álló egyének is, kik mint pártoló tagok fognak szerepelni. Beiratási-díj 1 korona, havi járulek: husz fillér.

Családtalan agg tanítók menhelye. A Magyarországi Tanítók Országos Bizottsága aug. 20-ikán tartott közgyűlésében tárgyalta a zala megyei általános tanítóegyesületnek azt az indítványát, hogy eszközölje ki az orsz. bizottság a miniszternél, hogy az átalakítandó budapesti és a telepítendő kolozsvári tanítók háza menhelyül legyen kapcsolatos, ahol elhagyott családtalan esetleg elnyomorodott férfitanítók nyugdíjuktól fizetendő méltányos díjazásért tisztességes ellátásban és gondozásban részesüljenek. Az indítványt javaslatként végezték a tettek az Eötvös-alaphoz.

— **Merénylet.** Aug. 23-án reggel 6 órákor gondatlanul haladt a Zrínyi Miklós-utcában **Plander Odön**, szentferenczi szerzetes, Nagykanizsa VI. és VII. kerületének lelki atyja, hogy ott künn megtartsa szokásos reggeli miséjét. Az utca szögletén már lesben állott egy nő, — kívül valami bonyolultabb, elintézetlen ügye volt — s a ki a teljesen védtelen papra a nála levő revolverből három lövést intézett, melyeknek azonban egyike sem talált. **Plander** segélyért kiáltott, mire jöbben az utcára rohantak s egy férfinak

sikerült a merénylet asszony kezéből a revolvert kicsavarni. A 45 éves, elszánt nőt a rendőrség letartóztatta s kihallgatás után átkísérték a kir. ügyészséghez.

— **Vajtermelési központok.** A „Zala” csütörtöki számában említettük, hogy vajtermelési központok és tejszínállomások létesítése céljából szept. 1-én Keszthelyen, szept. 9-ikéig pedig Zalaeger-zegen tartanak értekezletet. Nagykanizsa város tanácsa most erről külön hirdményben értesíti a város gazdaközönseget és felhívja, hogy az intézmény érdekében mentül többen vegyenek részt az értekezleten.

— **Az őrangyal.** Egy kis gyermekleány csodálatos megmeneküléséről ad hirt keszthelyi tudósítók: **Frana Ignác** keszthelyi vaskereskedő neje e hó 23-án Balaton-Szent-Györgyről Keszthelyre utazott 3 éves kis leányával. A gyermek valahogy a kijáratához jutott s onnan az útközött között leesett. Az egész vonat végigrobogott felette, de csodálatosképpen semmi baja sem történt. Amikor a vonat az anyja sikoltozására megállt, a kis leány fejében sárttetűt a vonat fele futott.

— **A mérges kut áldozatai.** Megrendítő szerencsétlenség történt f. hó 16-án a Csáktornyáról másfél órányira levő Vizi-Szt.-Györgyön. Ugyanis egy ujonnan megasott kutból vederrel akarták kimeríteni az időközben meggyült piszkos vizet, a gerendazatnak egy kiálló deszkája azonban utjában volt a vedernek, melyben az folyton meg-megakadt. Ezt a deszkát azarta el-távolítani a házigazda 16 éves leánya, **Kovácsics Mária**, ki a vederben a kuba ereszkedett, hogy azt onnan leörjje. Nem volt még feleutján, amikor a leány kiabálás közben kihordult a vederből es a 25 méter mély kútba belezuhan. A házbeliek rögtön szaladtak a kutmester után — aki ugyanakkor egy kufásás körül volt elfoglalva — hogy a leányt húzza ki. **Kovács György**, aki ezt a kufát is ásta volt, lélekcsakadva futott a helyszínére s a legnagyobb készséggel kötélen leereszkedett a kufá mélyébe. Amint azonban a víz színéig ért, azonnal észre lehetett venni, hogy a kötélen nem feszül meg mint előbb, s csakhamar látták a körülbelül 14 méternyi mélység homályában, hogy az életment teste ankadtan ott terült el a víz feltületen. Egy óráig tartó munka után sikerült a megremült népek, megfelelő eszközök hiányában, a leányt es a kutmestert kihuzni. Mindakettő — valószínűleg a kutból kiömlő gáztól — megült a kútban.

— **Katonák szabadságolása aratáskor.** Egy igen üdvös es közigazdasági hatóság kihatású rendeletet adott ki a honvédelmi miniszter, egyetértve a közös hadügyminiszterrel. Tekintettel ama nagy hiányra, amelyel a lényeges katonai szolgálat a földmunkálati, különösen pedig az aratási munkálatoknál előidézéssel, hogy a földműves osztálynak epen a legmunkabótróbb részét vonja el, — elhatározta a hadügyminiszter, hogy a jövőben minden év augusztus havának első felében szabadságolják azokat a katonákat, a kik a községi elhárításág bizonylatával igazolják, hogy otthonukban gazdasági munkát végeznek. A rendelkezésnek csak egy hibája van, t. i. hogy az ország különböző vidékei más más az aratás ideje es emiatt sok helyütt hiánya lesz a szabadságolás; de ezen könnyen lehet majd segíteni úgy, hogy a két heti szabadságot vidékenkint más más időben adják meg, az újításnak minden esetre nagy közigazdasági haszna lesz.

— **Egy kis leány tragédiája.** **Tóth Pál** Teréz, hat éves törvénytelen leánykáját annak öreg apja **Tóth Pál József** esztergali lakos gondozására bízta: Az öreg ember nem tudva mit csinál: a leánykával kiadta egy ottani asszonynak. Midőn az anya ezt megtudta elment a leánykáért, hogy vissza viszi öregapjához. Utközben megtudta, hogy apja már nem lakik Esztergályban, hanem **Tóth-Szt. Mártonban**. Ekkor állítása szerint elhatározta, hogy megválik es keserves élettől es a mint mondja 6 éves leánykája kijelentette, hogy vele akar meghalni. Belementek a Zala vízébe, a kis leány ott is lelte halálát, az anya azonban kilábalott onnét, valószínűleg nem is lévén egyéb szándéka mint gyermekeivel megszabadulni. Ezen gyanu alapján **Tóth Pál** Terézt a csendőrség adta a nagykanizsai kir. ügyészségnek.

— **Méltóvassár.** Azon méltóajdónokok, kik eladó méltóvassár megvétel végett az állami lötenyészeti intézetek részére felajánlották, értesítették, hogy a bejelentett tejszinkorú menék bizottsági megvizsgálás es esetleg megvásárlása N. Kanizsán f. é. szeptember hó 16-án fog eszközöltetni. A megvásárolt menék a helyszínen fognak azonnal átvetetni, veteláruk pedig az eladó által megnevezett kir. adóhivatalnál esetleg csak 1902 évi január folyamán fog folyóya tételni.

— **Az Intem védi a gyermekeket.** Közelebb leüött a villám **Módy József** nemekeresztési körjegyző lakásába. A háziasasszony a kalyha előtt állt, s bőcsében levő kis gyermekét gondozta, mikor a villám leüött. Az anya az előtte álló bőcs-őre esett s a villám baltája a szobában levő két kis gyermekét is földreterítette, azután a konyhában loglakozó cselédét dön tőtte le a lábáról, s végül lefutott a fődbe. Szerencse, hogy az egész háznép közül az ijedségen kívül senkinek se lett semmi baja.

— **Válás a mézeshegyek után.** Egy fiatal takarékpénztári tisztviselő közelebb vezetett oltárhoz egy gyönyörű kis úde leánykát, aki igazi rajongással viseltette a vőlegénye iránt. — Tizenegyheti házasság után azonban a fiatal pár válni szándékozik mivel a menyecske állandóan kisasszony feleség akar maradni, amely sajtáságos elhatározás ellen a férjnek nyomó elvi kifogásai vannak, s ugyanazért a válópert meg is indította.

— **Ki akar egyéves önkéntes lenni?** Bizonyára van olvasónk között több fiatal ember, ki annak idején tanulmányait felbenhagyta s így a 3 éves terhes katonai szolgálatnak néz elbe. Debrecenben már évek óta sikeresen működik az országszerte kifutó hírnévnek örvendő **Lichtblau Albert**-fele miniszterileg engedélyezett katonai előkészítő tanfolyam [tanbizottság: eddei **Drauzentz J. ny. m. k.** honvédezéses es **Mayr Adolf ny. cs. k. őrangyal**] melyben az újjak, kik még sor alatt nem állottak, foglalkozhatnak es előkészítésgükre való tekintet nélkül megszerezhetik az egyéves önkéntesi jogot. Felvitálgosítás esprospektust készséggel küld **Lichtblau Albert** igazg. Debrecen.

Iskolai beiratások.

A nagykanizsai áll. el. iskolában.

A nagykanizsai állami elemi iskolákna a jövő 1901—2-iki iskolai évre a beiratások szeptember 1—8-ig tartanak — vasár- es ünnepnapok délutánjainak kivételével — minden nap reggel 8—11-ig es délután 2—4 óráig. Az I. es II. igazgatósági kerület iskoláiba a középponti fiúiskolák helyiségében, a III. igazgatósági kerület iskoláiba pedig a (kiskanzsai) központi iskolák helyiségében lehet beiratkozni.

Szeptember 8-án reggel 8 órákor mennek a róm. kath. növendékek „Veni Sancte”-ra a Szt. Ferenczrendűek templomába.

A rendes előadások szeptember 9-én kezdődnek.

Az I. osztályba csak azok a növendékek vehetők fel, kik életkoruk 6-ik évét már betöltötték, illetve kik 1894-ben születtek. A beiratás alkalmával a gyermek születési igazolványát vagy keresztlevelét es himnoltási bizonyítványát be kell mutatni.

Minden növendék csak annak az igazgatóság, nak az iskolájába irható be, melyben a beiratkor lakik. A ki hamis lakcímmel iratkozik bekésőbb is át kell az illetékes kerület iskolájába mennie.

Azon szülők vagy gyámok, kik gyermekeiket szept. 15-ig be nem iratják es rendszeres iskolába nem küldik, éppen olyan elbanásban fognak részesülni, mint aminőben az igazolatlanul mulasztó iskoláktól kieső gyermek szülők vagy gyámjai részesülnek.

Azon tanuló, ki 1 vagy 2 tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, aug. 31-én javítóvizsgát tehet s ha ez sikerrel letesz, felsőbb osztályba léphet. Vidéki tanuló csak hiteles iskolai bizonyítvány — ennek hiányában felvételi vizsgálat — alapján vételnek fel magasabb osztályokba.

A vállás- es közoktatásügyi miniszter urnak 1899. évi dec. 31-én kelt min. rendelete szerint köteles minden tanuló felvételi díj címén 50 fill. s a tanító nyugdíj- es gyámalap javára 30 fill. azaz 80 fillert (40 krajcárt) a beiratáskor fizetni.

Az elemi iskolába járás kötelezettsége az 1901—1902. iskolai évre kiterjed mindazokra a gyermekekre, kik 1889. évi szeptemb. hó 1-től egész 1895. évi augusztus hó végeig születtek; vagyis, kik életkoruk 6-ik évét betöltötték és 12 évnél nem idősebbek. A 12-ik életévüket betöltött tanulók, kik a IV. osztályt sikerrel elvégezték, nem vétetnek fel.

A kerületi igazgatóságok.

A nagykanizsai izr. iskolákban.

A helybeli izr. elemi és polgári iskolában a tanulók beírása szept. 1. 2. és 3. napján délután 9—12, délután 3—5 óráig történik; a javító és pótló vizsgálatok az elemi iskolában aug. 30-án d. e. 8—11, a polgári iskolában 29-én d. u. 2—4 óráig tartanak.

A felső kereskedelmi iskolában a tanulók beírása ugyancsak szeptember 1. 2. és 3. napján d. e. 9—12, d. u. 3—5 óráig történik.

Az egy-egy osztályba felvehető tanulók korlátozva lévén, kívánatos, hogy különösen az al- és középső osztályba beépíteni óhajtok már szeptember 1-én jelentkezzenek, mivel a törvényes számon felül jelentkezők csak főigazgatói engedéllyel vehetők fel. A javító vizsgálatok, melyekre a múlt tanévi isk. bizonyítvány is elhozandó, aug. 29-én d. e. 8—11 óráig tartanak. Az értekezési írásbeli vizsgálatok szept. 4-én és következő napjain tartanak meg.

A nagykanizsai ipariskolában.

A közs. alsófokú ipariskolában az 1901—1902. évre a tanoncok beírása az egész évi tanfolyamban szeptember hó 1—12-ig a déli tanfolyamban pedig október hó 15—18-ig eszközöltetnek a központi áll. el. népiskola párh. IV. osztályban köznapokon este 6—8-ig vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9—11-ig, délután 2—4-ig.

Ezen kiűzött időben köteles minden iparosmester a tanoncát még azon esetben is beírtni, ha az illető még csak próbaszolgálatban van, vagy vidéken dolgozik.

Ezzel kapcsolatban különösen fölkeresni azon iparosmesterek, akiknek egynél több tanoncuk van, hogy saját érdekükben és a helyes beosztás céljából tanoncraikat egynapon és egyszerre irassák be, meri különben ismét elő fog állani az az eset, hogy tanoncok esetleg egy napon vonatnak el a műhelyből.

A később fel fogadott tanoncok a fölfogadás után azonnal beírandók.

Az iparos tanoncok a beírás alkalmával kötelesek születési bizonyítványukat és tanoncszerződésüket bemutatni, a 4 kor. 30 fill. tandíjat lefizetni, a ny tandíjelengedés iránti kérvényüket az igazgatónak átadni. A rendez. előadások az egész évi tanfolyamban szeptember 12-én veszik kezdetüket.

A beírási kéresek, vagy a tanításon meg nem jelenő tanoncok mestereivel szemben a Szervezet 157 §-a fog alkalmaztatni.

Az igazgatóság.

A budapesti színműv. akadémián.

Az orsz. m. kir. színművészeti akadémián a beíratások az előkészítő osztályba szeptember hó 6—7-én, akadémia I. II. osztályába pedig szeptember 8-án tartanak meg d. u. 3 óráig kezdve.

Az országos m. kir. színművészeti akadémiájaval felvételhez megkívánatnak: a) Szín-

padia, c-inov alak. b.) Tiszta kiejtés, csengő hang. c) Kifejlett testi alkalmasság mellett (melyről az intézeti orvos ad véleményt) legalább 18 éves kor a férfiaknál, legalább 16 éves kor a leányoknál, mi hiteles okirattal bizonyítandó. d) Annai műveltség és iskolai képzettségről való bizonyítvány, a menüit e korban minden művelt ifjúól megvárhatni, különösen a magyar nyelvtan alapos ismerete. e) Szülői vagy gyámi megegyezés. A mely jelenkezével ezek nem személyesen jelennek meg, megegyezésük hiteles írásban tartozik az illető felmutatni. f) A jelentkező növendék csupán a valóságos és törvényes családi nevével irathatja be magát. g) Jó magaviseletről szóló erkölcsi bizonyítvány, mely vagy iskolai bizonyítvánnyal, vagy hatóságilag, vagy ismert egyének aláírásával mulhatlanul igazolható. h) Minden ujonnan jelentkező az előkészítő osztályba csak próbaidőre vétetik fel; ennek leteltével újabb vizsgálatnak vétetik alá. A fölvetel tehát nem végleges, a lételt próbaidő után a tehetőségtelen, vagy hanyag növendék elbocsátatik. i) A belépő új növendék 1 frt. beíratási díjat s 5 frt. felvételi díjat, valamint új növendék pedig 1 frt. beíratási díjat, azonkívül 30 trt. tandíjt, tartozik 2 részletben, u. m. szeptember elején és február 1-én előre fizetni. j) Minden fölvetett növendék tartozik szülőivel, vagy gyámjával együtt az elejők terjesztendő kötelezvényt aláírni.

Bővebb értesítést az int. igazgatósága (Kerepesi ut. 1. sz. 3. em.) készséggel ad.

Az igazgatóság.

A budapesti Nemzeti Zenedében.

A Nemzeti Zenedében a növendékek beírása f. évi augusztus hó 30-ától bezár. szeptember hó 5-ig az intézet helyiségében (Budapest IV. ker. Ujvilág utca 14. sz.) naponként délelőtt 9—12 óráig történik. Ezen időn túl csakis külön igazgatói engedély alapján naponként délután 3—5 óráig.

Mindkét nembeli növendékek felvételinek az ének, zongora, orgona, cimbalom, hárfá, az összes vonós- és fuvóhangszerek, továbbá az összhangzattani, zeneszerzési, zenetörténeti és esztétikai tanzakokba a vonosnégyes és zenekari iskolákba, valamint az egyházi zene- és lythurgiai tanzakokba is. Beíratási díj 12 kor. Budapest, 1901. évi augusztus hó 20-án.

Bartay Ede kir. tanácsos, a „Nemzeti Zene” igazgatója.

Két tanuló

Teljes ellátásban részesülhet Nagy-Kanizsán egy előkelő izraelita családnál. Cím megtudható a kiadóhivatalnál.

Közgazdaság.

Gabonázlet.

A lefolyt héten a gabonázletben lanyha irányzat mutatkozott és csakély voltokdy mellett az árak olcsóbban jegyeztek.

Egy helybeli gabonakereskedő eladott 550 vagon búzát havonként részletben való szállítással a budapesti főzselei határőrzőzet cimborált ármeghatározás mellett.

Árpában és szabban még nem történt nagyobb kötés. Mint bécsi tudósítónk telefonon jelenti, a mal árpavásáron élénkbb volt a forgalom és engedékenyebb árkövetések részben megadtak.

Piaci árak:

mercantil biza k.	7.30—30	mercantil rosz k.	8.10—30
urosági	7.30—40	urosági	6.20—30
mercantil sab	6.10—20	sab	6.20—30
l. a sóárpa	6.70—80	mercantil árpa	6.20—30
árpa szatidre	5.40—50	fehér bab	7. —
tarka bab	5.35—	kendermag	9. —
leányg	14—		

50 kilogrammonként

Hirdetések:

3187. tk. 1901.

305—1

Arverési hirdetmény

A nagykanizsai kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy a Foudiere pesti biztosító intézet nkanizsai főügynöksége végrehajthatónak Gaspár Teréz özv. Kis Józsefné végrehajtás szennvedő kerecsenyi lakos elleni 63 K. 90 F. tőke ennek 1900. évi szept. hó 1 napjától járó 6% kamatai 9 K. per, 8 K. 40 F. végrehajtás kerelmi 15 u. 50 F. jelentégi és a még felmerülő költségek iránti ügyében a fentnevezett kir. törvényszék területében tartozó: —

- 1) a kerecsenyi 49 sz. tjkvben I. 1—7 soroz. alatt felvett teleknek végrehajtást szennvedőtől illettő a 2437 koronára becsült 1/2 része;
- 2) a kerecsenyi 92 sz. tjkvben + 365 hrsz. a felvett kertészreti szántóföldnek u. azt illettő a 166 koronára becsült 1/2 része;
- 3) a kerecsenyi 343 sz. tjkvben + 582 hrsz. a felvett őregbogyi szőlő a pincének u. azt illettő a 1032 koronára becsült 1/2 része;
- 4) u. azon tjkvben + 592 hrsz. alatt felvett fehérhegyi szántóföldnek u. azt illettő 632 koronára becsült 1/2 része;
- 5) a kerecsenyi 496 sz. tjkvben + 17 hrsz. alatt felvett 12 népsorsz. ház, udvar és kertnek u. azt illettő 1506 koronára becsült 1/2 része;
- 6) a kerecsenyi 23. sz. tjkvben I. 24 hrsz. alatt felvett belteleki kertnek u. azt illettő 11 koronára becsült 1/2 része;
- 7) a kerecsenyi 80 sz. tjkvben I. 1—7 soroz. a felvett 739 koronára becsült telek;
- 8) n. sz. tjkvben + 579 hrsz. u. felvett 173 koronára becsült fehérhegyi szőlő pincé;
- 9) ugy a kerecsenyi 557 sz. tjkvben + 366 hrsz. alatt felvett 654 koronára becsült kertészreti szántóföld,

1901. évi szeptember hó 6-án d. e. 10 órákor

Kerecsény községhezánál Dr. Fried Odón helyettesi ügyvéd vagy helyettesek közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becár.

Arverési kívánók tartoznak a becár 10%-at közzpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Nagykanizsán, a kir. trvszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1901. évi június hó 14-én napján.

GOZONY
kir. trvszéki albíró

Ertesítés

Van szerencsém a nagytekintetű közönséget tisztelettel értesítem, hogy a **nyári időnyre**

a legujabb divat szerint mindenemű ruhákat, a legfinomabb minőségűből a legolcsóbbig figyelmes és felette jutányos ki szolgálás mellett készítek.

Ez alkalommal bátorokodom a tekintetes m. kir. állatorvos urak fig. elmét felhívni egyenruha készítményelmre, melyeket a legpontosabban, előírás szerint legjutányosabban, kitűnő minőségben és tisztes kivitelben szolgálók ki Vidéki megrendelések kellő figyelemmel eszközöltenek

A m. erd. közönség becses támogatását és szives megrendelését kéri mély tisztelettel.

KAUFMANN MÓR férfiszabó

ELEK fővá. ház.

Nagy választék kitűnő minőségű, divatos belöldi, angol és francia kelmékben

Pontos és a közönséj érdekelt szolgáló figyelmes ki szolgálás.

Készítők megrendelési polgári szolgálat

KLYTHIA a bőr ápolására
az arczör szépítésére
és finomítására **PÜDER**

Legelegánsabb, tolette, ball és salon puder.
Fehér, rózsaszín vagy sárgás.

Vegyileg analizálva és ajánlva Dr. J. J. Pöhlcs kir. tanár által Bécsben
Ellismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

GOTTLIEB TAUSSIG

cs. és kir. udv. tolette-szappan és illatszergyára
Főraktár: BÉCS, I. Wollzelle 3.

Szétküldés utánvét vagy az összeg előleges beküldése mellett.
Kapható a legtöbb illatszer-, drogm-kereskedésben és
gyógyszertárban. Nagykanizsán: Alt és Böhm Keleti M. Mór és Kreiner
Gyula cégeknél.

Egy dohoz ára 1 frt. 20 kr

Eladó kőfés üzlet.
Zalaegerszegeen, elhalálórás toytán,
egy jóforgalmu
kőfés üzlet,

amely 35 év óta áll fenn és igen jó hí-
nének örvend, azonnal eladó házza
együtt, esetleg a ház bérbe is kivehető.
A háiban van 2 lakó szoba, konyha
éles kamara, pince, mellette különálló épü-
letben van a műhely és házza kert.

Bővebb felvilágosítás nyervehető
GAZTA ANTAL kőfés

törvényes örökösénél
Zalaegerszegeen, Söglöt utca 1. szám alatt

231.-VI. 1901. sz.

30.-1

HIRDETMÉNY.

Herceg Batthyány Strattmann nagykanizsai uradalmanak
Homokomárrai örség határában fekvő Zsigárdi erdőrezsben Baj-
csa, — Szepetnek közég határában fekvő Czerinai erdőrezsben
60—70 métermázsára becsült 1901-ik évi

gubaes termés

folyó hó 28-an délelőtt 9 órakor

a kanizsai erdőhivatal irodájában nyilvánosan elárvereztetik.

Nagy Kanizsa, 1901. augusztus havában.

Batthyány-Strattmann herceg
nagykanizsai erdőhivatala.

Keil-lakk

(Glasur.)

legkifünőbb mazoló szer puha padló számára.

1 nagy palack ára frt. 1.35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs Arany-fénymáz

Jegjobb és leg egyszerűbb b-
eresztő kemény padló számára.
1 köcsög ára 60 kr.

Fehér „Glasur”-fénymáz

legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb., ujjonnan be-
festésére 1 dohoz ára 45 kr. Mindenkor kaputatók.

Neu és Klein

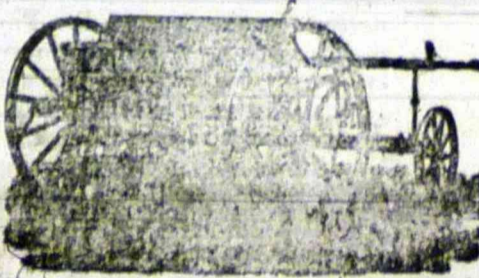
Nagy Kanizsán

cégeknél.

Weiser J. C.

gazdasági gépgyára Nagy-Kanizsán
ajánlja

Magyarország legújabb és legjobb vetőgépét

Azjegyzék: Ingyen és
békéreménye.

Azjegyzék: Ingyen és
békéreménye.

szab. kapacsoklyókkal ellátott, sík és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas

ZALA-DRILL sorvetőgépét.

Továbbá

szab. „PERFECTA” olesó és igen jó, könnyű vetőgépét,

legjobb szerkezettel, több kiállításon első díjjal kitüntetett

SACK-KENDSZERŰ ACZÉLEKÉIT,

boronáit, járgányait, szénagyűjtőit, rostáit, trieureit, darálót,
szecska- és répavágóit, kőkoricza-morzsolóit és mindenféle
gazdasági gépeit.

Elvállal malom- és vízvezeték-berendezéseket

„Planet jr.” rsz. kézitoló répakapa és töltőgető

ára 20 korona.

Hirdetések a lap kiadóhivatalában

Nagy-Kanizsán.

Hentes- csemege-különlegességek.

A n. e. közönség szives tudomására hozom, hogy Nagykanizsán. Csény-
ery ut. a nagykanizsai Takarékpénztár palotájában

Hentes- csemege-áru üzletet

rendeztem be.

Mindenkor friss áru, legolcsóbb árak mellett.

Füstölt husok.		Szalámi.	
Sonka legfin. prágai 1 Kilo	K. 2.40	Szalámi, magyar legfin. 1 Kilo	K. 4.—
„ kassai 1 „	2.—	Szalámi magy. m. rendű 1 „	3.60
„ prágai mód 1 „	1.80	„ német 1 Kilo	3.—
„ szabáriai 1 „	1.72	„ o'asz 1 „	3.—
„ császárhus sovány 1 kilo	1.44	„ sonkából 1 „	2.—
		„ közöns. 1 „	1.40
		„ 5 kilóként	1.28
		Kalbászok.	
Szalona spékélő vastag 1 kilo	K. 1.40	Párisi 1 Kilo	K. 1.60
„ füstölt vékony 1 „	1.40	Extra 1 „	1.60
„ füstölt 5 kilóként	1.20	Krakói 1 „	2.60
„ paprikás	1.40	Sonka-kalbász kődoja	3.60
„ 5 kilóként	1.28		
		Felvágott.	
		Kevert legfinomabb 1 Kilo	K. 4.—
		„ II. rendű 1 „	3.—
		„ III. „ 1 „	2.40
		Dísznövsír valódi tiszta 1 Kilo . . K. 1.70	

Nagyobb vételnél árengedmény. Ünne- és vasárnapokon este 6-tól 9-ig
nyitva. Eladás nagyban és kicsinyben.

A tisztelt közönség pártfogását kéri

KUNST B.

hentes- csemege kereskedése N.-k anizsán.

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában

M.K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:
A KRISTÁLY
SZT. LUKÁCSFURDÓI
HECYPORRAS
IGENTISZTA
BICARBONAT
ÁSVÁNYVIZ
KAPHATÓ:
FÜSZERKERESKEDESEKBE,
VENDEGLOKBE,
ES MINDEN VASUTI
ETKEZO KOCSIBAN.

Több száz kiváló orvos által ajánlva.
A lezűletesebb és legcsöbb ásványviz
kapható minden jobb fűszerkereskedésben és
vendéglőben.

Képeslevelezőlapok legnagyobb választékban, kaphatók:

Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Gyümölcs és szőlő bor készítési gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folyónosan ható kettős emeltyű szerkezettel, és
nyomóerő szabályzóval.

A munkaképesség 20% nagyobb, mint bármely más sajtónál.

Hydralykus sajtók.

Szőlő és gyümölcs zúzó

és bogyo morzsolók

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrlők. Aszaló készülékek gyümölcs és fűszerek
aszalására, gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű
szabad. önműködő „Syphonia” gyümölcs és szőlővessző permetezők
gyártatnak és szállítatnak jótállás mellet a legjobb kivitelben.

Mayfarth Ph. és Társa

ö. kir. kizár. szabad. gazdasági gépgyárak, vasöntöde és gőzhámor.

BÉCS, II. Taborstrasse 11.

Kitűntetve 450 arany, ezüst és bronz éremmel.

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselők és viszontárusítók felvételnek.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Senki

Kasztl Testvérek Nagy-Kanizsán.

az idei saison szükségletét ne fedezze, míg az óriási választéku,
remek kivitelű áruraktárt nem tekinti meg

KASZTL TESTVÉREK-nél Nagy-Kanizsán.

Az idei saisonban különösen sulyt fektetünk egyes (specialitát) ujdonságokra.

Ajánljuk óriási választékban felszerelt raktárunkat legizűletesebb

női ruhadíszekben, női- és férfi fehérneműekben, legelegánsabb izűleses férfi nyakkendőben,
női és férfi esőernyőkben, valamint Utazó-bőröndökben.

Dúsan felszerelt férfi- és női czipő-raktár.

Női bőrczipő 5 kor. 50 fill-től 14 koronáig, — férfi bőrczipő 5 kor. 20 fill-től 16 koronáig.

Salon czipők 3 koronától 6 koronáig.

Csipkék, szallagok, koztyúk, női és férfi gyermekharisnyák, toilette szappanok, illatszerek stb. nagy raktára.

Vevőink ujévkor egy díszes naptárral ajándékozzatnak meg.

A n. érd. közönség szives pártfogását s támogatását kérjük
teljes tisztelettel

Kasztl Testvérek.

Nagy választék kézimunkákban.

Óriási raktár iskolatásákban

Nagy raktár gyermekkocsikban.

Bodega megnyitás.

Tisztelettel értesitem Nagy-Kanizsa város és vidékének közönségét, hogy Nagy-Kanizsán — Főut — LITKE-féle palotában fővárosi mintára készült

elegáns berendezésű

BODEGÁT

nyitottam, ahol kora reggeltől késő-estig mindennemű

hideg étek, bel- és külföldi borok, pezsgők, cognacok, likőrök és friss sör

— az italok palackokban és poharanként — állandóan a legjobb minőségben kaphatók.

Ozsonnák és vacsorák

izléses és gyors szervirozása megrendelés szerint és házhoz küldve.

A nagyérdemű közönség szives látogatását és megrendeléseit bizalommal kéri

teljes tisztelettel

tern Bernat.

— M. kir. lőpor árulás. —

HAAS VILMOS, NAGY-KANIZSÁN

Kölcsey-utca és Fő-ut sarkán, saját házában

füszer- és gyarmatáru kereskedés.

Teljesen újonnan berendezett üzlet.

Naponta friss pörkölt kávé

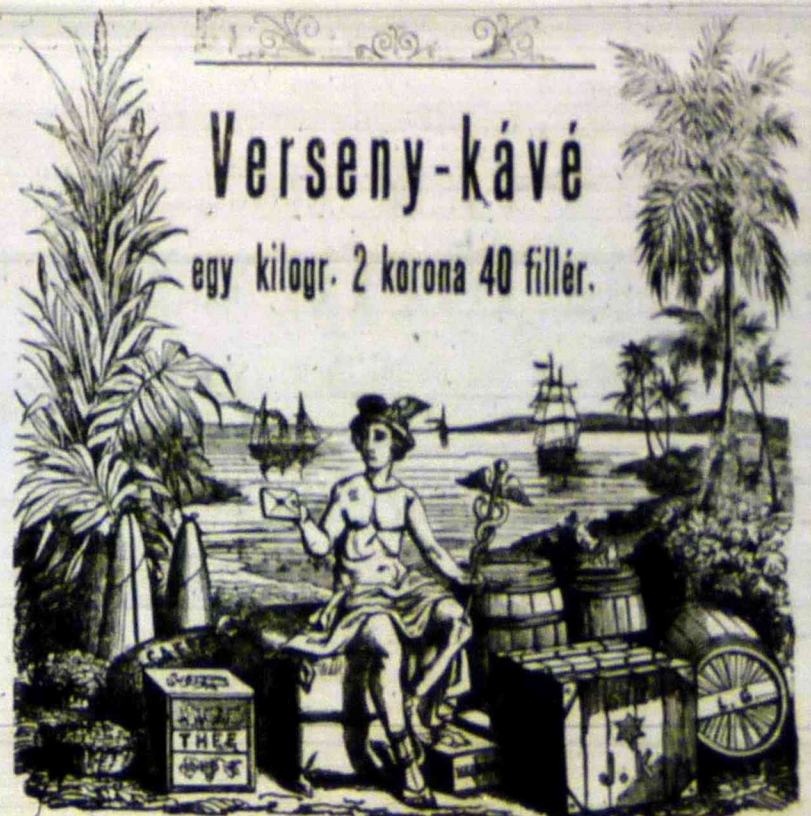
→ a fiumei gőz-pörköldéből. ←

Jég eladás

a legkisebb mennyiség is házhoz szállítva.

Ecsetáruk és festékek nagy raktára.

Kitűnő magyar csemege-szőlő.

Verseny-kávé

egy kilogr. 2 korona 40 fillér.

Szerkesztőség
Városház-palota Fischel Fülöp könyv-
kereskedésében.

Szerkesztővel értekezni lehet naponta
Klár ú. n. 4-6 óra közt.

Idő utazásnál a lap személyi részére
vapatkó minden közlemény.

Kiadóhivatal:
Városház-palota: Fischel Fülöp könyv-
kereskedésében.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Égész évre 12 korona
Félévre 6 korona
Negyedévre 3 korona

Nyitótár példányra 20 fillér

Előfizetésnek, valamint a hirdetéseknek
vonatkozású Fischel Fülöp könyvkeres-
kedésébe intézendő.

Bérmentelen levelek csak ismert kasszából
fogadhatók el.

Egyes szám ára 20 fillér

ZALA

Politikai lap.

Nagy-Kanizsa. 1901.

Feloldó szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Csütörtök, augusztus 29.

!! Szülők figyelmébe !!

A közeledő iskolai évre
ingek, nyakkendők, harisnyák, zseb-
kendők, esőernyők, haj- és ruhakefék,
iskola-táskák

a legolcsóbban
és nagy választékban kaphatók.

ALT és BÖHM

Városház-palota

Allami iskoláinkról.

Szeptember elsején Nagykanizsának két
községi jellegű iskolája, a polg. fiu- és
leányiskola, is állami kezelésbe jut. Ezzel
azután megvalósul a város vezető ele-
meinek ohajtása: az oktatás-ügy eddig
elért színvonalának biztosítása mellett
többé nem nehezül a városra az iskolák
fejlesztésének gondja. Ez a gond immár
az államé lesz teljesen. A szoros kapcsola-
lat a város közönsége és az iskolák között

azonban megmarad a gondnokság intéz-
ményében. Es a gondnokság jelenlegi
szervezete, annak szelleme, melyet eddigi
működésében bemutatott, határozott biz-
tosíték arra nézve, hogy ennek a kap-
csolatnak ereje a jövőben még inkább
növekedni fog és közérzésé érleli Nagy-
kanizsa egész közönségében is azt, hogy
iskoláink — ha bár községi jellegük meg-
sűnt is — odaadó gondossággal őrizendő
közkincesi a városnak, a város közönsé-
gének. Ez a helyes közérzés meghozza
bizonyára az elvárható üdvös eredményt
abban, hogy a városi hatóság és a város
irányító körei a múltban tapasztalt ér-
deklődéssel és lelkesedéssel csüngenek az
állami iskolák oktatásügyén s az ezeknek
fejlesztése, föllendítése körül szerződésileg
elvallalt kötelezettségek teljesítésében ép-
pen olyan buzgalmat és áldozatkészséget
tanusítanak, mintha községi jellegűek vol-
nának; szóval: a gondnokságot és tan-
nítótestületeket az iskolák színvonalának
emelése körül tanusított törekvésökben a
közkincsnek tekintendő ügyhöz méltó oda-
adással támogatják.

Az iskolák színvonalának emelése
többek között néhány új, alkalmasabb, a
célnek megfelelő iskolai helyiséget, továbbá
a rossz, kiselejtezett felszerelési tárgyak-
nak ujakkal való pótlását sürgeti az
állami elemi iskolánál, melyet már más-
fél éve államosítottak. Tudjuk ugyan, hogy
a célnak megfelelő iskolai helyiségek
ujabb építkezési terhet rónak a városra,
mert alkalmas bérhelyiségeket szorgos
utánjárás mellett sem lehetett találni
tudjuk azt is, hogy az építkezést még ez
idő szerint egyebb körülmények nehezítik
meg: mindamelllett köteleességünknek tar-
tottuk ezt most az új iskolai év küszö-
bénél elmondani; mert az egymástól nagyon
eltűt iskolai helyiségek és iskolai felszere-
lések mellett valószínűleg megint ismét-
lődni fog egyes szülők részéről az, hogy
gyermeküket a kényelmetlen és rosszul
butorozott iskolai helyiségekbe járattatni
nem akarják s mindenáron abba az osztá-
lyba iparkodnak beiratni, amelynek a
célnek megfelelőbb helyisége és butorzata,
felszerelése van.

Ez kétségtelenül az egyenlőség elvébe
ütköző, jogtalan ohajtás vagy követelés

TÁRCA

Kétség.

Hogy közel az óra, mely hozzád vezet,
Valómat eltölti az emlékezet;
Bensőmben egy kérdő hang egyre sugja:
Piruló arcoddal látlak-e újra?!

Hogy is lesz az, midőn előtted állok,
S tekintelemmel a szivedbe szállok,
Kérdve kutatón, hogy benn lakom-e még,
Hogy szivecskédben a hűk szerelme ég?

Vajjon kebleimre dőlsz halk kiáltással,
Vajjon ülelész ismét a régi vágygyal,
Es bugyják: újra rózsás ajkaid
A szerelmes szavak édes dallamit?

Vagy tán sópadtan állsz előttem, félve,
Mint nagy-váratlanul rossz-tetten érve,
Tudva, hogy megszegted hűség-esküdet:....
Nagy ég, ha így volna!... De ez nem lehet...

S hogy közel az óra, mely hozzád vezet.
S valómat eltölti az emlékezet,
Bensőmben egy kérdő hang, tompán sugja:
Pirulva vagy sópadtan, látlak-e újra?!

Fehér Lipót.

A magyarság faji ereje.

A népszámlálással s a magyarság erősödé-
sével kapcsolatosan legutóbb igen sokat foglal-
koznak az újságok s vezércikkek azzal az
eszmével, hogy az igazi magyarság veszedelme-
e az, ha más népek, más nemzetiségek, más ele-
mek felszívódnak abba, s vele egyesülnek.
Legutóbb nálunk is foglalkozott ezzel egy vezér-
cikk, melynek tenorja, végkövetkeztetése az volt,
hogy a nemzet legszorosabb kapcsa, legerősebb
benső támasza: a lelki közösség, a szellem rokon-
sága.

„A közös történelmi tudat és a jövőendő közös
celja alkotja a nemzetet, nem veszedelmes az,
hogy a haladás közepette éppen a törzsökös
magyarság, melynek testi s lelki erejében biza-
kodtak, pusztul, satnyul, nem baj az, ha a ma-
gyarság újszerűbb, mint volt. A beolvadás be-
olvadással jár. A beolvadó elem mellett némi
részben a magyarság is változik. Egy nagy tudós,
Leveleje, azt mondja a parasztokról: „hogy ősz-
tönszerűleg conservatívék, a legalkalmasabb
demokrácia alapításra a földműves-nép, mivel
ezek munkájuk gyümölcseiből élnek, ragaszkod-
nak a rendhez, nem ismerik sem a télenyegyet,
sem a fényűzést, az egyenlőtlenség átkos gyü-
mölcseit.”

A törzsökös magyarság is ilyen, miért is
annak pusztulása akár a parasztoi, akár a kö-

zéposztályt érje — mert a földművelő osztály a
faj tartató elem, ha ez pusztul, s az újszerűbb
nemzet, mely beolvadás által áll majd elő — ha
csak némi részben változik is meg — elveszti
fenti jó tulajdonságait.

Mi lesz, ha Kant kérdése merül fel: hogy
állhat egy népfaj mint kereskedőből?

A legelső vegyülési processust a hamitáknál
talalom, kik Afrika éjszakkéleti részét foglalják
el, szereplés közlölük az egyiptomiaknak jutott a
Nilus partján, hol a föld rendkívüli termékeny-
sége nagy népességet, virágzó városokat idézett
elő, az olcsóság oly nagy volt, hogy egy gyer-
mek férfivá nevelése alig került 3 firtba Volt
kétezer városa.

Ma ott a mohamedán törzs az uralkodó, s
Egyiptom őslakóinak maradékai a fellák rabszolgá
állapotban vannak, ösnyelvök sem maradt lemp.
Hogy e gyors hanyatlásra a vérégyülés és a
kasztrendszer befolyással volt — a művelődés-
történetirők kétségtelemnek tartják. *Demokratia,
mely nagy városok elemeiből áll a vidék ellenére
hiu kísérlet.* A földművelő Róma, — állam, dicő
állam s a dusgaadagok, henyek tömegében élő
Róma: elveszti jellegét, államiságát.

A rómaiakról a t olvasom, hogy a nyers,
de erőteljes római, a művelt s szeid érzelmű, de
gyöngéd görög szokásait elsajátítva, nemzeti
jellegét elveszítette, s ez által állami jelének
sírját ásta meg. A római inkább külsőben, ruha-

A gondnoki kezelésem alatt levő Máriatelepi (Balaton) szőlők

kiválónak ígérkező cca 500 hektoliternyi **must-termése** írásbeli ajánlattétel útján a legkedvezőbb
ajánlat tevőjének eladatik.

== Az ajánlatok hozzám intézendők Nagy-Kanizsára szeptember 5-ikéig. ==

Dr. SZIGETHY KÁROLY /zargondnok

ugyan; de nem megokolatlan; mert végre is nem minden szülőre nézve közönyös dolog az, hogy gyermeke az iskolában minő levegőt szív; minő helyzetben ül; irhat-e vagy sem; eferdül-e a nyaka, dereka vagy sem. — Így azután nem csodálható, ha így iskolai év elején az aggódó szülők jogtalan, de mégis méltánylandó óhajával szemben az igazgatóknak gyűl meg a dolguk, hogy esetleges intézkedésekkel a szülők kívánságát méltányolván, meg ne sértsék az osztálytanítók jogos önértetét vagy érzékenységét. Mindez azonban meg fog szünni azonnal, mihelyt meglesz az iskolai helyiségeknek egyenlő kényelmessége és felszerelése? Hiszünk, hogy ez iránt mihamarabb meg is történik az intézkedés. Hiszünk, hogy az illetékes tényezők oda fognak hatni, hogy az oktatásügy eddigi színvonalát eféle dolgok ne kockáztassák; hogy az iskola belső életét az új gondnoksági utasítás értelmében teljesen a maguk felelősségére intéző és vezető tanítótestületek ne legyenek kényszerítve majdan az esetleges eredményhiányt vagy eredménytelenséget eféle külső körülmények rovására írni.

Az utasítás megjelöli a gondnokság, a tanítótestületek, az osztálytanítók és igazgatótanítók köteleseit, ezek bizonyára meg is fognak tenni mindent, hogy a lényegét a formáknak föl nem áldozva, városunk oktatásügyében a lelket, a helyes szellemet megerősítsék; szükséges azonban, hogy a külső tényezők részéről is olyan lelkes támogatásban részesüljön az állami iskolák oktatásügye, aminőben addig részesült, míg iskoláink községi jellegűek voltak.

Azzal a körülménnyel, hogy iskoláink állami jellegűeké lettek, ne helyezkedjünk

arra az álláspontra, hogy akár jól, akár rosszul megy dolguk az állam gondja, baja; hanem tekintsük iskoláinkat olyan közkinccsekül, melyeket az állam kezel ugyan, de amelyek működésökkel, kulturális hatásukkal közvetlenül mégis a mieink; amelyeket tehát lelkes odadással támogatni, gondnal őrizni nemcsak a hatóságoknak, nemcsak a szülőknek, hanem a város minden polgárának magasztos, szent kötelessége.

A kivándorlás állapota és a törpebirtokos helyzete Zalavármegyében.

Irta: Gruner Lajos,
Zalavárm. közigazd. előadója.

(Folytatás.)

Az a kis ember, a kinek egy kis házikója, egy kis kertje és egy hold földje van, fizet földadót, házostályadót, fejadót, ált. jövedelmi pótdadót, fizet megyei pótdadót, utadót, országos betegápolási pótdadót, községi pótdadót, katona beszállásolási, beteg és vasuti alapra adót, legelőadót és még — tudja a jó ég — mic-oda adót vagy közterhet. — Fejadója már maga 4 kor; minden családtagja után 2—2 kor. (II. kereseti adó) — egy 1000 vagy 5000 hold birtokkal megadott nagybirtokos ellenben fizet évenként 8 koronát.

Hol van itt az arány?

Az elsőszegényedést tehát az adók aránytalansága is elősegíti az által, hogy a kisebbek vállaira — a kik amugyis a veradóval — a katonasallitással — van ak tegünkabb megterhelve, — aránytalan sok terhet róssáig az állam maga bizonyos mérvben hozzájárul ahhoz, amit akár és nem kívánhat, a gazdasági proletárius osztály szaporításához.

Ezen elsőszegényedéshez járult némileg vidékenkint a luxus fetkapása is — különösen a család női tagjainál, a mely jelenséggel sajnos mindenütt fokozódott mérvben találkozunk. — Es ha számba vesszük egy közep nagy családnak kiadásait, egészen részleteesen — nem csakely összeget hoznánk ki, mely a ruházatra szükségeltetik — ennél sokkal hasznosabb beszerzések rovására.

A törpebirtokosok elszaporodását természetesen a végtelenségig menő birtokfelosztás is

nagyon elősegítette a többi már ismert okokon kívül, — melynek jelét a szűk parcellákban leljük s mely felosztás nem kevésbé járult ahhoz, hogy egy erőteljes kisbirtokos osztály az évszázadokon át nálunk nem képződhetett. Es sajátságos valami majdnem az egész Európában azon észlelés, hogy míg a milliókai rendelkező nagy ur családok (tentartások a maioratuk, senioratus és egyéb hitbizományi intézmények birtokosai), addig a kisembert semmiféle birtokminimum nem vedi — ugymint pl. Észak-Amerikában vagy csak Romániában is.

Egyrészt a birtokok lekötése által akadályozzuk a közép és kisebb birtokok képződését, másrészt meg nem akadályozzuk meg a törpebirtokok elaprózását. Középkori eszmék uralkodnak még a helyzetet sok tekintetben.

De a törpebirtok képződését és az elsőszegényedést a nép alsóbb rétegeiben még azon okra is vezethetjük vissza, hogy az életfenntartás biztosítása céljából napszamosi munkára is utalt törpebirtokosok, és szeller nép-egységnek az egész esztendőn át biztos és állandó kereslete nincsen.

Mert kátdetleges a házi ipar és hiányzik a nagyobb ipar, mely ezer és ezer kéznek ad kenyeret, mezőgazdaságunknak meg ad-biztos fogyasztót ittben az országban.

II.

A törpebirtokos orsával megismerkedvén, egyuttal megtaláltuk a kivándorlás okait is.

Hogy ezen kivándorlás vármegyénkben az utolsó évtized folyamán hogyan alakult, azt a következőkben kívánjuk megismertetni, megjegyezvén, hogy ezen járásoként összeállított ismertetés azoknak a hivatalos kimutatásoknak és jelentéseknek az alapján készült, melyeket a járási főszolgabírók a vármegyei gazdasági egyesület felkerése folytán szivesek voltak az egyetbe beküldeni.

A zalaegerszegi járásból beérkezett jelentések szerint a kivándorlás ennek területéről igen csekély mérvet öltött az utolsó tíz év alatt, — a mennyiben csak Csatár községéből költözött el Horvát-Szlavonországba 5 család, a melyekből egy család időközben visszajött.

A sümegi járásból 33 egyen vándorolt ki az utóbbi tíz év alatt, a kik közül időközben visszajött 5. — A kivándorlás Északamerikába, Braziliába, Ausztria (Becc) és Szlavoniába irányult és pedig kisbirtokos kivándorolt 10, iparos 16, munkás 17. A kútföldön maradtok egyének közül csupán 1 ember küldött gyümölcsötvetés végett haza pénzt; a többi ugyilatszék állandóan telepedett a külföldön. Hogy aránylag több iparos vándorolt ki ezen járásból, annak oka a kisipar pangásában rejlik. Es ennek részben a

zaban, etkezésben, öröklötte a társadalmi finanszát, pazarlást, mint művészetben, irodalomban.

A római mohón kap a finomult élvezeteket, káltségeket, fényes lakház, sok rabszolga, luxus, lakoma, kell neki, a hazai föld és, ipartermek semmi se jó, a férfiás római elpuhult a nélkül, hogy görög lehetett volna, harcias jellege elveszett. Van e ok telelemre, vagy igaz-e, hogy a törzsköcs magyar pusztul, s a fajba új vervegyül, új tulajdonságok tökéletesítik beolvadás által?

Lassu processus lenne az, mely 8—9 millió törzs magyart változtatna meg polgári házasság után; évente 100 házasságot számítva, csak egy millió idegen is 1000 év alatt törne be a 9 millió magyar közé, de a 9 millió magyar paraszt között az újabbszerű elem aig fog változást idézni elő 1000 év alatt is, mert ott beolvadás ugy nem jöhet létre, mint az ur es paraszt között; urból paraszt nem lesz soha, parasztból ur csak ritkán! Így áll az idegen elemnek is. A beolvadás csak látszat, annak az idegen elemnek más vallása, erkölce, szokása, életnézetei vannak, előfő a magyarétól; lelki közösség, szellemi kapocs ehez kevés.

Mért volt káros a rómaiakra a görög szellem, azért, mert még a rómaiak ismerkedésük idejében nem bírtak önálló vallásos irodalmi, művészeti élettel? Nálunk bir mind a kettő, s ez a legnagyobb választás. Kerekgyártó Arpad a régi magyarokról így szól: a magyarokat jeles szellemi tulajdonok, sőt erények is ékesítették: bizalmasság, kedélyesség; dicsvágy, vendégszeretet, büszke volt eredetere, vitézségere, elődei

hírneve, jelszava volt: „férfiisan kélvede elhunyni — nem halló!"; volt becsérzete; a gyászmagyarkakat örökös rabszolgaságra karhozatták.

A magyarok Iln Rosztek s Gurdézi szerint, a besenyők es eszeget bolgárok közt laktak. A magyarok turk fajbeliek; tejedelmük 20 ezer lovasal indul ki hadjáratra. „Kend h”-nek hivatik es ez a men-királyok címe; minden magyar a dsuha szavára hallgat. A magyarok hazája fában vízben bővelkedő, sok szántóföldjük (2) van, a szomszédos, oláh nepek felett uralkodnak. Mondják, hogy a kazárok a megelőző időben félelemből körülszáncolták magukat.

Gurdézi azt mondja: „A magyarok bátrak, jó kinézésűek es tekintélyesek, ruházatuk szines selyem szövetből készült, fegyverzetük ezüsttel bevont, kereskedéssel es földműveléssel is foglalkoznak, szőlők is vannak. A magyarok tűz-imádók. Szt. István alatt ez a nyers nép egy na y fejlődési processuson ment át, magyar maradt, de keresztény lett, a nemzetiségek azóta is vele élnek, egy kalap alatt tót, rác, oláh, német, de azok ha bele is olvadtak az állami egyetbe, a magyar fajba nem olvadtak, lehe mondaní, minden fajta nemzetiség ugy él itt, mint mikor a magyarok telepedtek; tán 2% -ka olvadt fel.

Ilyenek voltak a régi magyarok valószínűleg, nyersék, férfiások, bátrak, harcosok, s ez a tulajdonság öröklök, ment fajról fajra, ivadékról ivadékra.

Az átörökítés az emberiség haladását, művelését, erkölcsi világnézetünket érinti, még fejtlése politikai, társadalmi intézményeink alapja.

Ribot szerint az átörökítés conservatív erő, mely a szülőknek minden tulajdonságát, tehát fizikai, értelmi, erkölcsi hanyatlását ugy mint javulását átszarmaztatja az ivadékokra.

Vagy végzet s ennek törvényei vezérlik a hanyatlást, ugy mint a haladást. A történelmi tudat közösgésenei, a szellemrókonságnak egy erősebb tana-sza van a magyarnak a nemzetiségekkel szemben: az átörökítés.

Minden nemzetnek vannak hagyományai egy nemzet sem mellözheti ezeket fejlődési processusában, kozmopolitikai elvek mellett elveszett volna rég a katholicismus mellett; a nemzeti egység jellege alatt, mint a nyugateurópai kultura zászló vivője, a műveltség hu-ápolója maradt fenn.

A középsztyárol mondják, ha az magyar, a nemzet ie magyar; én azt mondom: ha a földművelő magyar, ez a magyar faj törzsoke, az egyes ágaira történő kisebb nagyobb változások — bém hatnak rá, s újszerűbb nemzet, jobb vagy rosszabb tulajdonokkal töltyelésebb épen nem áll elő, s hogy Magyarországon csakugyan magyar állam; hogy a agyarság uralma jogosult, abból tűnik ki, mert a középsikolák 38—40 ezer tanulója között 2 rész magyar; ebből még talán lehet következtetni, hogy a törzsköcs magyarság nem pusztul, az igazi faj pedig, a magyar paraszt jelene olyan, mint volt 1000 év előtt.

A korszellem, ezérv, az átörökítés, a cultura, különösen a kereszténység, sokat változtatnak a magyarság jellegén, de a vértelgyülés s beolvadás még eddig nem mondható beolvadásnak!

közönség is az oka. Nem a helybeli iparosnál szerzi be az olcsóbb vasári cikkeket, hanem jó részt az olcsóbb vásári cikkeket látja el magát, melyeket a kereskedők gyakran ülföldről is hoznak be és az olcsóbb felszét, de minőségileg meg rossz iparcikkekkal a helybeli kisipar megelőlést veszélyeztetik. — A verseny fenntartás szempontjából pedig az a helybeli iparos, ha még élni akar, kényyszerűen van hasonló olcsó és éppen olyan rossz minőségű cikket előállítani, a mi megint csak a közönség rovására megyen.

A keszthelyi járásban újabban majdnem megszűnt a kivándorlás. Az 1890. évi kivándorolt 58 család, a melyek közül azóta 6 család visszajött. Ezen utóbbiak újból birtokot vettek és gazdálkodnak a Horvát-Szlavoniába letelepített Keszthely járásbeliek rendezett viszonyok közt élnek és sorsukkal megvannak elégedve. A jó érzés azonban ezen járásban a kivándorlást előmozdító különleges ok gyanánt azt a körülményt lehet betudni, hogy a Balaton magas vizállása folytán, circa 6-7 év óta, a járás egy részében a víz a legjobb takarmánytermő részeket elárasztotta, a melyből kifolyólag a gazdák óriási károkat szenvedtek. Ezen kiszáradt — a szőlő pusztulásával — ugyanis karóssá — hajlandóságot éreznek a kivándorlásra, ha bajukon a jövőben segítenek nem lesz. — Ezáltal megjegyezzük itten, hogy a Balaton magas vizállása a vármegye más részeire nézve is — nevezetesen a Zala völgy alsó részeire — is az utóbbi időben nagy károkkal volt és a Zala folyó kiáradásait közevetve okozta a zal, hogy a Balaton magas állása folytán a Kisbalatonba folyó Zala visszarad és rengeteg sok és kitűnő rétet, legelőt mindinkább gyakrabban eláraszt. A Balaton vizének erőteljesebb levezetése fontos közgazdasági érdek, a melyről sajnos, vajmi kereset törődnek az illető körök.

A zaszentiványi járásban jelenleg hasonlóképpen megszűnt a kivándorlás, de azelőtt 10-15 évvel Horvát-Szlavoniába irányult leginkább a szőlők elpusztulása követeléseiben.

A tapolczi járásból leginkább a szőlők elpusztulása és a munkahiány miatt, az utolsó tíz évben mintegy 300 egyén távozott az Amerikába, de főleg Szlavoniába, részben a kecskeméti szőlőtelepekre is. Annak idején voltak a gensek is a vidéken, kik a népet kivándorlásra buzdították. Újabban már csak ritkán indul meg Amerikába egy egy vállalkozó ember.

Ezen már jelenékeny kivándorlásnak káros következményei is voltak, a mennyiben az utóbbi időben nagy számban felújított szőlők kezelése sok munkaerőt kívánván, más vidékekről kell most munkást behozni, a munkáért meg emelkedett.

Mióra azonban a szőlőmunkálatoknál a landó alkalmazást talál a törpebirtokos és napszámos, a kivándorlás szűnő felében van.

Az Amerikába kivándorlottak sorsa nem lehet rossz, a mennyiben ezek már többször küldtek nevezetesen pénzösszegeket az itthon maradt családtagoknak.

Ezen a vidéken a különleges intézkedés a kivándorlás teljes megszüntetésére és a kisember sorsának javulására nézve a Balatonparti vasút kiépítésében volna összpontosítva, mely vonal üzembevétele után a költséggel, értelemmel és sok fáradsággal felújított szőlők termékeinek értékesítése biztosítva volna, holott éppen e miatt ezen járásban jelenleg ez a legnagyobb panasz.

Ha a vármegye középjársaiban még szétnézünk, azt találjuk, hogy a kivándorlás ezekből aránylag a legcsekélyebb.

Az ugynevezett „Göcsej” népe, a novai járásban mindaddig nem vándorol ki, míg erdei kő nem pusztulnak és míg a nép az erdei munkából, a tavarozásból és csekély s jut földjének jövedelméből megélhet, a mi részben azért is lehetséges, mert igényei még csekélyek. A föld ára is még olcsó, birtokot meg itten lehet szerezni, a minek jele azon körülmény, hogy ide Vesz- és Sopronmegyéből is jönnek földet vásároló földművesek.

Egy ízben történt egy csekély kivándorlási mozgalom Kisharsa közegéből, de ennek különleges okai voltak; mindössze öt háznak találtak mentek el Szlavoniába.

Nem tiltható el azonban — dacára az elmondott aránylag kedvező állásnak az az észrevétel, a mely szerint a Göcsejben működő fűrészmalomok és faipar-vállalatok veszedelmese-

sek lehetnek idővel azon esetben, ha az erdőtervény 17. §-a alá nem tartozó erdőket kikapcsoltják azelőtt, míg a közlekedési eszközök a mezőgazdasági termények jobb elszállítását és értékesítését nem biztosítják.

Göcsejbe tehát jobb utak kellenek. — A pacai járásból is történt néhány évvel ezelőtti kivándorlás Horvát-Szlavoniába, a midőn 20-22 család birtokvásárlás végett a járás területéről elköltözött. A kivándorlók Belovár-Kőrös megyébe mentek, hol magukat aránylag jól érzik és kedvezőbb feltételek mellett érvényesíthetik szorgalmukat, mint törpebirtokukon — itthon.

Határnyugat a gazdasági viszonyokra ezen kivándorlás nem volt, mert munkás kézzel ezen járásban hiány meg nincsen.

Kivándorlás — számba vehető, mérvben — nem volt a létező járásban.

Azonban másképpen alakult ezen ügy a nagykanizsai járásban, a mely járás területéről érdemleges mozzanatok jelezhetők fel a lefolyt évtizedben.

A gelsei körjegyzőségből kivándorolt az 1893. évben 6 család 18 személyvel, visszajött 2 család 6 személyvel. — A kivándorlás Horvát-Szlavoniába irányult. Újabban nem fordultak elő ilyen esetek.

A sormási körjegyzőségből az 1886-1890. években kivándorolt Szlavoniába 8 család 15 egyénnel, kik vissza nem jöttek.

A kiskömri körjegyzőséghez tartozó községekben földműves család az utolsó 10 év alatt csak 3 költözött el, — 2 család Baranyába, 1 család Szlovénországra.

De egyes egyének eltávozása észlelhető még folyton, leginkább olyan esetben, ha az illetők a karósságnál észökve a gazdasági munkától, — kevés birtokkal rendelkezők — a vasút, posta vagy más vállalatoknál keresnek állandó alkalmazást.

Családok egyének inkább az iparos osztályból távoznak el — az ipar panaszára folytán, — a kik vissza többet nem térnek. Ezek közül mintegy 20 iparos család költözött el Budapestre, Kanizsára, Pécsre és más városokba.

[Folytatása következik.]

HIREK.

Kinevezés. A m. kir. honvédelmi miniszter *Vlasits György* újudvari uradalmi ispán fát; *Vlasits Ernő*, k. a m. kir. honvéd Ludovika-akadémia tiszkepző tanfolyamának IV. évfolyamát sikeresen elvégezve, a nagykanizsai 20. honvédtiszredhez hadapród tiszthelyettesse nevezte ki.

Áthelyezés. Nagy Károlyt, a csáktornyai állami tanítóképző-intézet rendes tanárát az aradi állami tanítóképző-intézetbe helyezte át a vallás- és közoktatási ügyi miniszter.

Tanítói áthelyezés. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter *Hoffmann Ida* perlaki áll. el. iskolai tanítósnő a gyöngyösi áll. el. iskolához jelen minőségében; — *Rózsa Károly* IV. hegykerületi áll. el. iskolai tanító a melléki állami iskolához áthelyezte.

Megyei közgyűlés. Zala vármegye törvényhatósági bizottsága folyó évi szeptember hó 2-án délelőtt 9 órakor zálogszegesen, a vármegyei ház gyűléstermetében *rendkívüli közgyűlést* tart, melynek bizárlatos tárgya a Zala és Belovár, Kőrös illetve Veszprém megyék közti határrendezésre kiküldendő vegyes bizottságba tagok választása foglalképe ni.

Halálozás. Bocskai Mócsary János ny. kir. járásbíró, volt 1848-49. honvédfőhadnagy, Zala megye törvényhatósági bizottságának tagja, 83 éves korában hó 21-én Bellatinceon elhunyt.

Uj rend. A m. kir. belügyminiszterium 64.583-V. c. szám alatt egy nagyon szükséges körrendeletet adott ki, mely szerint ha gyermekek, tanévigálmás szavalatok, felolvasások, dalárszavak, búvészek, továbbá cirkuš, valamint egy vagy több állat bemutatandó előadások, álarcos menetek nyilvános rendezésekhez, tüzijáték, állatsereglet, aatomiai, papiáció és más hasonló muzium, látvány vagy gepszínház nyilvános bemutatásához, látásra, sítárá, citera és általában hangszerekkel udvarosok, utcakontereken, nyilvános helyeken kereseti célból való játszához, vegre hinták, erőmérő gépek, uulam-

vasutak és ezekhez hasonló természetű szórakoztató eszközöknek, illetve hasonló látványoknak nyilvános helyeken való felállításához rendőrbatósági engedély szükséges, mi által megakadályozhatjuk, hogy erkölcsrontó, vagy más rosszoldalu sátoros vándor trupp városunk területén telepedjék, merl a rendezett tanács városokban egyedül a rendőrkapitány jogosult ily nemű engedélyek megadására.

A m. áll. választmány híre. A megyei allandó választmány f. hó 24-én Csertán Károly allaspán elnöklése mellett ülést tartott amelynek egyetlen tárgya a vármegye 1902. évi költségvetésének a szeptemberi közgyűlésre való előkészítése volt. A vármegyei főszaamvevőség által egybeállított költségvetési előirányzat szerint az 1902. évi szükséglet 363.592 korona 48 fillér, erre fedezetül szolgál 337.784 kor. 09 fill. és egy fedezetlen többlet-kiadás 25.808 kor. 39 fillér, amelyonnan ered, hogy az árvatári gyampéztári tartalékalap eddigi 25.520 K. hozzájárulását fedezet hiánya miatt az 1902. évre nem lehetett felvenni. Az allandó választmány javasolja a közgyűlésnek, keresse meg felítványlag a belügyminisztert az iránt, hogy ezen 25.808 kor. 39 fill. hiányt az 1902. évi országos költségvetésbe felvenni kegyeskedjék, hogy pedig addig is, míg a miniszter a hiány ügyében végleges dönt, ideiglenesen mikép nyerjen a kérdéses hiány fedezetet, ez iránt a szeptember hó 2-án tartandó allandó választmányi gyűlés fog a közgyűlésnek javaslatot tenni.

Kilépés a premontrei rendből Dr. *Magasházy Antal* premontrei tanár, akit a szeptemberi tanévüől kezdve Keszthelyről a szombathelyi gimnaziumhoz helyeztek át, bejelentette a rendből való kilépését.

Gyémántmise. Letekemelő szép ünnepély folyt le folyó hó 25-én a keszthelyi római katólikus templomban, ahol, mint levelezőnk írja, *Mészáros János* nyugalmazott plébános mutatta be gyémántmiséjét a Mindehatónak. A gyémántmise, a mi a legjobb egész ében és teljes frissességben élvezti oly jó megérdemelt nyugalmat, 87 éves kora dacára az ifjú szívvel és lélekkel szolgálja az Urat, 1814. január 11-én Pápa szüületét. Aldzópappá 1841-ben Esztergomban szenteltetett fel s 9 évi káplánkodás után 1850-ben Somogy megye Fajszi község plébánosává nevezetett ki, ahol a kerület jegyzői tisztelet is viselte. 31 évi plébánosi működése után az egyházi hivatalait oly kiváló buzgalommal betöltő pap nyugalmába vonult s allandó lakását Keszthelyre tette át. Aranymiséjét 10 évvel ezelőtt szintén Keszthelyen tartotta meg. Keszthely város polnár-ágának a gyémántmise-aldozár iránt való szeretetét az iránta 60 éves aldozár-ága alkalmából megnyilvánított szerencsekívánatok igazolják A gyémántmise — melyen a manuáktori tisztelet dr. *Bita Dezso* bélai apát, egyetemi tanár viselte, az alkalmi ünnepi szentbeszédet *Adám János* marcali apátplébános tartotta, diskonusok *Varga Tamás* és *Szél János* nyugalmazott aranymises aldozárók voltak — igen nagy számu áratos hívő jelenlétében folyt le. *Festetics Mari* és *Alexi grófnők* a város elsőkelő közönsége majdnem teljes számban ott voltak a gyémántmisén. Délután egy órakor dr. *Dunst Ferenc* keszthelyi apátplébános a gyémántmise tiszteletére fényes ebédet adott, melyen a vidékbeli papság és a város intelligens köréből számosan vettek részt. Elismeréssel kell a keszthelyi iparosok Dalköréről e helyen megemlékezni, azon figyelméért, melylyel a gyémántmise aldozár 24-én este 8 órakor szerencsével tisztelet meg, a gyémántmise alkalmából pedig a templomi szent énekeket adta elő *Eckhardt Antal* karnagy vezénylete mellett.

Kossuth Lajos nevenapja. A nagykanizsai *Első magyar asztaltársaság* folyó hó 24-én lelkes hangulatban ünnepelte meg rendes találkozási helyén a Bayer-féle vendéglőben Kossuth Lajos névnapiját. Az ünnepély *Horváth István* úrnök szép megnyitó beszédével vette kezdetét. Utána *Hajdu Gyula* magas szárnyalású beszédet szentelt Kossuth Lajos emlékezetének, végül pedig *Tuboly Victor* elszavaltja „Szózat” című, ez alkalomra írt igen hatásos költeményt. Az ünnepély társasvácsorával végződött, melyen igen

szép felköszöntők hangzottak el. — Ejjelkor megérkezett *Sümegei Vilmos* a letenyei választókerület függetlenségi és 48-as párti jelöltje, Budapestről, kit mint Kossuth Lajos eszméinek egyik lelkes bajnokát rendkívül szívesen ovációban részesítették a jelenlevők.

— Sterneck Zsigmond dicsőlete.

A mi kiváló zene-művésznünk, *Sterneck Zsigmond*, a nyári szünet alatt idegenben járt és a többek között — amint a „*Neue Freie Presse*”-ből olvastuk — Ausseben is hangversenyzett. Erről a nevezett lap művészeti hírei között a következő tudósítás jelent meg:

„Ausseeből értesítének bennünket, hogy az »Alpenheim« közönsége kiváló műveltségben részesült. *Sterneck Zsigmond* tanár, zongorakész és zongora-művész Nagy-Kanizsáról, itt szép sikerrel hangversenyzett. A művészt a hallgatóság nagy ovációban részesítette, mely tetőpontját akkor érte el, midőn *Sterneck* tanár »*Im Alpenheim*« című, dr. Schreiber csász. tanácsosnak ajánlott saját dalamos szerzeményét játszotta a legnagyobb művészettel.

Jelen zene-művésznünk nyári utazásából már visszaérkezett és szeptember 1-én ismét megkezdte a zene-oktatást.

— Tudományos vizsgálatok a Balaton mellett.

A múlt télen Eötvös Loránt báró tudvalevőleg kutatásokat folytatott a Balatonon és vidékén, különösen a földhőmérséklet, illetve tömegek megállapítása céljából. — A földrajzi társaság kebelében Lóczy Lajos egyetemi tanár elnöklésével különböző állományú munkások egy bizottság, a mely a Balatonon és vidékén kutatásokat tesz. Ennek a bizottságnak a megkeresésére most a bécsi cs. és kir. katonai földrajzi intézet is csatlakozott a kutatásokhoz és *Sterneck R.* doktor vezérkari ezredes és *Gaksch* és *Anders* vezérkari százados önkéntesen és 2 nagy társakkal a Balaton vidékére érkeztek. A Balaton körül és a déli-Bakonyban két nagy körmenet 40—42 állomással és ingálengések idejét fogják megállapítani s ebből a föld hőmérsékletét, *Sterneck* dr. ezen a téren ismert nagy tekintély s az ő módszerét követik egész Európában, sőt Amerikában is. Ez a munkálat októberig tart. Keszthelyre 21—23-dika között érkeztek. A tisztek Veszpremben, a hol *Hornig* püspök vendégei voltak, s tiszteletükre *Fenyvessy* főispán is ebédet adott, már végeztek a felvételekkel s onnan déli pontokra vonultak.

— **Dobó Sándor színiársulata főszoftott.** Dobó Sándor színigazgató, aki Nagy-Kanizsáról Tatára, onnét pedig Győr-zigetre ment, feloszlatta társulatát. Dobó a győriek tiltakozása dacára Győrszigeten épített arenát, ahol egész nyáron játszott nem nagy anyagi eredménnyel. E hó közepén lejárt engedélye meghosszabbításáért — az új rendelkezés értelmében — a község elöljáróságához fordult. A község megadta az engedélyt, ellenben a belügyminiszteriumól va-árnap távirat érkezett Győrszigetre, mely az előadásokat minden megokolás nélkül azonnal tiltotta. A színigazgató táviratilag fordult a miniszteriumhoz, de elutasító választ nyert, a mennyiben a miniszterium távirati intézkedését fenntartotta. A színiársulat három küldötté megjelent erre a győri megyei alispánnal, aki táviratban fordult a miniszterelnökhöz, hogy legalább három előadásra adjon engedélyt, mert a társulat tagjai el sem tudnak utazni onnan, ha nem adnak módot nekik a keresetre. A miniszterium megtagadta ezt a kérelmet is, dacára annak, hogy a község elöljárósága partolódag véleményezte a kérelmet. Dobó színigazgató erre összegyűjtötte társulata tagjait és kijelentette, hogy ilyen körülmények között a színigazgatóról lemond és a társulatot feloszlatta. A társulat tagjai most tehetetlenül állanak és a nélkülözésnek vannak kitéve a belügyminiszterium szigora miatt, mely a téli színiévet látszólagos veszélyeztette.

— **A betegsegittéről szóló törvény reformja.** Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter kormányra lépésekor egyik feladatául tűzte ki, hogy a betegsegittéről szóló törvényt a jelenlegi viszonyoknak megfelelően reformálni fogja. És hogy ezt sikerrel megsejtesse, az ebben a dologban megtartott szaktanácskozáson

az összes illetékes tényezőknek véleményét meghallgatta. A reform dologban a minap a kerületi betegsegitté-pénztárak kiküldöttei és igazgatói tagjai tanácskoztak, hogy a most fennálló törvény hiányosságaira rámutathassanak. Különösen kiemelték a betegsegitté-törvény ama szakaszának a kétértelműségét, amely a betegsegittézésről csak pusztán a tagot nevezi meg, mint kedvezményt élvezőt, a családtagoknak orvosai és betegsegittéivel való eljárásáról azonban akképp intézkedik, hogy a betegsegittézést is megilleti. Ennek a szakasznak megváltoztatása iránt a pénztár egy nagy küldöttséget meneszt a legközelebbi napokban a kereskedelmi miniszterhez.

— **Hadosztály gyakorlat.** A királygyakorlatok elő napjai városunkat is megfojják elénkíteni. Szeptember hó 5-től 10-ig zalavári Zurna Karoly cs. és kir. altábornagy parancsnoknagyalatt a 43-ik hadosztály Nagy-Kanizsa vidékén fogja gyakorlatait tartani. Ugy a gyalogság, mint a lovaság, illetve tüzérség Nagy-Kanizsán lesz elszállásolva. Ide jön Zurna Karoly altábornagy honvédkerületi parancsnok két dandár parancsnok 12 tüzérségi, 120 főtiszt 3500 löny lélekszámával és 1000 lóval.

— **Balaton-fürdői mulatságok.** A balaton-menti fürdők között ma leglátogatottabb Balaton-Fürdő. Az állandó fürdővendégek száma meghaladja a 4000-et. Késztelen, hogy hazai fürdők között a természetül jobban megáldott hely. Emellett a gondos fürdőigazgatóság mindent megtesz a gyógyulást és szórakozást kereső vendégeknek. A földény kezdetétől állandó színiársulat áll a vendégek szórakoztatására, majd az egymást érő sporttünemények mulattatják. Mindezeket teljesnek a díszes színházteremben hetenként rendezett társas összejövetelek. Képviselve van itt a társadalom minden osztálya. Ezen összejövetelek között a múlt vasárnapi volt a legsikerültebb, melyen *Pete* Lajos somogyi aljegyző saját zene-szerzeményeivel és zamatos somogyi dalaival, Nagy Máté Ilonka — nővére zongorakísérete mellett — kuruc nótáival, míg *Radnay Zsuzsika* »Baba« monológjával egészen elragadták a díszes közönséget.

— **Ócskay brigadéros a kaszárnyában.** Azt a csekély nimbuszt, mely a kurucz dalok hősének dalaik alakját már csak a színpad festett világában vette némileg körül, megemléskelt a cs. és kir. közös hadsereg egy zupás őrmestere. Abban a dunántúli városban, melyben a profanizáló őrmesterek hajlékos, fehér ptyékra ezredé állomásoznak, a nyári hónapok tartamára letlepedett egy színiársulat, mely egy szelős faalkotmányban, arenában élcsép és nemes hivatásának. A társulat derék igazgatója egy napon szép dolgyra határozta el magát. Egy csónó ingyenes színbázejgyet bocsajtott az ezred legénységének rendelkezésére. A jegyeket átvette az ezredparancsnokság, mely a rendkívüli eseményt napiparacsban tudatta azokkal, a kiket illet. — Az ezrednek egyik százada a város végén áll, teljes n elkülönített lakmányban van elhelyezve. E század legénysége előtt a napiparancsot az őrmester szokt felolvasni. A ki jó katona, vitéz katona, csak az a hibája van, hogy a kommandószavakon kívül egy árva hangot sem tud németül. A mi pedig öreg hiba. De az őrmester ur azért rendíthetetlenül fordítja le a legénység előtt a németnyelvű napiparancs tartalmát magyarra. A kérdéses napon is kivonul a század a fontos tudnivalók meghallgatására. Az őrmester olvas, fordít, magyaráz. Egyszerre azonban ehal ajkán a szó. A napiparancs egyik passzusa ugyanis a következőket tartalmazza:

„Zur heilige Vorstellung des »Ócskay brigadéros« bekommt jedé Compagnie sechs Eintrittskarte. Die Compagnie Commandanten haben zu sorgen“ etc.

Az őrmester ur nézi az irást, átolvassa kétszer háromszor, de természetesen az egészről nem ért egyebet ehnél a két szóval: Ócskay brigadéros. Rövid halozás után végre szóra nyílik ajka. És a megrösznyödött bakák előtt kiadja a parancsot: »A parádés mündérlő elő kell venni és ki kell tisztítani. Minden gombja úgy ragyogjon, mint a hajnali csillag. A szobák, folyosókat ki kell takarítani. Egy porszem nem sok, de annyit se találjanak. Reggel hat órakor a század teljes parádeban lenni állj n az udvaron. Mert hát

holnap jön a brigád új kommandósa, az új generális, a ki mindent, de mindent megvizsgál, és a kit úgy hívják, hogy — Ócskay brigadéros.»

— **Csodás villámcsapás.** A villám-teszapot Wolf Menyhért nemetsárosi lakos házába. A szobában a gazda felesége olyan súlyos betegen feküdt, hogy 10 nap óta úgy forgatták a betegágyban, mivel nemcsak hogy jártányi ereje nem volt, de segítség nélkül mozdulni sem tudott. Amint a villám leüött: a szegény beteg asszony kiugrott az ágyból és kifutott a szobából s azóta napról-napra jobban van, lenn jár és ámulatos módon közeledik a felgyógyuláshoz. Nevezetesen, hogy a villám a két ablak közötti tucatnyi szoba falán és a felső szegen lógó Szűz-Mária képet teljesen épen és érintetlenül hagyta, ellenben az alsó szegen függő tükröt rámostól együtt darabokra zúzta. Most számosan járnak csodájára a villámcsapás által meggyógyult beteg asszonynak és a megmaradt Szűz-Mária-képpnek.

— **Gyilkosság.** A folyó év igazán gazdag gyilkosságokban. Az előbbi években felesanyi emberélet sem oltottak ki mint az idén. Aki figyelemmel kíséri a napilapok tudósításait, meggyőződhetik állításunk valódságáról. Városunkat sem kímélte meg a sors attól, hogy egy gyilkosságok színhelye legyen. Szombathelyen 11 órakor a Teleky-ut 44. sz. Pándertele házban *Horváth Tóth József* volt kereszty kocsimáros vadászleggyverrel meglötte feleségét, *Szöke* Vilma, ki reggel 3 órakor a sérülés és nagy vérvettség folytán kiözvevédt. *Horváth Tóth József* három hetig Bud-pesten volt, azonban visszajött Kanizsára. Felesége és bevett leánya, *Fabian Teréz*, földre hintett szalmán leküdtek egy hiányában. A férfi régebb idő óta feltékeny volt feleségére, s most is összejövöttek, szemére vetette a nőnek, hogy *Markovics János* orosztonyi tanítóval szerelmi viszonyt folytatott. Állítólag a nő magyar parasztnak nevezte férjét, de kerekén kijelentette, hogy az orosztonyi tanító szerette s most is szereti, de oly durva paraszttal mint ő, egy szobában nem alszik. A vita egyre hevesebb lett, a férfi neki ment az asszonynak s dulakodni kezdett vele. A férfi lekaptá a fogaról a vadászleggyvert s rálőtt feleségére, a nő védelmi kezét tartotta maga elé, a lövés talált s a golyó a nő balkezén keresztül a mellébe hatolt.

Alig hogy a lövés eldördült, a házban lakó *Nemcs János* ne az ajtóhoz rohamt, de be volt zárva, azért az ablakhoz ment, ahol éppen akkor ugrott ki a leány, néhány másodperccel utána pedig a gyilkos, ki elűnt az éjben. — Az első, aki az ablakon át a szobába hatolt, *Takacs Géza* a Teleky-ut jól ismert alakja volt, a ki azután a rendőrséghez futott, mely az erősen verző asszonyt a korbáca szállította.

Horváth Tóth József még éjjel gyalogosan Kis-Radára sietett édesanyjához, kiől elbucszott és az őcske kocsián bejött Kanizsára s vasárnap délután fél négykor jelentkezett a rendőrségnél, hol jegyzőkönyvet vettek föl s másnap átadták a kir. ügyésznek. — A vizgatóbíró *Horváth Tóth János* ellen az előzetes letartóztatást elrendelte.

— **Harczerűi céllövészet.** A helyben állomásozó cs. és kir. 48. gyalogezred pórtartalékos legénysége folyó évi augusztus hó 30-án reggeli 6 órától kezdve Kis-Kanizsa, Bajcsa, szepetneki major és a Principális kanális által határeltőten harczerűi céllövészetet tart. A rendőrfőkapitány felhívja a közönséget, hogy a jelzett területet 6:00 lépés körületben e napon annálkább is kikerülje, mert az ott tartózkodás életveszélyes.

— **Utóállás.** Folyó hó 25-én *Bahunek István* uradalmi kasznár Somogy-Mihálydon, fi-
Bahunek Karollyal, a magy. kir. állam-
va-utak d brecei üzletvezetésének igazgató-
jával és *Sloboda* urad. ellenőrrel esti 7—8 óra
közé Kis-Komaróhól kocsin haza tartottak.
Szt. Jakab és Mihály közötti uton három, gyanus
eyent pillantottak meg, kik lesben eszottak
állni. Az utóállók, hogy a figyelmet magukról
eltereljék, nem egy helyen, hanem hi-onyos
tavolságban álltak egymástól. Alig hogy észre-
vették a kocsiban ülők a vyanus alakokat, már
is hátulmas lövés hallatszott. A legközelebb álló
hárami egy jegyene fa alól, löfégyverrel rálőtt
a kocsiban ülőkre. Szerecsére nem talált senkit,
noha elég jól irányozta leggyvert, mert az
ülésben később több nagyobb szemű sörét

találtak. A gazemberek elmenekültek, de a csendőrség erélyesen keresi őket. Hogy rablási szándékból löttek-e a gazemberek, avagy bosszúból, azt természetesen megállapítani nem lehet. Az első körülmény valószínűbbnek látszik, mert az utonállók hárman voltak, de a sötétben nem lábtatták, hogy a kocsin négyen is ülnek és bizonyára azért vittek maguknak bátorságot a támadásra. Valószínű, hogy valami vá-ártartó utának volt száruva a lövés, mely szerencsére célját tévesztette.

— **Az ötös bankó.** Egy előkelő hivatalnokról s egy ebocsátott napidijáról lesz szó. A napidiját, míg el nem bocsátották, az előkelő ur hivatalában dolgozott. Egy nap a főnök ur egy ötös bankót felejtett az asztalán, a melyet többé nem volt szerencséje viszont láthatni. Lába kelt az ezer filléres bankónak. Aznap este a napidijast részegen szállították haza a hónapos ágyba, amelyen már hónapok óta ingyen feküdt. Illuminált állapotjában valahogy kikotyogta, hogy főnöke asztaláról besöpört egy ötös bankót. Ha valami különös nemes teltével dícseszkizik, az bizonyára nem jutott volna a főnöke fölébe, de a beismert lopásról másnap már hírt kapott a boldogtalan diurnista valami jóakarójától. A napidijast természetesen légett elbocsáotta, de okmányait csak azon föltétel alatt volt hajlandó kiadni, ha az ellopott ötöst visszatéríti. Az elbocsátott embernek égető szükségére volt okmányaira. Óriási küzdelem után megis kerített őt forintot, a melyet azonnal elvitt a volt főnökének, hogy megtérítse a neki okozott kárt s visszakapja okmányait.

— **Maga műveletlen ember,** — rivalt rá a hivatali főnök. — Nem tudja mi a tisztesség? Ha nekem pénzt hoz, akkor borítékba tevé adja át.

A lefokozott ember kismopolygott a szobájából s elment borítékot venni. Vásárlás közben pokoli gondolata támadt: pénz helyett zöldes papírost tett a borítékra. Az előkelő ur hanyagul pillantott a borítékba s gyanu nélkül kiadta a visszatartott okmányokat.

— **Na látja, ez a tisztességes eljárás** — szolt az okmánya val boldogon távozóra.

Nem láttuk, hogy milyen arcot vágott az előkelő ur, mikor rájött, hogy csunyán kifigurázta. Annyit tudunk, hogy nem tett feljelentést a diurnista ellen, mert maga is nagyon restelli a dolgot.

— **Agyonlőtt gyermek.** Szecsókó Iván uradalmi vadfelügyelő, márkusházi lakosnak 13 éves fia Kumin János nevű 10 éves játszópajtásával szülői távollétében elővette apja vadásztegyverét és azzal játszottak. Majd előkerítették egy golyóra töltött patronát és megöltötték a fegyvert. Eközben lépéseket hallottak, mire megijedtek, s a fegyver valami módon elsülvén, a golyó Kumin János, Kumin Iván márkusházi lakos 10 éves fiának torkába turdolt: s a szegény gyermek évs megölte. A kir. bíróóság megindította a vizsgálatot.

— **Megrágták a disznók.** A nspokban a hosszatalai kanász, amint a legelőről este haza eresztett — epen akkor egy kis malac a kerítés közé szorult, a kanász 5 éves kisfiacskája akarta kiségtetni a megszorult malacot, de a csorda disznóinak egyiké vadul roptott a kerítés közé s a kis ártatlan gyerek karját, lábát összerágtá. — Állapota veszélyes.

— **Ezüstöt milliók.** A központi dohányjövédék igazgatósága a következő érdekes számokban ad kepet az év első öt hónapjának dohányforgalmáról:

Az öt hónapi forgalom összes pénzértéke 41.202.983 korona 56 fillér. Ebből az általános forgalomban lévő gyártmányokból 37.478.975 korona, a belföldi különlegességekből 3.145.581 korona, a külföldi különlegességekből 578.427 korona. A tavalyi hasonló időszakokkal szemben 13 százalékos emelkedés mutatkozik. Pénzértékben ez 568.293 korona, 91 fillér. Burnót elfogyott 18.435 kilogramm, pipadobány 214.222.057 kilogramm szivar 203.019.743 darab. A szivarfajokból legkedveltebb volt a H. jegyű vegyes külföldi, melyből 93.871.600 darab vált füstté. Szerettek a szivarosok a kuba portorikot is, melyből 35.566.293 darab kelt el, majd a portorikó következik 26.083.500 darabnyi fogyasztással. Regalittás 2.127.300 darab fogyott el, trabukkó 98.15.000, britanika 9.839.400, operás 1.031.700, legkevesebb, 9000 darab fogyott el a rövidvirginiahól. Cigarettekből 47032.448,6 darabot

adott el a dohányjövédék, 46.670.385 darabot többet, mint tavaly ugyanennyi idő alatt. Legkedveltebb cigareta a hőlgy volt, a melyből 164.671.900 darab kelt el; utána következik az orosz dráma, melyből 104.996.200 darab, azután a magyar, melyből 82.504.000 darab fogyott el. Legkevesebb keresték a dohányba burkolt Hunniát, melyből 1.135.230 darab kelt el. A havanna szivarok forgalma ebben az évben föllendült. Elkelt összesen 210.650 darab, a mi a tavalyi forgalommal (91.800 darab) 129,4 százalékos emelkedést mutat. Különleges belföldi burnót 45 kilogramm fogyott el, különleges belföldi dohány 102.540 kilogramm, különleges belföldi szivar 4.375.250 darab. Ebből legkeresettebb a regalia media volt, melyből 1.689.500 darab kelt el. Legkevesebb fogyott a brevas nevű belföldi különleges szivarból: 9110. Budapestre esik ebből 8000 darab. Belföldi különleges cigarettára 17.321.955 darab kelt el. A princessas 14.790.950 darabmal szerepel, míg a szifux 4.2600 darabbal.

Irodalom.

— **Új zenemű!** Pap József ismert zeneszerző „Dalolatok” című alatt 4 új eredeti műgyar dalt adott ki zongora és énekhangra. — A zenélő közönségnek figyelmébe ajánljuk ezen szép melodikus dalokat. — Ára 1 kor. 50 fill. s kapható a szerzőnél Sümegén. —

— **A török hódoltság Magyarországon.** Szomorú korszak, gyászos emlékü évek azok, melyek ezt a nevet viselik. Ez a nevesszó, szomorú időszakot jelent a magyar nemzet történetében, mely a mi szomorú épen olyan bősé. A nemzetek egyáltalán legnehezebb időszakában legnagyobb sörűbék és legnehezebbek. A gyászos évek szülik a hősokeket. Teher alatt nő a palma és az elnyomott hon látása legjobb nevelő a hazaszeretetre. A folyton ostromolt győnge várakban születnek és nőnek a legnagyobb hősokek, s nálunk is a magyar történelemben legszomorúbb korszakaink egyúttal a legdicsőbbek, legfeyesebbek és egész nemzeti történelmünkben, nincs oly győnyörű időszak, mint az 1825-től 1848-ig terjedő két évtized, Széchenyi kora. A készülődésnek, a lendő ébredésnek a tellemagyarazbatatlan jeleit láthatni mindenütt, melyek nagyszerűség színté, a természet legnagyobb csodáival vetekszenek. A hazaszeretet valóban csodákat művel s nemcsak a mi nemzetünknek tulajdonsága az, a mi a kritikus költő szemünkre vet:

„Csak akkor esüggünk igazán.

Ha tönkre tettük, a hazán.”

A török korban is ilyen nagy volt nemzetünk s a kis várak nagy hősei a világtörténelem lapjaira írták be nevüket, mint a nyugati civilizáció védői.

Erről a korról szól a Nagy Képes Világtörténet 130. füzeté.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marcali Henrik, egyetemi tanár. Egy-egy kötet ára díszes feborokásban 16 korona; füzeteként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden heten egy füzet. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek Ired. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői ut 18. sz.) s minden hazai könnyvkereskedés útján.

— **Magyar Szövetkezők Lapja.** Havi folyóirat, megjelenik Lipó-Li-aván, Janovcsik István szerkesztésében. Előfizetési díja egész évre 6 korona. 2-ik száma augusztus 1-én jelent meg. Ez a folyóirat arra van hivatva, hogy a hazai 600 fogyasztási és egyéb szövetkezet számára hasznos utmutatóul szolgáljon.

A 2-ik szám első cikkében azt ajánlja, hogy járásokint embervédő egyesületek alakitassanak, mert alkalmvédő egyesületek már léteznek hazánkban, de oly egyesületek, a mely gyámoltalan népünket védené meg az uszorásoktól és a közigazgatási elnyomástól, az nincs. Ezért van a tömeges kivándorlás Amerika felé. — Továbbá bizonyítja a fogyasztási szövetkezetek jótékony befolyását a falusi népre, és ennél fogva azokat támogatni az állami kötelességének mondja. — Előadja a roszter becsületes takácsok szövetkezetének történetét, és ezt két képpel érdekesebbé teszi. — Befelező részét adja egy szövetkezeti zárszámadás bírálatának. — Kimutatja,

hogy a szövetkezeti hirdetéseknek lapokban való közlése fölösleges teher, hiábavaló kiadás. — A cikkek sorát egy karcolattal fejezi be, melyben egy miniatéri kiballgatás lefolyását vázolván, rámutat az ó- és új rend (merkantilizmus, agráriusok, szövetkezők) között fennálló elengetekre. — Végül ad még fogyasztási szövetkezeteket érdeklő apró közleményeket.

Apró hirdetés:

Eladó csemege szálló.

30—40 mm. csemege szálló Mdl. augevine, Piros, fehér és ropogós Chazilla (gyöngy) szálló eladó kicsiben és nagyban Khernál Imre földbirtokosnál Zala-Récsén.

3743—1901

309—1

Arverési hirdetmény.

A perlati kir. bíróóság, mint könyvhibatóság közhíré teszi, hogy Drasler Károly budapesti bej. cég vegrehajthatónak Horvath Rókus vegrehajtást szenvedő a hrásceai lakos elleni vhatási ügyében 180 kor. tőke, ennek 1900. évi október hó 1-napjától 5% kamatai 68 kor. 94 fill. edigi 18 kor. 45 fill. arverési kervényi költség kielégítésevégett a Nagykanizsai kir. törvsz. a perlati kir. bíróóság területén tekvő a s. hrszám 104 sztykvbén — a s. 107—b. hrsz. alatt felvet ingatlanok együttesen 1006 kor. az v. a. sztykvbén felvett 295—a. hrsz. ingatlan 32 kor. az u. a. tjkvbén felvett 145 hrsz. ingatlan 276 kor. az ugyanottan 210 sztykvbén felvett 58 hrsz. ingatlan a vegrehajtási törvény 156§-a alapján egészben 160 kor. az u. a. tjkvbén felvett 58 hrsz. ingatlan ugyanazon törvény szakasz alapján egészben 48 kor. az u. a. sztykvbén felvett 61 hrsz. ingatlan ugyanazon § alapján egészben 57 kor. az u. a. tjkvbén felvett 65 hrsz. ingatlan u. a. § alapján egészben 74 kor. az u. a. tjkvbén felvett 67 hrsz. ingatlan u. a. § alapján egészben 195 kor. az u. a. tjkvbén felvett 69 hrsz. ingatlan u. a. § alapján egészben 282 kor. az u. a. 218 sztykvbén felvett 41 és 17 hrsz. ingatlanok együttes 367 kor. az u. a. 42 sztykvbén felvett 172 hrsz. ingatlan 282 k. végről az u. a. 147 sztykvbén felvett 216—b. hrsz. ingatlan a vegreh. törvény 156§-a alapján egészben 353 kor. kikiáltási árban mint becsárban az

1901 évi november hó 4-ik napján d. e. 10 órakor.

A Hrásceai község házána Dr. Frank Sala ügyvéd közbenjöttével megtartandó arverésen eladatni fog.

Venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy az arverés megkezdése előtt a fenti kikiáltási ár 10%-át bauatpénz fejében letenni tartoznak.

SZABÓ GYULA

kir. albér.

Eladó kefék üzlet.

Zalaegerszegen, elhalálozás tolytan,

egy jóforgalmu
kefék üzlet,

amely 35- év óta áll fenn és igen jó hírnévnek örvend, azon n a l e l a d ó házza együtt, esetleg a ház bérbe is kivethető.

A házban van 2 lakó szoba, k nyhási eies kamara, pince, mellette különálló épületben van a műhely és hozzá kert.

Bővebb felvilágosítás nyerhető

GAZTA ANTAL kefék

törvényes örökösseinél.

Zalaegerszegen, Szöglet utca 1. szám alatt

Értesítés

Van szerencsém a nagytekintetű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a

nyári idényre

a legújabb divat szerint mindennemű ruhákat, a legfinomabb minőségtől a legolcsóbbig figyelmes és felette jutányos kiszolgálás mellett készítek.

Ez alkalommal bátorkodom a tekintetes m. kir. állatorvos urak figyelmét felhívni egyenruha készítményeimre, melyeket a legpontosabban, előírás szerint legjutányosabban, kitűnő minőségben és izléses kivitelben szolgálok ki. Vidéki megrendelések kellő figyelemmel eszközöltnék.

A n. erd. közönség becses támogatását és szíves megrendelését kéri mély tisztelettel:

KAUFMANN MÓR férfiszabó

ELEK féle ház.

Nagy választék kitűnő minőségű, divatos beljöldi, angol és francia kelmékben

Pontos és a közönség érdekeit szolgáló figyelmes kiszolgálás.

Kiszállítás mindennemű polgári és egyenruhákra.

Hentes- csemege-különlegességek.

A n. é. j. közönség szíves tudomására hozom, hogy **Nagykanizsán, Csengery ut., a nagykanizsai Takarékpénztár palotájában**

Hentes- csemege-áru üzletet

rendeztem be.

Mindenkor friss áru, legolcsóbb árak mellett.

Füstölt húsok.

Sonka legfin. prágai 1 Kilo	K. 2.40
" kassai 1 "	" 2.-
" prágai mód 1 "	" 1.80
" szabárjai 1 "	" 1.72
" császárhús sovány 1 kilo	" 1.44

II.

Szalona spékeltő vastag 1 kilo	K. 1.40
" füstölt vékony 1 "	" 1.40
" füstölt 5 kilóként	" 1.20
" paprikás	" 1.40
" 5 kilóként	" 1.28

Főtt húsok.

Sonka prágai 1 kilo	K. 4.40
" kassai 1 "	" 4.-
" prágai mód 1 kilo	" 3.60

Disznózsír valódi tiszta 1 kilo K. 1.20

Nagyobb vételnél árengedmény. Ünnepek és vasárnapokon este 6-tól 9-ig nyitva. **Eladás nagyban és kiskisnyben.**

A tisztelt közönség pártfogását kéri

KUNST B.

hentes- csemege kereskedése N.-kanizsán

Szalámi.

Szalámi, magyar legfin. 1 kilo	K. 4.-
Szalámi magy. m. rendű 1 "	" 3.60
" német 1 kilo	" 3.-
" olasz 1 "	" 3.-
" sonkából 1 "	" 2.-
" közöns. 1 "	" 1.40
" 5 kilóként	" 1.28

Kalbászkok.

Párisi 1 kilo	K. 1.60
Extra 1 "	" 1.60
Krakói 1 "	" 2.60
Sonka-kalbász kilója	" 2.60

Felvágott.

Kevert legfinomabb 1 kilo	K. 4.-
" II. rendű 1 "	" 3.-
" III. 1 "	" 2.40

MEGHÍVÓ.

A PACSA és VIDÉKE

FOGYASZTÁSI ÉS ÉRTÉKESÍTÉSI SZÖVETKEZET

f. évi szept. 8-án (vasárnap) d. u. 3 ó. a nagyvendéglőben

rendkívüli közgyűlést

tart, a melynek ismét tárgya leendő „Hangya” központi fogyasztási szövetkezetbe való belépésből kifolyólag szükségeselt alapszabályváltoztatás elfogadása.

Amennyiben ezen rendkívüli közgyűlés az alapszabályok értelmében határozatképes nem lenne, ugyanezen tárgyban

folgyó évi szeptember hó 15-én d. u. 3 órakor ismét

rendkívüli közgyűlés

fog tartatni ugyanott, amely rendkívüli közgyűlés a megjelent tagok számára való tekintet nélkül fog határozni.

Kelt Pacsán, 1901. évi augusztus hó 24-én tartott igazgató-ági ülésből.

206-1.

Az igazgatóság.

Ujdonságok

urí és férfi kalapokban

nagy választék és különlegességek

a saját gyártmányu

darócz (loden) kalapjaimban.

Szolid árt biztosít

GERŐCS JÓZSEF-féle divat üzlet

a Korona szálloda épületében

Nagy-Kanizsán.